

รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

โรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม

Model for Developing Educational Quality Management and
Standards Using a Participatory Process to Develop the Quality
of Students, Waeng Yai Witthayakhom School

นายวัชร คงแสนคำ

ผู้อำนวยการสถานศึกษาชำนาญการพิเศษ

โรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

ชื่อเรื่อง	รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม
ผู้วิจัย	นายวัชร คงแสนคำ
สถานศึกษา	โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น
ปีที่วิจัย	2563 - 2565

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และแนวทางแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม 2) พัฒนารูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม 3) ศึกษาผลการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม และ 4) ปรับปรุงและพัฒนารูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม ประชากร ได้แก่ ครู จำนวน 42 คน และนักเรียน จำนวน 603 คน โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม ปีการศึกษา 2564 โดยการวิจัยครั้งนี้ศึกษาจากประชากร การวิจัยครั้งนี้แบ่งการวิจัยออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และแนวทางแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม ขั้นตอนที่ 2 พัฒนารูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาผลการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม และขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงและพัฒนารูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบบันทึกผลการสังเกตข้อมูล 2) แบบบันทึกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3) แบบสัมภาษณ์สาเหตุและแนวทางแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 4) แบบบันทึกผลการสังเกตเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบ 5) แบบบันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างรูปแบบ 6) แบบประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ของรูปแบบและคู่มือการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา 7) คู่มือการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา 8) แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจของครู 9) แบบสรุปผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน 10) แบบสรุปผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 11) แบบสรุปผลการประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 12) แบบ

สรุปผลการประกวดแข่งขันของนักเรียน 13) แบบสรุปผลรางวัลยกย่องเชิดชูเกียรติของครูและบุคลากรทางการศึกษา 14) แบบสรุปผลรางวัลยกย่องเชิดชูเกียรติที่สถานศึกษาได้รับ 15) แบบสรุปผลการเป็นแหล่งเรียนรู้และศึกษาดูงาน และ 16) แบบบันทึกผลการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับจุดเด่น จุดด้อย และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงรูปแบบและคู่มือการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาสภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และแนวทางแก้ปัญหา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม พบว่า

1.1 สภาพปัญหา พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยปีการศึกษา 2563 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยภาพรวมเฉลี่ย 60.47 ต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ -7.04

1.2 สาเหตุของปัญหา พบว่า เกิดจาก 1) การจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนไม่ได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) ผู้บริหารขาดการบริหารจัดการเชิงคุณภาพหรือขาดการนำหลักการบริหารเชิงคุณภาพมาใช้ 3) ครูไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมการนิเทศภายในซึ่งเป็นการนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอน และ 4) การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนไม่ปรับปรุงให้เป็นปัจจุบัน

1.3 แนวทางแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม พบว่า โรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม ควรดำเนินการตามประเด็นการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา คือ 1) พัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนโดยปรับปรุงหลักสูตรและออกแบบรายวิชาพื้นฐานเพื่อพัฒนานักเรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด 2) พัฒนาครูและบุคลากร 3) พัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้รูปแบบ/เทคนิควิธีการสอนอย่างหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มตามศักยภาพ 4) การบริหารจัดการและการนำองค์กรแบบมีส่วนร่วมโดยให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงาน การรับผลประโยชน์ และการติดตามประเมินผล

2. รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) องค์ประกอบการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา 4) วิธีการดำเนินงานของรูปแบบ และ 5) การวัดและประเมินผล โดยรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม มีความถูกต้อง มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์

3. ผลการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม พบว่า

- 1) ผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจของครูหลังการอบรมพัฒนาสูงกว่าก่อนการอบรมพัฒนา
- 2) ผลผลิตที่เกิดจากการใช้รูปแบบ ด้านผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเปรียบเทียบระหว่างปีการศึกษา 2564 กับ ปีการศึกษา 2563 ผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยในภาพรวมเพิ่มขึ้น ร้อยละ 2.325 ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเปรียบเทียบระหว่างปีการศึกษา 2564 กับ ปีการศึกษา 2563 ผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยในภาพรวมเพิ่มขึ้น ร้อยละ 6.23 และ ผลการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนของนักเรียนเปรียบเทียบระหว่างปีการศึกษา 2564 กับปีการศึกษา 2563 ผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยในภาพรวมเพิ่มขึ้น ร้อยละ 5.96
- 3) ผลลัพธ์ที่เกิดจากการใช้รูปแบบ ด้านนักเรียนที่ได้รับรางวัลจากการประกวดแข่งขัน มีจำนวน 26 รางวัล ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับรางวัลจากการประกวดแข่งขัน ในระดับต่าง ๆ มีจำนวน 6 รางวัล ด้านรางวัลยกย่องเชิดชูเกียรติสถานศึกษา มีจำนวน 7 รางวัล และด้านการเป็นแหล่งศึกษาดูงานจากสถานศึกษาอื่น มีสถานศึกษา จำนวน 17 แห่ง ได้มาศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ในโรงเรียน

4. ผลการปรับปรุงและพัฒนา รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม พบว่า รูปแบบ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) การบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย คือ (1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน (2) ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร (3) ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และ (4) ด้านการบริหารจัดการและการนำองค์กรแบบมีส่วนร่วม 4) วิธีการดำเนินงาน 5) การวัดและประเมินผล และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จ โดยรูปแบบมีจุดเด่นสามารถนำไปพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ส่งเสริมให้ครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมีความเหมาะสมกับบริบท สามารถนำไปพัฒนาคุณครูให้มีประสิทธิภาพส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน รูปแบบมีจุดด้อย ได้แก่ ไม่มีเงื่อนไขความสำเร็จ แผนภาพไม่มีความสอดคล้องและสื่อความหมายที่ชัดเจนได้ ไม่ได้นำเสนอรายละเอียดของวิธีดำเนินการในรูปแบบของตารางเพื่อแสดงความสอดคล้องสำหรับข้อเสนอแนะในการปรับปรุงพัฒนารูปแบบ ได้แก่ ปรับเพิ่มเงื่อนไขความสำเร็จในการนำรูปแบบไปใช้ ปรับแผนภาพให้มีความสอดคล้องและสามารถสื่อความหมายให้ชัดเจนกับคำอธิบาย และนำเสนอรายละเอียดของวิธีดำเนินการในรูปแบบของตาราง

คำสำคัญ : รูปแบบการพัฒนา, คุณภาพและมาตรฐานการศึกษา, กระบวนการมีส่วนร่วม

Title	Model for Developing Educational Quality Management and Standards Using a Participatory Process to Develop the Quality of Students, Waeng Yai Witthayakhom School
School	Waengyai Witthayakhom School. Khon Kaen Secondary Education Service Area Office
Author	Watchara Khongsankham
Year	Academic Year 2020-2022

Abstract

The research aimed to 1) study the problem, cause of the problem and guidelines for solving the student academic achievement problems of Waengyai Witthayakhom School 2) develop a model for developing quality management and educational standards by using a participatory process to develop learners' quality of Waengyai Witthayakhom School. 3) study the results of using the model for developing quality management and educational standards by using a participatory process to develop learners' quality of Waengyai Witthayakhom School and 4) improve and develop a model for developing quality management and educational standards by using a participatory process to develop learners' quality of Waengyai Witthayakhom School. The population includes 42 teachers and 603 students at Waengyai Witthayakhom School in academic year 2021. This research is a population-based study and divided into 4 steps: 1) to study the problem, causes of the problem and guidelines for solving the students academic achievement problem of Waengyai Witthayakhom School. 2) to develop a model for developing quality management and educational standards by using a participatory process to develop learners' quality at Waengyai Witthayakhom School. 3) to study the results of using the model for developing quality management and educational standards by using a participatory process to develop learners' quality of Waengyai Witthayakhom School and 4) to improve and develop the model for developing quality management and educational standards by using a participatory process to develop learners' quality of Waengyai Witthayakhom School. The data were collected by 1) a data synthesis

results record form 2) a student academic achievement record 3) interview form for the causes of problems and guidelines for solving the academic achievement problems of students. 4) the results of data synthesis related to the model elements record form 5) workshop recording form to create a model for developing quality management and educational standards by using a participatory process to develop learners' quality of Waengyai Witthayakhom School 6) model assessment form for accuracy, propriety, feasibility and usefulness and the quality management and educational standards manual using a participatory process to develop the learners' quality at Waengyai Witthayakhom School. 7) educational quality and standards management manual 8) test of knowledge and understanding before - after teacher development training 9) student achievement test 10) desired characteristics assessment form 11) competency of learners assessment form 12) summary of student competition results 13) summary of the awards and honors of teachers and educational personnels 14) summary of awards and honors received by the school 15) summary of the results of being a source of learning and study tours and 16) group discussion recording form (SWOT) for improve a model for developing quality management and educational standards by using a participatory process to develop learners' quality at Waengyai Witthayakhom. The data were statistically analyzed by percentages, averages, standard deviations and content analysis.

The research results showed that:

1. Results of the study from the problem, cause of the problem guidelines for solving the student academic achievement problems of Waengyai Witthayakhom School found that

1.1 Problem condition: the student academic achievement of Waengyai Witthayakhom School compared to the target found that the student academic achievement is lower than the set target. In the academic year 2020, the overall average academic achievement was 60.47 lower than the set target value of 70.47.

1.2 The cause of the problem was found to be due to: 1) teachers' learning management did not organize learning with an emphasis on students. 2) administrators lacked of quality management or lacked of application of qualitative management principles. 3) teachers neglected the importance of internal supervision

activities, which is the supervision and monitoring of teaching and learning and 4) lack of curriculum development and teaching arrangements to be up to date.

1.3 Guidelines for solving the student academic achievement problems of Waengyai Witthayakhom School was found that school should carry out quality management issues and educational standards by 1) develop the curriculum and teaching and learning arrangements by improving the curriculum and design basic courses to develop students according to learning standards and indicators 2) develop teachers and personnel 3) develop learners' quality by using a variety of teaching styles/techniques to develop learners' potential. 4) participatory management and organizational leadership by involving them in making operational decisions, receiving benefits and monitoring and evaluation.

2. Model for Developing Quality management and Educational Standards by Using a Participatory Process to Develop Learners' Quality of Waengyai Witthayakhom School consists of 5 components: 1) principles and reasons 2) objectives 3) components of quality management and educational standards 4) model's operation and 5) measurement and evaluation for accuracy, propriety, feasibility and usefulness of the model for developing quality management and educational standards by using a participatory process to develop learners' quality of Waengyai Witthayakhom School.

3. Results of using the development model for quality management and educational standards using a participatory process to develop the learners' quality of Waengyai Witthayakhom School found that 1) the results of teachers' knowledge and understanding tests after the development training were higher than before the training. 2) the output that resulted from using the form in terms of student achievement, comparing between the academic year 2021 and the 2020 found that learners had an overall average increase of 2.325 percent. In characteristics desired results of students, comparing between the academic year 2021 and 2020, students had an overall average increase of 6.23 percent. And the reading, analytical thinking, and writing students' result, comparing between the academic year 2021 and 2020, students' overall average increased by 5.96 percent. 3) learners' results from using the model who received awards from competitions, there were 26 awards. For

teachers and educational personnels who received awards from competitions at various levels, there were 6 awards. For awards honoring school, there were 7 awards, and in terms of being a learning resources from others, there were 17 schools that came to study the learning resources in the school.

4. The results of improving and developing the model for developing the management of educational quality and standards using a participatory process to develop the learners' quality of Waengyai Witthayakhom School, it was found that the model consists of 6 elements: 1) principles and reasons, 2) objectives, 3) management of educational quality and standards, consisting of 4 sub-components: (1) curriculum development and teaching and learning management, (2) teacher and personnel development, (3) learners' quality development, and (4) participatory organization management and leadership. 4) model's operation 5) measurement and evaluation and 6) success conditions by model has strong points that can be used to develop student quality. Encourage teachers to organize teaching and learning with an emphasis on students and appropriate to the context can be used to develop teachers to be effective and affect the learners' quality. The format has weaknesses such as there are no conditions for success, the diagrams are not coherent and clearly descriptive, they do not present details of the procedures in the form of tables to show consistency. The suggestions for improving and developing the model, including increasing the success conditions in apply the form, adjust the diagram to be consistent able to clearly convey the meaning of the description and presents details of how to proceed in the form of a table.

Keywords: development model, quality management and educational standards, participatory process.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี อันเนื่องมาจากจากการได้รับความกรุณาอย่างสูงจาก ดร.สายัณห์ ฝาน้อย รองอธิการบดีวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ดร.ธนาศักดิ์ ศิริบุญญานันท์ ผู้ช่วยคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ดร.สายสมร ศักดิ์คำดวง อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา ดร.เรืองยศ แวดล้อม ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองเรือวิทยา ดร.วรวิทย์ โพธิ์ศรี ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองกุงดิ่ง นายศักดิ์เดช ทาซ่าย ผู้อำนวยการโรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย ดร.คมสันต์ ชุมอภัย ผู้อำนวยการโรงเรียนภูเวียงวิทยาคม ดร.วิศิษฐ์ มุ่งนากลาง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น และ ดร.โกสิน สະຕະ ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ผู้เชี่ยวชาญงานวิจัยที่ได้กรุณาให้คำแนะนำปรึกษา ตลอดจนปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ และเอาใจใส่อย่างยิ่ง ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความตั้งใจจริงและความทุ่มเทของผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณคณะครูโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคมทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ตลอดจนติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินการตลอดมาเป็นอย่างดี พร้อมทั้งนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการทดลองใช้ และเก็บข้อมูลจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยฉบับนี้จะมีประโยชน์ต่อหน่วยงานต่างๆ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการนำไปประยุกต์ใช้จนเกิดประสิทธิภาพและส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน จึงขอมอบส่วนดีทั้งหมดนี้ ให้แก่เหล่าคณาจารย์ที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาจนให้ผลงานวิจัยเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง และขอมอบความกตัญญูตเวทิตาคุณ แต่บิดา มารดา และผู้มีพระคุณทุกท่าน สำหรับข้อบกพร่องต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นนั้น ผู้วิจัยขอน้อมรับผิดเพียงผู้เดียวและยินดีที่จะรับฟังคำแนะนำจากทุกท่านที่ได้เข้ามาศึกษาเพื่อเป็นประโยชน์ในงานวิจัยต่อไป

วัชระ คงแสนคำ

สารบัญ

หัวเรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	ก
ABSTRACT	ง
กิตติกรรมประกาศ	ช
สารบัญ	ณ
สารบัญตาราง	ตม
สารบัญภาพ	ด
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามการวิจัย	4
วัตถุประสงค์การวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	12
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
1. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ	13
1.1 ความหมายของรูปแบบ	15
1.2 ประเภทของรูปแบบ	17
1.3 องค์ประกอบของรูปแบบ	20
1.4 การพัฒนารูปแบบ	24
2. แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนา	26
2.1 ความหมายของการวิจัยและพัฒนา	26
2.2 ความสำคัญของการวิจัยและพัฒนา	27
2.3 ประเภทของการวิจัยและพัฒนา	28
2.4 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและพัฒนา	29
2.4.1 กระบวนการวิจัยและพัฒนา	29
2.5 ลักษณะของการวิจัยและพัฒนา	32

สารบัญ (ต่อ)

หัวเรื่อง	หน้า
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)	
3. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการสถานศึกษา	33
3.1 ความหมายของการบริหารและการจัดการสถานศึกษา	34
3.2 ความสำคัญของการบริหารและการจัดการสถานศึกษา	34
3.3 ขอบข่ายของการบริหารและการจัดการสถานศึกษา	35
3.3.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	37
3.3.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	37
3.3.3 การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	40
3.3.4 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	44
3.3.5 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี	49
3.3.6 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้	53
3.3.7 การนิเทศการศึกษา	54
3.3.8 การแนะแนวทางการศึกษา	57
3.3.9 การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	58
3.3.10 การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน	61
3.3.11 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กร	64
3.3.12 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	64
4. แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้น พื้นฐาน	65
4.1 การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	65
4.2 ความสำคัญของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	67
4.3 แนวคิด หลักการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	68
4.4 ประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน	74

สารบัญ (ต่อ)

หัวเรื่อง	หน้า
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)	
5. แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการมีส่วนร่วม	81
5.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม	81
5.2 ความสำคัญของการมีส่วนร่วม	82
5.3 ลักษณะการมีส่วนร่วม	84
5.4 การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา	85
5.4.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	86
5.4.2 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ	87
5.4.3 การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	89
5.4.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	89
6. แนวคิดเกี่ยวกับการบูรณาการความร่วมมือเพื่อพัฒนาระบบกลไกการบริหารจัดการคุณภาพมาตรฐานการศึกษา เพื่อประกันคุณภาพการศึกษาระดับห้องเรียน	90
6.1 แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา	91
6.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน (Lesson Study: LS)	92
6.1.2 แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC)	93
6.1.3 แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้แบบรวมพลัง 5 ขั้นตอน (CO-5STEPS)	94
7. การวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา	95
8. สภาพทั่วไปและบริบทของโรงเรียนวงแหวนวิทยาคม	104
8.1 ข้อมูลทั่วไป	104
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	108
9.1 งานวิจัยภายในประเทศ	108
9.2 งานวิจัยต่างประเทศ	114

สารบัญ (ต่อ)

หัวเรื่อง	หน้า
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)	
10. กรอบแนวคิดในการวิจัย	117
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	119
1. ขั้นตอนที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และแนวทางแก้ปัญหา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม	119
1.1 ขั้นตอนที่ 1.1 สังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับ การบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา	119
1.2 ขั้นตอนที่ 1.2 ศึกษาสภาพปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียน โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม	121
1.3 ขั้นตอนที่ 1.3 การศึกษาสาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ปัญหา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม	122
2. ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบการพัฒนาระบบการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวง ใหญ่วิทยาคม	125
2.1 ขั้นตอนที่ 2.1 การสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบ	125
2.2 ขั้นตอนที่ 2.2 สร้างรูปแบบการพัฒนาระบบการบริหารจัดการคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม	126
2.3 ขั้นตอนที่ 2.3 การตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาระบบการบริหารจัดการ คุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อ พัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม	129
3. ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาผลการใช้รูปแบบการพัฒนาระบบการบริหารจัดการคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม	131

สารบัญ (ต่อ)

หัวเรื่อง	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย (ต่อ)	
3.1 ขั้นตอนที่ 3.1 ศึกษาผลการพัฒนาครูตามรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม	131
3.2 ขั้นตอนที่ 3.2 ศึกษาผลการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม	133
4. ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงและพัฒนารูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม	135
บทที่ 4 ผลการวิจัย	138
1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	138
2. ลำดับขั้นตอนในนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	138
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	139
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	167
1. สรุปผลการวิจัย	167
1.1 ผลศึกษาสภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และแนวทางแก้ปัญหา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม ปรากฏตามประเด็น	167
1.2 ผลการพัฒนารูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม	168
1.3 ผลการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม	169

สารบัญ (ต่อ)

หัวเรื่อง	หน้า
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ (ต่อ)	
1.4 ผลการปรับปรุงและพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการ คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อ พัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม	171
2. อภิปรายผลการวิจัย	172
3. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ	177
4. ข้อเสนอแนะ	178
บรรณานุกรม	179
ภาคผนวก	188
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	189
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	193
ภาคผนวก ค คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	220
ภาคผนวก ง การตรวจสอบรูปแบบ	228
ภาคผนวก จ คู่มือการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ระดับห้องเรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น	239
ภาคผนวก ฉ ภาพกิจกรรม	269
ภาคผนวก ช หนังสือขอความอนุเคราะห์	277
ภาคผนวก ซ หลักฐานการเผยแพร่	306
ประวัติผู้วิจัย	

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	สรุปแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบ	14
2.2	สรุปความหมายของรูปแบบ	16
2.3	สรุปประเภทของรูปแบบ	19
2.4	สรุปการพัฒนาารูปแบบ	25
2.5	การสังเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา	103
4.1	ผลการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา	139
4.2	ข้อมูลเปรียบเทียบค่าเป้าหมายกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม	140
4.3	ผลการการสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบด้านการศึกษา	143
4.4	ผลการตรวจสอบร่างรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม ด้านความถูกต้อง	146
4.5	ผลการตรวจสอบร่างรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม ด้านความเหมาะสม	147
4.6	แสดงผลการตรวจสอบร่างรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม ด้านความเป็นไปได้	147
4.7	ผลการตรวจสอบร่างรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม ด้านความเป็นประโยชน์	148
4.8	ผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาครูตามรูปแบบการพัฒนาการจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม ก่อนและหลังการอบรมพัฒนา	149

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.9	ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม ระหว่างปีการศึกษา 2563 กับ ปีการศึกษา 2564	150
4.10	ผลการเปรียบเทียบการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม เปรียบเทียบระหว่างปีการศึกษา 2563 กับ ปีการศึกษา 2564	152
4.11	ผลการเปรียบเทียบการประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์และเขียนของนักเรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม เปรียบเทียบระหว่างปีการศึกษา 2563 กับปีการศึกษา 2564	153
4.12	สรุปผลการประกวดแข่งขันของนักเรียน โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม	154
4.13	สรุปผลรางวัลยกย่องเชิดชูเกียรติของครูและบุคลากรทางการศึกษา อันเนื่องจากการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม	158
4.14	สรุปผลรางวัลยกย่องเชิดชูเกียรติที่สถานศึกษาได้รับอันเนื่องจากการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม	160
4.15	สรุปผลการเป็นแหล่งเรียนรู้ และศึกษาดูงานของสถานศึกษาจากสถานศึกษาอื่น อันเนื่องจากการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม	161
4.16	สรุปผลการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เกี่ยวกับจุดเด่น จุดด้อยและข้อเสนอแนะ ในการปรับปรุงและพัฒนา รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม	163

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	กรอบแนวคิดการวิจัย	118
3.1	ขั้นตอนการวิจัย	137
4.1	ร่างรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้ กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม	144
4.2	รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้ กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม	165

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญเนื่องจากเป็นกระบวนการพัฒนาบุคคลตั้งแต่เกิดในด้านต่าง ๆ ตลอดช่วงชีวิต ตั้งแต่การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของบุคคลที่จะดำรงชีวิตประกอบอาชีพ และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข รู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงรวมทั้งเป็นพลังสร้างสรรค์การพัฒนาประเทศ (กรมวิชาการ, 2541: 1) ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ความตอนหนึ่งว่า “...การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของชีวิต เพราะเป็นรากฐานสำหรับช่วยให้บุคคลสามารถก้าวไปถึงความสุขความเจริญทั้งปวง ทั้งตนเองและส่วนรวม...” (พระบรมราโชวาท) และจากการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วในยุคโลกาภิวัตน์ มีผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของชาติมาโดยตลอด ฉะนั้นในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ จึงได้กำหนดมาตรการในการจัดการศึกษาขึ้น เพื่อให้มีแนวทางในการดำเนินการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับ ยึดเป็นบรรทัดฐานสากลได้ เมื่อกล่าวถึงการจัดการศึกษาสถานศึกษานับเป็นองค์กรที่สำคัญที่สุดในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาทุกแห่งต้องจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานและบรรลุตามจุดมุ่งหมาย ที่วางไว้อย่างแท้จริงจึงได้มีการปฏิรูปการศึกษาขึ้นในประเทศไทย

กระทรวงศึกษาธิการมุ่งมั่นดำเนินการภารกิจหลักตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) ในการพัฒนาการเรียนรู้และศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิตรวมทั้งแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา และนโยบายรัฐบาลทั้งในส่วนนโยบายหลักด้านการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพของคนไทยทุกช่วงวัย และการเตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ 21 นอกจากนี้ยังสนับสนุนการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นอื่น ๆ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ.2562-2565) รวมทั้งนโยบายและแผนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยคาดหวังว่าผู้เรียนทุกช่วงวัยจะได้รับการพัฒนาในทุกมิติ เป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ และมีความพร้อมร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ดังนั้นในการเร่งรัดการทำงานภาพรวม กระทรวงให้เกิดผลสัมฤทธิ์เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับสังคม และผลักดันให้การจัดการศึกษามีคุณภาพและประสิทธิภาพในทุกมิติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562: 1)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น เป็นองค์กรทางการศึกษาที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งขึ้นตามนโยบายปฏิรูประบบราชการของรัฐบาล โดยแบ่งเป็นหน่วยงานส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ของแต่ละจังหวัด

ครอบคลุมอำเภอ มีความยืดหยุ่นในการจัดตั้ง ยุบเลิก และบริหารจัดการ ซึ่งเน้นการกำกับดูแล ส่งเสริม และประสานงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา มีการกิจในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถ ความเป็นเลิศทางวิชาการ เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน พัฒนาศักยภาพ และคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตร มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะอาชีพและทักษะเทคโนโลยีดิจิทัล สร้างโอกาส ความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำ ให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม พร้อมทั้งพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นมืออาชีพ มีความเชี่ยวชาญในการจัดการศึกษาที่ตอบสนองทิศทางการพัฒนาประเทศ รวมถึงการพัฒนาสถานศึกษาให้มีความปลอดภัย จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น, 2564: 3)

โรงเรียนแก้งใหญ่วิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งอยู่เลขที่ 93 หมู่ที่ 7 ตำบลแก้งใหญ่ อำเภอแก้งใหญ่ จังหวัดขอนแก่น เปิดทำการสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2564 มีจำนวนนักเรียน 603 คน มีบุคลากรจำนวน 41 คน โดยในปีการศึกษา 2561-2563 ของโรงเรียนแก้งใหญ่วิทยาคม มีการบริหารโดยใช้กลยุทธ์การบริหารแบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยใช้กระบวนการบริหารงานด้วยระบบคุณภาพ WAENGWITS Model และกำหนดระบบปรับปรุงผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องตามวงจร PDCA โดยนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้เป็นปกติและต่อเนื่อง เพื่อนำมากำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย จุดเน้น กลยุทธ์ในการปรับปรุงพัฒนาในจุดด้อย และส่งเสริมให้ดำเนินการในจุดเน้นอย่างชัดเจน ทั้งนี้จากการดำเนินงานดังกล่าว พบว่า ช่วงปีการศึกษา 2561-2563 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ของโรงเรียนแก้งใหญ่วิทยาคมที่กำหนด ซึ่งเกณฑ์ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนไม่ควรต่ำกว่าร้อยละ 65 (โรงเรียนแก้งใหญ่วิทยาคม, 2561: 18) โดยปีการศึกษา 2561 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยโดยภาพรวม คิดเป็นร้อยละ 61.99 ในปีการศึกษา 2562 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยโดยภาพรวม คิดเป็นร้อยละ 54.64 และปีการศึกษา 2563 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยโดยภาพรวม คิดเป็นร้อยละ 64.54 จากการศึกษาดูงานการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนโรงเรียนแก้งใหญ่วิทยาคม พบว่า 1) การจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนนั้นไม่ได้ดำเนินการตามการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เนื่องจากครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจในการประยุกต์ใช้การจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และไม่สามารถประยุกต์ใช้การจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างมีประสิทธิภาพ และ 2) ผู้บริหารขาดการบริหารจัดการเชิงคุณภาพ หรือขาดการนำหลักการบริหารเชิงคุณภาพมาใช้ ส่งผลให้ครูผู้สอนไม่ทราบข้อดีและข้อบกพร่องของตน ซึ่งก็จะเป็นผลทำให้การพัฒนาเป็นไปได้ยาก และขาด

การนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอน โดยครูไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมการนิเทศภายใน และโรงเรียนไม่มีคู่มือให้ครูปฏิบัติแนวทางการปรับปรุงแก้ไขในการนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอน และขาดมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับห้องเรียนในการดำเนินการจัดการเรียนรู้ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในปีการศึกษาที่ผ่านมาของนักเรียนไม่เป็นที่น่าพอใจตามเป้าหมายของโรงเรียน (โรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม, 2563: 23)

การพัฒนาการศึกษาให้มีมาตรฐานและยกระดับคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีแนวทางการบริหารจัดการหรือกระบวนการที่กำหนดวิธีปฏิบัติงานในแต่ละขั้นตอนที่ชัดเจนและปฏิบัติได้จริง โดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ซึ่งปัจจุบันรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อยกระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีหลากหลายรูปแบบ แต่ไม่สามารถตอบสนองความต้องการหรือสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และชุมชนในแต่ละแห่งได้ เนื่องจากสถานศึกษาแต่ละแห่งมีความแตกต่างกันทั้งด้านงบประมาณและบุคลากร รวมทั้งความร่วมมือของคณะกรรมการสถานศึกษาและการสนับสนุนจากชุมชนในเขตพื้นที่บริการ และการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และการให้ความช่วยเหลือจากหน่วยงานต้นสังกัด (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2554: 23)

การจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นวิธีการสำคัญที่สามารถสร้างและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ต้องการในยุคโลกาภิวัตน์ เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนในเรื่องที่สอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของตนเอง และได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ ซึ่งแนวคิดการจัดการศึกษานี้เป็นแนวคิดที่มีรากฐานจากปรัชญาการศึกษาและทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่ได้พัฒนาอย่างต่อเนื่องยาวนาน และเป็นแนวทางที่ได้รับการพิสูจน์ว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตามต้องการอย่างได้ผล ซึ่งผู้เรียนจะได้รับการส่งเสริมให้มีความรับผิดชอบและมีส่วนร่วมต่อการเรียนรู้ของตนเอง โดยแนวคิดแบบผู้เรียนเป็นสำคัญจะยึดการศึกษาแบบก้าวหน้าของผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนแต่ละคนมีคุณค่าสมควรได้รับการเชื่อถือไว้วางใจ แนวทางนี้จึงเป็นแนวทางที่จะผลักดันให้ผู้เรียนไปสู่การบรรลุศักยภาพของตนเอง และส่งเสริมความคิดของผู้เรียนและอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีลักษณะแตกต่างจากการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบดั้งเดิมทั่วไป โดยผู้เรียนมีบทบาทรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตน ผู้เรียนเป็นผู้เรียนรู้ บทบาทของครูคือผู้สนับสนุน (supporter) และเป็นแหล่งความรู้ (resource person) ของผู้เรียน ผู้เรียนจะรับผิดชอบตั้งแต่เลือกและวางแผนสิ่งที่ตนจะเรียน หรือเข้าไปมีส่วนร่วมในการเลือก และจะเริ่มต้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้วยการศึกษาค้นคว้า รับผิดชอบการเรียนรู้ ตลอดจนประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง (วัฒนาพรระจับทุกษ์, 2542: 11)

จากสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหา จึงได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน พร้อมการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ และมีมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับห้องเรียน เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนมากที่สุด สู่การพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพที่สูงยิ่งขึ้นไป

คำถามการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีคำถามการวิจัยเพื่อให้สามารถตอบโจทย์การวิจัยที่ครอบคลุม ดังนี้

1. สภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และแนวทางแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคมเป็นอย่างไร
2. รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคมเป็นอย่างไร
3. ผลการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคมเป็นอย่างไร
4. รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคมที่ปรับปรุงแล้วเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ทางการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และแนวทางแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม
3. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม
4. เพื่อปรับปรุงและพัฒนารูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research & Development) แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน โดยมีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. ขั้นตอนที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และแนวทางแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

เป็นการศึกษาสภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และแนวทางแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม โดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

1.1 ขั้นตอนย่อยที่ 1.1 สังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

2. ขอบเขตด้านตัวแปร

การบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

3. แหล่งข้อมูล

3.1 หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

3.2 หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบ

3.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ทำการศึกษาเดือน มีนาคม 2564

1.2 ขั้นตอนย่อยที่ 1.2 ศึกษาสภาพปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

2. ขอบเขตด้านตัวแปร

ข้อมูลพื้นฐาน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

3. แหล่งข้อมูล

รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม ปีการศึกษา 2563

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ทำการศึกษาเดือน มีนาคม 2564

1.3 ขั้นตอนย่อยที่ 1.3 การศึกษาสาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวงใหญ่วิทยาฯ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

สาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาฯ

2. ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาสาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยการสัมภาษณ์กลุ่ม (Group Interview) ได้แก่

2.1 รองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน จากโรงเรียนวงใหญ่วิทยาฯ ปีการศึกษา 2563

2.2 ครูที่ทำหน้าที่หัวหน้าระดับชั้น จำนวน 6 คน จากโรงเรียนวงใหญ่วิทยาฯ ปีการศึกษา 2563

2.3 ผู้เชี่ยวชาญในด้านการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา จำนวน 4 คน โดยเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีคุณสมบัติ ดังนี้

2.3.1 ผู้บริหารสถานศึกษา วิทยฐานะระดับเชี่ยวชาญขึ้นไป หรือ

2.3.2 มีประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา 10 ปี ขึ้นไป หรือ

2.3.3 มีผลงานเชิงประจักษ์ในด้านการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

2.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ทำการศึกษาเดือน มีนาคม 2564

2. ขั้นตอนที่ 2 พัฒนารูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาฯ

การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาฯ โดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

2.1 ขั้นตอนย่อยที่ 2.1 การสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับและองค์ประกอบของรูปแบบ

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

องค์ประกอบของรูปแบบ

2. ขอบเขตด้านตัวแปร

องค์ประกอบของรูปแบบ

3. แหล่งข้อมูล

3.1 หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบ

3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบและการพัฒนาของรูปแบบ

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ทำการศึกษาเดือน มีนาคม 2564

2.2 ขั้นตอนย่อยที่ 2.2 สร้างรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงษ์ใหญ่วิทยาคม

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1 ผลการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

1.2 ผลการศึกษาสภาพปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวงษ์ใหญ่วิทยาคม

1.3 ผลการศึกษสาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวงษ์ใหญ่วิทยาคม

1.4 ผลการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบ

2. ขอบเขตด้านตัวแปร ได้แก่

รูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงษ์ใหญ่วิทยาคม

3. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่

รองผู้อำนวยการ หัวหน้ากลุ่มงาน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียนวงษ์ใหญ่วิทยาคม โดยผู้วิจัยเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 13 คน

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ทำการศึกษาเดือน เมษายน 2564

2.3 ขั้นตอนย่อยที่ 2.3 การตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงษ์ใหญ่วิทยาคม

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม

2. ขอบเขตด้านตัวแปร ได้แก่

ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ของรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม

3. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่

ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาระดับเชี่ยวชาญขึ้นไป หรือมีประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา 10 ปี ขึ้นไป หรือมีผลงานเชิงประจักษ์ในด้านการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย จำนวน 9 คน ที่ได้มาโดยการเลือก แบบเจาะจง (Purposive Sampling)

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ทำการศึกษา เมษายน 2564

3. ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาผลการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม

3.1 ขั้นตอนที่ 3.1 ศึกษาผลการพัฒนาครูตามรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม

1. นำรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม ไปดำเนินการในการอบรมพัฒนาครู โรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม ในเดือนพฤษภาคม 2564

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผลการพัฒนาครูตามรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม

3. ขอบเขตด้านตัวแปร ได้แก่

ผลการทดสอบความรู้ของครูจากการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม

4. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ศึกษาผลจากการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม ได้แก่ คณะครู จำนวน 42 คน โดยการศึกษาครั้งนี้ศึกษาจากประชากร

5. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ทำการศึกษา พฤษภาคม 2564

3.2 ขั้นตอนที่ 3.2 ศึกษาผลการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม

หลังจากนำรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม ไปใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม ในปีการศึกษา 2564 แล้วผู้วิจัยศึกษาผลการใช้รูปแบบ ดังนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล จากรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) โรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม แล้วสรุปพร้อมนำเสนอแบบบรรยายความเรียง

2. ขอบเขตด้านตัวแปร ได้แก่

2.1 ผลผลิตที่เกิดจากการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม ได้แก่

2.1.1 ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

2.1.2 ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

2.1.3 ผลการประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

2.2 ผลลัพธ์ที่เกิดจากการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม ได้แก่

2.2.1 ผลการประกวดแข่งขันของนักเรียน

2.2.2 รางวัลยกย่องเชิดชูเกียรติของครูและบุคลากรทางการศึกษา

2.2.3 รางวัลยกย่องเชิดชูเกียรติที่สถานศึกษาได้รับ

2.2.4 การเป็นแหล่งเรียนรู้ และศึกษาดูงานของสถานศึกษา

3. แหล่งข้อมูล

รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) โรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม ปีการศึกษา 2564

4. ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงและพัฒนากระบวนการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยา

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยา (ฉบับปรับปรุง)

2. ขอบเขตด้านตัวแปร ได้แก่

จุดเด่น จุดด้อย และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงพัฒนารูปแบบ

3. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่

ผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารโรงเรียนวงใหญ่วิทยา ได้แก่ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน ผู้ช่วยผู้อำนวยการ จำนวน 1 คน คณะกรรมการบริหารงานวิชาการ จำนวน 5 คน ประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1 คน และประธานสมาคมผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 1 คน รวม 9 คน

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ดำเนินการในเดือน เมษายน 2565

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยในครั้งนี้มีนิยามศัพท์เฉพาะทางการวิจัย ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการศึกษาความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถ และทักษะทางด้านวิชาการของนักเรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยา สามารถแสดงออกเป็นรูปธรรม และสามารถวัดและประเมินผลได้ ผลลัพธ์การเรียนรู้เป็นความสำเร็จของผู้เรียนหลังจากกระบวนการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยา

2. สาเหตุของปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หมายถึง ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยา ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน การบริหารจัดการเชิงคุณภาพ และการนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอน

3. แนวทางแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หมายถึง กระบวนการในการแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และด้านการบริหารจัดการและการนำองค์กรแบบมีส่วนร่วม

4. รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการ หมายถึง กระบวนการในการบริหารจัดการคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา ระดับห้องเรียน โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ องค์ประกอบ การพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาระดับห้องเรียน การดำเนินการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาระดับห้องเรียน และการวัดและประเมินผล

5. คุณภาพ หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนที่เกิดจากการจัดการศึกษาด้วยปัจจัย และการบริหารจัดการโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น

6. มาตรฐานการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ของผู้เรียน และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียง สำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น

7. กระบวนการมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการในการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม ที่เปิดโอกาสให้ครูผู้สอนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนในการร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน และร่วมทำงาน

8. ความถูกต้อง หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อร่างรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม ในด้านความถูกต้องของร่างรูปแบบที่พัฒนาขึ้น

9. ความเหมาะสม หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อร่างรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม ในด้านความเหมาะสมในการนำไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

10. ความเป็นไปได้ หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อร่างรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม ในด้านความเป็นไปได้ในการนำไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

11. ความเป็นประโยชน์ หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อร่างรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม ในด้านความเป็นประโยชน์ของร่างรูปแบบที่พัฒนาขึ้น

12. จุดเด่น หมายถึง ข้อคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อจุดสนใจและส่วนสำคัญที่ปรากฏเด่นชัดต่อรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

13. จุดด้อย หมายถึง ข้อคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อข้อบกพร่องที่ปรากฏชัดของรูปแบบ การพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อ พัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงแหวนวิทยาคม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ประโยชน์ที่นักเรียนได้รับ

1.1 นักเรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

2. ประโยชน์ที่ครูผู้สอนได้รับ

2.1 ครูผู้สอนมีรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงแหวนวิทยาคม

2.2 ครูผู้สอนได้รับการพัฒนาเพื่อส่งเสริมคุณภาพของผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษา

2.5 ครูผู้สอนได้รับการนิเทศ ติดตามอย่างต่อเนื่องในการส่งเสริมคุณภาพของผู้เรียน ตามมาตรฐานการศึกษาเป็นระบบที่ชัดเจน

3. ประโยชน์ที่โรงเรียนได้รับ

3.1 โรงเรียนมีรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงแหวนวิทยาคมที่มีประสิทธิภาพ

3.2 โรงเรียนมีแนวทางในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อการส่งเสริมคุณภาพ ของผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษา

3.3 โรงเรียนมีแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นและมีทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21

4. ประโยชน์ผู้ปกครองและชุมชน

ผู้ปกครองและชุมชนได้บุตรหลานที่เป็นคนดีและเป็นคนเก่งและมีคุณภาพ

5. ประโยชน์ทางวิชาการ

5.1 วงการศึกษามีวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงแหวนวิทยาคม ไปปรับใช้ในสถานศึกษาอื่น ๆ

5.2 วงการศึกษามีแนวทางพัฒนารูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงแหวน วิทยาคม นำไปประยุกต์ใช้สถานศึกษาอื่น ๆ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงแหวนวิทยาคม ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา ค้นคว้า ทฤษฎี แนวคิด เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยนำเสนอตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ
2. แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนา
3. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการสถานศึกษา
4. แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการมีส่วนร่วม
6. แนวคิดเกี่ยวกับการบูรณาการความร่วมมือเพื่อพัฒนาระบบกลไกการบริหารจัดการคุณภาพมาตรฐานการศึกษา เพื่อประกันคุณภาพการศึกษาระดับห้องเรียน
7. การวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
8. บริบทของโรงเรียนวงแหวนวิทยาคม
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
10. กรอบแนวคิดการวิจัย

1. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ

ในการวิจัยรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงแหวนวิทยาคม ผู้วิจัยดำเนินการศึกษา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับรูปแบบ ดังนี้

วิชาภาว เมธีวณิช (2557: 1) คำว่า “รูปแบบ” หรือ “Model” เป็นคำที่ใช้สื่อความหมายหลายอย่าง ซึ่งโดยทั่วไปแล้ว รูปแบบจะหมายถึง สิ่งหรือวิธีการดำเนินงานที่เป็นต้นแบบของอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น แบบจำลอง สิ่งก่อสร้างรูปแบบในการพัฒนาชนบท รูปแบบในการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎร เป็นต้น “รูปแบบ” เป็นการจำลองความจริงของปรากฏการณ์ เพื่อให้เข้าใจความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนของปรากฏการณ์นั้น ๆ ได้ง่ายขึ้น เป็นการสร้างมโนทัศน์เกี่ยวกับปรากฏการณ์โดยอาศัยหลักการของระบบรูปนัยและมีจุดมุ่งหมายเพื่อทำให้เกิดความกระจ่างชัดของนิยาม ความสัมพันธ์และประพจน์ที่เกี่ยวข้อง (Jame, A. F. 1986, p. 12.) รูปแบบในทางสังคมศาสตร์ว่า เป็นชุดข้อความเชิงนามธรรมเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่เราสนใจ เพื่อใช้ในการนิยามคุณลักษณะ และ/หรือบรรยายคุณสมบัติมันเพื่อให้่ายต่อการทำความเข้าใจ รูปแบบจึง

ไม่ใช่การบรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์อย่างละเอียดทุกแง่มุม เพราะการทำเช่นนั้นจะทำให้รูปแบบมีความซับซ้อนและยุ่งยากเกินไปในการทำความเข้าใจ ส่วนรูปแบบหนึ่ง ๆ จะต้องมียายละเอียดอย่างน้อยเพียงใด หรือควรมีองค์ประกอบใดบ้างไม่ได้มีการกำหนดเป็นการตายตัว ทั้งนี้แล้วแต่ปรากฏการณ์แต่ละอย่าง และวัตถุประสงค์ของผู้สร้างรูปแบบที่ต้องการจะอธิบายปรากฏการณ์นั้น (Bardo, J. W. and Kardman, 1982, p. 70) ซึ่งอาจจะมีรูปแบบตั้งแต่ง่าย ๆ ไปจนถึงรูปแบบที่มีความสลับซับซ้อนมาก ๆ และมีทั้งรูปแบบเชิงกาย (Physical Model) ที่เป็นแบบจำลองของวัตถุ เช่น แบบจำลองหอสมุดแห่งชาติ เป็นต้น เป็นโครงสร้างโปรแกรมแบบจำลองที่จำลองสภาพความจริงที่สร้างขึ้นจากการลดทอนเวลาและเทศะ พิจารณาวามีสิ่งใดบ้างที่ต้องนำมาศึกษาเพื่อใช้แทนแนวคิด เพื่ออธิบายปรากฏการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งและแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรหรือปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกันด้วย (ศุภลักษณ์ เศษระพานิช, 2545: 15)

ตารางที่ 2.1 สรุปแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบ

นักวิชาการหรือนักวิจัย	แนวคิดหลัก
Jame, A. F. Stoner and Cha Wankel (1986: p. 12)	1. รูปแบบ คือ การจำลองความจริง 2. เป็นการสร้างมโนทัศน์เกี่ยวกับปรากฏการณ์โดยอาศัยหลักการของระบบรูปนัยและมีจุดมุ่งหมาย
Bardo J.W. and Hardmam J.J (1982, p. 70)	1. เป็นชุดข้อความเชิงนามธรรมเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่เราสนใจ 2. มีองค์ประกอบใดบ้างไม่ได้มีการกำหนดเป็นการตายตัว ทั้งนี้แล้วแต่ปรากฏการณ์แต่ละอย่าง และวัตถุประสงค์ของผู้สร้างรูปแบบที่ต้องการ
Tosi, H. L. and Carroll, S. J. (1982, p. 163)	1. เป็นภาพจำลองของสถานการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งอาจจะมีรูปแบบตั้งแต่ง่าย ๆ ไปจนถึงรูปแบบที่มีความสลับซับซ้อนมาก ๆ
บุญส่ง หาญพานิช (2546: 92)	1. เป็นโครงสร้างโปรแกรม แบบจำลอง หรือ แบบที่จำลองสภาพความจริง
บุญชม ศรีสะอาด (2533: 45)	1. อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบหรือตัวแปรปรากฏการณ์ธรรมชาติหรือในระบบ
กรรณิกา เจริญเทียนชัย (2538: 82)	1. เป็นแบบจำลองอย่างง่ายหรือย่อส่วนของปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่ผู้เสนอได้ศึกษาและพัฒนาขึ้นเพื่อแสดงเหลืออธิบายปรากฏการณ์ที่จะเกิดขึ้น
(ศุภลักษณ์ เศษระพานิช, 2545: 15)	1. แบบจำลองอย่างง่ายของปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่ผู้เสนอได้ศึกษาและพัฒนาขึ้นเพื่ออธิบายปรากฏการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง

1.1 ความหมายของรูปแบบ

วิชาภาษา เมธีวรฉัตร (2559: 11) กล่าวว่า รูปแบบ หรือ Model เป็นคำที่ใช้เพื่อสื่อความหมายหลายอย่าง ซึ่งโดยทั่วไปแล้วรูปแบบจะหมายถึง สิ่งหรือวิธีการดำเนินงานที่เป็นต้นแบบอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น แบบจำลองสิ่งก่อสร้าง รูปแบบในการพัฒนาชนบท เป็นต้น พจนานุกรม Contemporary English ของ Longman (1981, p. 668) ให้ความหมายไว้ 5 ความหมาย แต่โดยสรุปแล้วจะมี 3 ลักษณะ คือ 1. model หมายถึง สิ่งซึ่งเป็นแบบย่อส่วนของของจริง ซึ่งเท่ากับแบบจำลอง 2. model ที่หมายถึง สิ่งของหรือคนที่น่าสนใจใช้เป็นแบบอย่างในการดำเนินการบางอย่าง เช่น ครูต้นแบบ 3. model หมายถึง รุ่นของผลิตภัณฑ์ต่างๆ

พจนานุกรม Webster's New World ของนูเฟลด์ (Neufeldt) ให้ความหมายของรูปแบบว่าหมายถึง ภาพจำลองหรือตัวอย่างของข้อความที่เป็นจริงที่มีลักษณะเป็นมาตรฐานของความ เป็นเลิศ ส่วนพจนานุกรมการศึกษา Good ได้ให้ความหมายรูปแบบ ว่าหมายถึง แบบอย่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างหรือทำซ้ำเป็นตัวอย่าง เพื่อการเลียนแบบ เป็นแผนภูมิหรือรูปสามมิติ ซึ่งเป็นตัวแทนของสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลักการหรือแนวคิด เป็นชุดของปัจจัยหรือตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ซึ่งรวมกันเป็นตัวประกอบ และเป็นสัญลักษณ์ทางระบบสังคมตามความหมายดังกล่าว อาจกล่าวได้ว่า รูปแบบ คือแบบจำลองของสิ่งที่เป็นรูปแบบ คือ วิธีที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งได้ถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจตลอดจนจินตนาการของคนที่มีต่อปรากฏการณ์ หรือเรื่องราวใด ๆ ให้ปรากฏในลักษณะของการสื่อสารในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง รูปแบบมีความหมายที่แตกต่างจากทฤษฎี เพราะรูปแบบยังไม่ใช่ข้อเท็จจริงที่ได้พิสูจน์แล้ว รูปแบบยังเป็นส่วนหนึ่งที่ผู้วิจัยพยายามวิเคราะห์ความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องเนื่องกันขององค์ประกอบอย่างเป็นระบบวิธีการทางวิทยาศาสตร์ เพื่อที่จะนำเสนอรูปแบบมาใช้ประโยชน์ (Husen & N.T., 1975, น. 137-138)

ทิศนา ขัมมณี (2551: 1) ได้ให้ความหมายของรูปแบบว่าเป็นแบบจำลองในลักษณะเลียนแบบหรือเป็นตัวแบบที่ใช้เป็นแบบอย่าง เป็นแผนผังหรือแบบแผนของการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง ต่อเนื่องด้วยความสัมพันธ์เชิงระบบ เป็นตัวแทนที่สร้างขึ้นเพื่ออธิบายพฤติกรรมของลักษณะบางประการของสิ่งที่เป็นจริงอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือเป็นเครื่องมือทางความคิดที่บุคคลใช้ในการหาความรู้ความเข้าใจปรากฏการณ์

วิชาภาษา เมธีวรฉัตร (2559: 12) กล่าวว่ารูปแบบ หมายถึง สิ่งที่สร้างหรือพัฒนาขึ้นจากความคิดที่ดีที่ได้จากการศึกษามาของผู้สร้างเองเพื่อถ่ายทอดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ โดยใช้สื่อที่ทำให้เข้าใจได้ง่าย กระชับ ถูกต้อง และสามารถตรวจสอบเปรียบเทียบกับปรากฏการณ์จริงได้ เพื่อช่วยให้ตนเองและคนอื่นสามารถเข้าใจได้ชัดเจนขึ้น นอกจากนั้นรูปแบบหมายถึง รูปแบบจำลองอย่างง่ายหรืออย่างย่อส่วน (Simplified form) ของปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่ผู้เสนอรูปแบบดังกล่าวได้ศึกษาและพัฒนาขึ้นมาเพื่อแสดงหรืออธิบายปรากฏการณ์ที่เข้าใจได้ง่ายขึ้น หรือในบางกรณีอาจจะ

ใช้ประโยชน์ในการทำนายปรากฏการณ์ที่จะเกิดขึ้น ตลอดจนใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไป

ตารางที่ 2.2 สรุปความหมายของรูปแบบ

นักวิชาการหรือนักวิจัย	แนวคิดหลัก
Longman (1987, p. 668)	1. Model สิ่งซึ่งเป็นแบบย่อส่วนของของจริงซึ่งเท่ากับแบบจำลอง 2. Model สิ่งของหรือคนที่น่ามาใช้เป็นแบบอย่างในการดำเนินการบางอย่าง เช่น ครูต้นแบบ 3. Model รุ่นของผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ
Victoria Neufeldt (1988, p. 541)	1. ภาพจำลองหรือตัวอย่างของข้อความเป็นจริงที่มีลักษณะเป็นมาตรฐานของความเป็นเลิศ
Good, Carter V. (1973, p. 198)	1. แบบอย่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างหรือทำซ้ำเป็นตัวอย่างเพื่อการเลียนแบบ 2. แบบจำลองของสิ่งที่เป็นอยู่
T.Husen, and N.T.Postlethwaite (1975, p. 137-138)	1. รูปแบบยังเป็นส่วนหนึ่งที่ผู้วิจัยพยายามวิเคราะห์ความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกันขององค์ประกอบอย่างเป็นระบบด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์เพื่อที่จะนำเสนอรูปแบบมาใช้ประโยชน์
ทิศนา แคมมณี (2551: 1)	1. แบบจำลองในลักษณะต้นแบบ 2. ตัวแบบที่ใช้เป็นแบบอย่าง 3. เป็นเครื่องมือทางความคิดที่บุคคลใช้ในการหาความรู้ความเข้าใจปรากฏการณ์
Willer, R. H. (1967, p. 15)	1. เป็นการสร้างมโนทัศน์เกี่ยวกับชุดของปรากฏการณ์โดยอาศัยหลักการของระบบอุปนัย
Stoner, A.F.,& Wankel, C (1986, p. 12)	1. เป็นการจำลองความจริงของปรากฏการณ์ 2. อธิบายปรากฏการณ์ที่มีความสัมพันธ์องค์ประกอบ
Hausser, D. L. (1980, p. 132-161)	1. เป็นสิ่งที่ออกแบบมาเพื่อแสดงถึงองค์ประกอบ 2. กระบวนการตรวจสอบความแตกต่างระหว่างความสัมพันธ์ในเชิงทฤษฎีกับปรากฏการณ์จริง

สรุปได้ว่า รูปแบบ หมายถึง กิจกรรม โครงการหรือแนวทางปฏิบัติในการดำเนินงาน โดยอาศัยวิธีการ กระบวนการหรือขั้นตอนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการพัฒนาคุณลักษณะ ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนให้มีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น

1.2 ประเภทของรูปแบบ

ประเภทของรูปแบบอาจจะมีรูปแบบอย่างง่าย ๆ ไปจนถึงรูปแบบที่มีความสลับซับซ้อนมาก และมีทั้งรูปแบบเชิงกายภาพ (Physical Model) ที่เป็นแบบจำลองของวัตถุและรูปแบบเชิงคุณลักษณะ (Qualitative Model) ที่ใช้อธิบายปรากฏการณ์ด้วยภาษาหรือสัญลักษณ์รูปแบบในทางสังคมศาสตร์ มักหมายถึง ชุดของข้อความเชิงนามธรรมเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่เราสนใจ เพื่อใช้เป็นการนิยามคุณลักษณะหรือบรรยายคุณสมบัติอื่น ๆ ให้เกิดความเข้าใจได้ง่าย ดังนั้นรูปแบบจึงไม่ได้บรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์อย่างละเอียดทุกแง่มุม เพราะทำให้ได้โมเดลที่มีความซับซ้อนและยุ่งยากเกินไปในการที่จะทำความเข้าใจ (Tosi, H. L., & Carroll, 1982, p. 163)

นักวิชาการต่าง ๆ ได้แบ่งประเภทของรูปแบบไว้หลายลักษณะซึ่งแตกต่างกันไป และได้ศึกษาและจัดแบ่งประเภทของรูปแบบตามแนวคิดหลักการหรือทฤษฎี ซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบนั้น ๆ และได้แบ่งกลุ่มแบบการสอนเอาไว้ 4 รูปแบบคือ

1. Information-Processing Model เป็นรูปแบบการเรียนรู้การสอนที่ยึดหลักความสามารถในกระบวนการประมวลข้อมูลของผู้เรียน และแนวทางในการปรับปรุงวิธีการจัดการกับข้อมูลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. Personal Model รูปแบบการสอนที่จัดไว้ในกลุ่มนี้ให้ความสำคัญกับปัจเจกบุคคล และพัฒนาบุคลากรเฉพาะราย โดยมุ่งเน้นกระบวนการที่แต่ละบุคคลจัดระบบและปฏิบัติต่อสรรพสิ่งทั้งหลาย

3. Social Interaction Model เป็นรูปแบบที่ให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและบุคคลต่อสังคม

4. Behavior Model เป็นรูปแบบการสอนที่ใช้องค์ความรู้ด้านพฤติกรรมศาสตร์เป็นหลัก ในการพัฒนารูปแบบจุดเน้นที่สำคัญ คือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่สังเกตได้ของผู้เรียนมากกว่า การพัฒนาโครงสร้างทางจิตวิทยาและพฤติกรรมที่ไม่สามารถสังเกตได้ (Joyce B. & Weil M. 1985, p. 165 อ้างใน วิษณุภา เมธีวรฉัตร, 2559, น.15)

ทั้งนี้ มีการแบ่งประเภทของรูปแบบทางการศึกษาและสังคมศาสตร์เอาไว้ 5 ประเภทคือ

1. รูปแบบคล้าย (Analogue Model) คือ รูปแบบที่มีความสัมพันธ์กับระบบกายภาพ มักเป็นรูปแบบที่ใช้ในวิทยาศาสตร์กายภาพ เป็นรูปแบบที่นำไปใช้อุปมากับสิ่งอื่นได้ เช่น รูปแบบจำลองระบบสุริยะกับระยะสุริยะที่เกิดขึ้นจริง ธนาการจำลองกับธนาการที่เป็นจริง แบบจำลองการผลิตกับการผลิตจริง เป็นต้น

2. รูปแบบที่อธิบายความหมายหรือให้ความหมาย (Sematic Models) คือ รูปแบบที่ใช้ภาษาในการบรรยายลักษณะของรูปแบบ รูปแบบชนิดนี้จะใช้วิธีอุปมาในการพิจารณาภาษามากกว่าที่จะใช้วิธีอุปมานในการพิจารณาด้วยโครงสร้างทางกายภาพ

3. รูปแบบที่มีลักษณะเป็นแผนภูมิแบบแผนหรือโครงกร (Schematic Models)

4. รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ (Mathematical Models) คือ เป็นรูปแบบที่กำหนดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบในรูปสมการหรือฟังก์ชันทางคณิตศาสตร์

5. รูปแบบเชิงเหตุผล (Causal Models) คือ เป็นรูปแบบที่มีโครงสร้างเป็นสมการเชิงเส้นที่ประกอบด้วยตัวแปรสัมพันธ์กันเป็นเหตุและผลมีการทดสอบสมมุติฐานผลของรูปแบบ (Keeves P. J., 1988, p. 561-565)

นอกจากนี้ Steiner (Steiner, E. 1988, p. 189) จำแนกรูปแบบแบ่งออกเป็น 2 ประเภท

1. รูปแบบเชิงปฏิบัติ (Practical Model or - Model - of) การรูปแบบประเภทนี้เป็นรูปแบบจำลองทางกายภาพ เช่น แบบจำลองรถยนต์ เครื่องบินภาพจำลอง

2. รูปแบบเชิงทฤษฎี (Theoretical Model of Model – for) เป็นแบบจำลองที่สร้างขึ้นจากกรอบแนวคิดที่มีทฤษฎีเป็นพื้นฐาน ตัวทฤษฎีเองไม่ใช่รูปแบบหรือแบบจำลอง เป็นตัวช่วยให้เกิดรูปแบบที่มีโครงสร้างต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กัน

วิชาญา เมธีวรฉัตร (2559: 16) จากประเภทของรูปแบบที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สรุปได้ดังนี้ ประเภทของรูปแบบนั้นสามารถแบ่งได้ตามหลักแนวคิด ทฤษฎีพื้นฐานได้ 4 รูปแบบคือ

1. Information – Processing Model หมายถึง รูปแบบการสอนที่ยึดหลักความสามารถในกระบวนการประมวลข้อมูลของผู้เรียน

2. Personal model หมายถึง รูปแบบการสอนที่จัดไว้ในกลุ่มให้มีความสำคัญของปัจเจกบุคคลและพัฒนาบุคคลเฉพาะราย

3. Social interaction model หมายถึง รูปแบบที่ให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลต่อสังคม

4. Behavior model หมายถึง รูปแบบการสอนที่ใช้องค์ความรู้ด้านพฤติกรรมศาสตร์เป็นหลักในการพัฒนารูปแบบและหลักการทางการศึกษาและสังคมศาสตร์ได้อีก 4 รูปแบบคือ

4.1 Analogue Model หมายถึง รูปแบบที่ใช้ในการอุปมาอุปมัยเทียบเคียงปรากฏการณ์ซึ่งเป็นรูปธรรมเพื่อสร้างความเข้าใจในปรากฏการณ์ที่เป็นนามธรรม

4.2 Semantic model หมายถึง รูปแบบที่ใช้ภาษาเป็นสื่อในการบรรยายหรืออธิบายสิ่งที่ศึกษาด้วยภาษาและรูปภาพ

4.3 mathematical model หมายถึง รูปแบบที่ใช้สมการทางคณิตศาสตร์เป็นสื่อในการแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ

4.4 Causal model หมายถึง รูปแบบที่พัฒนามาจากเทคนิค Path Analysis และ Semantic Model โดยการนำเอาตัวรูปแบบต่าง ๆ มาสัมพันธ์กันเชิงเหตุผล

ภิญญาพัชญ์ ปลากัดทอง (2551: 120) กล่าวว่า รูปแบบมี 4 ประเภท คือ 1. รูปแบบเชิงเปรียบเทียบ (Analogue Model) ได้แก่ รูปแบบที่แสดงการเปรียบเทียบของ 2 สิ่งขึ้นไป ส่วนใหญ่ใช้กับรูปแบบการเปรียบเทียบด้านสังคมศาสตร์ พฤติกรรมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์กายภาพ 2. รูปแบบเชิงภาษา (Semantic Model) ได้แก่ รูปแบบที่แสดงออกทางภาษาพูดและเขียนส่วนใหญ่มักเป็นรูปแบบด้านศึกษาศาสตร์ 3. รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ (Mathematical Model) ได้แก่ รูปแบบที่แสดงออกผ่านสูตรคณิตศาสตร์ และ 4. รูปแบบเชิงแผนผัง (Schematic Model) ได้แก่ รูปแบบที่แสดงออกผ่านทางแผนผังแผนภูมิกราฟ เป็นต้น

ตารางที่ 2.3 สรุปประเภทของรูปแบบ

นักวิชาการหรือนักวิจัย	แนวคิดหลัก
Tosi, H. L., & Carrlo, S. J. (1982, p. 163)	1. รูปแบบอย่างง่าย ๆ 2. รูปแบบที่มีความสลับซับซ้อนมาก ๆ 3. รูปแบบเชิงกายภาพ (Physical Model) 4. รูปแบบเชิงคุณลักษณะ (Qualitative Model)
Joyce B. and Weil M. (1985, p. 165)	1. Information – Processing Model 2. Personal Model 3. Social Interaction Model 4. Behavior Model
Keeves P. J. (1988, p. 561–565)	1. รูปแบบคล้าย (Analogue Models) 2. รูปแบบที่อธิบายความหมายหรือให้ความหมาย (Semantic Models) 3. รูปแบบที่มีลักษณะเป็นแผนภูมิ แบบแผน หรือโครงการ (Schematic Models) 4. รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ (Mathematical Models or-Model of) 5. รูปแบบเชิงเหตุผล (Causal Models)

ตารางที่ 2.3 สรุปประเภทของรูปแบบ (ต่อ)

นักวิชาการหรือนักวิจัย	แนวคิดหลัก
Steiner, E. (1988, p. 189)	1. รูปแบบเชิงปฏิบัติการ particle Model or Model of 2. รูปแบบเชิง ทฤษฎี model of models for (Theoretical Model of Model – for)
ภิญญาพัชญ์ ปลายัดทอง (2551: 120)	1. รูปแบบเชิงเปรียบเทียบ (Analogue model) 2. รูปแบบเชิงภาษา (Semantic model) 3. รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ (Mathematical model) 4. รูปแบบเชิงแผนผัง (Schematic model)

สรุปได้ว่า ประเภทของรูปแบบมีหลายประเภท มีทั้งรูปแบบอย่างง่าย ๆ ไปจนถึงรูปแบบที่มีความสลับซับซ้อนมาก ๆ และมีทั้งรูปแบบเชิงกายภาพ (Physical Model) ที่เป็นแบบจำลองของวัตถุและรูปแบบเชิงคุณลักษณะ (Qualitative Model) ที่ใช้อธิบายปรากฏการณ์ด้วยภาษาหรือสัญลักษณ์ แต่รูปแบบไม่ได้บรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์อย่างละเอียดทุกแง่มุม เพราะทำให้ได้โมเดลที่มีความซับซ้อน รูปแบบคล้าย (Analogue Models) รูปแบบที่อธิบายความหมายหรือให้ความหมาย (Semantic Models) รูปแบบที่มีลักษณะเป็นแผนภูมิ แบบแผนหรือโครงการ (Schematic Models) รูปแบบเชิงปฏิบัติการ particle Model or Model of และรูปแบบเชิงทฤษฎี model of models for (Theoretical Model of Model - for) เป็นต้น ขึ้นอยู่กับว่าหน่วยงานใดจะนำรูปแบบใดไปใช้ในการพัฒนาต่อไป

1.3 องค์ประกอบของรูปแบบ

จากการศึกษาตัวอย่างของรูปแบบจากเอกสารที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ พบว่า ไม่มีปรากฏหลักเกณฑ์ที่เป็นเกณฑ์ตายตัวว่ารูปแบบนั้นต้องมีองค์ประกอบอะไรบ้าง ส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับลักษณะเฉพาะของปรากฏการณ์ที่ผู้สนใจดำเนินการศึกษา ส่วนการกำหนดองค์ประกอบรูปแบบในการศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการและบริหารการจัดการตามแนวคิดของ Brown and Moberg (1980) ได้สังเคราะห์รูปแบบขึ้นจากแนวคิดเชิงระบบ (System Approach) กับหลักการบริหารตามสถานการณ์ (Contingency Approach) และองค์ประกอบตามรูปแบบประกอบด้วย

1. สภาพแวดล้อม (Environment)
2. เทคโนโลยี (Technology)
3. โครงสร้าง (Structure)

4. กระบวนการจัดการ (Management Process)

5. การตัดสินใจสั่งการ (Decision Making)

สมาน อัสวภูมิ (2537: 20 อ้างใน วิชญาภา เมธีวรฉัตร. (2559: 18-19) กล่าวว่า องค์ประกอบของรูปแบบที่ดีควรประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของรูปแบบในการพัฒนารูปแบบใด ๆ ก็ตาม ผู้ออกแบบต้องรู้ว่า จะออกแบบรูปแบบการดำเนินงานนี้ขึ้นมาเพื่อวัตถุประสงค์ใด ซึ่งโดยทั่วไปกำหนดรูปแบบขึ้นมา เพื่อแก้ไขปัญหาอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือเพื่อให้การดำเนินงานเกิดผลดีอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น การ พัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขึ้นมาก็เพื่อให้ดำเนินงานในสถานศึกษาเป็นไป อย่างมีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เป็นต้น

2. ทฤษฎีพื้นฐานและหลักการของรูปแบบ เพื่อให้ดำเนินงานของรูปแบบเป็นไปตาม วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้ออกแบบรูปแบบที่ต้องกำหนดว่าจะออกแบบรูปแบบนั้นๆ บนฐานคิด ของทฤษฎีและหลักการใดบ้าง เช่น หลักการประการหนึ่งของระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา คือ “หลักร่วมกันรับผิดชอบ” หมายความว่า คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องร่วมกันรับผิดชอบ เป็นต้น

3. ระบบงานและกลไกของรูปแบบ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามหลักการและบรรล วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ผู้พัฒนารูปแบบต้องออกแบบระบบงานของลูกเพื่อเป็นกลไกในการ ดำเนินงานของรูปแบบ เช่น การจัดโครงสร้างองค์กร การตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานต่าง ๆ และที่จำเป็นอื่น ๆ พร้อมกับการกำหนดบทบาทหน้าที่ความสัมพันธ์และการทำงานร่วมกันของระบบ เหล่านั้นเพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของรูปแบบที่กำหนดไว้

4. วิธีการดำเนินงานของรูปแบบ โดยการกำหนดภารกิจ กระบวนการ วิธีการ กิจกรรม และอื่นๆ ที่ต้องดำเนินการเพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของรูปแบบ

5. แนวการประเมินรูปแบบ หมายถึง การกำหนดแนวทางและเครื่องมือในการประเมิน รูปแบบตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบ และการประเมินดำเนินงานตามรูปแบบว่าเป็นไปตามที่กำหนด ไว้หรือไม่เพียงพอ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบรูปแบบทำหน้าที่ตามที่ออกแบบไว้มากน้อยเพียงใด และเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่เพียงพอตลอดจนการกำหนดแนวทางในการพัฒนารูปแบบต่อเนื่อง ต่อไปได้

6. คำอธิบายประกอบรูปแบบ หมายถึง การอธิบายคำศัพท์เฉพาะที่นำมาใช้ในการ ออกแบบเพื่อสื่อความหมายให้ตรงกันในการนำรูปแบบไปใช้

7. ระบุเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ เนื่องจากรูปแบบนี้ข้อจำกัดของตนเอง ดังนั้น ผู้ออกแบบรูปแบบควรได้ระบุเงื่อนไขที่จะทำให้การนำรูปแบบไปใช้ประสบผลสำเร็จ และข้อควร ระมัดระวังเพื่อป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้น เป็นต้น

พิเชฐ โพธิ์ภักดี (2553: 159-160) ได้สรุปรูปแบบประกอบด้วยส่วนประกอบ 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 หลักการและวัตถุประสงค์ของรูปแบบ ประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบ และ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ส่วนที่ 2 โครงสร้างและสาระสำคัญของรูปแบบ ประกอบด้วย 1) ฐานะของสถานศึกษาและความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาส่วนกลาง 2) บทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้อำนวยการ 3) การกระจายอำนาจภารกิจจัดการศึกษา 4) ด้าน 4) หน่วยงานกำกับติดตาม ตรวจสอบและส่งเสริมสนับสนุนภารกิจของโรงเรียน 5) มาตรฐานและการประกันคุณภาพผู้เรียน ส่วนที่ 3 การนำสู่การปฏิบัติและเงื่อนไขความสำเร็จ ประกอบด้วย 1) การนำไปสู่การปฏิบัติ และ 2) เงื่อนไขความสำเร็จในส่วนการบริหารขององค์กร

ไมตรี บุญทศ (2554: 149-153) ได้สรุปองค์ประกอบของรูปแบบไว้ คือ 1) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 2) ระบบงาน และกลไกของรูปแบบ 3) คำอธิบายประกอบ 4) เงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้

มีศิลป์ ชินภักดี (2555: 22) ได้กำหนดองค์ประกอบของรูปแบบไว้ว่า ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนสถาบันหรือองค์กร ซึ่งประกอบด้วย 1) เทคโนโลยี 2) โครงสร้าง 3) บทบาท 4) เป้าหมาย หรือความคาดหวังส่วนบุคคล ซึ่งประกอบด้วย 1) ภาวะผู้นำ 2) บุคลิกภาพ 3) กระบวนการบริหาร 4) การตัดสินใจสั่งการ 5) ความต้องการและส่วนสภาพแวดล้อม ซึ่งประกอบด้วย 1) ชุมชน 2) แหล่งเรียนรู้ 3) เศรษฐกิจ 4) การมีส่วนร่วม

สมชัย จรรยาไพบุลย์ (2555: 16) ได้สรุปองค์ประกอบของรูปแบบไว้ คือ 1) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 2) หลักการของรูปแบบ 3) ระบบงาน และกลไกของรูปแบบ 4) วิธีดำเนินงานของรูปแบบ 5) แนวการประเมินรูปแบบ

ปริชาติ ชมชื่น (2555: 12) ได้สรุปองค์ประกอบของรูปแบบไว้ คือ 1) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 2) ทฤษฎีพื้นฐานและหลักการของรูปแบบ 3) ระบบงานและกลไกของรูปแบบ 4) วิธีดำเนินงานของรูปแบบ 5) แนวการประเมินรูปแบบ 6) คำอธิบายประกอบ 7) เงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้

Kibler (1970: 44-53) ได้เสนอว่า การจัดการศึกษามี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) จุดมุ่งหมายในการเรียนการสอนเป็นผลผลิตทางการเรียนการสอนที่มุ่งหวังให้เกิดในผู้เรียนซึ่งมีความครอบคลุมพฤติกรรมทางด้านสติปัญญา (Cognitive Domain) ด้านจิตใจ (Affective Domain) และด้านการปฏิบัติ (Psychomotor Domain) 2) การวัดพฤติกรรมพื้นฐานเป็นการตรวจสอบความพร้อมความรู้พื้นฐานและทักษะเบื้องต้นของผู้เรียนก่อนการเรียนการสอนจริง ๆ 3) การจัดกระบวนการเรียนการสอนเป็นการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาพฤติกรรมของผู้เรียนโดยเริ่มต้นพฤติกรรมพื้นฐานต่อเนื่องจนถึงพฤติกรรมปลายทาง และ 4) การประเมินผลรวมเป็นการประเมินผล เพื่อตรวจสอบว่าการเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์เพียงใดมีการจัดการเรียนการสอนเหมาะสมเพียงใด ฯลฯ

Dick and Carey (1985: 42) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการจัดการศึกษาว่าประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) การกำหนดจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา 2) การพัฒนาการจัดการศึกษา 3) การประเมินการจัดการศึกษา ซึ่งทั้ง 3 องค์ประกอบ สามารถแบ่งออกเป็นขั้นตอนได้ 10 ขั้นตอน ดังนี้

1) กำหนดจุดมุ่งหมายการจัดการศึกษา เป็นการกำหนดความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาซึ่งต้องพัฒนาให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายทางการศึกษา จากนั้นทำการวิเคราะห์ความจำเป็น (Needs Analysis) และวิเคราะห์ผู้เรียน

2) วิเคราะห์การจัดการศึกษา (Conduct Instructional Analysis) เป็นการวิเคราะห์ภารกิจหรือวิเคราะห์ขั้นตอนการดำเนินการจัดการศึกษา ผลการวิเคราะห์การจัดการศึกษาที่ได้จะเป็นหมวดหมู่ของการจัดการกิจ (Task Classification) ตามลักษณะของจุดมุ่งหมายการจัดการศึกษา

3) กำหนดพฤติกรรมเบื้องต้นและคุณลักษณะของผู้เรียน (Identify Entry Behaviors) ว่าเป็นผู้เรียนระดับใดและมีพื้นความรู้เพียงใด

4) เขียนจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ (Write Performance Objectives) ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายเฉพาะหรือจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายการสอนเพื่อประโยชน์ ดังนี้ (1) ให้เห็นแนวทางในการจัดการศึกษา (2) เป็นแนวทางในการวางแผนการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียน (3) เป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบ และ 4) ช่วยให้ผู้เรียนรู้อย่างมีจุดหมาย

5) สร้างแบบทดสอบอิงเกณฑ์ (Develop Criterion Referenced Test Items) เพื่อประเมินการจัดการศึกษา

6) พัฒนายุทธศาสตร์การจัดการศึกษา (Develop Instructional Strategy) ให้เป็นแผนการจัดการศึกษาที่ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7) พัฒนาและเลือกวัสดุการจัดการศึกษา (Develop and Select Instructional Materials) ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อโสตทัศน

8) ออกแบบและประเมินระหว่างเรียน (Design and Conduct Formative Evaluation)

9) ออกแบบและดำเนินการประเมินหลังเรียน (Design and Conduct Summative Evaluation)

Kemp, Morrison & Ross (1994: 13) ได้สรุปองค์ประกอบของการจัดการศึกษาประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการ ทฤษฎีและสภาพปัญหา 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนและ 4) การวัดและประเมินผล และ Arends (1997, p. 7) ก็ได้สรุปองค์ประกอบของการจัดการศึกษาว่า ประกอบด้วย 1) หลักการตามทฤษฎีที่ใช้เป็นแนวคิดพื้นฐานในการพัฒนาการจัดการศึกษา 2) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง 3) วิธีสอนที่ทำให้การเรียนรู้บรรลุวัตถุประสงค์ และ 4) สิ่งแวดล้อมในการจัดการศึกษาที่จะนำไปสู่ผลการเรียนรู้ที่ต้องการ ซึ่งสอดคล้อง

กับแนวคิดของ Anderson (1997, p. 521) ที่กล่าวถึงองค์ประกอบของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต้องประกอบด้วย 1) หลักการ แนวคิดหรือทฤษฎีพื้นฐาน 2) วัตถุประสงค์ และ 3) กิจกรรมการจัดการศึกษาที่สนับสนุนการใช้การจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

Joyce and Weil (2009: 13-14) ก็ได้สรุปองค์ประกอบของการจัดการศึกษาไว้ 4 องค์ประกอบเช่นกัน ได้แก่ 1) หลักการ เป็นการกล่าวถึงความเชื่อแนวคิดของทฤษฎีที่รองรับการจัดการศึกษา ซึ่งหลักการของการจัดการศึกษาจะเป็นตัวกำหนดจุดประสงค์เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ขั้นตอนต่าง ๆ ในการจัดการศึกษา 2) จุดประสงค์เป็นการระบุความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้นจากการใช้การจัดการศึกษา 3) เนื้อหา เป็นการระบุเนื้อหาสาระและกิจกรรมต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดการศึกษาให้บรรลุจุดประสงค์ของการจัดการศึกษานั้นๆ และ 4) กิจกรรมการเรียนรู้ขั้นตอนต่าง ๆ ในการจัดการศึกษา เป็นการระบุวิธีการปฏิบัติกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนเมื่อมีการนำการจัดการศึกษาไปใช้ และ 5) การวัดและประเมินผลเป็นการประเมินผลประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) องค์ประกอบการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา 4) วิธีการดำเนินงานของรูปแบบ 5) การวัดและประเมินผล

1.4 การพัฒนารูปแบบ

วิชญาภา เมธีวรฉัตร (2559: 22) สรุปได้ว่า จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบพบว่า การพัฒนารูปแบบนั้นอาจจะมีขั้นตอนในการดำเนินงานแตกต่างกันไป แต่โดยทั่วไปแล้วอาจจะแบ่งออกเป็นสองตอนใหญ่ ๆ คือ การสร้างรูปแบบ (Construct) และการหาความตรง (Validity) ของรูปแบบ ส่วนรายละเอียดในแต่ละขั้นตอนว่ามีการดำเนินการอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะและกรอบแนวคิดซึ่งเป็นพื้นฐาน ในการพัฒนารูปแบบนั้นๆ ตัวอย่างงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบ ได้แก่ การพัฒนารูปแบบซึ่งเป็นรูปแบบการควบคุมวิทยานิพนธ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2555) ซึ่งได้แบ่งการดำเนินการออกเป็น 2 ขั้นตอน คือการพัฒนารูปแบบและการทดสอบประสิทธิภาพและประสิทธิผลของรูปแบบ

ในส่วนการพัฒนารูปแบบนั้นดำเนินการโดยวิเคราะห์ลำดับในการทำวิทยานิพนธ์ หลักการเขียนรายงานการวิจัยจุดบกพร่องที่มักจะพบในการทำวิทยานิพนธ์ เป็นต้น แล้วนำองค์ประกอบเหล่านั้นมาสร้างรูปแบบการควบคุมวิทยานิพนธ์ตามลำดับขั้นตอนในการทำวิทยานิพนธ์ หลังจากนั้นจะเป็นขั้นตอนที่ 2 นำรูปแบบนั้นไปทดสอบและประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผล

รัฐชาติพร เวหะชาติ (2552: 11) ได้พัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพทั้งองค์กรของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งศึกษาพัฒนาการรูปแบบการบริหารคุณภาพ ทั้งองค์กรของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เหมาะสม 5 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาและสำรวจข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับแนวคิดและหลักการบริหารคุณภาพทั้งองค์กร โดยสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ได้รับเลือกเป็นโครงการนำร่อง การวิจัยและการพัฒนาการเรียนรู้เพื่อคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการศึกษาสภาพจริงจากรายงานการประเมินตนเองของโรงเรียนที่ผ่านการประเมินคุณภาพ

ขั้นตอนที่ 2 เป็นการสร้างรูปแบบจำลองเพื่อสร้างรูปแบบการบริหารคุณภาพทั้งองค์กรโดยการสังเคราะห์แบบสัมภาษณ์จากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 นำมาสร้างเป็นรูปแบบจำลองระบบบริหารคุณภาพทั้งองค์กรด้วยการสร้างเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิแบบเลือกตอบ เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย ให้ผู้ทรงคุณวุฒิแสดงความคิดเห็นด้วยอิสระ

ขั้นตอนที่ 3 เป็นการพัฒนารูปแบบระบบบริหารคุณภาพทั้งองค์กรโดยใช้เทคนิคเดลฟาย จากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อให้ได้รูปแบบที่มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติการใช้รูปแบบจำลองจากขั้นตอนที่ 2 นำมาศึกษาวิเคราะห์และกำหนดรูปแบบระบบ การบริหารคุณภาพทั้งองค์กรด้วยเทคนิคเดลฟาย 3 รอบ

ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์หาความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารคุณภาพทั้งองค์กรเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบโดยผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษาคือผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 5 การสรุปและนำเสนอรูปแบบการบริหารคุณภาพทั้งองค์กรและจัดทำเป็นรายงานผลการวิจัยต่อไป

ตารางที่ 2.4 สรุปการพัฒนารูปแบบ

นักวิชาการหรือนักวิจัย	แนวคิดหลัก
Willer, R.H. (1967, p. 83)	1. การสร้างรูปแบบ 2. การหาความตรง Variety
บุญชม ศรีสะอาด (2535: 13)	1. การพัฒนารูปแบบและการทดสอบประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ ผลของรูปแบบ
รัฐชาติพร เวหะชาติ (2552: 11)	2. พัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพทั้งองค์กรของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เหมาะสม

จากการศึกษาวิเคราะห์ในเรื่องนี้พอสรุปได้ว่าการสร้างรูปแบบ (model) นั้นไม่มีข้อกำหนดที่ตายตัวแน่นอนว่าต้องทำอะไรบ้าง แต่โดยทั่วไปจะเริ่มต้นจากการศึกษาองค์ความรู้ (intensive

knowledge) เกี่ยวกับเรื่องที่เราจะสร้างรูปแบบให้ชัดเจน หลักการของรูปแบบที่จะพัฒนาแล้วสร้างรูปแบบตามหลักการที่กำหนดขึ้น แนะนำรูปแบบที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบความเหมาะสมและหาคุณภาพของเครื่องมือต่อไป ส่วนการพัฒนาแบบมีวิธีการดำเนินการ คือ การสร้างรูปแบบและการประเมินความเหมาะสมและการหาคุณภาพของรูปแบบ ซึ่งรูปแบบเป็นสิ่งที่ไม่มีความแน่นอนตายตัว ขึ้นอยู่กับว่าจะใช้กำหนดเพื่อทำตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้แต่ละงาน จึงทำให้มีรูปแบบกระบวนการและวิธีการที่แตกต่างกันออกไป

2. แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนา

2.1 ความหมายของการวิจัยและพัฒนา

การวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เป็นการวิจัยทางการศึกษาประเภทหนึ่ง ซึ่งนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

เปรี๊ญ กุมุท (2519: 19) ให้ความหมายของการวิจัยและพัฒนาว่าเป็นการวิจัยซึ่งเกิดจากความพยายามที่จะสร้างสรรค์ผลิตผลและกระบวนการบางสิ่งบางอย่างตามหลักการเฉพาะและตามระเบียบวิธีการวิจัยที่สามารถรับรองคุณภาพ ประสิทธิภาพของผลผลิตและกระบวนการเมื่อต้องนำผลนั้นไปใช้ ซึ่งรูปแบบการวิจัยและพัฒนาเป็นการแก้ปัญหาทางด้านการศึกษาบางประการ ผู้ดำเนินการต้องออกแบบสร้างสรรค์และพัฒนาผลผลิตด้วยการทดลองประเมินผลและป้อนข้อมูลย้อนกลับ เพื่อปรับปรุงผลผลิตนั้นให้ดีขึ้นและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดสามารถแบ่งการวิจัยและพัฒนาระบบต่างๆ ได้ดังนี้

- 1) การวิจัยและพัฒนาระบบสื่อการสอน เช่น ระบบสื่อการสอนรายบุคคล ระบบชุดการสอนและระบบสื่อประสม
- 2) การวิจัยและพัฒนาระบบสื่อการเรียนการสอน
- 3) การวิจัยและพัฒนาด้านการบริหารเทคโนโลยีทางการศึกษา
- 4) การวิจัยและพัฒนาด้านการบริการเทคโนโลยีทางการศึกษา
- 5) การวิจัยและพัฒนาด้านการประเมิน และติดตามการบริหารและบริการเทคโนโลยีทางการศึกษา

คำว่า การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษาตรงกับคำว่า Educational Research and Development (R&D) ในภาษาอังกฤษ ซึ่งหมายถึง การดำเนินงานพัฒนาด้านการศึกษาโดยอาศัยการวิจัยเป็นพื้นฐานหรือเป็นเครื่องมือดำเนินการ (Educational Development by Research หรือ Research Based Educational Development) ทั้งนี้โดยมีเป้าหมาย คือ ใช้เป็นกระบวนการในการพัฒนาและเพื่อตรวจสอบคุณภาพผลงานหรือผลิตภัณฑ์ทางการศึกษา (Educational Products)

Borg and Gall (1989: 782) ได้ให้ความหมายของการวิจัยและพัฒนาว่าเป็น กระบวนการพัฒนาและนำมาซึ่งเหตุผลของผลิตภัณฑ์ทางการศึกษา โดยผลิตภัณฑ์นี้จะไม่ได้อ้างถึง เฉพาะตำรา พิล์ม หรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์เท่านั้น แต่ยังหมายรวมถึงวิธีการและโปรแกรม การศึกษา จุดเน้นของการวิจัยและพัฒนา คือ การพัฒนาโปรแกรมที่จะทำให้เกิดระบบการเรียนรู้ ซึ่ง รวมถึงการพัฒนาอุปกรณ์และการฝึกอบรมบุคลากรให้เหมาะสมกับงาน

จากความหมายของการวิจัยและพัฒนาตามที่กล่าวนี้ สามารถสรุปได้ว่า การวิจัยและพัฒนา เป็นดำเนินการศึกษาค้นคว้าที่มีกระบวนการเป็นระบบเชื่อถือได้ ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อพัฒนา และตรวจสอบผลงาน

2.2 ความสำคัญของการวิจัยและพัฒนา

การวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R&D) ได้มีนักวิชาการได้กล่าวถึง ความสำคัญไว้ ดังนี้

ทิศนา ขัมมณี (2547: 8) กล่าวว่า กระบวนการวิจัยและพัฒนา เป็นเครื่องมือในการ เรียนรู้และพัฒนาตนเองของตน จึงเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียนให้ ประสบความสำเร็จและมีความยั่งยืน การวิจัยและพัฒนาเป็นการพัฒนาแบบหนึ่งที่ใช้การวิจัย เป็นเครื่องมือหรือยุทธวิธีในการดำเนินงาน เป็นการดำเนินการเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น ในทิศทางหรือลักษณะที่ต้องการ โดยใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนางานซึ่งจะช่วยให้เห็นภาพ ของงานและมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบระเบียบ มีการศึกษาทดลองเพื่อให้เห็นผลประจักษ์ มีการตัดสินใจบนฐานข้อมูลที่เชื่อถือได้และมีการปรับปรุงพัฒนาไปเรื่อย ๆ

สุพัตร์ พิบูลย์ (2549: 16) กล่าวว่า การวิจัยและพัฒนาเป็นทางเลือกสำคัญที่จะมีผลต่อ การยกระดับคุณภาพงานในองค์กร รวมทั้งการยกระดับคุณภาพชีวิตของบุคคล หากองค์กร/ หน่วยงาน/ กลุ่มนักวิชาชีพใด ๆ มีการพัฒนาสื่อ คู่มือ อุปกรณ์ สิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ ตลอดจนวิธีการ ทำงานใหม่ แล้วนำมาใช้ในการพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง จะส่งผลให้องค์กรหรือนักวิชาชีพกลุ่มนั้น ๆ สามารถยกระดับคุณภาพงานได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ บุคลากรหรือคนในรุ่นหลังจะมี นวัตกรรมหรือทางเลือกเพื่อใช้ในการดำรงชีวิตที่หลากหลาย ช่วยให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น อย่างต่อเนื่อง

สมคิด พรหมจ้อย (2550: 5) กล่าวว่า การวิจัยและพัฒนามีความสำคัญ ดังนี้

1. ช่วยให้เกิดความรู้ใหม่หรือวิทยาการใหม่ แนวคิด ทฤษฎีใหม่ การวิจัยช่วยให้เกิด ความรู้ใหม่ เป็นการเพิ่มพูนวิทยาการให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น คือ ทำให้รู้ในสิ่งที่ยังไม่รู้หรือสิ่งใด ที่พอรู้อยู่แล้วก็ทำให้รู้และเข้าใจดียิ่งขึ้น ทั้งอาจนำความรู้เหล่านั้นมาพัฒนาเป็นวิทยาการใหม่ ๆ หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ต่อไปได้ เช่น พัฒนานวัตกรรม อาทิ คอมพิวเตอร์ ชุดการสอน บทเรียน

คอมพิวเตอร์ช่วยสอน สื่อการสอน ชุดเอกสารเสริมความรู้ คู่มือประกอบการทำงาน วิธีสอน รูปแบบการทำงาน เป็นต้น

2. ช่วยในการแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานโดยย่อมเกิดปัญหาต่าง ๆ ได้มากมาย ปัญหาบางปัญหามีความยุ่งยากซับซ้อน การแก้ไขปัญหาโดยการคาดคะเนแบบสามัญสำนึกหรือจากการใช้ประสบการณ์ อาจเป็นการแก้ปัญหาไม่ถูกต้อง คือ ไม่รู้ว่าประเด็นที่แท้จริงของปัญหาคืออะไร จึงแก้ปัญหาไม่ถูกต้อง การวิจัยสามารถช่วยให้ทราบสาเหตุของปัญหาอย่างเป็นระบบ รวมถึงแนวทางและวิธีการแก้ปัญหาที่ถูกต้องเหมาะสมที่สุดได้

3. ช่วยในการกำหนดนโยบายและวางแผนได้อย่างถูกต้อง งานวิจัยและพัฒนาบางเรื่องมีวัตถุประสงค์ที่จะนำผลการวิจัยนั้นไปใช้กำหนดนโยบายหรือวางแผน ตลอดจนนำไปใช้ในการปฏิบัติตามนโยบายหรือแผนที่วางไว้ การวิจัยดังกล่าวจะศึกษาค้นคว้าเพื่อนำมาเป็นแนวทางกำหนดทิศทางการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งการวิจัยจะเป็นส่วนสำคัญในการช่วยชี้ลู่ทางในการวางแผนนโยบายอย่างมีประสิทธิภาพ

4. ช่วยพัฒนาระบบการบริหารและดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น งานวิจัยบางเรื่องเป็นงานวิจัยที่มีส่วนช่วยเสริมสร้างสมรรถนะทางการบริหารโดยการใช้ความรู้ทางวิชาการมาอธิบายพฤติกรรมและปัญหาทางการบริหาร การติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน ประเมินประสิทธิภาพของการทำงาน จะช่วยให้ทราบข้อเท็จจริงตามความเป็นจริง ชี้ให้เห็นทั้งประสิทธิภาพปัญหา อุปสรรคและแนวทางแก้ปัญหา ซึ่งจะเป็นข้อมูลที่สำคัญให้นักบริหารใช้ในการวินิจฉัยสั่งการหรือแก้ไขปัญหาได้ดีมีประสิทธิภาพและเป็นข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการปรับปรุงหรือพัฒนางานนั้นให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น

จากความสำคัญของการวิจัยและพัฒนาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการวิจัยและพัฒนาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้ผู้วิจัยหรือผู้เกี่ยวข้องสามารถค้นหาข้อเท็จจริงต่าง ๆ และอาจนำเอาข้อเท็จจริงหรือผลการวิจัยนั้น ๆ มาพิจารณาใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวาง ซึ่งผลจากการวิจัยจะทำให้ 1) เกิดความรู้ใหม่หรือนวัตกรรมที่สามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนา 2) สามารถนำไปใช้ในการกำหนดนโยบาย ระบบการบริหารจัดการ และวางแผนงาน เพื่อใช้เป็นแนวทางกำหนดทิศทางการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 ประเภทของการวิจัยและพัฒนา

การจัดแบ่งประเภทของการวิจัยและพัฒนาการศึกษาอาจแบ่งได้โดยใช้ประเภทของผลงานหรือผลิตภัณฑ์ทางการศึกษาเป็นตัวกำหนด ซึ่งคำว่า ผลงานหรือผลิตภัณฑ์ทางการศึกษานั้นก็หมายถึง สิ่งที่เป็นปัจจัยนำเข้าหรือตัวป้อน (Input) และกระบวนการ (Process) ในการจัดการศึกษา ได้แก่ วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ อาคาร สถานที่ และสิ่งแวดล้อมหลักสูตรและวิธีการสอน เป็นต้น ดังนั้นประเภทของการวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษา จึงประกอบด้วย

2.3.1 การวิจัยและพัฒนาด้านวัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์ทางการศึกษา

การวิจัยและพัฒนาประเภทนี้ ได้แก่ การวิจัยพัฒนาเกี่ยวกับหนังสือ ตำราเรียน แบบทดสอบโปรแกรมคอมพิวเตอร์ และคอมพิวเตอร์ สไลด์ แผ่นฟิล์ม เทปบันทึกเสียง โต้ะ แก้วอี้ เป็นต้น เป้าหมายของการวิจัยและพัฒนามุ่งไปที่การพัฒนาวัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์ทางการศึกษา ต้นแบบ เพื่อทดลองใช้และขยายผลการนำไปใช้ในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องต่อไป

2.3.2 การวิจัยและพัฒนาด้านหลักสูตรและวิธีสอน

การวิจัยและพัฒนาการศึกษาประเภทนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร การศึกษาในระดับต่าง ๆ โดยพิจารณาจากสภาพแวดล้อมทางสังคมและเศรษฐกิจ ตลอดจนทิศทางการพัฒนาชุมชนหรือประเทศเป็นตัวกำหนดเช่นการพัฒนาหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เป็นต้น นอกจากนั้นยังเป็นการวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับเทคนิควิธีการสอนใหม่ เช่น การสอนมุ่งประสบการณ์ทางภาษา การสอนแบบแก้ปัญหา การสอนแบบไม่มีชั้นเรียน เป็นต้น การวิจัยและพัฒนาการศึกษาประเภทนี้กล่าวมานี้จะมีเป้าหมายมุ่งไปที่การพัฒนาหลักสูตรและวิธีการสอนใหม่ ๆ เพื่อให้มีการนำไปใช้จัดการเรียนการสอน ในวงกว้างต่อไป

2.3.3 การวิจัยและพัฒนาด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมทางการศึกษา

ในการจัดการศึกษา นอกจากจะต้องทำการวิจัยและพัฒนาตามสองประการดังกล่าวมาแล้ว การวิจัยและพัฒนาเพื่อการวางแผนออกแบบใช้อาคารสถานที่และการจัดสิ่งแวดล้อมทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนให้เอื้อต่อการจัดสภาพการณ์การศึกษา ยังมีความจำเป็นอย่างยิ่ง นอกจากนั้นอาจเป็นการใช้อาคารสถานที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด คำนึงค่ากักงบประมาณที่ต้องลงทุนก่อสร้าง ดังนั้นหากมีการวิจัยและพัฒนาด้านอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อมทางการศึกษา จนกระทั่งได้ผลดีย่อมนำไปสู่การได้รูปแบบเกี่ยวกับการใช้อาคารสถานที่และการจัดสิ่งแวดล้อมทางการศึกษา ในสถานศึกษาใด ๆ ก็นับว่าเป็นประโยชน์ให้กับสถานศึกษาอื่น ๆ สามารถนำผลที่ได้ไปใช้ได้เช่นกัน

2.4.1 กระบวนการวิจัยและพัฒนา

การวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R&D) ได้มีนักวิชาการได้กล่าวถึงขั้นตอนของการวิจัยและพัฒนาไว้ ดังนี้

Borg and Gall (1989: 784-785) ได้กล่าวถึงขั้นตอนสำคัญของการวิจัยและพัฒนา มี 10 ขั้นตอน ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล (Research and Information Collection) โดยการรวบรวมวรรณกรรม การสังเกตภายในห้องเรียน การเก็บสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือมีอยู่ และเป็นประโยชน์ในการนำมาทำวิจัย

2. การวางแผน (Planning) เป็นการวางแผนที่รวมถึงการวางแผนเกี่ยวกับทักษะการกำหนดจุดมุ่งหมาย การจัดลำดับเนื้อหาวิชา การทดสอบแบบต่าง ๆ การพัฒนารูปแบบ ผลผลิตขั้นต้น รวมทั้งการเตรียมสื่อแบบต่าง ๆ คู่มือและแบบทดสอบ

3. พัฒนารูปแบบขั้นตอนของผลิตภัณฑ์ (Develop preliminary form of product) ขั้นตอนนี้เป็นขั้นการออกแบบและจัดทำผลิตภัณฑ์การศึกษาตามที่วางไว้

4. การทดสอบเบื้องต้น (Preliminary Field Testing) คือ การนำผลผลิตทั้งหมดมาทดลองถ้าเป็นโรงเรียนใช้ 1-3 โรงเรียน ถ้าเป็นบุคคลใช้จำนวน 6-12 คน โดยการสัมภาษณ์ การสังเกต และแบบสอบถาม ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลในเชิงคุณภาพ

5. ผลผลิตไปปรับปรุง (Main Product Revision) ภายหลังได้รับการเสนอแนะและทดสอบในเบื้องต้น

6. ทดสอบกลุ่มย่อย (Main Field Testing) ถ้าเป็นโรงเรียนใช้กลุ่มตัวอย่าง 5-15 โรงเรียน ถ้าเป็นบุคคลใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30-100 คน ในขั้นนี้จะเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ ทั้งนี้ผลลัพธ์และการประเมินผลที่ได้จะเป็นไปตามวัตถุประสงค์ โดยมีการเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุมตามความเหมาะสม

7. ปรับปรุงผลผลิตที่ได้จากการทดลอง (Operational Product Revision)

8. ทดสอบภาคสนาม (Operational Field Testing) เป็นการทดลองโดยใช้กลุ่มตัวอย่าง ถ้าเป็นโรงเรียนใช้ 10-30 โรงเรียน ถ้าเป็นบุคคลใช้กลุ่มตัวอย่างใช้ 40-200 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ สังเกต ใช้แบบสอบถามแล้วนำมาวิเคราะห์

9. ปรับปรุงผลผลิตขั้นสุดท้าย (Final Product Revision) เป็นการปรับปรุงผลผลิตภายหลังการทดสอบขั้นสุดท้าย

10. นำไปเผยแพร่ (Distribution) เป็นการประชุมหรือในวารสาร หรือการเผยแพร่ทางการค้า การเผยแพร่จะนำมาสู่การควบคุมคุณภาพ

ทิสนา แคมมณี (2547: 8) กล่าวว่า ขั้นตอนหลักในการดำเนินการวิจัยและพัฒนา มีขั้นตอนการดำเนินงานที่สำคัญแบ่งตามกระบวนการหลักเป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการวิจัย (R) และขั้นตอนการพัฒนา (D) ซึ่งอาจเริ่มต้นจาก R เพื่อแสวงหาความรู้และแนวทางการพัฒนานวัตกรรม/ ผลิตภัณฑ์ และต่อยอด D1 คือ การพัฒนานวัตกรรม/ ผลิตภัณฑ์ตามแนวทางนั้นต่อไป คือ ขั้นตอนการวิจัย R2 เพื่อตรวจสอบและประเมินคุณภาพของนวัตกรรม/ ผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาขึ้น แล้วหาข้อบกพร่องและวิธีการปรับปรุงแก้ไขและนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุง D1 ให้เป็นนวัตกรรม D2 ที่ดีขึ้น ทั้งนี้การวิจัยอาจดำเนินการตามขั้นตอนดังกล่าวซ้ำหลาย ๆ รอบจนกว่าจะได้นวัตกรรม/ ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด โดยกระบวนการวิจัยและพัฒนาจึงมีขั้นตอนเรียงลำดับดังนี้ คือ R1->D1-

>R2->D2 ซึ่งอาจมีขั้นตอนต่อเนื่องกันไปจนกว่าจะได้นวัตกรรม/ ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน หรืออาจเริ่มต้น จาก D1->R1->D2->R2 ก็ได้ หากเริ่มต้นจากนวัตกรรม/ ผลิตภัณฑ์ที่คิดขึ้น

วโร เฟิงส์วีสต์ (2553: 3-4) กล่าวถึง กระบวนการวิจัยและพัฒนาว่า มีขั้นตอนดังนี้

1. การสำรวจ สังเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการ เป็นการดำเนินการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) หรือการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อหาคำตอบเกี่ยวกับสภาพปัญหา ความต้องการเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ รวมทั้งลักษณะที่เหมาะสมของผลิตภัณฑ์ที่ต้องการให้พัฒนา ผลการดำเนินการในขั้นตอนนี้จะทำให้ผู้วิจัยสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ได้สอดคล้องเหมาะสม กับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่จะใช้ผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาขึ้น

2. การออกแบบพัฒนาผลิตภัณฑ์ เป็นการดำเนินการโดยการนำความรู้และผลการวิจัยที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มาพัฒนาผลิตภัณฑ์ ซึ่งจะเริ่มจากการวางแผนพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยการกำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะของการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การกำหนดวิธีที่จะพัฒนาผลิตภัณฑ์ และทรัพยากรที่ต้องการเพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทั้งในด้านกำลังคน งบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ และระยะเวลา หลังจากนั้นจึงดำเนินการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีลักษณะหรือรูปแบบตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ส่วนผลิตภัณฑ์ที่จะพัฒนามีลักษณะอย่างไร หรือส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์มีอะไรบ้างจะขึ้นอยู่กับชนิดของผลิตภัณฑ์นั้นๆ ในขั้นตอนของการพัฒนาผลิตภัณฑ์นี้จะต้องใช้บุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางในการสร้างผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด

3. การทดลองใช้ผลิตภัณฑ์ เมื่อสร้างผลิตภัณฑ์เสร็จแล้วจะต้องนำไปตรวจสอบความเหมาะสมและประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ ถ้าหากผลการตรวจสอบความเหมาะสมและประสิทธิภาพยังไม่เป็นที่พึงพอใจหรือมีบางส่วนที่ไม่สมบูรณ์จะต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขจนกระทั่งผลิตภัณฑ์มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด สำหรับการทดลองใช้ผลิตภัณฑ์จะดำเนินการ ดังนี้

3.1 การทดลองกับกลุ่มเป้าหมายขนาดเล็ก เป็นการทดลองเบื้องต้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมผลประเมินเชิงคุณภาพเบื้องต้นของผลิตภัณฑ์ มักนิยมทดลองใช้ผลิตภัณฑ์ในโรงเรียน 1 - 3 โรงเรียน เด็กนักเรียน 6 - 12 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยสังเกต สัมภาษณ์ สอบถาม แล้วนำข้อมูลไปวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงรูปแบบของผลิตภัณฑ์

3.2 การทดลองกับกลุ่มเป้าหมายขนาดใหญ่ เป็นการนำผลิตภัณฑ์ไปทดลองกับกลุ่มเป้าหมายที่มีขนาดใหญ่ หรือเรียกว่ากลุ่มนำร่อง (Pilot group) ซึ่งได้แก่ การนำไปใช้ในโรงเรียน 5-15 โรงเรียน มีจำนวนนักเรียน 30 - 100 คน โดยมีการทดสอบก่อนและหลังการใช้ผลิตภัณฑ์ นำผลที่ประเมินเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์หรือกลุ่มควบคุมที่เหมาะสม วัตถุประสงค์หลักของการทดลองใช้ผลิตภัณฑ์ในกลุ่มขนาดใหญ่ เพื่อต้องการที่จะบ่งชี้ว่าผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาขึ้นเป็นไปตาม

วัตถุประสงค์ของการพัฒนาหรือไม่ ระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ในการดำเนินการของขั้นตอนนี้จะใช้การวิจัยเชิงทดลอง (Experimental design) แล้วนำผลการวิจัยมาแก้ไขปรับปรุงผลิตภัณฑ์

3.3 การทดลองความพร้อมนำไปใช้ หลังจากปรับปรุงรูปแบบผลิตภัณฑ์จนมีความมั่นใจในด้านคุณภาพ ผู้วิจัยจึงนำรูปแบบไปทดลองใช้เพื่อตรวจสอบความพร้อมสู่การปฏิบัติ โดยนำไปใช้ในโรงเรียน 10 – 30 โรงเรียน นักเรียน 40 - 200 คน รวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์และสังเกต เพื่อตรวจสอบว่าผลิตภัณฑ์ทางการศึกษาที่พัฒนาขึ้นมีความพร้อมที่จะนำไปใช้ในโรงเรียนได้หรือไม่ เพียงใด แล้วนำสารสนเทศที่ได้จากขั้นตอนนี้มาแก้ไขปรับปรุงผลิตภัณฑ์ เช่น คู่มือในการใช้ผลิตภัณฑ์ มีความชัดเจนหรือไม่ เป็นต้น การดำเนินการในขั้นตอนนี้เป็นการประเมินผลการใช้ผลิตภัณฑ์ในภาพรวมทั้งหมด ซึ่งจะประเมินทั้งตัวผลิตภัณฑ์ กระบวนการใช้ผลิตภัณฑ์ ผลที่ได้รับจากการใช้ผลิตภัณฑ์ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ เป็นต้น ผลที่ได้จากการประเมินจะนำไปสู่การตัดสินใจปรับปรุงผลิตภัณฑ์นั้นๆ หากพิจารณาแล้วพบว่าไม่คุ้มค่าหรือเสี่ยงอันตรายก็จะยุติการใช้ผลิตภัณฑ์นั้น แต่ถ้าหากผลการประเมินพบว่าผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปใช้ได้เป็นอย่างดีก็จะนำไปสู่การดำเนินการขั้นต่อไปคือการจดลิขสิทธิ์ การเผยแพร่ และการประชาสัมพันธ์ในวงกว้าง

4. การเผยแพร่ผลิตภัณฑ์ เป็นการนำผลการวิจัยและผลิตภัณฑ์ไปเผยแพร่ เช่น การนำเสนอในที่ประชุมสัมมนาทางวิชาการหรือวิชาชีพ การตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารทางวิชาการ การติดต่อกับหน่วยงานทางการศึกษาเพื่อจัดทำผลิตภัณฑ์ทางการศึกษาเผยแพร่ไปในโรงเรียนต่างๆ หรือติดต่อกับบริษัทเพื่อผลิต จำหน่ายและเผยแพร่ในวงกว้างต่อไป

2.5 ลักษณะของการวิจัยและพัฒนา

การวิจัยและพัฒนา มีลักษณะสำคัญ ดังนี้ (วาโร เฟิงส์วสต์, 2553: 6-7)

1. เป็นการนำความรู้หรือความเข้าใจใหม่ที่สร้างขึ้นมาพัฒนาเป็นต้นแบบใช้งาน เป็นการทำวิจัยเพื่อแสวงหาหรือสร้างสรรค์ภูมิปัญญาใหม่ใหม่ แล้วทำการพัฒนาด้วยการคิดค้นต่อยอดความรู้ความเข้าใจดังกล่าวให้อยู่ในรูปแบบการพัฒนาที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในวงกว้างได้ เช่น ผลผลิตกระบวนการหรือการบริการใหม่ๆ ที่ตอบสนองความต้องการจำเป็นของผู้ใช้และสังคม

2. เป็นการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เนื่องจากจุดแข็งของการวิจัยและพัฒนา มี 3 กระบวนการหลัก ได้แก่ การวิจัย การพัฒนาและการเผยแพร่ ดังนั้น การศึกษาค้นคว้าเพื่อให้ได้ความรู้หรือความเข้าใจในแง่มุมใหม่ สำหรับนำไปพัฒนาผลิตภัณฑ์ และถ่ายทอดไปสู่ผู้ใช้ในวงกว้าง จึงต้องกระทำอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ที่กล่าวว่า “อย่างเป็นระบบ” เป็นการดำเนินงานที่เป็นไปตามขั้นตอนของกระบวนการวิจัยและพัฒนา ส่วนที่กล่าวว่า “อย่างต่อเนื่อง” เป็นกระบวนการดำเนินงานที่จะต้องกระทำติดต่อกันโดยใช้ระยะเวลาในการทำกิจกรรมการวิจัยและพัฒนา และเผยแพร่ผลผลิตไปสู่ผู้ใช้อย่างกว้างขวางและเป็นรูปธรรมค่อนข้างยาวนานมาก

3. มีการดำเนินงานวิจัยอย่างเป็นวัฏจักรด้วยวิธีการที่เชื่อถือได้ การทำการวิจัยและพัฒนาทุกขั้นตอนจะต้องกระทำอย่างพิถีพิถันภายใต้การกำกับติดตาม และตรวจสอบซ้ำหลายครั้งเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าผลผลิตขั้นสุดท้าย (End of product) ของกระบวนการวิจัยและพัฒนาที่อยู่ในรูปของผลิตภัณฑ์มีความถูกต้องและเชื่อถือได้ตรงตามระดับมาตรฐานก่อนการเผยแพร่ไปสู่ผู้ใช้หรือสังคม

4. มักใช้วิธีการผสมผสานวิธีการเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพในการวิจัย การวิจัยและพัฒนาโดยทั่วไปนักวิจัยมักใช้การผสมผสานวิธีการเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพตามฐานคติที่อยู่ภายใต้กระบวนการทัศน์แบบปฏิบัตินิยม/ ประโยชน์นิยมเป็นหลัก เช่น ผสมผสานวิธีการเชิงปริมาณ ได้แก่ การวิจัยเชิงสำรวจในขั้นตอนการรวบรวมข้อมูลที่จำเป็นต่อการออกแบบผลิตภัณฑ์ และการวิจัยเชิงทดลองในขั้นตอนทดสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์และวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ การศึกษาเฉพาะกรณีในขั้นตอนการเผยแพร่ผลิตภัณฑ์สู่กลุ่มผู้ใช้หรือชุมชนใดชุมชนหนึ่ง

5. มุ่งเน้นการตอบสนองต่อผู้ต้องการใช้ผลการวิจัยและพัฒนา จุดเน้นสำคัญของการวิจัยและพัฒนา คือ การดำเนินการวิจัยที่จะต้องตอบสนองความต้องการของบุคคล หรือกลุ่มบุคคลผู้ประสงค์จะนำผลิตภัณฑ์ที่เป็นวิทยาการสมัยใหม่ไปใช้งาน และ/ หรือประกอบการตัดสินใจแก้ปัญหาที่มีอยู่ในหน่วยงาน องค์กรหรือชุมชน ดังนั้น ในการออกแบบการวิจัยและพัฒนา นักวิจัยมักกำหนดให้ผู้ที่จะนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายของการวิจัยและพัฒนา ตั้งคำถามหรือโจทย์การวิจัย รวมทั้งการสนับสนุนงบประมาณ เป็นต้น ทั้งนี้ นอกจากจะเป็นการสร้างความรู้สึกร่วมเป็นส่วนในการทำวิจัยและพัฒนาแล้ว ยังจะส่งผลดีต่อการยอมรับและการนำผลิตภัณฑ์ไปใช้อีกด้วย

6. ผลของการวิจัยและพัฒนาที่มีคุณค่าและมูลค่าสูงสามารถจดทะเบียนเป็นสิทธิบัตรได้ ผลของการวิจัยและพัฒนาโดยเฉพาะที่อยู่ในรูปผลิตภัณฑ์ที่เป็นภูมิปัญญาที่เกิดจากการสร้างสรรค์ และการลงทุนลงแรงของนักวิจัย อาจจะมีคุณค่า (Value) และมูลค่า (Worth) เชิงพาณิชย์หรือเป็นประโยชน์ในแง่การทำกำไรสูง นักวิจัยสามารถจดทะเบียนเพื่อคุ้มครองสิทธิให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติสิทธิ และพระราชบัญญัติสิทธิบัตรทั้งในประเทศและนานาชาติได้

3. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการสถานศึกษา

การบริหารและการจัดการสถานศึกษาซึ่งเป็นกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง โดยส่วนใหญ่จะคิดถึงภารกิจหรือกิจกรรมของผู้บริหารฝ่ายเดียว แต่ความจริงผู้บริหารจะเป็นผู้นำในการดำเนินงาน ส่วนคณะครูทุกคนจะต้องให้ความร่วมมือและปฏิบัติอย่างจริงจังเพื่อให้งานบรรลุตามจุดมุ่งหมาย

3.1 ความหมายของการบริหารและการจัดการสถานศึกษา

การบริหารและการจัดการสถานศึกษา เป็นงานที่สำคัญของผู้บริหารในการจัดการศึกษาให้บังเกิดผลดีและมีประสิทธิภาพมากที่สุด

กมล ภูประเสริฐ (2549: 49) ให้นิยามการบริหารและการจัดการสถานศึกษาว่าเป็นการบริหารที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา อันเป็นเป้าหมายสูงสุดของภารกิจของสถานศึกษา การบริหารและการจัดการสถานศึกษาเป็นการบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการพัฒนาการเรียนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพมากที่สุด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551: 22) ให้ความหมายของการบริหารและการจัดการสถานศึกษาว่าหมายถึง งานด้านการเรียนการสอนทั้งหมดนับตั้งแต่เรื่องหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ซึ่งในปัจจุบันอาจจะเรียกใหม่ว่าเป็นด้านการเรียนรู้ของนักเรียน

สรุปได้ว่า การบริหารและการจัดการสถานศึกษา เป็นการบริหารกิจกรรมทุกชนิดที่จัดขึ้นในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนโดยตรงอาศัยปัจจัยหลายประการ ซึ่งแต่ละอย่างจะต้องมีความสอดคล้องสัมพันธ์กัน โดยผู้บริหารทุกคนจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบและเป็นผู้นำครูในด้านวิชาการ อำนวยความสะดวก ให้คำปรึกษา และประสานงานให้ครูทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา การบริหารสถานศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษาบรรลุเป้าหมายหลัก คือ นักเรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร กล่าวคือ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นคนเก่ง เป็นคนดี และมีความสุข งานวิชาการจะเป็นงานที่ทำให้การบริหารสถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์หลักโดยตรง

3.2 ความสำคัญของการบริหารและการจัดการสถานศึกษา

ถวิล อรัญเวศ (2549: 73) ได้กล่าวว่า กรอบการบริหารงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในปัจจุบันแบ่งออกเป็นงานใหญ่ ๆ ได้ 2 งาน คือ งานหลัก ได้แก่ งานวิชาการ และงานสนับสนุน ได้แก่ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานธุรการและการเงิน งานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อให้การบริหารหลักสูตรและงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล กำหนดให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดสาระหลักสูตรเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาของชุมชน สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546: 45) ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการไว้ ดังนี้

1) งานวิชาการเป็นงานมุ่งเน้นการพัฒนาสติปัญญาความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมให้ผู้เรียนเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุขในการดำรงชีวิตตลอดจนเป็นผู้มีคุณค่าในสังคม

2) งานวิชาการเป็นตัวกำหนดปริมาณงานของโรงเรียน เมื่อโรงเรียนมีงานวิชาการมาก ปริมาณงานด้านอื่น ๆ ย่อมมีมากตามไปด้วย

3) งานวิชาการเป็นเครื่องกำหนดการจัดสรรทรัพยากรให้แก่โรงเรียน ไม่ว่าจะเป็น ในรูปของงบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ จะจัดให้ตามสัดส่วนปริมาณงานวิชาการของโรงเรียน โรงเรียน จะได้รับการจัดสรรงบประมาณมากขึ้นอยู่กับปริมาณงานของโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งปริมาณ งานด้านวิชาการ

4) งานวิชาการเป็นเครื่องตัดสินคุณภาพของโรงเรียน การพิจารณาคุณภาพของโรงเรียน ต้องอาศัยงานทางด้านวิชาการของโรงเรียน โดยพิจารณาวิธีการและผลผลิตของระบบงานวิชาการ อันได้แก่ วิธีการสอนของครู การบริหารและการจัดการสถานศึกษา ผลสำเร็จของครูทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ ทางด้านการเรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นต้น

5) งานวิชาการเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จ ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากงานวิชาการเป็นงานหลักในสถานศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องดำเนินการกระตุ้นและ ส่งเสริมให้ครูร่วมมือกันในการปรับปรุงงานวิชาการของโรงเรียนอยู่เสมอ ดังนั้นผู้บริหารต้องรู้จัก วางแผน การติดต่อสื่อสาร การประสานงาน การควบคุมบังคับบัญชา การวินิจฉัยสั่งการ การ มอบหมายงานให้ถูกต้องและเหมาะสมเพื่อให้การปฏิบัติงานวิชาการบรรลุจุดหมายของหลักสูตรได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า งานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษา เพราะจุดหมายของ สถานศึกษา คือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ซึ่งขึ้นอยู่กับงานวิชาการทั้งสิ้น งานวิชาการเป็น กิจกรรมการจัดการเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ แบบเรียน งานการเรียนการสอน งานสื่อการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล งานห้องสมุด งานนิเทศการศึกษา งานวางแผน การศึกษา และงานประชุมอบรมทางวิชาการ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมายของการศึกษาที่ กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพสูง จะเห็นได้ว่าการบริหารและการจัดการศึกษานับเป็นงานที่ สำคัญของโรงเรียนเป็นหน้าที่หลักของโรงเรียนถือเป็นหัวใจของการบริหารโรงเรียน

3.3 ขอบข่ายของการบริหารและการจัดการสถานศึกษา

การบริหารและการจัดการสถานศึกษาเป็นงานหลักของโรงเรียนที่ผู้บริหารจะต้องเข้าใจ ขอบข่ายของการบริหารและการจัดการสถานศึกษา เพื่อจะได้ปฏิบัติและบริหารงานวิชาการได้อย่างมี ประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551: 24) กล่าวว่า งานวิชาการมีขอบข่าย ครอบคลุมเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ตั้งแต่การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ การจัดทำเนื้องานเกี่ยวกับการเรียนการสอน การจัดบริการการสอนตลอดจนการวัดและประเมินผล รวมทั้งติดตามผลและสื่อการสอน รวมไปถึงการพัฒนาผู้สอนตลอดจนการดำเนินกิจการของโรงเรียน

จะต้องเป็นไปตามหลักสูตรและระเบียบพิธีการของการเรียนการสอน จำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมทุกระยะ ด้วยการจัดเนื้อหาวิชาให้ทันสมัย บางครั้งก็มีการเพิ่มวิชาใหม่ ๆ เข้าไปด้วย ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียนอย่างแท้จริงนั้น เกิดจากการเรียนการสอน ดังนั้น เมื่อหลักสูตรเปลี่ยนก็จำเป็นต้องอบรมครูตามไปด้วย เพราะการใช้หลักสูตรในโรงเรียนจะมีส่วนเกี่ยวข้องไปถึงการจัดตารางสอน การจัดชั้นเรียน วิธีสอน การใช้อุปกรณ์การสอนและการประเมินผล

กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 25) ได้กำหนดขอบข่ายภารกิจของการบริหารและการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา โดยเฉพาะด้านการบริหารวิชาการไว้ 8 ภารกิจ คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

โดยสรุป ขอบข่ายภารกิจของงานบริหารวิชาการ ทั้ง 8 ภารกิจ ดังที่กล่าวข้างต้นนี้ เกิดจากหลักการและแนวคิดตามรายละเอียด ดังนี้

- 1) ยึดหลักให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลางของการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างแท้จริง โดยมีครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และชุมชน มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
- 2) มุ่งส่งเสริมสถานศึกษาให้จัดกระบวนการเรียนรู้โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญสูงสุด
- 3) มุ่งส่งเสริมให้ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งเป็นเครือข่ายและแหล่งเรียนรู้
- 4) มุ่งจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน โดยจัดให้มีดัชนีชี้วัดคุณภาพการจัดการหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนสามารถตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาได้ทุกช่วงชั้น ทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา

จากขอบข่ายการบริหารและการจัดการสถานศึกษา ซึ่งในสถานศึกษาของคู่มือสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็วสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผลประเมินผล รวมทั้งปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ชุมชน ได้แก่

3.3.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 18) กำหนดแนวปฏิบัติการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ตามสาระแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของสังคม ชุมชน และท้องถิ่น
2. วิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสถานภาพสถานศึกษา เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายรวมทั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่างๆ ที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมายและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยบูรณาการเนื้อหาสาระทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกันและระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ตาม ความเหมาะสม
4. นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และบริหารจัดการการใช้หลักสูตรให้เหมาะสม
5. นิเทศการใช้หลักสูตร
6. ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร
7. ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม

การกำหนดระดับของการพัฒนาหลักสูตรมีอยู่ 2 ระดับ คือ ระดับชาติ ซึ่งจะเป็นหลักสูตรแกนกลางที่กำหนดให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ และระดับโรงเรียนหรือสถานศึกษา เป็นหลักสูตรที่กำหนดให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและกระบวนการใช้หลักสูตรซึ่งจะทำให้สามารถจัดทำ พัฒนา และบริหารหลักสูตรของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพตามแนวทางของหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น

3.3.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การที่ผู้เรียนเปลี่ยนพฤติกรรมไปเป็นอย่างอื่น เช่น เปลี่ยนจากการไม่รู้เป็นรู้หรือเปลี่ยนจากการไม่ชอบเป็นชอบหรือในทางตรงข้ามจาก

การไม่ชอบเป็นชอบ การเรียนรู้เป็นการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจากประสบการณ์ トラบไตที่ยังไม่มีการเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ก็จะไม่เกิดขึ้น ซึ่งกระบวนการจัดการเรียนรู้มีกระบวนการที่สำคัญ 6 ขั้นตอน ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 18)

1. ความพร้อมที่จะเรียน หมายถึง ความพร้อมทั้งร่างกาย จิตใจและสติปัญญา ก่อนที่จะสอนอะไรก็ตาม ครูควรจะหัดถามตัวเองให้เป็นนิสัยว่า นักเรียนอยากรู้อะไร และนักเรียนมีความรู้ความสามารถเดิมในเรื่องอะไรบ้าง ความรู้ความสามารถเดิมที่นักเรียนมีอยู่นั้นมากน้อยเพียงใด

2. การกระตุ้นและเป้าหมาย สิ่งกระตุ้น (Motives) เป็นสภาวะภายในที่ผลักดันให้คนเราต้องแสดงพฤติกรรมให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือสถานการณ์อันเป็นเป้าหมาย และในขณะเดียวกันเป้าหมายของเราจะเป็นอย่างไรย่อมขึ้นอยู่กับสิ่งกระตุ้นด้วย สิ่งกระตุ้นมี 2 ประเภท คือ สิ่งกระตุ้นทางกายซึ่งเกิดขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของร่างกาย เช่น ความหิว ความเหน็ดเหนื่อย และการกระตุ้นทางด้านจิตใจ ได้แก่ ความสำเร็จหรือความก้าวหน้า การยอมรับ ความอยากรู้อยากเห็น สิ่งกระตุ้นประเภทหลังนี้ครูใช้มากในการกระตุ้นทำได้ 2 วิธี ดังนี้

2.1 ควบคุมโอกาสในการใช้สิ่งกระตุ้นและเลือกเป้าหมาย ซึ่งใช้ทั้งเชิงบวกและเชิงลบ เป้าหมายปัจจุบันและเป้าหมายระยะยาว

2.2 ให้สิ่งล่อใจสำหรับการเรียนรู้ เช่น การให้รางวัล การยกย่องชมเชย การให้คะแนนสูงๆ การขู่หรือการออกคำสั่งที่เป็นไปในเชิงขู่เข็ญ หรือการให้คะแนนต่างๆ

3. การสำรวจและจัดกิจกรรมของผู้เรียน หลังจากนักเรียนมีความพร้อมและได้รับการกระตุ้นให้เกิดอยากรู้อยากเรียนแล้ว ในขณะที่ครูสอนในสิ่งใหม่นั้นนักเรียนจะได้คิดตามไปด้วย เพื่อพิจารณาเอาความรู้เก่ามาประสานกันใหม่ ถ้าครูถามปัญหาที่ค่อนข้างยาก นักเรียนก็ต้องพยายามคิดหาคำตอบให้ได้ อาจจะต้องคิดหลายๆ วิธีจนอาจได้คำตอบในที่สุด การเรียนมีการสำรวจแบบใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อันจะนำไปสู่ความสำเร็จในการเรียน

4. ปฏิกริยาของนักเรียนที่มีต่อผลการเรียนรู้ เมื่อนักเรียนเกิดการเรียนรู้แล้วควรจะได้มีการย้านักเรียนเพื่อดูว่านักเรียนแต่ละคนประสบความสำเร็จในการเรียนมากน้อยเพียงใดหรืออาจใช้วิธีให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดถ้านักเรียนทำถูกต้องก็ควรชมเชยหรือให้กำลังใจ ถ้านักเรียนทำผิดครูอาจลงโทษบ้างก็ได้ การย้าให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้โดยวิธีนี้มีผลต่อทัศนคติและอารมณ์ของนักเรียน

5. การรักษาความรู้คงมีอยู่ต่อไป ความรู้จะต้องอยู่กับนักเรียนในช่วงที่เวลานานขึ้นถ้าประกอบด้วยกรณีต่อไปนี้

5.1 นักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ อย่างดี เคยทำแบบฝึกหัดมาแล้ว
มากพอ

5.2 ไม่เรียนมากจนเกินไป

5.3 มีการทบทวนสิ่งที่จำเป็นและสำคัญจริงๆ ทบทวนบ่อยๆ ทุกครั้งที่เรียนแต่ละตอน ไม่ใช่เร่งทบทวนเฉพาะตอนสอบ

5.4 นักเรียนมีเวลาทบทวนด้วยตนเอง

5.5 นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อเรื่องที่เรียน มีความความเชื่อและมีสิ่งกระตุ้น

6. การนำความรู้ไปใช้ เป้าหมายสุดท้ายของการศึกษา คือ การที่ให้นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ทั้งหลายไปใช้ อาจนำไปใช้เพื่อประโยชน์ในการศึกษาต่อหรือการเรียนสิ่งใหม่ต่อไป หรืออาจนำไปใช้ในชีวิตประจำวันต่อไป โอกาสที่นักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับสถานการณ์นั้นๆ ว่ามีลักษณะคล้ายกับสิ่งที่นักเรียนเคยพบมาหรือไม่ และขึ้นกับสิ่งที่เรียนใหม่นั้นว่ายากหรือง่ายกว่าสิ่งที่เรียนมาแล้ว

หลักสูตรสถานศึกษาจะบรรจุเป้าหมายและวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้เพียงใดนั้น ภารกิจการบริหารและการจัดการสถานศึกษาประการหนึ่งที่สำคัญยิ่ง คือ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สถานศึกษาจะต้องส่งเสริมสนับสนุนให้ครูอาจารย์จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยมีการศึกษาผู้เรียนเป็นรายบุคคลเพื่อเป็นข้อมูลในการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับความถนัดความสนใจและความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ ทักษะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรอย่างแท้จริง สถานศึกษามีแนวปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ได้ ดังนี้

1. ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. ส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา การเรียนรู้จากประสบการณ์จริงและการปฏิบัติจริง การส่งเสริมให้รักการอ่านและใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง การผสมผสานความรู้ต่างๆ ให้สมดุลกัน ปลุกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระกิจกรรม ทั้งนี้ โดยการจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้และการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่างๆ โดยเน้นการนิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตร เช่น นิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกันหรือแบบอื่นๆ ตามความเหมาะสม ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครูเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความสามารถ

กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 20) กำหนดแนวปฏิบัติไว้ดังนี้

1. ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระ และหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด ทักษะ กระบวนการคิด การเผชิญสถานการณ์ ใช้ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา ส่งเสริมให้นักเรียนรักการอ่าน และใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้อย่างสมดุลกัน

3. จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่างๆ โดยเน้นการนิเทศที่ร่วมมือกันแบบกัลยาณมิตร

4. ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

สรุปได้ว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เป็นสิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาควรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยการพัฒนาและส่งเสริมให้ครูปฏิบัติตามแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ข้างต้น ตลอดจนมีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลอยู่เสมอ

3.3.3 การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน

งานด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนได้มีนักการศึกษาหลายท่านให้คำจำกัดความเกี่ยวกับการวัดผล ได้แก่

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2538: 3) กล่าวว่า การวัดผลเป็นกระบวนการกำหนดตัวเลขให้แก่สิ่งใดสิ่งหนึ่ง เพื่อจุดประสงค์ที่จะชี้ให้เห็นความแตกต่างของคุณลักษณะที่ต้องการวัดอยู่ 2 อย่างคือ 1) การวัดผลโดยตรง และ 2) การวัดผลทางอ้อม

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546: 36) กล่าวว่า การวัดผลเป็นกระบวนการที่กำหนดตัวเลขให้กับวัตถุสิ่งของหรือบุคคลตามความมุ่งหมาย และเปรียบเทียบลักษณะความแตกต่างที่ปรากฏอยู่ในสิ่งที่จะวัดนั้นๆ เช่น การวัดความสามารถทางสมองด้านต่างๆ การวัดคุณสมบัติทางกายภาพ เช่น น้ำหนัก ขนาดของวัตถุ ผลที่ได้จากการวัดจะเป็นจำนวนตัวเลข เช่น เด็กชายไก่ ได้คะแนนวิชาคณิตศาสตร์ 65 คะแนน เป็นการวัดในเชิงปริมาณ

สรุปว่า การวัดผล หมายถึง กระบวนการในการกำหนดหรือหาจำนวนปริมาณ อันดับ หรือรายละเอียดของคุณลักษณะหรือพฤติกรรมความสามารถของบุคคล ใช้เครื่องมือเป็นหลักในการวัด

ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ (2538: 3) กล่าวว่า การประเมินผลเป็นกระบวนการที่นำผลการวัดไปเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แล้วตัดสินใจอย่างมีคุณธรรมว่าสิ่งนั้นดีหรือเลว เก่งหรือไม่เก่ง ผ่านหรือไม่ผ่าน ในการประเมินผลนั้นก็จะแบ่งเป็น 2 อย่าง คือ 1) การประเมินผลย่อย และ 2) การประเมินผลรวม

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546: 36) กล่าวว่า การประเมินผลเป็นการพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับคุณภาพ คุณค่า ความจริง และการกระทำ บางทีขึ้นอยู่กับ การวัดเพียงอย่างเดียว เช่น

คะแนนสอบ แต่โดยทั่วไปจะเป็นการรวมการวัดหลายๆ ทาง โดยอาศัยข้อมูลหรือรายละเอียดจากการสังเกต การตรวจผลงาน การสัมภาษณ์ หรือการทดสอบประกอบการพิจารณา การประเมินผลแต่ละครั้งจะต้องอาศัยสิ่งต่างๆ ประกอบ ได้แก่ 1) ผลการวัดที่ได้จากกระบวนการต่างๆ เช่น จากการสังเกต การตรวจผลงาน การสัมภาษณ์ หรือการทดสอบ 2) เกณฑ์การพิจารณาเพื่อจะใช้เป็นแนวทางหรือหลักในการพิจารณาว่า เก่ง อ่อน พอใจ ไม่พอใจ ผ่าน ไม่ผ่าน โดยนำผลที่วัดได้มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และ 3) การตัดสินใจเป็นการชี้วัดหรือสรุปผลการเปรียบเทียบระหว่างผลของการวัดกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

สรุปว่า การประเมินผล หมายถึง การนำเอาผลที่ได้จากการวัดมาทำการตัดสินใจ โดยทำการเปรียบเทียบกับเกณฑ์เพื่อให้ได้ผลตามที่ต้องการ ซึ่งในการประเมินผลนั้นกระทำได้ทั้ง 2 แบบ คือ 1) การประเมินผลแบบอิงกลุ่ม ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบคะแนนจากแบบทดสอบหรือผลงานของบุคคลใดบุคคลหนึ่งกับบุคคลอื่นๆ ที่ได้ทำแบบทดสอบเดียวกันหรือได้ทำงานอย่างเดียวกัน นั่นคือเป็นการใช้เพื่อจำแนกหรือจัดลำดับบุคคลในกลุ่ม การประเมินแบบนี้มักใช้กับการประเมินเพื่อคัดเลือกเข้าศึกษาต่อหรือการสอบชิงทุนต่างๆ และ 2) การประเมินแบบอิงเกณฑ์เป็นการเปรียบเทียบคะแนนจากแบบทดสอบหรือผลงานของบุคคลใดบุคคลหนึ่งกับเกณฑ์หรือจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้ เช่น การประเมินระหว่างการเรียนรู้การสอนว่าผู้เรียนได้บรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ ดังนั้น การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้จึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะช่วยตรวจสอบคุณภาพของผู้เรียนว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือไม่เพียงใด ผลการประเมินจะช่วยให้ครูผู้สอนรู้ข้อบกพร่องหรือความก้าวหน้าของผู้เรียนทำให้สามารถจัดการเรียนรู้และวิธีการแก้ปัญหาหรือพัฒนาให้เหมาะสมได้ ซึ่งกิจกรรมการประเมินผลการเรียนรู้สามารถดำเนินการได้เป็น 3 ระดับ คือ

1. การประเมินผลระดับชั้นเรียน เป็นหน้าที่สำคัญที่ครูผู้สอนจะต้องประเมินผู้เรียนในแต่ละรายวิชา เพื่อรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคลโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย และควรทำอย่างต่อเนื่องควบคู่กันไปกับกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

2. การประเมินผลระดับสถานศึกษา เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าด้านการเรียนรู้เป็นรายชั้นปีและช่วงชั้นของสถานศึกษา เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปพัฒนาปรับปรุงคุณภาพของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ เพื่อนำผลการประเมินไปพิจารณาตัดสินการเลื่อนชั้น กรณีที่ผู้เรียนไม่สามารถผ่านมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระต่างๆ สถานศึกษาจะต้องจัดให้มีการสอนซ่อมเสริม และจัดให้มีการประเมินผลการเรียนรู้ด้วย

3. การประเมินผลระดับชาติ ซึ่งสถานศึกษาจะต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนที่เรียนในปีสุดท้ายของแต่ละช่วงชั้น ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยกลุ่มสาระการ

เรียนรู้ที่สำคัญ ได้แก่ ภาษาไทย, คณิตศาสตร์, วิทยาศาสตร์, สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม, ภาษาต่างประเทศ และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ตามที่กระทรวงฯ กำหนด ข้อมูลที่ได้จากการประเมินจะนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนและคุณภาพในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่ง

สมศักดิ์ ภูวิภาดาวรรณ (2544: 3) ได้แบ่งกิจกรรมการวัดและการประเมินผล ไว้ดังต่อไปนี้

1. การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เป็นการประเมินผลจากงานหรือผลงานที่เป็นจริงมากกว่าประเมินด้วยข้อสอบแบบเลือกตอบ และเป็นการประเมินผลตามเกณฑ์ซึ่งมีความสำคัญต่อการปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน การประเมินตามสภาพจริงจะครอบคลุมถึงวิธีการดังต่อไปนี้

- 1) การนำเสนอด้วยปากเปล่า (Oral Presentation)
- 2) การโต้แย้ง (Debates)
- 3) การแสดงนิทรรศการ (Exhibitions)
- 4) การรวบรวมผลงานเขียนของนักเรียน (Collections of Students Written Products)
- 5) แถบบันทึกภาพผลการปฏิบัติงาน (Videotapes of Performances)
- 6) การสร้างและงานประดิษฐ์โครงหุ่น (Construction and Models)
- 7) การแก้ปัญหา (Students of Problems)
- 8) พฤติกรรมของผู้เรียน (Students' Behavior)
- 9) การปฏิบัติงานกลุ่ม (Co-operative Group Work)

การประเมินตามสภาพจริง เป็นวิธีการประเมินที่สะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรมและทักษะที่จำเป็นของผู้เรียนในสถานการณ์จริง เป็นวิธีการที่เน้นงานภาคปฏิบัติที่นักเรียนแสดงออก (Performances) เน้นกระบวนการเรียนรู้ (Learning Process) ผลผลิต (Products) และแฟ้มสะสมงาน (Portfolio) การประเมินตามสภาพจริงช่วยในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างต่อเนื่อง ครูต้องคำนึงเสมอว่าหลักสูตร (Curriculum) การเรียนการสอน (Instruction) และการประเมินผล (Assessment) จะต้องไปด้วยกัน โดยไม่แยกการประเมินออกไปต่างหากเหมือนอย่างที่ครูเคยปฏิบัติมาแต่เดิม

2. การประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio Assessment) เป็นวิธีในการประเมินผลการเรียนการสอน โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการประเมินอย่างเต็มที่ 2 ขั้นตอน คือ ผู้เรียนแต่ละคนรวบรวมผลงานและบันทึกผลการประเมินไว้ในแฟ้มรวบรวมผลงาน (Working Folder) และนักเรียนแต่ละคนจะจัดและคัดเลือกผลงานจากแฟ้มรวบรวมผลงาน เพื่อจัดทำแฟ้ม

สะสมงานต่อไป แฟ้มสะสมงานจะเป็นเอกสารที่ระบุว่าผู้เรียนได้เรียนรู้อะไรในชั้นเรียนและในชีวิตประจำวัน และนักเรียนได้ทำอะไรไปแล้วบ้างระหว่างการเรียนการสอนในรายวิชานั้นๆ

ปัจจุบันครูส่วนใหญ่ได้นำวิธีในการประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมผลงานไปใช้กันอย่างแพร่หลาย เพราะเป็นนวัตกรรมใหม่ที่จะช่วยส่งเสริมคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน โดยผู้เรียนจะเป็นผู้ประเมินตนเองพร้อมกับครูด้วย ผู้เรียนจึงสามารถประเมินตนเองได้ว่าตนเองทำได้ดีเพียงใด และอะไรบ้างที่ควรปรับปรุง เป็นการเปลี่ยนแปลงวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้ผู้เรียนอยู่ในโลกของความเป็นจริง และช่วยลดการแข่งขันกับเพื่อน ครูจะเปลี่ยนแปลงวิธีการสอนจากการเน้นเฉพาะเนื้อหาความรู้ไปเป็นเน้นทักษะปฏิบัติและเจตคติควบคู่กันไปโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

3. การประเมินโดยใช้แบบทดสอบมาตรฐาน (Standardize Test) แบบทดสอบต่าง ๆ เป็นสิ่งที่ครูผู้สอนโดยทั่วไปใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนและเป็นวิธีการที่ใช้มาแต่เดิม ซึ่งปัจจุบันก็ยังมีการใช้กันอยู่ ทั้งในรูปแบบของข้อทดสอบแบบปรนัยและอัตนัยตามความเหมาะสม โดยขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของครูและจุดมุ่งหมายของการประเมินและคุณลักษณะที่สำคัญด้วยเครื่องมือหรือแบบทดสอบที่ได้มาตรฐานการวัดผลและประเมินผล การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ให้ผู้สอนใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพราะจะช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียนรวมทั้งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ

กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 35) ได้กำหนดแนวปฏิบัติในการวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนไว้ดังนี้

1. กำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา
2. ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผลและการประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สารการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้
3. ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลและประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สารการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
4. จัดให้มีการเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น สถานประกอบการ และอื่นๆ ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษากำหนด
5. พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน

สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความรู้เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียน การเทียบโอนผลการเรียน และมีบทบาทในการส่งเสริมให้ครูปฏิบัติงานด้านการวัดผลและประเมินผล การเรียนรู้ตามกำหนดและระเบียบแนวปฏิบัติในการวัดประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนของ

กระทรวงศึกษาธิการ ทั้งการวัดผลประเมินผลระดับชั้นเรียน ประเมินผลระดับสถานศึกษา และ ประเมินผลคุณภาพระดับชาติ

3.3.4 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การทำการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนนั้นจะช่วยให้ครูมีวิถีชีวิตของการทำงานครู อย่างเป็นระบบ เห็นภาพของงานตลอดแนว มีการตัดสินใจที่มีเหตุผลและคุณภาพ เพราะมองเห็น ทางเลือกต่างๆ ได้กว้างขวางและลึกซึ้ง มีการตัดสินใจที่มีเหตุผลและสร้างสรรค์ มีโอกาสคิดมากขึ้นใน การใคร่ครวญเกี่ยวกับการปฏิบัติงานและครูสามารถบอกได้ว่างานจัดการเรียนการสอนที่ปฏิบัติไปนั้น ได้ผลหรือไม่ เพราะอะไร นอกจากนี้ยังสามารถควบคุมกำกับและพัฒนาปฏิบัติงานของตนเองได้อย่าง ดี ผลจากการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนจะช่วยให้ครูได้ตัวบ่งชี้ที่เป็นรูปธรรมและครูจะมีความสุขใน การทำงาน เป็นที่คาดหวังว่าเมื่อครูผู้สอนได้ทำการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนควบคู่ไปกับการ ปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมแล้ว จะก่อให้เกิดผลดีต่อวงการการศึกษาและวิชาชีพครู ดังนี้

1. นักเรียนมีการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. มีความรู้หรือมีนวัตกรรมทางการเรียนการสอนที่เป็นจริงเกิดมากขึ้นที่จะเป็นประโยชน์ต่อ ตัวครูและเพื่อนครู
3. การทำงานของครูจะพัฒนาไปสู่ครูมืออาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการในการที่จะ พัฒนาครูของกระทรวงศึกษาธิการ

การที่ครูสามารถทำวิจัยได้ในชั้นเรียนได้ เป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีกับวงการการศึกษา เพราะคุณค่าหรือผลงานจากการคิดค้นนวัตกรรมการศึกษาขึ้นมาใช้ได้ผลนั้นจะก่อประโยชน์ต่อ บุคลากรและหน่วยงานทางการศึกษา ดังนี้

1. นักเรียน นักเรียนในชั้นเรียนมีความรู้ความสามารถพื้นฐานแตกต่างกัน บางคน เรียนรู้ได้เร็วก็ไม่สร้างปัญหากับครูผู้สอน แต่นักเรียนที่เรียนช้าและครูยังใช้รูปแบบการสอนแบบเดียว นักเรียนกลุ่มนี้จะเรียนตามไม่ทันและอาจสร้างปัญหากับครู กับโรงเรียนและสังคมส่วนรวม การที่ครู สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนักเรียนให้ดีขึ้น นักเรียนเกิดการใฝ่รู้ใฝ่เรียนจนในที่สุดมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนอยู่ในระดับที่น่าพอใจ และไม่มีปัญหาการเรียนอีกต่อไป
2. ครู ครูมีการวางแผนการทำงานอย่างมีระบบ คือ เป็นการวางแผนทำงานประจำ ได้แก่ วางแผนการสอน เลือกวิธีสอนที่เหมาะสม ประเมินผลการทำงานเป็นระยะ โดยมีเป้าหมาย ชัดเจน จะทำอะไรกับใคร เมื่อไร ด้วยเหตุผลอะไร และทำให้ทราบผลการกระทำว่าบรรลุเป้าหมาย เพียงใด อย่างไร การทำวิจัยในชั้นเรียนช่วยให้ครูเกิดความคิดสร้างสรรค์เพื่อหาทางแก้ปัญหาได้อย่าง เหมาะสม บางครั้งนวัตกรรมชิ้นแรกอาจมีข้อบกพร่อง แต่เมื่อได้มีการปรับปรุงอยู่เสมอก็สามารถ พัฒนาเป็นผลงานที่มีประโยชน์ยอมรับได้

3. โรงเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มครูมากขึ้นทั้งในรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลภายในหมวดวิชาและระหว่างหมวดวิชา ตั้งแต่การร่วมกันคิดหาปัญหาการวิเคราะห์หาสาเหตุ การเขียนรายงาน เพราะครูในโรงเรียนมีความถนัดหรือชำนาญต่างกัน ถ้าได้ระดมสรรพกำลังจาก ความถนัดของแต่ละคนแล้วก็จะทำให้งานวิจัยมีคุณภาพยิ่งขึ้น เช่น ครูคณิตศาสตร์มีความถนัดในการ คำนวณ การนำเสนอข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ครูบรรณารักษ์ช่วยดูแลการเขียนบรรณานุกรม ครู ภาษาไทยช่วยตรวจสอบการสะกดคำ ครูภาษาอังกฤษช่วยด้านการอ่านเอกสาร ตำรา งานวิจัยจาก ต่างประเทศ เป็นต้น การที่ครูต้องศึกษาค้นคว้าเนื้อหาวิชาที่ตนรับผิดชอบและปฏิบัติหน้าที่อยู่ให้มากขึ้นจะช่วยให้การบริหารและการจัดการสถานศึกษาในโรงเรียนเป็นไปอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ สามารถกำหนดสาเหตุ และชี้ประเด็นปัญหาได้ชัดเจน เพื่อการแก้ปัญหาได้ตรงจุด ยกระดับมาตรฐาน วิชาการโรงเรียนให้สูงขึ้น เช่น นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ไม่มีปัญหาในการเรียน

4. ผลงานวิจัยในชั้นเรียนสามารถส่งไปยังสำนักงาน ก.ค. เพื่อขอเลื่อนระดับตำแหน่ง ทางวิชาการ งานวิจัยที่ตีพิมพ์นอกจากจะได้รับการเผยแพร่โดยทั่วไปแล้ว จะเป็นการกระตุ้นให้มีการพัฒนา ผลงานทางวิชาการอย่างไม่หยุดยั้ง ภาพลักษณ์ของผู้มีอาชีพครูจะดีขึ้น เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง จากการทำงานอย่างเป็นระบบมาโดยตลอด

การวิจัยในชั้นเรียนต้องอาศัยหลักการทางวิชาการในการดำเนินการวิจัย จึงได้มีนักวิชาการ ได้จัดแบ่งไว้หลายประเภท ดังนี้

บุญชม ศรีสะอาด (2546: 24) ได้กล่าวว่า รูปแบบการหาความสัมพันธ์การวิจัยเปรียบเทียบ การวิจัยเชิงทดลองเหตุผล และการวิจัยเชิงทดลองพัฒนา

1. วิจัยเชิงสำรวจ เป็นการสำรวจว่านักเรียนของเราที่มีความประพฤติไม่เรียบร้อยนั้น ไม่เรียบร้อยเรื่องอะไร มีมากน้อยสักแค่ไหน มีช่วงไหน มีในชั้นไหนบ้าง สำรวจเจตคติที่มีต่อครูต่อนักเรียนซึ่งเป็นการสำรวจตั้งแต่การหาความต้องการ วิธีการดำเนินงาน ปัญหาและข้อเสนอแนะ เหล่านี้ล้วนเป็นการวิจัยทั้งสิ้น

2. วิจัยหาความสัมพันธ์ เป็นการศึกษาดูว่าการที่นักเรียนเรียนเก่ง เรียนอ่อน สัมพันธ์กับ พื้นฐานทางบ้านและอาชีพของพ่อแม่หรือไม่ อาจจะดูว่าอาชีพของพ่อแม่ มีส่วนเป็นตัวเกื้อหนุน หรือ ตัวสกัดกั้น หรือว่าเป็นตัวที่ให้นักเรียนเรียนเก่งหรือไม่เก่ง

3. วิจัยเปรียบเทียบ เป็นการจับนักเรียนสองกลุ่มมาเปรียบเทียบกัน เช่น กลุ่มที่มี ผู้ปกครองเป็นพ่อค้า ผู้ปกครองเป็นข้าราชการ แล้วนำมาเปรียบเทียบกันใครจะเรียนดีกว่ากัน ในเชิง สถิตินั้นการวิจัยเปรียบเทียบกับวิจัยหาความสัมพันธ์เป็นสิ่งเดียวกัน

4. การวิจัยทดลองเชิงเหตุผล คือ การทดลองแบบหนูตะเภาทดลองใส่ยาเข้าไป สังเกตดู ว่าหนูแสดงปฏิกิริยาอย่างไร

5. วิจัยทดลองและพัฒนาวิธีใช้นักเรียนกลุ่มเดียว ไม่ต้องเปรียบเทียบวิธีสอนแบบดั้งเดิมกับวิธีสอนแบบใหม่ แต่เราคิดวิธีสอนแบบใหม่มาแล้วพัฒนาวิธีสอนแบบใหม่เลย เช่น มองให้ออกกว่าวิธีการสอนภาษาอังกฤษที่เราศึกษามา และถ้าเราจะใช้วิธีนี้จะมีแผนการสอนอย่างไร มีขั้นตอนอย่างไร มีกระบวนการมีสื่ออย่างไร ทำการพัฒนาให้เต็มที่เท่าที่ทำได้

ผ่องพรรณ ตรัยมงคลกุล (2547: 22) กระบวนการวิจัย ประกอบด้วยหลักการ ดังนี้

1. การนิยาม
2. การวางแผน
3. การรวบรวม และการวิเคราะห์ข้อมูล
4. การสรุป

กระบวนการสำหรับการทำวิจัยในชั้นเรียนมีการดำเนินการเป็นขั้นตอน โดยยึดหลักวิธีการทางวิทยาศาสตร์และได้นำมาขยายให้เป็นขั้นตอนที่ละเอียดต่อเนื่องเพื่อสะดวกในการปฏิบัติ ครูจึงสามารถวางแผนดำเนินการไว้ล่วงหน้าได้ ขั้นตอนการทำวิจัย (พรชัย เจตามาน, 2559: 3)

1. ศึกษาว่า มีปัญหาหรือความต้องการอะไร อย่างไร
2. การวิเคราะห์ปัญหานั้นๆ มีมูลเหตุจากไหนมีผลกระทบอย่างไร
3. การศึกษาค้นคว้าหาแนวทางในการแก้ปัญหา หรือพัฒนาสิ่งที่ต้องการ
4. การวางแผนการดำเนินงาน
5. การวิเคราะห์ผล
6. การสรุปผล

การวิจัยในชั้นเรียน มีกระบวนการที่ต่อเนื่องและเป็นระบบ คือ เริ่มต้นจากการสำรวจสภาพการปฏิบัติงานว่ามีปัญหาอะไรบ้าง วางแผนเพื่อแก้ไขปัญหาลงมือปฏิบัติตามแผนแล้วสะท้อนผลการปฏิบัติเพื่อเริ่มต้นใหม่ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2546: 72)

1. การสำรวจสภาพการปฏิบัติงาน (Reconnaissance) เป็นขั้นตอนของการสำรวจสภาพการปฏิบัติงานของครูว่ามีปัญหาอะไรบ้างแล้ววิเคราะห์ว่าปัญหามีสาเหตุมาจากอะไร และจะสามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขสภาพการปฏิบัติงานในส่วนใดบ้าง ซึ่งสามารถสำรวจได้จากกิจกรรมการเรียนการสอน พฤติกรรมนักเรียน สภาพแวดล้อมและบริบทต่างๆ ของโรงเรียน การสำรวจและการวิเคราะห์ปัญหาดังกล่าวจะนำไปสู่การเข้าใจปัญหาอย่างชัดเจนและสามารถจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัยได้

2. การวางแผน (Planning) เป็นขั้นตอนสำหรับกำหนดวัตถุประสงค์ กำหนดวิธีการและวางแผนเพื่อลงมือปฏิบัติ (Action) ในการค้นหาคำตอบ หรือพัฒนานวัตกรรมและการแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงสภาพการปฏิบัติเป็นปัญหา

3. การลงมือปฏิบัติ (Action) เป็นขั้นตอนการปฏิบัติตามแผนที่กำหนด

4. การสะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflection)

หลังจากที่มีการปฏิบัติเพื่อแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาตามแผนจนปรากฏผลแล้ว นักวิจัยต้องมีการสะท้อนผลการปฏิบัติว่ามีสิ่งใดที่เกิดขึ้นหรือเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาไปบ้าง เพื่อสรุปผลและวางแผนปรับปรุงใหม่หรือแก้ปัญหาใหม่ต่อไป การทำวิจัยในชั้นเรียนมีการดำเนินการเป็นขั้นตอน โดยยึดหลักวิธีการทางวิทยาศาสตร์และได้นำมาขยายให้เป็นขั้นตอนที่ละเอียดต่อเนื่องเพื่อสะดวกในการปฏิบัติ ครูจึงสามารถวางแผนดำเนินงานไวล่วงหน้าได้ โดยมีขั้นตอนดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2546: 72)

ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอน การวิจัยในชั้นเรียนใดๆ ก็ตามจะต้องเริ่มต้นด้วยการมองปัญหาของเรื่องที่จะวิจัยอย่างชัดเจน แล้ววิเคราะห์หาสาเหตุและความต้องการในการแก้ปัญหาให้ตรงกับสาเหตุนั้นๆ แล้วเขียนออกมาในรูปวัตถุประสงค์

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเมื่อกำหนดจุดประสงค์ของการวิจัยแล้วก็ต้องศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับเรื่องจะทำการวิจัยนั้นว่ามีอยู่ก่อนแล้วบ้างเป็นอย่างไร เกี่ยวโยงกับทฤษฎีอย่างไร

การศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องช่วยในเรื่องต่อไปนี้ (พรชัย เจตมานัน, 2559: 4)

- 1) มองปัญหาที่จะวิจัยได้ชัดเจนขึ้น
- 2) ได้แนวความรู้พื้นฐานตลอดจนทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่จะศึกษา
- 3) เห็นแนวทางในการศึกษาปัญหา
- 4) สามารถอธิบายปัญหาโดยเฉพาะการกำหนดขอบเขตของการวิจัยและสามารถอธิบายตัวแปรที่จะศึกษา
- 5) สามารถตั้งสมมติฐานได้อย่างสมเหตุสมผล
- 6) เลือกเทคนิคการสุ่มตัวอย่างได้อย่างเหมาะสม
- 7) เลือกเครื่องมือเก็บข้อมูลได้อย่างเหมาะสม
- 8) เลือกวิธีวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างเหมาะสม

การดำเนินการในขั้นนี้ คือ ได้เทคนิคการแก้ปัญหาที่สอดคล้องกับหลักการ ทฤษฎีหรืองานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว ซึ่งทำให้แนวคิดน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา นวัตกรรมเป็นรูปแบบหรือวิธีการแก้ปัญหาที่สร้างขึ้นเอง หรือนำเอารูปแบบหรือวิธีการที่ผู้อื่นทำไว้แล้วมาปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาที่ต้องการแก้ไข เช่น

- 1) บทเรียนสำเร็จรูป เหมาะสมกับนักเรียนที่เรียนช้า
- 2) ชุดการสอนเหมาะสมกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ
- 3) คู่มือครูเหมาะสมกับปัญหาการขาดคู่มือการสอน เป็นต้น

4) จากการดำเนินการในขั้นนี้ครูจะได้นวัตกรรมที่คิดว่าคุณภาพเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการแก้ปัญหา

ขั้นตอนที่ 4 การออกแบบการทดลอง การทดลองทำได้หลายรูปแบบขึ้นอยู่กับลักษณะนวัตกรรม จำนวนกลุ่ม นักเรียนที่ทดลองและจำนวนครั้งของการวัดตัวแปรที่นักศึกษา แต่ละแบบจะมีการดำเนินการที่แตกต่างกัน ฉะนั้นในการออกแบบการทดลองจะต้องออกแบบให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัย โดยคำนึงถึงกลุ่มตัวอย่างและตัวแปรที่วัดเพื่อให้ผลการทดลองมีความเที่ยงตรง ได้ข้อสรุปผลที่แม่นยำ โดยมีหลักการดังนี้

1) นวัตกรรมที่นำมาทดลองจะต้องมีความเด่นชัด มีทฤษฎีรองรับเพื่อให้มั่นใจได้ว่ามีโอกาสแก้ปัญหาที่มีอยู่อย่างได้ผล

2) พยายามลดความคลาดเคลื่อนในการวิจัยน้อยที่สุด โดยการใช้เครื่องมือวัดที่มีความตรง คือ ผลการวัดความคงที่ไม่ว่าจะวัดกี่ครั้งก็ตาม

3) การควบคุมตัวแปรแทรกซ้อนที่รบกวนผลการทดลอง

ขั้นตอนที่ 5 การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือ ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในชั้นเรียนจะใช้เครื่องมือชนิดใดขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการวิจัยและตัวแปรที่จะวัด ซึ่งเครื่องมือวัดนั้นแบ่งออกได้หลายชนิด แต่ละชนิดเหมาะสมกับข้อมูลแต่ละลักษณะ จึงจำเป็นต้องศึกษาเครื่องมือแต่ละชนิดทั้งในแง่ลักษณะของเครื่องมือ วิธีสร้าง ข้อดีและข้อจำกัด เพื่อเลือกใช้ให้เหมาะสมและจะต้องมีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือก่อนที่จะนำไปใช้จริง

ขั้นตอนที่ 6 การทดลอง การรวบรวม การวิเคราะห์ และสรุปผล เมื่อสร้างนวัตกรรมและเครื่องมือวัดเสร็จแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือ นำเอานวัตกรรมนั้นไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างและเก็บรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ตามแนวทางที่กำหนด ซึ่งการทดลองการรวบรวม การวิเคราะห์ และสรุปผลข้อมูล

ขั้นตอนที่ 7 การเขียนรายงานการวิจัย การเขียนรายการวิจัยเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการวิจัย เป็นรายงานงานวิจัยตั้งแต่เริ่มต้นวิเคราะห์ และสำรวจปัญหา การพัฒนารูปแบบการทดลองใช้รูปแบบเพื่อแก้ปัญหาจนกระทั่งถึงการวิเคราะห์ผล ผลสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ การเขียนรายงานนั้นมีประโยชน์อย่างมากทั้งต่อตัวครูและผู้อื่น เพราะการเขียนรายงานการวิจัยเป็นการเสนอสิ่งที่ได้ศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบให้ผู้อื่นทราบ เพื่อจะได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมหรือนำไปใช้ประโยชน์อ้างอิงได้

การวิจัย เป็นกระบวนการในการแสวงหาความจริงของเหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 35) ได้กำหนดแนวปฏิบัติในการวิจัยพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังนี้

1) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การบริหารการจัดการและการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในภาพรวมของสถานศึกษา

2) ส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้

3) ประสานความร่วมมือในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัยตลอดจนการเผยแพร่ผลงานการวิจัยหรือพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และงานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น

สรุปได้ว่า การวิจัยเป็นกระบวนการแก้ปัญหา ช่วยเหลือ และพัฒนาผู้เรียนให้เรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ การวิจัยเป็นหน้าที่หน้าที่ของครู โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัยเพื่อคุณภาพการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ

3.3.5 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี

การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาได้มีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาดังนี้

สื่อการเรียนการสอน (Instructional Media and Materials) หมายถึง เครื่องมือ เครื่องใช้ และวัสดุต่างๆ รวมทั้งอุปกรณ์โสตทัศนศึกษาและอื่นๆช่วยส่งเสริมคุณภาพและประสิทธิภาพการเรียนการสอน (ภิรมยา อินทรกำแหง, 2544: 30)

สื่อการสอน หมายถึง สิ่งที่เป็นพาหนะหรือสิ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติให้บรรลุตามจุดประสงค์การเรียนการสอนตามจุดหมายของหลักสูตรได้ดียิ่งขึ้นหรือเร็วยิ่งขึ้น (วัฒนาพร ระงับทุกข์, 2546: 117)

เปรี๊ยะ กุมุท (2549: 14) กล่าวว่า เทคโนโลยีเป็นคำไทยที่ถูกบัญญัติขึ้นใช้แทนคำว่า Technology ในภาษาอังกฤษ คำว่า Technology ยังไม่เป็นที่ทราบแน่ชัดว่ามาจากรากศัพท์ภาษาใดกันแน่ เพราะมีใช้ทั้งในภาษาละตินและภาษากรีก ในภาษาละตินมีคำว่า “Texere” หมายถึง การสาน (To Weave) หรือการสร้าง (To Construct) ที่ไม่เกี่ยวเฉพาะเครื่องมือเท่านั้น แต่รวมถึงศิลปะปฏิบัติ (Practical Art) ที่ใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์เข้าช่วยในภาษากรีก มีคำว่า “Tech-nologia” หมายถึง การกระทำอย่างมีระบบ (Systematic Treatment) ดังนั้นเทคโนโลยียังหมายรวมถึงการปฏิบัติหรือดำเนินการใดๆ ที่ใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ (Any Practical Art Using Scientific Knowledge) จึงสรุปและให้ความหมายของคำว่า เทคโนโลยี ว่าหมายถึง วิธีการหรือเทคนิคทางวิทยาศาสตร์ที่ใช้ในการดำเนินการต่างๆ เพื่อให้บรรลุผล

วิจิตร ศรีสะอ้าน (2550: 18-28) ให้ความหมายว่า เทคโนโลยี คือ แนวคิดหลักปฏิบัติ กระบวนการ ระบบ ระเบียบ กฎเกณฑ์ วิธีการและสิ่งประดิษฐ์อยู่ในรูปของการจัดระบบงานซึ่งต้องประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 อย่างคือ

1) ข้อมูลที่ใส่เข้าไป ได้แก่ การกำหนดปัญหา วัตถุประสงค์ รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

2) กระบวนการ ได้แก่ การลงมือแก้ปัญหาแจกแจงวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

3) ผลลัพธ์ คือ ผลที่ได้จากการแก้ปัญหาหรือสรุปการวิเคราะห์ ซึ่งสามารถจะนำไปทดลองประยุกต์ใช้และทำการประเมินผล

สรุปได้ว่า เทคโนโลยี หมายถึง การนำความรู้ ความคิด และวิธีการทางวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ในรูปของการจัดระบบงานใช้ในงานสาขาต่างๆ ตลอดจนการนำมาใช้ในการจัดรูปแบบการเรียนการสอนแบบ e-Learning อย่างมีระบบเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและมีคุณภาพ

ผ่องพรรณ ตรัยมงคลกุล (2547: 24) กล่าวถึง เทคโนโลยีทางการศึกษาไว้ว่า เมื่อพูดถึงเทคโนโลยี คนส่วนมากมักนึกถึงสัมภาระต่างๆ อันเป็นผลของความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีที่นำมาใช้ในการศึกษา มิได้หมายความว่าเฉพาะแต่เพียงสัมภาระเพียงอย่างเดียว วิธีการหรือเทคนิคใหม่ๆ ที่เพิ่มศักยภาพเป็นตัวช่วยนำมาใช้ปรับปรุงให้วิธีการสอนหรือวิธีการจัดการศึกษามีผลดีหรือมีประสิทธิภาพสูงขึ้นก็ถือว่าเป็นเทคโนโลยีทางการศึกษาเหมือนกัน เทคโนโลยีทางการศึกษาที่แท้จริงจึงหมายถึง กรรมวิธีในการกำหนดจุดหมายปลายทางของการศึกษา การปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมและทันสมัย การทดลองใช้วิธีการและวัสดุต่างๆ การประเมินผลของระบบการศึกษาทั้งระบบ

เทคโนโลยีการศึกษา เป็นการนำเอาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ แนวความคิด กระบวนการ วิธีการ เทคนิค ตลอดจนอุปกรณ์และเครื่องมือต่าง ๆ มาใช้ร่วมกันเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ในการศึกษา ซึ่งครอบคลุมไปถึงด้านการบริหารและด้านการเรียนการสอน

กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 21) ให้ความหมายของเทคโนโลยีการศึกษาว่าหมายถึง การประยุกต์เอาเทคนิค วิธีการ แนวความคิด อุปกรณ์ และเครื่องมือใหม่ๆ มาใช้เพื่อช่วยแก้ปัญหาทางการศึกษา ทั้งด้านการขยายงานและด้านการปรับปรุงคุณภาพของการเรียนการสอน ดังนั้น เทคโนโลยีจึงมีขอบข่ายถึงเรื่องสำคัญๆ 3 ประการ คือ

1) การนำเอาเครื่องมือและอุปกรณ์ใหม่ๆ มาใช้ในการเรียนการสอน ซึ่งได้แก่ การนำเครื่องกลไกทั้งหลายมาใช้เป็นประโยชน์ในการเรียนการสอน เช่น เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายภาพยนตร์ เทปบันทึกเสียง วิทยูและโทรทัศน์ เครื่องช่วยสอน เป็นต้น

2) การผลิตวัสดุการสอนแนวใหม่ (Instructional Materials) ได้แก่ การนำวัสดุการสอน เช่น แผนภูมิ รูปภาพ ภาพโฆษณามาใช้ ตลอดจนการผลิตตำราแบบเรียนเอกสาร วัสดุ สิ่งพิมพ์อื่นๆ และแบบเรียนสำเร็จรูป เป็นต้น

3) การใช้เทคนิคและวิธีการใหม่ (Innovation) นอกจากการใช้เครื่องมือและวัสดุดังกล่าวแล้ว เทคโนโลยีขอบข่ายครอบคลุมถึงการใช้เทคนิคและวิธีการใหม่ๆ ในการเรียนการสอนด้วย เช่น ชุดการเรียนการสอน ศูนย์การเรียน การเรียนการสอนแบบไม่แบ่งชั้นสอน เป็นคณะกรรมการจัดตารางสอนแบบยืดหยุ่น เป็นต้น ดังนั้น เทคโนโลยีทางการศึกษาตามขอบข่ายดังกล่าว คือ การ

เปลี่ยนแปลงทางการศึกษาอันเนื่องมาจากการนำเอาไฮเทคทันสมัยอุปกรณ์และวิธีการใหม่ๆ มาใช้ในทางการเรียนการสอนนั่นเอง

สรุปได้ว่า เทคโนโลยีการศึกษา หมายถึง การนำความรู้ ความคิดและวิธีการทางวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ใช้อย่างมีระบบ เพื่อแก้ปัญหาในการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพด้วยการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด หรือเรียกกระบวนการนำเทคโนโลยีการศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบ e-Learning

สื่อการสอน เป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก เพิ่มพูนทักษะและประสบการณ์ สร้างสถานการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาศักยภาพทางการคิด ได้แก่ การคิดไตร่ตรอง การคิดสร้างสรรค์ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ตลอดจนสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมให้แก่ผู้เรียน สื่อการสอนในยุคปัจจุบันมีอิทธิพลสูงต่อการกระตุ้นให้ผู้เรียนกลายเป็นผู้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีมากมายหลากหลายรูปแบบ มีบทบาทและให้คุณประโยชน์ต่างๆ ได้แก่ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 7)

- 1) ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความคิดรวบยอดได้ง่าย รวดเร็วขึ้น
- 2) ช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นสิ่งที่กำลังเรียนรู้ได้อย่างเป็นรูปธรรมและเป็นกระบวนการ
- 3) ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง ส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์
- 4) สร้างสภาพแวดล้อมและประสบการณ์การเรียนรู้ที่แปลกใหม่ น่าสนใจ และทำให้อยากรู้อยากเห็น
- 5) ส่งเสริมการมีกิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้เรียน
- 6) เกื้อหนุนผู้เรียนที่มีความสนใจและความสามารถในการเรียนรู้ที่ต่างกัน ให้เรียนรู้ได้เท่าเทียมกัน
- 7) ช่วยให้ผู้เรียนบูรณาการสาระการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อการค้นคว้า เพิ่มเติม
- 8) ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการใช้สื่อและแหล่งข้อมูลต่างๆ เพื่อการค้นคว้าเพิ่มเติม
- 9) ช่วยให้ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้ในหลายมิติจากสื่อที่หลากหลาย
- 10) เชื่อมโยงโลกที่อยู่ไกลตัวให้เข้ามาสู่การเรียนรู้ของผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 7)

สรุปได้ว่า บทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการสนับสนุนสื่อการสอน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 32) มีดังนี้

- 1) จัดหาและบริการวัสดุประกอบหลักสูตร สื่อการเรียนการสอนแก่ครูอย่างเพียงพอ และครบถ้วนทุกรายวิชา มีการสำรวจความต้องการ วางแผนเพื่อจัดหา และดำเนินการจัดหาบริการ และจัดทำรายงานผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ

2) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูรู้จักทำ รู้จักใช้ และรู้จักเก็บรักษาสื่อ การสอนให้ตรงกับเนื้อหา และกิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ โดยการอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้แก่ครูผู้สอน

3) จัดให้มีศูนย์สื่อ และศูนย์วิชาการของโรงเรียนเพื่อเป็นแหล่งผลิตและบริการสื่อแก่ครูผู้สอน

4) ส่งเสริมให้ครูรู้จักคิดค้นสร้างสรรค์สื่อหรือวิธีการใหม่ๆ ที่จะนำมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อนำไปสู่การสร้างผลงานทางวิชาการ

5) แสวงหาแหล่งวิทยาการที่เป็นสื่อการสอนในชุมชนหรือท้องถิ่น เช่น บุคลากร สถานประกอบการ การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน

6) จัดให้มีการติดตามและประเมินผลการใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ โดยการสังเกตการสอน การดูแผนการจัดการเรียนรู้ สถิติการยืมสื่อ

ผู้บริหารต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดหา ผลิต ซ่อมแซม และปรับปรุงสื่อการเรียนการสอน ตลอดจนการติดตาม และกำกับการใช้สื่อ การเรียน การสอน และส่งเสริมให้ครูใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ ทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจและการเรียนรู้ได้เร็วขึ้น

กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 36) ได้กำหนดแนวปฏิบัติในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีไว้ ดังนี้

1) ศึกษา วิเคราะห์ ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอน และการบริหารและการจัดการสถานศึกษา

2) ส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอน

3) จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนางานด้านวิชาการ

4) ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนาและการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงานและสถาบันอื่น

5) ประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูจัดทำและใช้สื่อในการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เช่น บทเรียนคอมพิวเตอร์ (CAI) หรือการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบของ e-Learning เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้โดยไม่จำกัดเรื่องเวลา และสถานที่

3.3.6 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้

แหล่งเรียนรู้ หมายถึง แหล่งหรือที่รวมเป็นสภาพ/ สถานที่หรือศูนย์รวมที่ประกอบไปด้วยข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ และกิจกรรมที่มีกระบวนการเรียนรู้หรือกระบวนการเรียนการสอนที่มีรูปแบบแตกต่างจากกระบวนการเรียนการสอนที่มีครูเป็นผู้สอนหรือศูนย์กลางการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้ที่มีกำหนดเวลาเรียนยืดหยุ่นสอดคล้องกับความต้องการและความพร้อมของผู้เรียน โรงเรียนทุกแห่งจำเป็นต้องดำเนินการให้มีแหล่งการเรียนรู้ขึ้นทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน รวมถึงการจัดให้มีกระบวนการใช้แหล่งการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างถูกต้องเหมาะสมและต่อเนื่อง

จุดเน้นของแหล่งเรียนรู้ชุมชนเพื่อการจัดการศึกษาให้สอดคล้องอำนวยการประโยชน์ต่อนักเรียนในการพัฒนาคุณภาพชีวิต อาชีพ เศรษฐกิจและสังคม ตามเจตนารมณ์นั้นๆ ควรมีจุดเน้นสำคัญ 2 ประการ คือ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551: 27-29)

1) เนื้อหาสาระอันเป็นเรื่องราวของชุมชนที่จะกำหนดให้นักเรียนได้เรียนรู้ควรเจาะลึกมากพอที่จะช่วยให้มีความเข้าใจจนสามารถแก้ปัญหาและพัฒนา ความเป็นอยู่ สภาพ เศรษฐกิจ สังคมของตนและท้องถิ่นให้ดียิ่งขึ้นได้ ทั้งช่วยให้มีความรักถิ่นและไม่คิดอพยพหลบหนีไปจากบ้านเกิด

2) กระบวนการเรียนการสอน เปิดโอกาสให้นักเรียนออกไปเรียนรู้ชีวิตจริงในท้องถิ่น, ชุมชน ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น ตลอดจนกิจกรรมและโครงการตามแผนพัฒนาท้องถิ่น

ลักษณะของแหล่งเรียนรู้ตามความหมายของ สุมณ อมรวิวัฒน์ (2544: 88) มีเนื้อหาสาระและวัตถุประสงค์จำเป็น 5 ประการคือ

- 1) เป็นสภาพชีวิต สภาพเศรษฐกิจและสภาพสังคมของชุมชน
- 2) เป็นสภาพปัญหา ความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครองและประชาชนในชุมชน
- 3) ใช้ทรัพยากรในชุมชนเป็นฐานสำคัญเพื่อพัฒนาชีวิต เศรษฐกิจ และสังคมของท้องถิ่นให้ดียิ่งขึ้น
- 4) ช่วยให้นักเรียนรู้จักสภาพแวดล้อมในชุมชน มีความรักถิ่นและมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชนให้มีสภาพดีขึ้น
- 5) ส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการแก่นักเรียนเป็นการเฉพาะกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มที่มีความต้องการได้รับการพัฒนาให้มีศักยภาพสูงสุด

กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 36) ได้กำหนดแนวปฏิบัติในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ไว้ดังนี้

- 1) สำรวจแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น ในเขตพื้นที่การศึกษา และเขตพื้นที่การศึกษาใกล้เคียง
- 2) จัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งเรียนรู้แก่ครู สถานศึกษาอื่น บุคคลรอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันที่จัดการศึกษาในบริเวณใกล้เคียง

3) จัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้รวมทั้งพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้และประสานความร่วมมือสถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาในการจัดตั้ง ส่งเสริม พัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ร่วมกัน

4) ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน ในการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยครอบคลุมภูมิปัญญาท้องถิ่น

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพนั้น สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมและฝึกประสบการณ์ให้นักเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรมีจัดและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ให้เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้า คิดปฏิบัติ และสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง

3.3.7 การนิเทศการศึกษา

เอกชัย กีสุขพันธ์ (2550: 225) ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาว่า หมายถึง ความพยายามที่จะช่วยให้การเรียนการสอนพัฒนาไปในแนวทางที่ดี ไม่ว่าจะเป็นการช่วยเหลือแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญการสอน ศิษยานุศิษย์ ผู้บริหารโรงเรียน หรือหัวหน้าสายวิชาก็ตาม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551: 4) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การนิเทศ หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารและผู้นิเทศให้การช่วยเหลือแนะนำแก่ผู้รับการนิเทศ โดยการใช้สื่อ เครื่องมือและวิธีการที่เหมาะสม เพื่อช่วยให้ผู้รับการนิเทศสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สงวน สิทธิเลิศอรุณ (2549: 139) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาเป็นกิจกรรมการบริหารที่ช่วยให้ครูทำงานในหน้าที่ของตนได้ดีขึ้น การนิเทศประกอบด้วยกิจกรรมทั้งหลายที่จะปรับปรุงการสอน เช่น การอบรมครู การพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมดังกล่าวจะช่วยในการสร้างขวัญกำลังใจและมนุษยสัมพันธ์

สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนโดยการปฏิบัติงานร่วมกันของผู้บริหารและครู รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษา เพื่อจัดการให้มีคุณภาพ

ความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาในการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้นจำเป็นต้องมีจุดมุ่งหมายในการทำงาน เพราะจุดมุ่งหมายในการทำงานเปรียบเสมือนเข็มทิศในการนำทาง ซึ่งจะช่วยให้งานนิเทศการศึกษามีบรรลุผล นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ ดังนี้

พนัส หันนาคินทร์ (2547: 148) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษามีจุดมุ่งหมายสำคัญอยู่ที่การปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น การนิเทศไม่ใช่การจับผิดแต่เป็นการช่วยเหลือแนะนำ

อุทัย บุญประเสริฐ (2548: 3-4) กล่าวถึง จุดมุ่งหมายสำคัญของการนิเทศ ได้แก่

- 1) ให้ได้ผลงานดี มีคุณภาพสูง

- 2) พัฒนางาน
- 3) พัฒนาคน
- 4) ประสานงานและประสานความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้อง
- 5) สร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร

การนิเทศการศึกษา มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ 4 ประการ คือ

1) เพื่อพัฒนาคน คือ การนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการทำงานร่วมกับครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ครูและบุคลากรเหล่านั้นได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น

2) เพื่อพัฒนางาน คือ การนิเทศการศึกษา มีเป้าหมายสูงสุดอยู่ที่นักเรียนซึ่งเป็นผลผลิตจากการสอนของครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยเหตุนี้การนิเทศที่จัดขึ้นมีจุดมุ่งหมายพัฒนางานซึ่งได้แก่ งานการสอนให้ดีขึ้นนั่นเอง

3) เพื่อสร้างประสานสัมพันธ์ คือ การนิเทศการศึกษาจะสร้างผลที่เกิดขึ้นจากการทำงานร่วมกันผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นำและผู้ตาม ซึ่งไม่ใช่เป็นการทำงานภายใต้การถูกบังคับและคอยตรวจตราหรือคอยจับผิด

4) เพื่อสร้างขวัญกำลังใจ คือ การนิเทศการศึกษาสร้างขวัญและกำลังใจ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้บุคคลมีความตั้งใจทำงาน หากการนิเทศไม่ได้ทำการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้ปฏิบัติงานแล้ว การนิเทศการศึกษาก็คงจะประสบผลสำเร็จได้ยาก

การนิเทศการศึกษาที่ดีต้องมีจุดมุ่งหมาย หากขาดจุดมุ่งหมายหนึ่งจะทำให้การนิเทศการศึกษาประสบความล้มเหลวได้

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2550: 225) สรุปจุดมุ่งหมายการนิเทศการศึกษามี 4 ประการ คือ

- 1) เพื่อส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าทางอาชีพ
- 2) เพื่อส่งเสริมความเจริญงอกงามของครู
- 3) เพื่อปรับปรุงการสอนของครูให้ดีขึ้น
- 4) เพื่อส่งเสริมและแนะนำครู และสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

โดยสรุปแล้ว การนิเทศการศึกษามีความมุ่งหมายที่จะพัฒนาครูให้มีความสามารถในการสอนพัฒนาตนเอง ช่วยเหลือตนเองได้ สร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูและผู้บริหารโรงเรียน โดยความร่วมมือช่วยเหลือกันและกัน ตลอดจนให้มีขวัญและกำลังใจในการทำงาน อันจะส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

หลักการนิเทศการศึกษา มีหลักการที่ใช้ยึดถือในการปฏิบัติการนิเทศตามทัศนะของนักการศึกษาหลายท่าน ดังนี้

ชาวี มณีศรี (2544: 31-33) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับหลักการนิเทศ เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหารการศึกษาได้ประสบผลสำเร็จในการช่วยครูและโรงเรียนให้มีคุณภาพ ดังนี้

1) การนิเทศต้องเป็นการช่วยกระตุ้นเตือน ประสานงาน และแนะนำให้เกิดความเจริญงอกงามแก่ครูโดยทั่วไป อาทิ มีการอบรมด้านอาชีพ เพื่อให้ครูทราบหลักวิธีการสอนทั่วไป เทคนิควิธีสอนที่มีประสิทธิภาพ การใช้วัสดุอุปกรณ์ เจตคติในการทำงาน การวัดและประเมินผล การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อให้ครูนำความรู้ไปใช้ในการปรับปรุงการจัด การเรียนการสอนได้ดีขึ้น

2) การนิเทศ ต้องตั้งอยู่บนรากฐานของประชาธิปไตย ผู้บริหารจะต้องยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล เปิดโอกาสให้ครูอิสระ ให้ใช้ความสามารถเพื่อปรับปรุงการเรียนของเด็กให้ดีขึ้น กระตุ้นให้มีความคิดริเริ่ม

3) การนิเทศ เป็นกระบวนการส่งเสริมและสร้างสรรค์ ควรหลีกเลี่ยงการบังคับการปฏิบัติที่ไม่ซื่อตรง (Cajoling) การประเมินค่า เข้มงวดตรวจตรา จัดมาตรฐาน และพิธีรีตอง ควรสร้างบรรยากาศให้ครูได้คิด พยายามทำงานแบบใหม่ๆ ปลอ่ยให้ครูได้คิดสร้างสรรค์ตามสติปัญญาแต่ละคน

4) การนิเทศกับการปรับปรุงหลักสูตรเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศ จะต้องเกี่ยวข้องกับปัญหาของการใช้หลักสูตร การพัฒนาวัสดุอุปกรณ์การใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนให้เกิดประโยชน์ให้มากที่สุด

5) การนิเทศ คือ การสร้างมนุษยสัมพันธ์ซึ่งผู้นิเทศต้องยอมรับนับถือบุคคลอื่น เห็นอกเห็นใจคนอื่น หาโอกาสให้ความร่วมมือช่วยเหลือสร้างมิตรไมตรีคนอื่น

6) การนิเทศจะต้องมีการมุ่งส่งเสริมบำรุงขวัญ เพราะการที่ครูมีขวัญกำลังใจดีย่อมทำให้การสอนดีตามไปด้วย และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก็ขึ้นอยู่กับขวัญของครูที่ให้ขวัญและกำลังใจของครูดี การเรียนของเด็กจะดีตามไปด้วยเช่นกัน

7) การนิเทศมีจุดมุ่งหมายที่จะขจัดช่องว่างระหว่างโรงเรียนและชุมชน การนิเทศจะต้องศึกษาปัญหาและความต้องการของชุมชน มีการใช้ทรัพยากรจากชุมชนให้เกิดประโยชน์ร่วมมือกับผู้นำชุมชนหรือผู้ทรงคุณวุฒิให้มีโอกาสเข้าร่วมวางแผนปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียน

รัชนี วิเศษสังข์ (2549: 47) ได้กล่าวถึง หลักการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ดังนี้

1) กิจกรรม/ งาน/ โครงการ/ หรือนวัตกรรม ต้องมาจากความต้องการของครู มิใช่การสั่งการ

2) เน้นบรรยากาศแห่งความเป็นประชาธิปไตย

3) ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

4) เป็นการทำงานที่มีขั้นตอนเป็นระบบ ใช้ข้อมูลในการวิเคราะห์ปัญหา วางแผนการทำงาน

5) มุ่งสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเอง การช่วยเหลือเกื้อกูล มิใช่การจับผิดหรือควบคุม กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 36-37) ได้กำหนดแนวปฏิบัติในการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

1) จัดระบบการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา

2) ดำเนินการนิเทศวิชาการ และการเรียนการสอนในรูปแบบหลากหลาย และเหมาะสมกับสถานศึกษา

3) ประเมินผลการจัดระบบ และกระบวนการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา

4) ติดตาม ประสานงานกับหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนของสถานศึกษา

5) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประสบการณ์การจัดระบบนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา กับสถานศึกษาอื่น หรือเครือข่ายการนิเทศการศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษาภายในสถานศึกษาและเครือข่ายสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาและให้นักเรียนได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ

3.3.8 การแนะแนวทางการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551: 24-25) ได้ให้ความหมายของการแนะแนวการศึกษาไว้ว่าหมายถึง การช่วยเหลือนักเรียนแต่ละคนหรือกลุ่มให้สามารถทำกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียนได้ดีขึ้น โดยใช้สมรรถวิสัยที่จะเรียนรู้อย่างอิสระและยังช่วยให้นักเรียนได้รู้ความต้องการและโอกาสทางการศึกษาของตนเองในปัจจุบันและอนาคต การแนะแนวจึงประกอบด้วยช่วยเหลือนักเรียนในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพของโรงเรียน การเลือกหลักสูตร การวางแผนการเตรียมตัว การดำเนินการเพื่อให้เกิดความเหมาะสมด้านการศึกษาอาชีพ การแนะแนวการศึกษา ประกอบด้วยกิจกรรม 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1) การช่วยเหลือนักเรียนด้านการเรียน

2) การช่วยเหลือนักเรียนด้านการปรับตัว

โดยสรุป การแนะแนวการศึกษามีได้หมายความว่าเฉพาะถึงการช่วยในเรื่องการเรียนเท่านั้น แต่รวมถึงการปรับตัวให้เข้ากับระบบการเรียนการสอนในโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการศึกษายิ่งขึ้น ได้แก่

1) การแนะแนวในการเลือกสถานที่เรียน

2) การแนะแนวในการสอบคัดเลือกเข้าเรียนต่อ

3) การแนะแนวในการปรับตัวให้เข้ากับชีวิตในโรงเรียนทุกระยะ

การจัดดำเนินการแนะแนวในโรงเรียนจะเป็นกิจกรรมที่เน้นการป้องกันปัญหาและเสริมสร้างพัฒนาการทุกด้านให้แก่ผู้เรียน หลักการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน ดังนี้

1) ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะและขอบข่ายของบริการแนะแนวเป็นอย่างดี ต้องตระหนักถึงความจำเป็นของการจัดตั้งบริการในโรงเรียน

2) บุคลากรต่าง ๆ ในโรงเรียนต้องตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของการบริการแนะแนวในโรงเรียน

3) การบริการต้องจัดขึ้นเพื่อนักเรียนทุกคน ต้องประชาสัมพันธ์ให้กับนักเรียน

4) การติดต่อประสานงานกับบุคลากร สถาบันต่างๆ ที่จะส่งนักเรียนไปรับการช่วยเหลือ

5) บริการแนะแนวของแต่ละโรงเรียนควรกำหนดโครงสร้างโดยเฉพาะของตนเอง กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรอย่างชัดเจน

การบริการการแนะแนว เป็นกระบวนการดำเนินงานซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีบทบาทสำคัญในการสร้างความตระหนักและส่งเสริมให้เกิดการบริการแนะแนวอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 37) กำหนดแนวปฏิบัติในการแนะแนวทางการศึกษา ดังนี้

1) จัดระบบการแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพภายในสถานศึกษา โดยเชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และกระบวนการเรียนสอน

2) ดำเนินการแนะแนวการศึกษา โดยร่วมมือของครูทุกคนในสถานศึกษา

3) ติดตามและประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการแนะแนวการศึกษาในสถานศึกษา

4) ประสานความร่วมมือและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประสบการณ์ด้านการแนะแนว การศึกษากับสถานศึกษาหรือเครือข่ายการแนะแนวภายในเขตพื้นที่การศึกษา

ทั้งนี้สรุปได้ว่า การแนะแนวเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอนกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาศักยภาพของตน รู้จักแสวงหาความรู้ ใฝ่เรียน รู้จักและเข้าใจตนเอง รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น เข้าใจสิ่งแวดล้อม และดำรงชีวิตอยู่สังคมอย่างมีความสุข

3.3.9 การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การกำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ สถานศึกษาจึงต้องจัดให้มีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และสถานศึกษาจะต้องจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

คุณภาพการศึกษา (Quality of Education) หมายถึง การบ่งชี้ลักษณะที่มีความเป็นเลิศทางด้านต่างๆ ทั้งด้านการบริหารและด้านวิชาการ โดยผ่านกระบวนการผลิตที่ประกอบด้วยปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลผลิตตามกรรมวิธี การวัดด้วยเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ และเป็นที่ยอมรับของสังคม ทั้งนี้ได้มีนักวิชาการหลายท่านที่ได้ให้ความหมายคุณภาพการศึกษาไว้

สุวิมล ว่องวานิช (2549: 1) กล่าวว่า คุณภาพการศึกษา หมายถึง สิ่งที่เราคาดหวังไว้หรือสิ่งที่เราต้องการจะให้เกิด ซึ่งต้องเป็นไปตามความต้องการของลูกค้า (Customer) คือ นักเรียน พ่อแม่ ผู้ปกครอง หรืออาจเรียกว่า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholder)

อุทุมพร จามรมาน (2544: 39) ให้ความหมายของคุณภาพการศึกษา (Quality of Education) ว่าหมายถึง ผลการบริหารจัดการของสถานศึกษาที่เอื้อให้เกิดระบบกลไกการดำเนินงาน เพื่อให้ได้ผลผลิตตามภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา มีคุณภาพตามระดับมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งรวมถึง การจัดสภาพแวดล้อม การบริหารกลุ่มบุคคล และการจัดการด้านการเมือง

คุณภาพการศึกษาถือเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของการจัดการศึกษาซึ่งเป็นคุณภาพที่เน้นการอบรม การพัฒนาคุณภาพ หรือการจัดการศึกษาและผลที่ได้รับจากการจัดการศึกษา ว่าได้ผลตามมาตรฐานที่กำหนดไว้หรือไม่ สิ่งที่เป็นตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษา คือ ลักษณะหรือคุณสมบัติของผู้เรียน ตรงตามหลักสูตรกำหนด

การศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ หมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพศึกษามาตรา 47 ระบุไว้ว่า “ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก” และ ในมาตราที่ 48 ซึ่งเกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระบุไว้ว่า “ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปี เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก” โดยมีสาระสำคัญที่สรุปได้ว่า สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการประเมินตนเองทุกปี โดยการดำเนินการเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงานตามปกติ และต้องเปิดเผยผลการดำเนินงานของตนเองต่อสาธารณชน พร้อมทั้งจะถูกตรวจสอบจากคณะกรรมการประเมินผลภายนอกในทุก 5 ปีโดยบุคลากรภายในสถานศึกษาตลอดจนคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ต้องมีส่วนร่วมในการประเมินผลและทำการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด เพื่อพัฒนาคุณภาพและเป็นการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาก่อนรับการประเมินผลภายนอกต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551: 28-29)

การประกันคุณภาพภายในเป็นการควบคุมตรวจสอบโดยตัวเอง จะทำให้สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีการทำงานที่เป้าหมายและแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน โดยในการดำเนินการตามแผนเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายนั้นต้องมีการประเมินคุณภาพภายใน หรือการประเมินตนเองเพื่อตรวจสอบและพัฒนาปรับปรุงให้เป็นไปตามเป้าหมายอยู่ตลอดเวลา

โดยสรุป การประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งจะช่วยให้ได้สารสนเทศที่สะท้อนการปฏิบัติงานของสถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษา อันนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงตนเองให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด ดังนั้น หากสถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษามีการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่องจะทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานของตนเองว่ามีจุดเด่นในเรื่องใด มีจุดบกพร่องที่ต้องแก้ไขปรับปรุงตนเองในด้านใดบ้าง นอกจากนี้ สถานศึกษาจะต้องจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกซึ่งจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ อันจะนำไปสู่ความมีมาตรฐานทางการศึกษาและเป็นที่ยอมรับในสากล

กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 37) ได้กำหนดแนวปฏิบัติในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไว้ ดังนี้

- 1) จัดระบบโครงสร้างองค์กรให้รองรับการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- 2) กำหนดเกณฑ์การประเมินเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัดของกระทรวง เป้าหมายความสำเร็จของเขตพื้นที่การศึกษา หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา
- 3) วางแผนการพัฒนาคูณภาพตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้บรรลุผลตามเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา
- 4) ดำเนินการพัฒนางานตามแผนและติดตาม ตรวจสอบ และการประเมินคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
- 5) ประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นในการปรับปรุงและพัฒนา ระบบการประกันคุณภาพภายใน และการพัฒนาคูณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
- 6) ประสานงานกับหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
- 7) ประสานงานกับสำนักงานรับรองมาตรฐานการศึกษาและประเมินคุณภาพการศึกษาในการประเมินสถานศึกษาเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นกระบวนการบริหารจัดการและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา โดยสถานศึกษาต้องวางแผนพัฒนาคูณภาพทางการศึกษาตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และหลักเกณฑ์วิธีการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา

3.3.10 การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน

การที่จะส่งเสริมวิชาการให้กับชุมชนนั้นควรจะทำการศึกษาและสำรวจความต้องการสนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชนและสร้างความสัมพันธ์อันดีให้เกิดกับชุมชนก่อน หลักการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเพื่อให้บริหารงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนเป็นไปด้วยดีนั้น กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 37) ได้เสนอหลักความสัมพันธ์โรงเรียนกับชุมชนไว้ ดังนี้

1) หลักความบริสุทธิ์ใจ (Integrity Principle) ตามหลักการนี้ ผู้บริหารโรงเรียนพึงให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวแต่ละอย่างของการจัดและบริหารโรงเรียนแก่ประชาชนด้วยความบริสุทธิ์ใจ คือ ไม่ผิดเพี้ยนไปจากความจริง ไม่บิดบังซ่อนเร้นเพราะจะเป็นเหตุให้เกิดภาวะจิตหมดศรัทธาและคลายความร่วมมือได้

2) หลักความต่อเนื่อง (Continuity Principle) เป็นการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตามหลักการนี้ผู้บริหารโรงเรียนจำเป็นต้องคำนึงถึงความสืบเนื่องที่ต้องกระทำติดต่อกันไปไม่ใช่ขาดตอน ทั้งนี้เพื่อกระชับสัมพันธ์ภาพให้แน่นอยู่เสมอ

3) หลักการครอบคลุมในเนื้อหา (Coverage Principle) ตามหลักการนี้ผู้บริหารโรงเรียนพึงคำนึงถึงการเผยแพร่ข่าวสารการดำเนินงานของโรงเรียนทุก ๆ ด้าน ให้ประชาชนในชุมชนได้ทราบ เพื่อประชาชนในชุมชนได้ภาพการบริหารของโรงเรียนที่ชัดเจนและเพียงพอ

4) หลักความเรียบง่าย (Simplicity Principle) การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในหลักการนี้ ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องคำนึงถึงความเข้าใจได้ซึ่งหมายถึงการใช้ภาษาที่เรียบง่ายและเป็นภาษาที่ประชาชนในชุมชนสามารถเข้าใจได้ชัดเจน ลักษณะการสื่อสารอื่นที่ประชาชนไม่คุ้นเคยอาจทำให้เกิดความเข้าใจที่คลุมเครือ หรือไม่เข้าใจ และจะเป็นเหตุให้ขาดภาพรวมเกี่ยวกับโรงเรียนรวมทั้งขาดความร่วมมืออันดีไปด้วย

5) หลักการสร้างสรรค์ (Creativeness Principle) สำหรับการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตามหลักการนี้ผู้บริหารโรงเรียนจำเป็นต้องคำนึงถึงการเสนอข่าวสารหรือข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับความเจริญก้าวหน้าของนักเรียนและของโรงเรียนเป็นส่วนรวม พึงละเว้นการเสนอข่าวสารที่เกี่ยวกับปัญหาส่วนตัวของครู อาจารย์หรือผู้บริหาร รวมทั้งความอ่อนแอ ความหมดหวัง หมดกำลังใจในการบริหารโรงเรียนให้ประชาชนในชุมชนทราบ เพราะข่าวสารดังกล่าวเป็นเรื่องส่วนตัว ไม่มีลักษณะเป็นการสร้างสรรค์แต่อย่างใด

6) หลักปรับตัว (Adaptability Principle) ตามหลักการนี้การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนพึงคำนึงถึงความแตกต่างของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นในด้านภาษา สภาพปัญหา สภาพวัฒนธรรม พื้นฐานความรู้ ความเชื่อและเจตคติการจัดเสนอข่าวสารออกเผยแพร่กับประชาชนในชุมชนจะต้องไม่ขัดกับลักษณะดังกล่าวในชุมชน

7) หลักยืดหยุ่น (Flexibility Principle) การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในหลักการนี้ผู้บริหารโรงเรียนพึงคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงในชุมชนในด้านต่าง ๆ เป็นต้นว่า เศรษฐกิจ สังคม ค่านิยม เจคติ ความต้องการและความสนใจ ได้แก่ การศึกษา สำนวญความต้องการสนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน จัดให้ความรู้ เสริมสร้างความคิด และเทคนิคทักษะทางวิชาการ เพื่อการพัฒนาทักษะวิชาชีพและคุณภาพของประชาชนในชุมชน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551: 37) มีแนวคิดว่ องค์กรท้องถิ่นและชุมชนมีส่วนร่วมจัดการศึกษา โรงเรียนประถมศึกษาจะพัฒนาได้ดี เกิดผลต่อการพัฒนานักเรียนได้อย่างแท้จริง ถ้าทุกฝ่ายทุกคนในชุมชนมีความรู้สึกรักเป็นเจ้าของโรงเรียน รักโรงเรียน ถ้ามาร่วมคิดร่วมทำร่วมจัดการศึกษา และพัฒนาโรงเรียน รวมทั้งช่วยสนับสนุนทั้งบุคลากรและงบประมาณ

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษา การกำหนดบทบาทให้มีการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ประเมินผลและร่วมรับผลประโยชน์ที่เกิดกับบุตรหลานโดยตรง น่าจะทำให้เกิดการพัฒนาโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในชุมชนนั้นได้เป็นอย่างดี การมีส่วนร่วมโดยประชาชนในระบบการศึกษานั้นจะเป็นตัวควบคุมการดำเนินงานของระบบราชการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ก่อให้เกิดการวางแผนการใช้จ่ายเงินที่รอบคอบและใช้อย่างคิดหน้าคิดหลัง เมื่อมีการดำเนินงานไม่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนหรือสังคมเสี่ยงสะท้อนจากประชาชนจะทำให้การปรับปรุงเป็นไปได้อย่างทันท่วงทียิ่งขึ้น เมื่อโรงเรียนเป็นของประชาชน ประชาชนจะสามารถบอกได้ว่าไม่เพียงแต่ลูกหลานของเขาเท่านั้นที่อยากได้รับการศึกษา ตัวเขาเองก็ต้องการด้วย เช่น ต้องการพัฒนาอาชีพและคุณภาพชีวิต อยากให้อาคารเรียนซึ่งเป็นผลจากเงินภาษีอากรได้ถูกใช้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น การมีส่วนร่วมทางการศึกษาเปิดโอกาสให้มีการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นมากขึ้น เมื่อการปกครองท้องถิ่นพัฒนาไปถึงระดับหนึ่งแล้ว ชุมชนจะรู้ว่าเขาเองไม่ได้เป็นเพียงผู้พลอยได้รับผลประโยชน์จากการศึกษาเท่านั้น เขาจะต้องเป็นผู้ให้ด้วยเพราะความจริงแล้วการศึกษาคือการพัฒนาคุณภาพชีวิต

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551: 39) มีแนวคิดว่ การจัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาเพื่อให้นักเรียนมีลักษณะที่พึงประสงค์ตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาทั้ง 3 ประการ คือ ให้มีความสามารถทางความคิด การแสวงหาและสร้างความรู้ด้วยตนเอง และมีคุณธรรมจริยธรรม นอกจากครูผู้สอนจะเปลี่ยนพฤติกรรมการสอน โดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางให้มีการปฏิบัติจริง การค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง มีการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในกิจกรรมการเรียนการสอน การเป็นตัวอย่างที่ดีแล้ว ผู้เกี่ยวข้องจะต้องมีส่วนร่วมสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นไปตามแนวดังกล่าวอย่างใกล้ชิด

กมล ภูประเสริฐ (2544: 53) ให้ทัศนะถึงการจัดการศึกษาไว้ว่า ผู้ปกครอง นักเรียนและชุมชนมีส่วนสำคัญในการพัฒนานักเรียน ในส่วนผู้บริหารและโรงเรียนควรดำเนินการประสานงานกับผู้ปกครอง ดังนี้

1) เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน การกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพและคุณลักษณะของผู้เรียน

2) ชี้แจงและสร้างความเข้าใจกับผู้ปกครองให้เห็นคุณค่าของการศึกษา และความสำคัญของการเรียนของนักเรียน และความรับผิดชอบของผู้ปกครองในการพัฒนาบุตรหลานของตนเองให้มีคุณภาพตามที่ต้องการ

3) ส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนได้ตรวจสอบผลการดำเนินงาน ผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนว่าเป็นไปตามความคาดหวังหรือไม่

4) เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองที่มีความพร้อม มีกำลังความสามารถ มีกำลังทรัพย์เข้ามาสนับสนุนการพัฒนาโรงเรียนตามศักยภาพและความสนใจ

การดำเนินการประสานความร่วมมือกับคณะบุคคลที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับงานโรงเรียน ซึ่งได้แก่ คณะกรรมการโรงเรียน คณะที่ปรึกษาของโรงเรียนและคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจที่คณะกรรมการโรงเรียนแต่งตั้งขึ้น เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งของโรงเรียน ซึ่งคณะบุคคลเหล่านี้โรงเรียนควรให้ความสำคัญ ให้เกียรติและพยายามสร้างความประทับใจและความภาคภูมิใจที่ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน จนเกิดความรู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนนี้

ประเวศ วะสี (2549: 16) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับการจัดการศึกษาว่ายังไม่ได้ระดมทรัพยากรทางสังคมทั้งหมดมาใช้ในการจัดการศึกษา และกระบวนการเรียนรู้ยังไม่ได้สร้างคนที่คิดเป็น ทำเป็น และมีคุณธรรมจริยธรรมอย่างที่เราควรจะเป็น มีความจำเป็นต้องปฏิรูปการศึกษาให้เป็น การศึกษาสำหรับคนทั้งมวลอย่างแท้จริง สังคมทั้งหมดต้องมีสิทธิเสรีภาพและบทบาทในการเข้ามามี ส่วนร่วม จัดการศึกษาและปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้จริง

สรุปได้ว่า งานส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน คือ การระดมทรัพยากรจากแหล่งเรียน เรียนรู้ในชุมชนมาจัดการศึกษาให้สอดคล้องและตอบสนองกับความต้องการของชุมชนอย่างมี ประสิทธิภาพ โรงเรียนสำรวจความต้องการของชุมชนเพื่อจัดบุคลากรในสถานศึกษาให้ความรู้และ ช่วยเหลืองานวิชาการแก่ชุมชน ประสานความร่วมมือกับชุมชนเพื่อเสริมสร้างทักษะวิชาการและ วิชาชีพในชุมชน จัดบุคลากรในสถานศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม เพื่อส่งเสริมวิชาการของชุมชนเป็นประจำ มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารวิชาการให้ผู้ปกครองและชุมชนได้รับทราบ เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วม ในการสนับสนุนการพัฒนาการเรียนการสอนของครู

กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 38) กำหนดแนวปฏิบัติการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ ชุมชนไว้ ดังนี้

1) ศึกษา สำรวจความต้องการ สนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน

2) จัดให้ความรู้ เสริมสร้างความคิด และเทคนิค ทักษะทางวิชาการ เพื่อการพัฒนา ทักษะวิชาชีพ และคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนและท้องถิ่น

3) ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนและท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการ ของสถานศึกษา และที่จัดโดยบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

4) ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น

สรุปได้ว่า การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชนเป็นการให้ความรู้ เสริมสร้างความคิด เทคนิคและทักษะทางวิชาการ เพื่อเป็นการพัฒนาทักษะวิชาชีพและคุณภาพชีวิตของประชาชนใน ชุมชน ท้องถิ่น ตลอดจนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ของสมาชิกในชุมชน

3.3.11 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กร

การประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ได้แก่ ประสานความร่วมมือ ช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาของรัฐ เอกชน และองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษา ได้แก่ โรงเรียนมีการวางแผน เพื่อประสานความร่วมมือกับหน่วยงานและองค์กรอื่น แต่งตั้งบุคลากรเพื่อดำเนินงานวิชาการและ ประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาอื่น ส่งเสริมให้ชุมชน องค์กร หน่วยงานอื่นมีส่วนร่วมในการ พัฒนางานวิชาการในสถานศึกษา องค์กรร่วมมือวางแผนพัฒนาวิชาการเพื่อเผยแพร่ความรู้ต่อชุมชน ประสานความร่วมมือช่วยเหลือการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 38) ได้กำหนดแนวปฏิบัติในการประสานความร่วมมือในการ พัฒนาการศึกษากับสถานศึกษาและองค์กรอื่นไว้ ดังนี้

1) ประสานความร่วมมือ ช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาของรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษา ทั้งบริเวณใกล้เคียง ภายในเขตพื้นที่การศึกษาและต่างเขตพื้นที่การศึกษา

2) สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรในประเทศและ ต่างประเทศ

สรุปได้ว่า การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่นนั้น เป็นภารกิจของสถานศึกษาที่ต้องดำเนินการเพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคลากร คุณภาพการจัด การศึกษา ความก้าวหน้าทางวิชาการ คุณภาพผู้เรียนจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการจาก เครือข่ายความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ

3.3.12 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

การส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและ สถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ได้แก่ สสำรวจและศึกษาข้อมูลการจัดการศึกษา ความต้องการในการได้รับ การสนับสนุนด้านวิชาการของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถาบันสังคมอื่น และการพัฒนา

คุณภาพการเรียน จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ได้แก่ โรงเรียนจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานอื่นที่จัดการศึกษา มีการจัดทำเอกสารเชิญชวนบุคคล องค์กร หน่วยงานอื่นเข้าร่วมประชุมวิชาการหรือร่วมกิจกรรม ส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการให้ครูได้ช่วยพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กรเอกชนที่จัดการศึกษา มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา โรงเรียนมีการประเมินผลการดำเนินงานเพื่อวางแผนการปรับปรุงการดำเนินงาน

กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 38) ได้กำหนดแนวปฏิบัติในการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาไว้ ดังนี้

- 1) สำรวจและศึกษาข้อมูลการจัดการศึกษา รวมทั้งความต้องการในการได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันทางสังคมอื่นที่จัดการศึกษา
- 2) ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาวิชาการและการพัฒนาคุณภาพ การเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา
- 3) จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

สรุปได้ว่า สถานศึกษาต้องมีการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด เพื่อให้สถานศึกษามีส่วนพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของบุคคล ครอบครัว และสังคม การพัฒนางานวิชาการมีขอบข่ายของงานกว้างขวางมากและเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่าย ดังนั้นการที่โรงเรียนจะพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในด้านวิชาการจะต้องทำให้ทุกฝ่ายพอใจในด้านการบริหารและการจัดการ สถานศึกษาสร้างความร่วมมือและแก้ไขปัญหาการทำงานร่วมกัน ผู้บริหารต้องดำเนินการที่เกี่ยวกับการที่แสวงหา เขียนปรัชญาและจุดประสงค์ของการจัดการศึกษาในโรงเรียนออกมาให้ชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางให้ครูปฏิบัติได้อย่างบรรลุเป้าหมาย

4. แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.1 การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

4.1.1 ความหมายของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (Internal Quality Assurance) เป็นระบบที่สถานศึกษาสร้างความมั่นใจ (Assure) แก่ผู้รับบริการ ทั้งผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนองค์กรหรือสถานประกอบการที่รับผู้เรียนเข้าศึกษาต่อหรือทำงาน ว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้ตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถ

มีทักษะและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนด และสังคมคาดหวังให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข รวมทั้งสร้างประโยชน์ให้แก่ครอบครัวและชุมชนตามความเหมาะสม ด้วยการบริหารจัดการที่มีคุณภาพทั้งองค์กรโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม บุคลากรในสถานศึกษา โดยเฉพาะครูและผู้บริหารตระหนักถึงเป้าหมาย คือ ผลประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียนเป็นอันดับแรก ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบได้และถูกกำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและประกาศกฎกระทรวง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 และ (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 ว่าด้วย “การประกันคุณภาพภายใน” หมายความว่า การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเองหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

กระทรวงศึกษาธิการ (2553: 8 - 9) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาว่า เป็นกระบวนการจัดการเพื่อเน้นให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ต้องการ เป็นกระบวนการที่บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาร่วมกันวางแผน กำหนดเป้าหมายและวิธีการลงมือปฏิบัติตามแผนในทุกขั้นตอน มีการบันทึกและติดตามตรวจสอบผลงาน หาจุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุงและร่วมกันปรับปรุงแผนงานนั้น ๆ โดยมุ่งหวังให้มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสถานศึกษาที่เน้นคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ

วารุณี บำรุงสวัสดิ์ (2553: 12) ได้ให้ความหมายการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการ การเรียนการสอนตามภารกิจปกติของสถานศึกษาที่มีแผน กิจกรรม การประเมินผล และติดตามตรวจสอบคุณภาพที่เป็นระบบ สะท้อนถึงควมมีคุณภาพโดยโรงเรียนร่วมกันพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

วินัย คำแหง (2553: 9) ได้ให้ความหมายการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาว่าหมายถึง กระบวนการสร้างความมั่นใจว่าสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และผู้เรียนจบการศึกษาอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้เป็นระบบครบวงจร (PDCA) ตามหลักการบริหารของเอ็ดเวิร์ดดับเบิลยูเดมมิงซึ่งครอบคลุมขั้นตอนต่าง ๆ 4 ขั้นตอน

ธนกร อัมจักร (2557: 5) ได้ให้ความหมายการประกันคุณภาพการศึกษาว่า การบริหารจัดการและดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้างเชื่อมั่นให้ผู้รับบริการการศึกษา ทั้งยังเป็นการป้องกันการจัดการศึกษาที่ด้อยคุณภาพ และสร้างสรรค์การศึกษาให้เป็นกลไกที่มีพลังในการพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพสูงขึ้น

สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา หมายถึง การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายในโดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเอง หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้นตามแผนพัฒนาการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา

4.2 ความสำคัญของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (Internal Quality Assurance) เป็นระบบที่สถานศึกษาสร้างความมั่นใจ (Assure) แก่ผู้รับบริการ ทั้งผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนองค์กรหรือสถานประกอบการที่รับผู้เรียนเข้าศึกษาต่อหรือทำงาน ว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้ตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถ มีทักษะและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดและสังคมคาดหวัง สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข รวมทั้งสร้างประโยชน์ให้แก่ครอบครัวและชุมชนตามความเหมาะสมด้วยการบริหารจัดการที่มีคุณภาพทั้งองค์กรโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม บุคลากรในสถานศึกษาโดยเฉพาะครูและผู้บริหารตระหนักถึงเป้าหมาย คือ ผลประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียนเป็นอันดับแรก ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา จึงเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่ผู้เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบได้และถูกกำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 และประกาศกฎกระทรวง พุทธศักราช 2553 และได้กำหนดหลักการสำคัญข้อหนึ่ง คือ ให้มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา โดยที่กำหนดให้ “มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา” เป็นภารกิจสำคัญหมวดหนึ่งที่สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการ อีกทั้งต้องเป็นไปตามระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้กำหนดด้วยจากการประเมินผลการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ผ่านมา

ในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2561) ที่ต้องการเห็นคนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง รักการอ่าน และมีนิสัยใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิตมีความสามารถในการสื่อสารสามารถคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา คิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจิตสาธารณะ มีระเบียบวินัย เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม สามารถทำงานเป็นกลุ่ม ตลอดจนมีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึก และความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รังเกียจการทุจริตและต่อต้านการซื้อสิทธิ์ขายเสียงและสามารถก้าวทันโลก เมื่อสรุปรวมโดยย่อ คือ คนไทยยุคใหม่ได้เรียนรู้ตลอดชีวิต มีสติรู้ทัน มีปัญญารู้คิด มีสมรรถนะ และมีคุณธรรมรับผิดชอบต่อครอบครัว ประเทศชาติและเป็นพลเมืองดีของโลก โดยมุ่งปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบใน 3 ประเด็นหลัก คือ 1) การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและการ

เรียนรู้ของคนไทย 2) การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ และ 3) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยมีกรอบแนวทางการปรับปรุงการศึกษาไว้ 4 ประการ คือ การพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ การพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ และการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ โดยได้กำหนดเป้าหมาย ยุทธศาสตร์และตัวบ่งชี้ความสำเร็จไว้ ดังนี้

1. การศึกษาไทยมีคุณภาพและได้มาตรฐานระดับสากล
2. คนไทยใฝ่รู้ คือ การสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง รักการอ่าน และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง

3. คนไทยใฝ่ดี คือ การมีคุณธรรม มีจิตสำนึกและค่านิยมที่พึงประสงค์เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีจิตสาธารณะ มีวัฒนธรรมประชาธิปไตย

4. คนไทย คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ คือ การมีทักษะในการคิดและการปฏิบัติ มีความสามารถในการแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสามารถในการสื่อสาร

จากความเคลื่อนไหวของการจัดการศึกษาในปัจจุบันนั้น นอกจากสถานศึกษาจะมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสังคมในท้องถิ่นของตนแล้ว สถานศึกษาจะต้องผนวกสิ่งที่คุณเรียนควรได้รับการพัฒนาและมีคุณภาพตามวิสัยทัศน์ที่สังคมในอนาคตควรจะเป็นด้วยเพื่อให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

สรุปได้ว่าการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเป็นภารกิจหลักที่โรงเรียนต้องดำเนินงาน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ต้องการ

4.3 แนวคิด หลักการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 และ (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 บัญญัติให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งการประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอก เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับ และต้องเป็นไปตามที่กฎกระทรวงกำหนด ดังนั้นจึงได้มีการยกเลิกกฎกระทรวงที่ออกไปแล้วและให้ใช้กฎกระทรวงที่ปรับให้ใหม่ คือ กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาพุทธศักราช 2553 แทน โดยที่หลอมรวมการประกันคุณภาพภายในของการศึกษาขั้นพื้นฐาน การอาชีวศึกษา การอุดมศึกษาและการประกันคุณภาพภายนอกไว้ในฉบับเดียวกัน ทำให้สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพภายนอกที่ชัดเจนขึ้น นอกจากนี้ยังกำหนดให้มีการตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน” ที่มีผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญและ

ประสบการณ์ในด้านการจัดการศึกษา จำนวนไม่เกิน 9 คน แต่งตั้งโดยรัฐมนตรีเพื่อช่วยในการขับเคลื่อนการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด รวมทั้งสามารถแข่งขันกับนานาชาติและครูผู้เรียนมีคุณภาพอยู่ในระดับต้น ๆ เมื่อเข้าร่วมแข่งขันในเวทีโลก

กระทรวงศึกษาธิการ (2554: 6-12) หลักเกณฑ์และวิธีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ได้กำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในให้สถานศึกษาดำเนินการโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ดังต่อไปนี้

1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
2. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
3. จัดระบบบริหารและสารสนเทศ
4. ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
5. จัดให้มีการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
6. จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
7. จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน
8. จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

จะเห็นได้ว่า ระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในส่วนของการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้นยังคงกำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติไว้เช่นเดิม กล่าวคือ ให้สถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายได้แก่ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการพัฒนาและประเมินตนเองอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี ใช้กระบวนการบริหารที่ดี สร้างการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายในการบริหารจัดการมุ่งให้การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เป็น “การประกันคุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงผลอันเกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด”

การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาจึงยึดหลักการ 3 ประการ คือ

1. หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) สถานศึกษามีอิสระและมีความคล่องตัวในการบริหารและตัดสินใจดำเนินงาน ทั้งด้านการบริหารงานวิชาการงบประมาณ บุคลากร และทรัพยากร การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและผู้สอนทำบทบาทหน้าที่ในการสอน จัดกิจกรรมและพัฒนาสื่อเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้บรรลุผลตามจุดหมายของหลักสูตรได้อย่างเต็มที่ที่สามารถจัดการศึกษาได้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ความต้องการของชุมชนและสังคมได้มากที่สุด

2. หลักการเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมในการทำงาน (Participation) หน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ ประชาชนชาวบ้าน เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ทั้งในฐานะเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา หรือคณะทำงานในส่วนอื่น ๆ ของสถานศึกษา โดยมีการร่วมกันคิด ตัดสินใจ สนับสนุน ส่งเสริมและติดตามตรวจสอบการดำเนินงานตลอดจนร่วมภาคภูมิใจในความสำเร็จของสถานศึกษา

3. หลักการแสดงภาระรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability) มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นเป้าหมาย (Goals) ที่ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชนต้องได้รับรู้เพื่อการพัฒนา ร่วมกันและเพื่อการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษาว่าสามารถนำพาผู้เรียนไปสู่มาตรฐานที่ได้กำหนดร่วมกันไว้หรือไม่ จากเป้าหมายและจุดเน้นการพัฒนาดังกล่าว สถานศึกษาต้องสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา (School Improvement Plan) เลือกกลวิธีการพัฒนาที่เหมาะสมและสามารถทำให้เกิดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม มีการประชาสัมพันธ์ เป้าหมายและจุดเน้นที่ต้องการพัฒนาให้ทุกฝ่ายได้รับรู้เพื่อเป็นสัญญาประชาคมและเพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีทิศทางการทำงานที่ชัดเจนสู่เป้าหมายเดียวกัน

จากหลักการดังกล่าวข้างต้น การประกันคุณภาพการศึกษาจึงมีกระบวนการดำเนินการที่สัมพันธ์ต่อเนื่องกัน 3 ชั้น คือ

1. การประเมินคุณภาพภายใน เป็นการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตาม และการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา กระทำโดยบุคลากรของสถานศึกษาหรือโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา ทั้งนี้ เพื่อนำผลจากการประเมินไปใช้ในการวางแผนพัฒนากิจกรรม/ โครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้น จึงตั้งอยู่บนฐานความเป็นจริง มีความเป็นไปได้และสำเร็จผลในเวลาอันเหมาะสม

2. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและจัดทำรายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาพร้อมทั้งเสนอแนะมาตรการเร่งรัดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เมื่อจะตรวจสอบความก้าวหน้า สถานศึกษาจะต้องมีข้อมูลสารสนเทศที่แสดงแนวโน้มผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษา ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการวางระบบการเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียนและการปฏิบัติงานเป็นประจำทุกปี มีวิธีการเก็บข้อมูลที่ไม่ยุ่งยากและเกิดจากการปฏิบัติจริง ข้อมูลสารสนเทศที่จะแสดงแนวโน้มผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษาได้ไม่ควรจะน้อยกว่า 3 ปีการศึกษา ดังนั้น ครูทุกคนต้องสามารถแสดงข้อมูลผลการเรียนของผู้เรียนได้เป็นรายบุคคล รายห้องเรียน รายชั้น รายกลุ่มสาระ จนเป็นข้อมูลรวมระดับสถานศึกษาได้หรือโครงการอื่น ๆ ที่สถานศึกษาดำเนินการ ก็จะต้องสามารถตอบได้ว่า เหตุใดจึงเพิ่มกิจกรรมใหม่ขึ้นหรือปรับลดกิจกรรมบางอย่างลง ข้อมูล

สารสนเทศเหล่านี้จะถูกนำไปสรุปรายงานให้คณะกรรมการสถานศึกษาทราบเพื่อร่วมกันหาแนวทางพัฒนาต่อไป

3. การพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการพัฒนาการศึกษาเข้าสู่คุณภาพที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาการจัดระบบและโครงสร้าง การวางแผนและการดำเนินงานตามแผน รวมทั้ง“สร้างจิตสำนึก” ให้เห็นว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็น “ความรับผิดชอบร่วมกัน” ของทุกคน

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นคำที่มีความหมายกว้างมาก แต่ในระดับสถานศึกษานั้น แท้จริงแล้วคือหน้าที่หลักของสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอน โดยมีคุณภาพที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนเป็นเป้าหมาย ซึ่งในปัจจุบันกำหนดในรูปของมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ฉะนั้น ในความคิดกิจกรรม/ โครงการหรือพัฒนานวัตกรรมใดต้องสะท้อนผลที่เกิดกับผู้เรียนได้ อย่างไรก็ตามการดำเนินงานจะบรรลุผลสำเร็จได้ต้องเกิดจากผู้ปฏิบัติงานทุกคนทำงานอย่างเป็นระบบทำงานร่วมกันได้ดี รับฟังและยอมรับความคิดเห็นของกันและกัน เลือกแนวทางที่ดีที่สุด ยอมรับผลที่เกิดขึ้นร่วมกัน และพร้อมที่จะแก้ไขให้ดีขึ้น

สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554: 1-5) แม้ว่าการพัฒนาให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาจะผ่านไปแล้วช่วงระยะหนึ่ง คือ รอบทศวรรษที่ผ่านมา (พ.ศ. 2542–2551) กระแสสังคมก็ยังมีวิพากษ์วิจารณ์ว่าระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษายังไม่เข้มแข็ง สถานศึกษาไม่ได้สร้างระบบคุณภาพให้เกิดอย่างจริงจัง มุ่งเน้นการปรับปรุงเพื่อให้ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกเท่านั้น ด้วยเหตุนี้กระทรวงศึกษาธิการจึงประกาศกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ลงวันที่ 11 มีนาคม พ.ศ.2553 ที่กำหนดให้สถานศึกษาต้องพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาด้วยการมีส่วนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและต้องมีการดำเนินงาน 8 ประการโดยเริ่มต้นตั้งแต่ 1) กำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3) จัดระบบบริหารและสารสนเทศ 4) ดำเนินงานตามแผน 5) ติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 6) ประเมินคุณภาพภายใน 7) จัดทำรายงานประจำปีเสนอบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจนถึง 8) มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องจนเป็นวัฒนธรรมขององค์กรที่ยั่งยืน ทั้งนี้เพื่อให้เข้าสู่การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างแท้จริง

มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจึงเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาและเป็นเป้าหมายสำคัญที่สุดที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายทุกคนในสถานศึกษาต้องรับรู้และปฏิบัติงานในหน้าที่ที่รับผิดชอบให้บรรลุถึงเป้าหมาย คือ มาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดขึ้น ความสำคัญของมาตรฐานการศึกษาเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นใน

สถานศึกษาทุกแห่ง มาตรฐานถูกกำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นหลักเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแลการตรวจสอบ การประเมินผลและการประกันคุณภาพทางการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2548) มาตรฐานในบริบทนี้จึงเป็นมาตรฐานที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพของการจัดการศึกษาโดยองค์รวมการกำหนดให้มีมาตรฐานการศึกษา ทำให้เกิดโอกาสที่เท่าเทียมกันในการพัฒนาคุณภาพ เพราะสถานศึกษาทุกแห่งรู้เป้าหมายการพัฒนาที่แท้จริงอยู่ที่ใด การกำหนดให้มีมาตรฐานการศึกษาจึงเป็นการให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา 2 ประการ คือ 1) สถานศึกษาทุกแห่งมีเกณฑ์เปรียบเทียบกับมาตรฐานซึ่งเป็นมาตรฐานเดียวกัน 2) มาตรฐานทำให้สถานศึกษาเข้าใจชัดเจนว่าจะพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปในทิศทางใด ดังนั้นหากมีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเพื่อประเมินความก้าวหน้าหรือมีการประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานโดยองค์กรภายนอก สถานศึกษาก็สามารถเตรียมตัวให้พร้อมในการประเมินนั้นๆ ได้

การกำหนดมาตรฐานการศึกษาเป็นการกำหนดความคาดหวังให้ชัดเจนทั้งครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา หากไม่มีมาตรฐานสาธารณะก็อาจจะไม่ทราบว่าสาระสำคัญที่แท้จริงของการจัดการศึกษาอยู่ที่ใด คุณภาพคนที่ชาติต้องการเป็นอย่างไร การจัดการเรียนการสอนปัจจุบันต้องไปในทิศทางใด คุณภาพการจัดการศึกษาแต่ละแห่งมีจุดเด่นหรือจุดที่ควรพัฒนาในเรื่องใดบ้าง เนื่องจากไม่มีเครื่องชี้วัดเทียบเคียงทำให้ขาดการรับผิดชอบต่อสาธารณะ (Accountability) การกำหนดให้มีมาตรฐานการศึกษาทำให้สถานศึกษาต้องถือเป็นความรับผิดชอบต่อจะทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานคุณภาพ ครูที่ต้องจัดการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐานคุณภาพการบริหารจัดการตลอดจนคุณภาพด้านการจัดสถานศึกษาให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ การสร้างอัตลักษณ์ของสถานศึกษาและการมีกิจกรรมโครงการที่ส่งเสริมที่สนองนโยบายของรัฐ นอกจากนี้มาตรฐานยังเป็นแนวทางให้สาธารณะชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้การสนับสนุนส่งเสริมสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ได้เพื่อให้คุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเป็นไปตามความคาดหวังของชุมชนมาตรฐานการศึกษามีประโยชน์ต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. ผู้เรียนทำให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาตนเองตามความคาดหวังของสังคมและประเทศชาติว่าต้องการคนที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างไร จะทำอย่างไรจึงจะเป็นผู้มีคุณสมบัติตามที่มาตรฐานการศึกษากำหนด
2. ครูใช้มาตรฐานเป็นกรอบแนวทางในการออกแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองตามคุณลักษณะและคุณสมบัติตามที่มาตรฐานกำหนดเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามที่มาตรฐานกำหนดไว้
3. ท้องถิ่นและสถานศึกษาใช้มาตรฐานเป็นแนวทางร่วมมือกันจัดการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

4. ผู้ปกครองและผู้นำชุมชนใช้มาตรฐานเป็นเครื่องมือสื่อสารให้ประชาชนได้รับทราบกระบวนการจัดการศึกษา การจัดการเรียนการสอนที่จะทำให้คนไทยในท้องถิ่นเข้าใจและเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อจัดการศึกษาช่วยยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด

5. ประเทศชาติใช้มาตรฐานเป็นเครื่องมือที่ทำให้ทุกองค์ประกอบของระบบการศึกษาขับเคลื่อนไปพร้อมๆ กันสู่เป้าหมายเดียวกันและทำให้เกิดภาพการจัดการศึกษาที่มีความหมาย

สรุปได้ว่ามาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจึงเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนา และเป็นเป้าหมายสำคัญที่สุดที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทุกคน ในสถานศึกษาต้องรับรู้ และปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบให้บรรลุถึงเป้าหมาย คือ มาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดขึ้น

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศให้ใช้ เมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2554 ประกอบด้วย อุดมการณ์ หลักการจัดการศึกษาและมาตรฐานการศึกษา เพื่อให้สะดวกสู่การนำสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้จัดทำคำอธิบายและระดับคุณภาพพร้อมทั้งเกณฑ์การผ่านมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้นเพื่อให้สถานศึกษาตลอดจนเขตพื้นที่การศึกษาใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุม ตรวจสอบและประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

อุดมการณ์ของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

อุดมการณ์ของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน โดยรัฐต้องจัดให้มีการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพัฒนาเยาวชนไทยทุกคนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะที่เป็นพลเมืองไทยและพลเมืองของโลก เพื่อเป็นรากฐานที่พอเพียงสำหรับการใฝ่รู้ใฝ่เรียนตลอดชีวิต รวมทั้งเพื่อการพัฒนาหน้าที่การงานและการพัฒนาคุณภาพชีวิตส่วนตนและครอบครัว และเพื่อสร้างรากฐานที่แข็งแกร่งสำหรับการสร้างสรรค์สังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ให้การพัฒนาประเทศที่ยั่งยืนในอนาคต

หลักการสำคัญของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานยึดหลักที่สอดคล้องกับอุดมการณ์ดังนี้

1. หลักการพัฒนาผู้เรียนอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม เป็นผู้มีจริยธรรมในการดำเนินชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ใฝ่รู้ มีทักษะในการแสวงหาความรู้ที่พอเพียงต่อการพัฒนางานอาชีพและคุณภาพชีวิตส่วนตน สามารถเผชิญความเปลี่ยนแปลงได้อย่างเท่าทันและชาญฉลาด และมีความเป็นประชาธิปไตย

2. หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นไทยให้มีความรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่นและประเทศชาติมี ความรู้และทักษะพื้นฐานสำหรับการประกอบอาชีพสุจริต มีความมุ่งมั่น ขยัน ซื่อสัตย์

ประหยัด อดทน มีลักษณะนิสัยและทัศนคติที่พึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีทั้งของครอบครัวชุมชน สังคมไทยและสังคมโลก

3. หลักแห่งความเสมอภาค คนไทยทั้งปวงมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ควบคู่ไปกับความมีคุณภาพโดยไม่แบ่งชนชั้นหรือความแตกต่างทางสังคมวัฒนธรรม

4. หลักการมีส่วนร่วม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการบริหาร และการจัดการศึกษาร่วมกับคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาและสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างเอกลักษณ์ศักดิ์ศรีและตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นตามนโยบายของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 เกี่ยวกับการกระจายอำนาจ

5. หลักแห่งความสอดคล้องอุดมการณ์และมาตรฐานในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องสอดคล้องกับสาระบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่2) พุทธศักราช 2554 นโยบาย การศึกษาของรัฐบาลที่แถลงต่อรัฐสภาสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติและสัมพันธ์เชื่อมโยง กับมาตรฐาน การอาชีวศึกษาและมาตรฐานการอุดมศึกษา

4.4 ประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาขั้น พื้นฐาน

ความหมายของประสิทธิผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ประสิทธิภาพ (Effectiveness) มีผู้ให้คำนิยามไว้หลากหลายขึ้นอยู่กับลักษณะขององค์การและมุมมอง ของผู้เขียนหรือนักวิชาการ แต่ส่วนใหญ่แล้วจะมุ่งหมายที่ผลสำเร็จของงานหรือการทำงานให้บรรลุ วัตถุประสงค์ ซึ่งจะได้กล่าวดังต่อไปนี้

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน (2546: 667) ได้ให้ความหมายของประสิทธิผล หมายถึง ผลสำเร็จหรือผลที่เกิดขึ้น

มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (2551: 38) ได้ให้ความหมายของประสิทธิผล หมายถึง ระดับความสามารถที่กระบวนการหรือตัวชี้วัดใด ๆ สามารถตอบสนองจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง การบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่พึงปรารถนา หรือเป็นไปตามที่คาดหวังประสิทธิผล พิจารณาจากการนำผลของงาน โครงการ หรือกิจกรรมที่ได้รับ เปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย

ประสิทธิผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงาน ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อได้รับการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน แล้วผลการประเมินเป็นไปตามเกณฑ์การประเมิน คุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยได้กำหนดค่าน้ำหนักคะแนนของ

มาตรฐานและตัวบ่งชี้แตกต่างกันตามความสำคัญและมาตรฐานตัวบ่งชี้ โดยระดับคุณภาพที่ถือว่าเป็นระดับพื้นฐานที่ผู้เรียนหรือโรงเรียนจะต้องสามารถทำได้ถูกกำหนดไว้ในระดับที่ 3 ดังนั้นในการพิจารณาคุณภาพในแต่ละรายตัวบ่งชี้ รายมาตรฐาน รายด้าน และการสรุปภาพรวมของสถานศึกษา จะคำนวณเป็นรายตัวบ่งชี้ก่อนจะนำไปสู่การคำนวณรายมาตรฐานและรายด้าน โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของมาตรฐาน การดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเมื่อได้รับการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษา การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายนอกโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาหรือบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง เพื่อเป็นการประกันคุณภาพและให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

โรงเรียนต้องได้รับการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เป็นขั้นตอนของการประกันคุณภาพในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎหมายว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พุทธศักราช 2553 ซึ่งเป็นกระบวนการประเมินผล การดำเนินงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่กระทำโดยบุคลากรภายในหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการเพื่อจะได้ทราบขีดความสามารถในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาว่าบรรลุตามเป้าหมายหรือมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาหรือไม่ นำผลการประเมินไปแก้ไขข้อบกพร่องได้ทันที เพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่องการประเมินคุณภาพภายในยึดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นหลัก แต่ต้องสะท้อนภาพความสำเร็จที่ชัดเจนอย่างน้อย 2 ด้าน คือ 1) คุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ 2) คุณภาพการศึกษาด้านการบริหารจัดการของสถานศึกษา

การดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและการส่งเสริมสนับสนุนระบบประกันคุณภาพการศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัด โดยเฉพาะการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาและประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เป็นการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกัน จะมีความแตกต่างกันในเรื่องจุดเน้นและบทบาทในการดำเนินการ การประเมินคุณภาพภายในเป็นการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาโดยบุคลากรในหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะช่วยในการปรับปรุง พัฒนาให้บรรลุเป้าหมายและนำข้อมูลไปสู่การพัฒนาปรับปรุงตนเองและพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอก โรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานกับการประเมินคุณภาพภายในจำนวน 5 ด้าน 15 มาตรฐาน 65 ตัวบ่งชี้ และได้กำหนดน้ำหนักคะแนน ไว้ดังนี้

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 5 ด้าน 15 มาตรฐาน 65 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. ด้านคุณภาพผู้เรียน (จำนวน 6 มาตรฐาน 26 ตัวบ่งชี้) น้ำหนัก 30 คะแนน

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีสุขภาวะที่ดีและมีสุนทรียภาพ (5 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ 1.1 ผู้เรียนมีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพและออกกำลังกายสม่ำเสมอ (0.5 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ 1.2 ผู้เรียนมีน้ำหนักส่วนสูงและมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน (0.5 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ 1.3 ผู้เรียนป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษและหลีกเลี่ยงตนเองจากสถานะที่เสี่ยงต่อความรุนแรงโรคภัยอุบัติเหตุและปัญหาทางเพศ (1 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ 1.4 ผู้เรียนเห็นคุณค่าในตนเอง มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม (1 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ 1.5 ผู้เรียนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและให้เกียรติผู้อื่น (1 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ 1.6 ผู้เรียนสร้างผลงานจากการเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะดนตรี นาฏศิลป์ กีฬานันทนาการตามจินตนาการ (1 คะแนน)

มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ (5 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ 2.1 ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร (2 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ 2.2 ผู้เรียนมีความเอื้ออาทรผู้อื่นและกตัญญูกตเวทีต่อผู้มีพระคุณ (1 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ 2.3 ผู้เรียนยอมรับความคิดและวัฒนธรรมที่แตกต่าง (1 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ 2.4 ผู้เรียนตระหนักรู้คุณค่าร่วมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม (1 คะแนน)

มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง (5 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ 3.1 ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่านและแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากห้องสมุด แหล่งเรียนรู้และสื่อต่าง ๆ รอบตัว (2 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ 3.2 ผู้เรียนมีทักษะในการอ่าน ฟัง ดู พูด เขียนและตั้งคำถาม เพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม (1 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ 3.3 ผู้เรียนเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อการเรียนรู้ระหว่างกัน (1 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ 3.4 ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้และนำเสนอผลงาน (1 คะแนน)

มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล (5 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ 4.1 ผู้เรียนสรุปความคิดจากเรื่องที่อ่านฟังและดู และสื่อสารโดยการพูด หรือเขียนตามความคิดของตนเอง (2 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ 4.2 ผู้เรียนนำเสนอวิธีคิด วิธีแก้ปัญหาด้วยภาษาหรือวิธีการของตนเอง (1 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ 4.3 ผู้เรียนกำหนดเป้าหมาย คาดการณ์ตัดสินใจแก้ปัญหาโดยมีเหตุผล ประกอบ (1 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ 4.4 ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ผลงานด้วยความภาคภูมิใจ (1 คะแนน)

มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร

ตัวบ่งชี้ 5.1 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยแต่ละกลุ่มสาระฯ เป็นไปตาม เกณฑ์ (1 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ 5.2 ผู้เรียนมีผลการประเมินสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตรเป็นไปตาม เกณฑ์ (1 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ 5.3 ผู้เรียนมีผลการประเมินการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนเป็นไปตาม เกณฑ์ (2 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ 5.4 ผู้เรียนมีผลการทดสอบระดับชาติเป็นไปตามเกณฑ์ (1 คะแนน)

มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงานรักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต (5 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ 6.1 ผู้เรียนมีการวางแผนการทำงานและดำเนินการจนสำเร็จ (2 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ 6.2 ผู้เรียนทำงานอย่างมีความสุข มุ่งมั่นพัฒนางานและภูมิใจในผลงานของตนเอง (1 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ 6.3 ผู้เรียนทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ (1 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ 6.4 ผู้เรียนมีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริตและหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนเองสนใจ (1 คะแนน)

2. ด้านการจัดการศึกษา (จำนวน 6 มาตรฐาน 33 ตัวบ่งชี้) น้ำหนัก 50 คะแนน

มาตรฐานที่ 7 ครูปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล (10 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ 7.1 ครูมีการกำหนดเป้าหมายคุณภาพผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ สมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (1 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ 7.2 ครูมีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลและใช้ข้อมูลในการวางแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน (1 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ 7.3 ครูออกแบบและการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสติปัญญา (2 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ 7.4 ครูใช้สื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสมผนวกกับการนำบริบทและภูมิปัญญาของท้องถิ่นมาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ (1 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ 7.5 ครูมีการวัดและประเมินผลที่มุ่งเน้นการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย (1 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ 7.6 ครูให้คำแนะนำ คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาให้แก่ผู้เรียนทั้งด้านการเรียนและคุณภาพชีวิตด้วยความเสมอภาค (1 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ 7.7 ครูมีการศึกษาวิจัยและพัฒนากิจการการเรียนรู้ในวิชาที่ตนรับผิดชอบและใช้ผลในการปรับการสอน (1 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ 7.8 ครูประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีและเป็นสมาชิกที่ดีของสถานศึกษา (1 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ 7.9 ครูจัดการเรียนการสอนตามวิชาที่ได้รับมอบหมายเต็มเวลาเต็มความสามารถ (1 คะแนน)

มาตรฐานที่ 8 ผู้บริหารปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล (10 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ 8.1 ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ มีภาวะผู้นำและความคิดริเริ่มที่เน้นการพัฒนาผู้เรียน (1 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ 8.2 ผู้บริหารใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมและใช้ข้อมูลผลการประเมินหรือผลการวิจัยเป็นฐานคิดทั้งด้านวิชาการและการจัดการ (2 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ 8.3 ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ (2 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ 8.4 ผู้บริหารส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้พร้อมรับการกระจายอำนาจ (2 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ 8.5 นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนพึงพอใจผลการบริหารการจัดการศึกษา (1 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ 8.6 ผู้บริหารให้คำแนะนำคำปรึกษาทางวิชาการและเอาใจใส่การจัดการศึกษาเต็มศักยภาพและเต็มเวลา (2 คะแนน)

มาตรฐานที่ 9 คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองและชุมชนปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล (5 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ 9.1 คณะกรรมการสถานศึกษารู้และปฏิบัติหน้าที่ตามที่ระเบียบกำหนด (2 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ 9.2 คณะกรรมการสถานศึกษากำกับติดตาม ดูแลและขับเคลื่อนการดำเนินงานของสถานศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย (1 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ 9.3 ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา (2 คะแนน)

มาตรฐานที่ 10 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน (10 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ 10.1 สถานศึกษามีหลักสูตรเหมาะสมและสอดคล้องกับท้องถิ่น (2 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ 10.2 สถานศึกษามีการจัดรายวิชาเพิ่มเติมที่หลากหลายให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัดความสามารถและความสนใจ (2 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ 10.3 สถานศึกษามีกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ส่งเสริมตอบสนองความต้องการความสามารถความถนัดและความสนใจของผู้เรียน (1 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ 10.4 สถานศึกษามีการสนับสนุนให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงจนสรุปความรู้ได้ด้วยตนเอง (1 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ 10.5 สถานศึกษามีนิเทศภายในกำกับติดตาม ตรวจสอบและนำผลไปปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ (2 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ 10.6 สถานศึกษามีการจัดระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพและครอบคลุมถึงผู้เรียนทุกคน (2 คะแนน)

มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ (10 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ 11.1 สถานศึกษามีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ อาคารเรียนมั่นคงสะอาดและปลอดภัย มีสิ่งอำนวยความสะดวกพอเพียงอยู่ในสภาพใช้การได้ดี สภาพแวดล้อมร่มรื่นและมีแหล่งเรียนรู้สำหรับผู้เรียน (4 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ 11.2 สถานศึกษามีโครงการ/ กิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพอนามัย และความปลอดภัยของผู้เรียน (3 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ 11.3 สถานศึกษามีห้องสมุดที่ให้บริการสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศที่เอื้อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองและหรือเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (3 คะแนน)

มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (5 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ 12.1 สถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (1 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ 12.2 สถานศึกษามีการจัดทำและดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (1 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ 12.3 สถานศึกษามีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศและใช้สารสนเทศในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา (1 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ 12.4 สถานศึกษามีการติดตามตรวจสอบ และประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (0.5 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ 12.5 สถานศึกษานำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกไปใช้วางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (0.5 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ 12.6 สถานศึกษาจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายใน (1 คะแนน)

3. ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ (จำนวน 1 มาตรฐาน 2 ตัวบ่งชี้) น้ำหนัก 10 คะแนน

มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการสร้างส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ (10 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ 13.1 สถานศึกษามีการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา และใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน และบุคลากรของสถานศึกษารวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้อง (5 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ 13.2 สถานศึกษามีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากรภายในสถานศึกษา ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัว ชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง (5 คะแนน)

4. อัตลักษณ์ของสถานศึกษา (จำนวน 1 มาตรฐาน 2 ตัวบ่งชี้) น้ำหนัก 10 คะแนน

มาตรฐานที่ 14 การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ ปรัชญาและจุดเน้นที่กำหนดขึ้น (10 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ 14.1 สถานศึกษาจัดโครงการกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมาย วิสัยทัศน์ ปรัชญาและจุดเน้นของสถานศึกษา (5 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ 14.2 สถานศึกษามีผลการดำเนินงาน ส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมายวิสัยทัศน์ ปรัชญาและจุดเน้นของสถานศึกษา (5 คะแนน)

5. ด้านมาตรการส่งเสริม (จำนวน 1 มาตรฐาน 2 ตัวบ่งชี้) น้ำหนัก 5 คะแนน

มาตรฐานที่ 15 การจัดกิจกรรมตามนโยบาย จุดเน้น แนวทางการปฏิรูปการศึกษา สถานศึกษาเพื่อพัฒนาและส่งเสริมสถานศึกษาให้ยกระดับคุณภาพสูงขึ้น

ตัวบ่งชี้ 15.1 สถานศึกษาจัดโครงการกิจกรรมพิเศษเพื่อตอบสนองนโยบายจุดเน้นตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา (3 คะแนน)

ตัวบ่งชี้ 15.2 สถานศึกษามีผลการดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมาย (2 คะแนน)

ในแต่ละมาตรฐานตัวบ่งชี้ที่ได้กำหนดและอธิบายประเด็นการพิจารณาระดับคุณภาพของตัวบ่งชี้ นั้น ได้แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยกำหนดระดับคุณภาพ 3 เป็นค่ากลางที่ผู้เรียน หรือครู หรือผู้บริหารสถานศึกษาควรบรรลุตามเกณฑ์ความเชื่อมโยงระหว่างอุดมการณ์หลักการและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5. แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการมีส่วนร่วม

5.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม

ธร สุนทรายุทธ (2551: 4) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่าหมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อมในลักษณะของการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ตลอดจนการประเมินผลโดยทุกฝ่ายได้สำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกัน อันจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายขององค์การ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553: 2) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่าหมายถึง การที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีบทบาทและความรับผิดชอบในการร่วมคิด ร่วมวางแผนจัดการ ส่งเสริมสนับสนุน ตรวจสอบเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา และการปฏิรูปหลักสูตรการเรียนการสอนให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง มีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

จินตวีร์ เกษมสุข (2554: 3) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่าหมายถึง การที่ประชาชนจะต้องเข้าไปมีส่วนในการตัดสินใจระดับต่าง ๆ ทางการจัดการบริหารและทางการเมือง เพื่อกำหนดความต้องการในชุมชนของตน

ธีระ รุญเจริญ (2554: 8) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การมีส่วนร่วมตั้งแต่การคิด โครงการ/ กิจกรรม โดยการเริ่มค้นปัญหา สาเหตุ วางแผน ตัดสินใจดำเนินการระดมทรัพยากร กำหนดเป้าหมาย สรุปบทเรียน ติดตามประเมินผล รับผลที่เกิดขึ้นร่วมกัน ดังนั้นจึงต้องตั้งอยู่บนความเป็นธรรม ดังนั้น การมีส่วนร่วมจัดการศึกษาจึงเป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาร่วมกับโรงเรียน เป็นกระบวนการเรียนรู้ซึ่งกันและกันของทุกฝ่าย นับตั้งแต่การแสดงความคิดเห็น การวางแผน การดำเนินการ และการแก้ไขปัญหา ตลอดจนการควบคุม กำกับติดตามและประเมินผล เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

สุทธา แดงสุวรรณ (2558: 21) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามาร่วมดำเนินกิจกรรมในการจัดการศึกษาตั้งแต่การศึกษาปัญหา การวางแผน ดำเนินการ การตัดสินใจ การแก้ไขปัญหา และการประเมินร่วมกัน เพื่อขับเคลื่อนให้การจัดการศึกษา

นั้นดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยยึดหลักการมีส่วนร่วม คือ หลักร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบ ร่วมรับผิดชอบ

ดุกลาห์ (Douglass, 1970: 9) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่าหมายถึง การมีส่วนร่วมในเหตุการณ์ กิจกรรม หรือโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษา

โคเฮน และ อัฟฮอฟ (Cohen and Uphoff, 1981: 9) ได้อธิบายการมีส่วนร่วมไว้ว่า หมายถึง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแต่ก็ไม่ได้หมายความว่า จะเป็นการตัดสินใจเพียงอย่างเดียว แต่ยังใช้การตัดสินใจควบคู่ไปกับการดำเนินการด้วย เช่น การจัดองค์กรกำหนดกิจกรรมพัฒนา เป็นต้น และการตัดสินใจยังมีความเกี่ยวข้องกับประชาชนในเรื่องของผลประโยชน์และการประเมินผล

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคล ชุมชนหรือองค์กรได้เข้ามามีบทบาทสนับสนุน รับรู้และมีส่วนร่วมในกระบวนการทำงาน รับผิดชอบปัญหาและร่วมรับผลประโยชน์ รวมไปถึงการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ นอกจากนี้การมีส่วนร่วมต้องมีวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมาย มีกิจกรรมเป้าหมาย และมีกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจน ทั้งนี้เพื่อให้งานบรรลุตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้และเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาและการปฏิรูปหลักสูตรการเรียนการสอนให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง มีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้อย่างดี

5.2 ความสำคัญของการมีส่วนร่วม

สนธิยา พลศรี (2550: 2) กล่าวถึง ความสำคัญของการมีส่วนร่วมไว้หลายประการ ดังนี้

1. เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ เป็นสิทธิมนุษยชนที่ประชาชนมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาทุกระดับ
2. สอดคล้องกับปรัชญา แนวความคิดและหลักการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชน
3. เป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จ นโยบายของรัฐบาลในเรื่องการกระจายอำนาจไปสู่ประชาชนและท้องถิ่น
4. นำไปสู่การพึ่งตนเองของชุมชน
5. ทำให้ดำเนินการพัฒนาชุมชนได้ตรงกับความต้องการที่แท้จริง
6. เป็นการพัฒนาศักยภาพบุคคล กลุ่มและองค์กรในชุมชนให้มีประสิทธิภาพ
7. เป็นการสร้างความพึงพอใจร่วมกัน มีความชอบธรรม เป็นที่ยอมรับร่วมกันภายในกลุ่ม ไม่สร้างความขัดแย้งให้เกิดขึ้นในชุมชน
8. ทำให้เกิดความรัก ห่วงเห่น รับผิดชอบและเป็นเจ้าของชุมชน
9. เป็นกระบวนการสำคัญในการสนับสนุน ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชนให้ประสบความสำเร็จ
10. ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล เพราะเป็นการพัฒนาคนในชุมชน โดยคนในชุมชน และเพื่อคนในชุมชนอย่างแท้จริง รัฐบาลเป็นเพียงผู้สนับสนุนในบางส่วนนั้น

ประกาศ ไก่แก้ว (2551: 24) กล่าวว่า ความสำคัญของการมีส่วนร่วม คือ การให้บุคคลหรือคณะบุคคลเข้าไปมีบทบาทร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมคิดริเริ่ม การพิจารณาการตัดสินใจ ช่วยเหลือ สนับสนุน เสนอแนะ ร่วมลงมือปฏิบัติ ร่วมมือรับผิดชอบในการดำเนินงานต่าง ๆ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยประการสำคัญ คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์กรมากที่สุดไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อมก็ตาม

อาณัติ สายโสภา (2554: 2) กล่าวว่า ความสำคัญของการมีส่วนร่วมเป็นปัจจัยชี้วัดให้เห็นถึงการพัฒนาในทิศทางที่จะสามารถตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของทุกภาคส่วน ซึ่งไม่ว่าจะเกิดขึ้นในทิศทางที่ดีขึ้นหรือล้มเหลว ย่อมทำให้เกิดความรับผิดชอบและสามารถร่วมค้นหาแนวทางการพัฒนาที่ดียิ่งขึ้นต่อไปไม่เกิดความแตกแยกภายหลัง

กัญญาภัค เพชรพูล (2557: 22) กล่าวว่า ความสำคัญของการมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการของบุคคลหรือคณะบุคคลเข้าไปมีบทบาทร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเพื่อให้การดำเนินงานในกิจกรรมนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร การพิจารณาการตัดสินใจ ช่วยเหลือ สนับสนุนปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

สุขตา แดงสุวรรณ (2558: 21) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมมีความสำคัญ เพราะเป็นกระบวนการเสริมสร้างชุมชน โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนว่ามีความสำคัญและเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลให้เกิดพลังการต่อรอง ส่งเสริมบทบาทหน้าที่ด้านต่าง ๆ และให้ชุมชนทำกิจกรรมที่สัมพันธ์กับวิธีการพัฒนาตนเอง

ทาวนด์เซนส์ (Townsend, 1994: 56) ได้ให้ความสำคัญและเหตุผลในการที่ต้องให้ชุมชนหรือบุคคลภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษากับสถานศึกษาไว้ 3 ประการ คือ

1. บุคลากรในชุมชนตระหนักดีว่า การที่พวกเขาเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษากับทางโรงเรียนมีความสัมพันธ์ต่อผลผลิตทางการศึกษาของโรงเรียน
2. บุคลากรในชุมชนเชื่อว่า ชุมชนได้รับผลกระทบโดยตรงต่อการตัดสินใจ หรือการเข้ามามีส่วนร่วมของพวกเขา
3. บางครั้งพวกเขาอาจได้รับการขอร้อง หรือได้รับมอบหมายให้แสดงความคิดเห็นหรือเข้ามามีส่วนร่วมกับทางโรงเรียน

ฮอย และมิสเกล (Hoy & Miskel, 2001: 341) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครูว่าจะช่วยให้เกิดการปรับปรุงผลผลิตให้เพิ่มขึ้นได้ ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครูมีดังนี้

1. การเปิดโอกาสใหม่ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายซึ่งถือได้ว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้ครูมีขวัญกำลังใจและความกระตือรือร้นเพื่อโรงเรียนเพิ่มขึ้น

2. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเป็นสัมพันธภาพทางบวกที่จะทำให้ครูแต่ละคนเกิดความพึงพอใจกับอาชีพของครู

3. ครูจะชื่นชมผู้บริหารสถานศึกษาที่ให้ครูมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

4. ในการตัดสินใจที่ผิดพลาดอาจเป็นเพราะว่า เป็นการตัดสินใจที่ด้อยคุณภาพหรือเป็นเพราะครูใหญ่ยังไม่เป็นที่ยอมรับจากผู้ใต้บังคับบัญชา

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมมีความสำคัญในการเสริมสร้างชุมชนโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเปิดโอกาสให้ชุมชนและคณะบุคคลมีสิทธิในการร่วมตัดสินใจ มีบทบาทร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ดำเนินงาน ร่วมคิดริเริ่ม การพิจารณาการตัดสินใจ ช่วยเหลือสนับสนุน เสนอแนะ ร่วมลงมือปฏิบัติ ร่วมมือรับผิดชอบ แก้ไขปัญหา ในการดำเนินงานต่าง ๆ และเรียนรู้การทำงานร่วมกันกับสถานศึกษา ช่วยให้เกิดการปรับปรุงผลผลิตให้เพิ่มขึ้นได้และเกิดประโยชน์สูงสุดและตรงตามความต้องการของตนในชุมชน

5.3 ลักษณะการมีส่วนร่วม

เกรียงศักดิ์ พรหมแพน (2551: 12) ได้กล่าวไว้ว่า ลักษณะและกระบวนการมีส่วนร่วมเกิดขึ้นได้ในหลายลักษณะ แต่ลักษณะที่อาจสังเกตได้จะต้องมีส่วนร่วมในการคิดวางแผนตัดสินใจการดำเนินงาน การประเมินผล และร่วมในการรับผลประโยชน์จากการดำเนินการนั้นในส่วนของลักษณะและกระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน ทั้งนี้ องค์กรในชุมชนแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ การมีส่วนร่วมโดยเข้ามาจัดการศึกษาแทนรัฐ และการเข้ามาร่วมกับรัฐในการจัดการศึกษา

มะลิกลามาต เส็งยมแก้ว (2551: 16) ได้กล่าวไว้ว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมนั้นเกิดจากผู้นำแบบประชาธิปไตยที่บริหารงานด้วยโครงสร้างการบริหารที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหารงาน ไม่ว่าจะร่วมในการตัดสินใจหรือมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งหรือทุกขั้นตอน ในกระบวนการบริหาร ได้แก่ การวางแผน การสั่งการและการควบคุม ย่อมสร้างความภูมิใจในการมีส่วนร่วมแก่บุคคล จะนำมาซึ่งความผูกพันและความยินยอม รับผลการปฏิบัติงานอันเกิดจากการมีส่วนร่วมนั้น ๆ โดยปราศจากข้อโต้แย้งใด ๆ

รัตน ภู ปัตตานี (2553: 12) ได้กล่าวไว้ว่า ลักษณะของการมีส่วนร่วมจะต้องนำหลักการของวงจรคุณภาพ PDCA (Deming Circle) มาพัฒนาเป็นรูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้เทคนิคขบ 5 กลีบ RAVOR Model โดยมีกรอบในการดำเนินงาน ดังนี้

1. ขั้นวางแผน (Plan) คือ การมีส่วนร่วมในการวางแผน

2. ขั้นดำเนินการ (Do) คือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการในโครงการกิจกรรมต่าง ๆ

3. ขั้นติดตามประเมินผล (Check) คือ การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล หลังจากนำนวัตกรรมไปใช้ในการบริหารสถานศึกษา โดยประเมินผลใน 3 บริบท ได้แก่ การประเมินปัจจัยนำเข้า ประเมินกระบวนการ และประเมินผลผลิต

4. ขั้นปรับปรุงพัฒนา หรือนำผลมาปรับปรุงแก้ไข (Action) คือ การมีส่วนร่วมในการนำข้อมูลย้อนกลับจากผลการประเมินมาปรับเปลี่ยนกระบวนการดำเนินการในด้านต่าง ๆ

สหชัย จันทรพินิจ (2555: 21) ได้กล่าวไว้ว่า ลักษณะของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาเป็นการที่ชุมชนเข้ามามีบทบาทหน้าที่ร่วมรับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอน หรือกระบวนการในการพัฒนาการจัดการเรียนในสถานศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อมในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์โดยตระหนักถึงความรู้สึกร่วมรับผิดชอบและเป็นเจ้าของร่วมกัน

ฮันติงตัน และเนลสัน (Huntington & Nelson, 1976: 12) ได้กล่าวถึงลักษณะการมีส่วนร่วมไว้ 3 ลักษณะ คือ

1. การมีส่วนร่วมโดยดูที่กิจกรรม เช่น การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง
2. การมีส่วนร่วมโดยพิจารณาจากระดับการบริหาร 3 ระดับ คือ ระดับแนวราบซึ่งเป็นการมีส่วนร่วมโดยไม่จริงจัง ระดับแนวตั้งเป็นการมีส่วนร่วมกับผู้ที่มีอำนาจมากกว่าผลประโยชน์และการมีส่วนร่วมในการบริหารงานที่เกี่ยวข้องกับทั้งแนวตั้งและแนวราบ

3. การมีส่วนร่วมที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเข้าไปมีอำนาจและควบคุม

แมคคา (Macda, 1982: 8) ได้กล่าวถึง รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ 3 ลักษณะ คือ

1. การมีส่วนร่วมเชิงแข่งขัน ประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมด้วยการริเริ่มและติดตามในกระบวนการ สามารถกำหนดความต้องการ และร่วมกิจกรรมพร้อมทั้งสนใจในผลจากการพัฒนา
2. การมีส่วนร่วมเชิงไม่แข่งขัน ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาจะไม่คำนึงถึงความสำคัญของนโยบาย ไม่มีความสนใจจากผลการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ

3. การมีส่วนร่วมแบบเฉื่อยชา ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเนื่องจากถูกบังคับ ภาวะจำยอมจากสภาพแวดล้อม บุคคลหรือธรรมชาติ หากเป็นเช่นนี้การปฏิบัติงานของประชาชนจะเฉื่อยชา

สรุปได้ว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมการทำงานเป็นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา เป็นรูปแบบของการที่ชุมชนเข้ามามีบทบาทหน้าที่ร่วมรับผิดชอบในกิจกรรมหรือกระบวนการในการพัฒนาการจัดการเรียนในสถานศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ โดยตระหนักถึงความรู้สึกร่วมรับผิดชอบร่วมกัน

5.4 การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา

การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาที่สอดคล้องกับแนวคิดของโคเฮนและอัฟฮอฟ (Cohen and Uphoff) มี 4 ด้าน ดังนี้

5.4.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

สุภาพร คาร์กซ์ (2550: 12) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ คือ การเข้ามามีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มหรือหาสาเหตุของปัญหา ร่วมวางแผนและตัดสินใจก่อนลงมือปฏิบัติเพื่อให้บรรลุนโยบายและวัตถุประสงค์ไปในทางที่กำหนดไว้

ธร สุนทรายุทธ (2531: 54) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ คือการเปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อมในลักษณะของการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ตลอดจนการประเมินผลโดยทุกฝ่ายได้สำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกัน อันจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายขององค์กร

จินตวิทย์ เกษมสุข (2554: 3) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเป็นเป้าหมายสูงสุดของการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งจะมีส่วนร่วมในการคิด ศึกษาและค้นคว้าหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาตลอดจนความต้องการของชุมชน มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการจัดหรือปรับปรุงระบบการบริหารทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมาย

สุธาทิพย์ เข็มน้อย (2554: 37) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ คือการกำหนดความต้องการและการจัดลำดับความสำคัญ ต่อจากนั้นก็เลือกนโยบายและประชาชนที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจนี้เป็นกระบวนการต่อเนื่องที่ต้องดำเนินการไปเรื่อย ๆ ตั้งแต่การตัดสินใจในช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจในช่วงดำเนินการวางแผนและการตัดสินใจในช่วงการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

โสภิตา ศรีนุ่น (2558: 28) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ คือการที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงออกด้านความคิดเกี่ยวกับการจัดระบบหรือกำหนดระบบโครงการ เป็นการประเมินปัญหาหรือทางเลือกที่จะสามารถเป็นไปได้ที่จะนำไปปฏิบัติเพื่อการพัฒนาโดยการประเมินสภาพที่เป็นอยู่และสาเหตุของปัญหา ตั้งแต่การค้นหาคำถามความต้องการที่แท้จริง การหาโอกาสหรือช่องทางในการแก้ปัญหา รวมทั้งลำดับความสำคัญของโครงการที่จะต้องดำเนินการและการหาบุคลากรเข้ามาปฏิบัติการ

โคเฮน และอัฟฮอฟ (Cohen & Uphoft, 1981: 8) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจไว้ว่าการตัดสินใจชนิดนี้เป็นศูนย์กลางของการเกิดทางเลือก ตัดสินความคิดที่หลากหลาย มีการกำหนดและประเมินทางเลือกและการตัดสินใจเลือก ซึ่งเปรียบได้กับการวางแผนเพื่อนำทางที่เลือกมาสู่การปฏิบัติ สามารถแบ่งการตัดสินใจนี้ออกเป็น 3 ระยะ คือ

1. การตัดสินใจช่วงเริ่มต้น (Initial Decision) เป็นการเริ่มต้นหาความต้องการและวิธีการที่จะเข้าไปมีส่วนร่วม
2. การตัดสินใจในช่วงดำเนินการ (Ongoing Decision) เป็นการจัดลำดับความสำคัญของโครงการและวิธีการดำเนินโครงการที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วม

3. ตัดสินใจในช่วงปฏิบัติการ (Operational Decision) มีการรวมตัวขององค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดเกณฑ์สำหรับปฏิบัติการกิจกรรมในโครงการ

ริชาร์ดสัน (Richardson, 1983: 94) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ คือการที่ผู้นำอนุญาตให้ผู้ตามจำนวนมากที่สุดที่จะมากได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากที่สุด เป็นต้นว่าการยอมให้ผู้ตามหรือผู้ใต้บังคับบัญชาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และแม้กระทั่งเลือกตั้งผู้นำหรือผู้บังคับบัญชาด้วย

พุตติ (Putti, 1987: 12) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเป็นพื้นฐานของกิจกรรมทุกกิจกรรม กระบวนการตัดสินใจของกลุ่มจะเกิดการมีส่วนร่วมของสมาชิกทุกคนในกลุ่ม ซึ่งปัจจัยสำคัญของการมีส่วนร่วมมี 4 ประการ คือ

1. เป็นความพยายามที่เกี่ยวข้องทางด้านจิตใจและความรู้สึก
2. เป็นการกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ
3. เป็นการให้บุคคลรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน
4. เป็นการพัฒนาการมีส่วนร่วม ซึ่งคำนึงถึงความสมดุล การมีส่วนร่วมที่แท้จริงกับการมีส่วนร่วมมากเกินไป

แชปิน (Chapin, 1997: 317) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจไว้ว่า ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ การริเริ่มตัดสินใจดำเนินการ การมีอิทธิพลในการตัดสินใจดำเนินงานหรือออกเสียงคัดค้าน และตัดสินใจปฏิบัติการในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับงานที่ปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการจัดระบบการทำงาน วิธีการทำงาน ใครเป็นผู้กระทำและทำอย่างไร

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ คือ เป้าหมายสูงสุดของการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งได้มีส่วนร่วมในการเสนอแนวคิด แสดงความคิดเห็นต่าง ร่วมกันค้นหาและตัดสินใจหรือการกำหนดรายละเอียดของสิ่งที่จะดำเนินการและร่วมตัดสินใจแนวทางที่จะดำเนินให้องค์กรประสบผลสำเร็จ ซึ่งจะต้องให้ประชาชนเป็นผู้ที่ตัดสินใจประเด็นปัญหานั้น ๆ ที่สำคัญ ผู้ที่ตัดสินใจจะต้องยอมรับและเข้าใจผลที่ออกมา บางครั้งอาจมีผลกระทบต่อนตนเองและคนในกลุ่ม

5.4.2 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ

ชัยพร ไทยกิจ (2550: 8) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน คือ การที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคล หรือองค์กรประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา ร่วมดำเนินกิจกรรมในชุมชนโดยร่วมกันวางแผน ร่วมประชุม และร่วมกันปฏิบัติงานในลักษณะของการเสียสละ แรงงานและบริจาควัสดุสิ่งของ โดยเกิดจากการรับผิดชอบร่วมกัน เพื่อกระทำการให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2550: 34) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ คือ ส่วนของการจัดและดำเนินการตามแผนงานโครงการ เป็นส่วนที่ประชาชนเข้ามาทำประโยชน์ในโครงการ โดยการ

ร่วมมือช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์และแรงงาน หรือโดยการบริหาร และประสานงาน ตลอดจนการดำเนินการขอความช่วยเหลือจากภายนอก

ภัทรพล สุดเดือน (2551: 9) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ คือ การเปิดโอกาสให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา โดยให้ประชาชนมีบทบาทในการริเริ่ม ถ่ายทอดภูมิปัญญาและวางแผนในการปฏิบัติ รวมทั้งร่วมสนับสนุนช่วยเหลือทรัพยากรในการพัฒนา

จิรัชยา นาบุญมี (2552: 18) กล่าวถึง การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการว่า ชุมชนสามารถที่จะมีส่วนร่วมในการลงทุนและร่วมปฏิบัติงานได้ในกิจกรรมหลาย ๆ ประเภท ซึ่งจะทำให้ชุมชนรู้จักคิดค้นทุนให้กับตัวเองในการดำเนินงานและจะมีความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของ การดำเนินกิจกรรมด้วยตนเองจะทำให้เกิดการเรียนรู้และเมื่อเห็นประโยชน์ก็จะสามารถดำเนินกิจกรรมนั้นได้ด้วยตนเองและทำให้เกิดความยั่งยืน

ทพวัล มะลิแสง (2553: 13) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน คือ การมีส่วนร่วมในการได้เข้ามามีส่วนร่วมทำกิจกรรมที่ผลิตขึ้น ประชาสัมพันธ์ชักชวนชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมเป็นสมาชิกร่วมกัน ทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ร่วมลงทุนเป็นหุ้นหรือออมทรัพย์ ได้นำผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นนำไปใช้หรือจำหน่าย

โคเฮน และอัฟฮอฟ (Cohen & Uphoff, 1981: 23) ได้แบ่งการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติไว้ 3 ทาง ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนด้านทรัพยากร (Resource Contribution) คือ การบริจาคเงินและวัสดุต่าง ๆ แสดงให้เห็นถึงการมีส่วนร่วม
2. การมีส่วนร่วมในการบริหาร (Project Administration and Coordination) คนในองค์กรสามารถรวมตัวกันในการปฏิบัติงาน ทำหน้าที่ช่วยประสานงานต่าง ๆ
3. การมีส่วนร่วมในการประสานงานและขอความร่วมมือ (Participation in Enlistment) การขอความร่วมมือโดยต้องพิจารณาผลเสียที่จะเกิดขึ้นและผลกระทบต่อคนในองค์กรที่เข้าร่วมโครงการ

แชปปิน (Chapin, 1997: 317) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ คือ การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนด้านทรัพยากร การบริหาร การประสานความร่วมมือ การทำกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนการปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ คือ การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทำประโยชน์ในกิจกรรมหรือโครงการ โดยการร่วมมือช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์ ร่วมสมทบค่าใช้จ่าย วัสดุอุปกรณ์และแรงงาน ร่วมดำเนินโครงการให้ข้อมูลที่จำเป็นตลอดจนร่วมแรงในการทำกิจกรรม เป็นส่วนหนึ่งของคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ ร่วมในการบริหารงานหรือการประสานงานและการดำเนินการขอความช่วยเหลือให้เกิดผลดีแก่องค์กร

5.4.3 การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์

สำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น (2550: 2) ได้กำหนดการร่วมรับผลประโยชน์ว่าเป็นผลจากที่ทุกคน ทุกองค์กรได้ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติและเกิดผลตามที่จุดประสงค์และเป้าหมายไว้ ทุกคนก็จะได้รับประโยชน์จากการปฏิบัติร่วมกันและทุกคนก็ต้องรักษาประโยชน์ที่ได้นี้ให้ได้รับตลอดไป หากได้มีการร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผลประโยชน์ ย่อมไม่ยากที่จะเกิดประชาคมท้องถิ่น

เมอร์ริล และคณะ (Merrill & et al., 1989: 9) กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์จากการที่บุคคลจะเข้ามีส่วนร่วมมาน้อยเพียงใด หากแบ่งตามการได้รับผลประโยชน์จากการมีส่วนร่วมจะทำให้เข้าใจถึงระดับการมีส่วนร่วมในบางมิติได้ดีขึ้น คือ การเข้ามามีส่วนร่วมตามประโยชน์ที่ตนจะได้รับอย่างเต็มที่

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ คือ ผลที่ได้รับจากการปฏิบัติกิจกรรมที่บุคคลเข้าไปมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมนั้น ๆ แล้วเกิดเป็นผลประโยชน์ ประชาชนต้องมีความสามารถในการนำเอากิจกรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ด้วยการได้รับผลประโยชน์จากการเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการพัฒนา เช่น มีรายได้เพิ่มขึ้น มีการกระจายโอกาสทางการพัฒนาการรับความรู้ แนวความคิด และการช่วยเหลือด้านต่าง ๆ มากขึ้น

5.4.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

สำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น (2550: 13) กล่าวว่า การร่วมติดตามประเมินผลการดำเนินงานทุกกลุ่มที่ได้คิดปฏิบัติร่วมกันนั้น จะทำให้ทราบความก้าวหน้าของการปฏิบัติ ทราบปัญหาอุปสรรคเพื่อมาร่วมกันคิดหาทางแก้ปัญหาทำให้ประชาคมท้องถิ่นมีความเข้มแข็งและปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่องและจะต้องยอมรับผลการดำเนินงานนั้นด้วย เพราะเป็นแนวทางในการวางแผนในอนาคต

นรินทร์ จงวุฒิเวศย์ (2550: 34) กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการประเมินผลไว้ว่า เป็นส่วนของการประเมินผลโครงการที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินว่า โครงการพัฒนาที่ดำเนินการนั้นบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่ การติดตามประเมินผลนี้อาจเป็นการประเมินความก้าวหน้าหรือผลสรุปรวมทั้งโครงการ

โกวิทย์ พวงงาม (2551: 8) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงานหากการติดตามงานและประเมินผลงานขาดการมีส่วนร่วม ประชาชนย่อมจะไม่ทราบด้วยตนเองว่างานที่ทำไปนั้นได้รับผลดีได้รับประโยชน์หรือส่งผลเช่นไร

จิรชาย นานบุญมี (2532: 18) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลเป็นการมีส่วนร่วมที่สำคัญเพราะจะทำให้ชุมชนได้ทราบถึงผลของการดำเนินกิจกรรม การได้รับประโยชน์จากกิจกรรมและยังเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจในกระบวนการประเมินผลและการเผยแพร่กิจกรรมออกไปสู่ชุมชนอื่น ๆ

อับดุลคอเล็ด เจะแต (2557: 313) กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการประเมินผลสำหรับการประเมินผลไว้ว่า คณะทำงานของชุมชนร่วมกับประชาชนในชุมชนประเมินผลการดำเนินงานโดยจะรายงานผลการดำเนินงานในที่ประชุมประจำเดือนพร้อม ๆ กับการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นร่วมกันจากการนำกระบวนการดังกล่าวมาใช้ในการขับเคลื่อนงานพัฒนาชุมชนในช่วงที่ชุมชนกำลังประสบกับปัญหา จะส่งผลให้การดำเนินงานของคณะทำงานที่เกิดจากการรวมตัวของแกนนำในชุมชนสามารถดำเนินงานได้ง่ายขึ้น

โคเฮน และอัฟฮอฟ (Cohen & Uphoft, 1981: 28) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการประเมินผลเป็นส่วนที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินว่าโครงการพัฒนาที่ดำเนินการนั้น บรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่ การติดตามประเมินผลนี้อาจเป็นการประเมินความก้าวหน้าหรือผลสรุปรวมทั้งโครงการ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล แบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ การมีส่วนร่วมทางตรงและการมีส่วนร่วมทางอ้อม

ชาดิด และคณะ (Shadid & et al., 1982: 359) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการประเมินผลนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะต้องสังเกต นั่นก็คือ ความเห็น ความชอบและความคาดหวัง ซึ่งจะมีอิทธิพลสามารถแปรเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่าง ๆ ได้

แชปปิน (Chapin, 1997: 317) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการประเมินผล คือ การมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การเสนอผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนการเสนอแนวคิดในการปรับปรุงและแก้ไขงานต่าง ๆ ให้ดียิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในการประเมินผลเป็นการที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมได้ร่วมแสดงความคิดเห็น เสนอผลการปฏิบัติงานและแก้ไขปัญหาตลอดจนร่วมประเมินผลที่ได้จากการจัดกิจกรรม การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การเสนอผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนการเสนอแนวคิดในการปรับปรุงและแก้ไขงานต่าง ๆ ให้ดียิ่งขึ้น เพื่อให้ชุมชนทราบว่าโครงการพัฒนาที่ดำเนินการนั้น บรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่ การติดตามประเมินผลนี้อาจเป็นการประเมินความก้าวหน้าหรือผลสรุปรวมทั้งโครงการ

6. แนวคิดเกี่ยวกับการบูรณาการความร่วมมือเพื่อพัฒนาระบบกลไกการบริหารจัดการคุณภาพมาตรฐานการศึกษา เพื่อประกันคุณภาพการศึกษาระดับห้องเรียน

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาเกี่ยวกับโครงการบูรณาการความร่วมมือเพื่อพัฒนาระบบกลไกการบริหารจัดการคุณภาพมาตรฐานการศึกษา เพื่อประกันคุณภาพการศึกษาระดับห้องเรียนที่สอดคล้องกับการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนแนวใหญ่วิทยาคมที่ได้ศึกษาสามารถสรุปได้ ดังนี้

6.1 แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการที่สถานศึกษาจัดทำขึ้นเพื่อให้มั่นใจได้ว่าการจัดการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ทั้งในด้านกระบวนการเรียนการสอน การบริหารจัดการและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน โดยมีเป้าหมายเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ได้กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในและส่งเสริมการประเมินคุณภาพภายนอกโดยหน่วยงานอิสระ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่สังคม ผู้เรียนและผู้ปกครอง

ก. การประกันคุณภาพระดับห้องเรียน (Classroom-Level Quality Assurance)

เป็นแนวทางที่เน้นการพัฒนาคุณภาพอย่างเป็นระบบตั้งแต่จุดเล็กที่สุดของกระบวนการเรียนรู้ โดยมุ่งเน้นที่

- 1) การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐาน
- 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียน
- 3) การใช้กระบวนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลภายในห้องเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

- 4) การสะท้อนผลเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

ข. แนวคิดการบูรณาการความร่วมมือ (Collaborative Integration)

การบูรณาการความร่วมมือ หมายถึง การรวมพลังและความสามารถของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นครู ผู้บริหาร นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน เพื่อร่วมกันวางแผนดำเนินการและประเมินผลอย่างมีส่วนร่วม โดยมีหลักการสำคัญ ดังนี้

- 1) การมีส่วนร่วม (Participation) ของทุกฝ่ายในการพัฒนาและบริหารจัดการ
- 2) การสื่อสารและแลกเปลี่ยนข้อมูล (Communication & Feedback) อย่างมีประสิทธิภาพ

- 3) การวางระบบกลไกที่ชัดเจน (Mechanism & Structure) เช่น คณะกรรมการคุณภาพห้องเรียน แผนปฏิบัติงาน และระบบติดตามประเมินผล

ค. ระบบกลไกการบริหารจัดการคุณภาพ

ระบบกลไก หมายถึง โครงสร้าง กระบวนการและเครื่องมือที่ช่วยให้การดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพเป็นไปอย่างมีระบบและต่อเนื่อง โดยมักประกอบด้วย

- 1) โครงสร้างองค์กร (Organizational Structure) เช่น คณะกรรมการระดับชั้นเรียน คณะกรรมการบริหารคุณภาพ
- 2) แผนและยุทธศาสตร์ (Strategic Plan) ที่ชัดเจน สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนและมาตรฐานการศึกษา

3) กระบวนการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล (Monitoring & Evaluation) เพื่อให้สามารถปรับปรุงอย่างมีประสิทธิภาพ

ง. การบูรณาการความร่วมมือเพื่อพัฒนาระบบกลไก

การบูรณาการความร่วมมือเพื่อนำไปสู่การสร้างระบบกลไกที่มีประสิทธิภาพนั้น ควร มีลักษณะดังนี้

- 1) มีการประชุมร่วมระหว่างผู้บริหารและครูในการออกแบบระบบ
- 2) มีการพัฒนาเครื่องมือประเมินผลที่ใช้ได้จริงในระดับห้องเรียน เช่น แบบประเมิน แผนการจัดการเรียนรู้ แบบติดตามการจัดกิจกรรม
- 3) มีเวทีสะท้อนผล เช่น ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อนำข้อมูล กลับไปปรับปรุง

จากการศึกษาข้างต้น ผู้วิจัยได้ศึกษาและสรุปเกี่ยวกับ วิธีการและกระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมที่นำมาใช้ในรูปแบบ ดังนี้

6.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน (Lesson Study: LS)

6.1.1.1 การพัฒนาบทเรียนร่วมกัน (Lesson Study: LS)

เป็นกระบวนการพัฒนาวิชาชีพครูที่มีต้นกำเนิดจากประเทศญี่ปุ่น มี เป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนผ่านการวางแผน สังเกตการณ์และสะท้อน ผลการสอนร่วมกันในหมู่ครู โดยมีพื้นฐานอยู่บนแนวคิดการเรียนรู้ร่วมกันของครู (Collaborative Learning) และการวิจัยในชั้นเรียน (Classroom-based Inquiry) แนวคิดหลักของ LS คือการให้ ความสำคัญกับการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ครูทำหน้าที่เป็นนักวิจัยผู้ปฏิบัติ (Teacher as Researcher) ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาทักษะวิชาชีพของครูและคุณภาพของบทเรียนในระยะยาว

6.1.1.2 องค์ประกอบสำคัญของ Lesson Study

จากแนวคิดของ Fernandez & Yoshida (2004) และ Lewis (2002) สามารถสรุปองค์ประกอบหลักของการพัฒนาบทเรียนร่วมกันได้ดังนี้

- (1) การตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ระยะยาว (Long-term Goals)
- (2) กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียน ทั้งด้านความรู้ ทักษะ และ คุณลักษณะ
- (3) การวางแผนบทเรียนร่วมกัน (Collaborative Lesson Planning)
- (4) คณะครูร่วมกันออกแบบและพัฒนาบทเรียนอย่างรอบคอบ โดยพิจารณา ความเหมาะสมกับผู้เรียน
- (5) การสอนบทเรียนจริง (Research Lesson Implementation)

- (6) ครูคนหนึ่งทำการสอนบทเรียนที่พัฒนาร่วมกัน ขณะที่ครูคนอื่นสังเกตและบันทึกพฤติกรรมของผู้เรียน
- (7) การสะท้อนผลร่วมกัน (Post-Lesson Reflection/ Colloquium)
- (8) คณะครูร่วมกันวิเคราะห์ผลการสอนและพฤติกรรมของผู้เรียน เพื่อหาจุดแข็ง จุดที่ควรปรับปรุงและแนวทางพัฒนาต่อไป
- (9) การปรับปรุงและเผยแพร่ผลการเรียนรู้ (Revision and Sharing)
- (10) นำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงบทเรียนและเผยแพร่ผลการพัฒนาให้ครูคนอื่นได้รับประโยชน์

6.1.1.3 ประโยชน์ของการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน

จากการศึกษาของ Lewis et al. (2006) พบว่า LS ช่วยให้ครูสามารถ

- (1) พัฒนาทักษะด้านการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนมากขึ้น
- (2) แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และเรียนรู้จากกันและกันในเชิงลึก
- (3) ใช้ข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรมผู้เรียนในการพัฒนาบทเรียน
- (4) สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning

Community: PLC)

6.1.2 แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning

Community: PLC)

6.1.2.1 ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) เป็นแนวคิดที่เน้นการพัฒนาวิชาชีพของครูโดยการทำงานร่วมกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อยกระดับผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยมีจุดเน้นที่ “ครูเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ดีขึ้น” (Teachers Learn So Students Learn Better) แนวคิด PLC มีต้นกำเนิดจากการศึกษาของ Dufour & Eaker (1998) ที่เน้นการสร้างวัฒนธรรมของโรงเรียนที่สนับสนุนการทำงานเป็นทีมโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเป็นหลัก

6.1.2.2 องค์ประกอบสำคัญของ PLC

จากแนวคิดของ Dufour, Dufour & Eaker (2008) ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 6 ประการ ได้แก่:

- (1) ค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วม (Shared Values and Vision) ทุกคนมีเป้าหมายร่วมกัน มุ่งสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
- (2) การทำงานร่วมกัน (Collaborative Teams) ครูรวมกลุ่มเป็นทีมวิชาการหรือชั้นเรียน ร่วมกันวางแผน สังเกต และปรับปรุงการสอน

6.1.2.3 การเน้นผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน (Focus on Student Learning)

ใช้ข้อมูลจริง เช่น คะแนนสอบ ผลประเมินพฤติกรรม เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้

6.1.2.4 การเรียนรู้ร่วมกัน (Collective Inquiry) เป็นการตั้งคำถามทางวิชาชีพ และร่วมกันค้นหาคำตอบโดยใช้หลักฐานและงานวิจัย

6.1.2.5 การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement) PLC ไม่ใช่กิจกรรมเฉพาะช่วงเวลา แต่เป็นกระบวนการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

6.1.2.6 ความเป็นผู้นำร่วม (Shared Leadership) คือ การส่งเสริมให้ครูทุกคนมีบทบาทนำในบางประเด็น ไม่ผูกขาดที่ผู้บริหารเพียงคนเดียว

รูปแบบการดำเนินงาน PLC ในสถานศึกษาไทย

ตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ ปี 2560 เป็นต้นมา ได้ส่งเสริมให้สถานศึกษาทุกแห่งดำเนินงาน PLC โดยมุ่งเน้นรูปแบบ ดังนี้

- 1) การจัดประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามกลุ่มสาระ/ ชั้นเรียน
- 2) การใช้ข้อมูลจริงของผู้เรียนในการวางแผนและสะท้อนผล
- 3) การสอนแบบเปิด (Open Class) และการสะท้อนผลการสอน
- 4) การจัดกิจกรรมแบบ Lesson Study ควบคู่ PLC

ประโยชน์ของการดำเนินงาน PLC

การดำเนินงาน PLC ส่งผลดีทั้งในระดับบุคคลและระดับองค์กร เช่น:

- 1) พัฒนาศักยภาพครูทั้งด้านวิชาการและจิตวิญญาณความเป็นครู
- 2) เสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้
- 3) พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่มีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
- 4) ลดช่องว่างระหว่างนโยบายกับการปฏิบัติในห้องเรียน

6.1.3 แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้แบบรวมพลัง 5 ขั้นตอน (CO-5STEPS)

แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้แบบ Co-5 STEPs หรือกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอนแบบรวมพลัง (Collaborative Learning Process) พัฒนาโดย รองศาสตราจารย์ ดร.พันธ์ เดชะคุปต์ และ รองศาสตราจารย์พเยาว์ ยินดีสุข เป็นรูปแบบการสอนเชิงรุกที่เน้น “การเรียนรู้แบบร่วมมือ” โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมช่วยเหลือกัน จากเด็กเก่งช่วยเด็กที่เรียนช้าเพื่อส่งเสริมความเสมอภาคและเน้นฐานของวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ในระบบนี้มีบทบาทที่ชัดเจนว่านักเรียนคือผู้เรียนรู้ (Learner) และครูคือผู้สนับสนุน (Facilitator)

ในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบรวมพลัง 5 ขั้นตอน มีรายละเอียด ดังนี้

6.1.3.1 ขั้นเสนอสิ่งเร้าและระบุคำถามสำคัญ (Stimulating and Key Questioning Collaboratively) ครูนำเสนอสิ่งเร้า เช่น วัตถุสิ่งของ วิดีทัศน์ รูปภาพ การตั้งคำถาม เปิดโอกาสให้ผู้เรียนตั้งคำถามได้ทั้งคำถามง่ายและคำถามยาก ให้ผู้เรียนคาดคะเนคำตอบ อาจเป็นรายบุคคล หรือทีมด้วยการใช้วิธีต่าง ๆ

6.1.3.2 ขั้นแสวงหาสารสนเทศและวิเคราะห์อย่างรวมพลัง (Searching and Analyzing Collaboratively) ผู้เรียนทำกิจกรรมศึกษาค้นคว้าตามสื่อการเรียนรู้ที่ครูเตรียมไว้ในเวลาที่กำหนด จากนั้นผู้เรียนวิเคราะห์ข้อมูล/ สารสนเทศที่ได้จากกิจกรรมการเรียนรู้

6.1.3.3 ขั้นรวมพลังอภิปรายและสร้างความรู้ (Discussing and Constructing Collaboratively) ครูให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผังกราฟิก ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายผังกราฟิก จากนั้นแต่ละกลุ่มแก้ไข ปรับปรุงข้อมูล/ สารสนเทศในผังกราฟิกที่สร้างให้มีสาระความรู้ที่ถูกต้องและชัดเจน

6.1.3.4 ขั้นสื่อสารและสะท้อนคิดอย่างรวมพลัง (Communicating and Reflecting Collaboratively) ผู้เรียนเตรียมนำเสนอผลงานความรู้ที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุงแล้วด้วยวิธีการบอกเล่า สะท้อนกระบวนการเรียนรู้การทำงาน ข้อเด่น ข้อด้อยจนได้บทเรียน

6.1.3.5 ขั้นรวมพลังประยุกต์และตอบแทนสังคม (Applying and Serving Collaboratively) ผู้เรียนช่วยกันนำความรู้ที่ได้รับจากการเรียนรู้ไปปรับใช้ในการเรียนรู้ร่วมกับสาระอื่น ๆ หรือปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น การบอกเล่า การถ่ายวีดิทัศน์ การเขียนบทความ การทำโครงการ

กล่าวโดยสรุปได้ว่า จุดแข็งของ Co-5 STEPs นั้นจะเน้นการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ ช่วยลดความเหลื่อมล้ำ ส่งเสริม active learning นักเรียนได้สร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยครูมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวก (facilitator) มากกว่าผู้บรรยาย อีกทั้งยังเชื่อมโยงกับแนวคิดอื่นอย่างชัดเจน เช่น Lesson Study, PLC, และ Project-Based Learning เทคนิคนี้สามารถผนวกเข้ากับกิจกรรม เช่น Lesson Study หรือ PLC เพื่อพัฒนาแผนการเรียนการสอน หรือใช้สร้างสภาพแวดล้อมเชิงวิทยาศาสตร์แบบร่วมมือ ส่งเสริมทักษะกระบวนการคิดและการปฏิบัติงานเป็นทีม

7. การวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

การวิจัยรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคมครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปสังเคราะห์เป็นองค์ประกอบหรือกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

อุดม ชูสิวรรณ (2559: 214-215) ได้กล่าวถึงรูปแบบการพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศระดับสากล โดยสรุปองค์ประกอบของระบบการบริหารจัดการคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่มาตรฐานสากลได้ 7 องค์ประกอบหลัก ดังนี้ 1) การนำองค์กร 2) การวางแผนกลยุทธ์ 3) การมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียน 4) การวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ 5) การมุ่งเน้นพัฒนาครูและบุคลากร 6) การมุ่งเน้นการปฏิบัติการจัดการเรียนการสอน และ 7) ผลลัพธ์ด้านผู้เรียน โดยนำองค์ประกอบไปสร้างรูปแบบการพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศระดับสากลได้ 6 ระบบ ได้แก่ ระบบที่ 1 การนำองค์กร โดยต้องรู้และเข้าใจบริบทของโรงเรียนที่มีความท้าทายเพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดทิศทางการพัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ ระบบที่ 2 การวางแผนกลยุทธ์ในการบริหารงาน โดยผู้อำนวยการโรงเรียนจะต้องนำวิสัยทัศน์มาดำเนินการในการวางแผนเชิงกลยุทธ์ไปสู่ความเป็นเลิศ ระบบที่ 3 การบริหารจัดการที่มุ่งเน้นผู้เรียน การพัฒนาหลักสูตรตามความสามารถของผู้เรียนโดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน ระบบที่ 4 การวัดสารสนเทศและการจัดการความรู้เพื่อกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จและวิธีการวัดผลการปฏิบัติงานของทุกระบบ ระบบที่ 5 การพัฒนาบุคลากรเป็นฐานในการกำหนดกลยุทธ์เพื่อพัฒนาขีดความสามารถการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ระบบที่ 6 ระบบการเรียนการสอนเชื่อมโยงกับระบบการพัฒนาบุคลากรให้มีความพร้อมที่จะปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนองค์ประกอบที่ 7 เป็นผลลัพธ์ของการดำเนินงาน

ภิญโญ จูสี (2558) ได้ทำการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย 1) นโยบายและยุทธศาสตร์ ที่เน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่เกิดผลกับผู้เรียน 2) ภาวะผู้นำที่เน้นการยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ 3) การบริหารและพัฒนาบุคคลในองค์กรที่เน้นการจัดวางตัวบุคคลที่มีความรู้ความสามารถตรงกับงาน 4) กระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยยึดการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม 5) ทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงานที่เน้นการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า 6) บรรยากาศในการทำงานที่เสริมสร้างการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และ 7) การติดต่อสื่อสารที่มีความหลากหลายในช่องทางการสื่อสาร

ธนพล ทองยัง (2564) ได้กล่าวไว้ว่า แนวทางการบริหารและการจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนบ้านพนาสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ประกอบด้วย ด้านการวางแผน (Planning) โรงเรียนควรวางแผนกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ไปจนถึงการดำเนินงานในการพัฒนาการศึกษาอย่างเป็นระบบตามมาตรฐานการศึกษา เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมด้านการจัดการองค์การ (Organizing) โรงเรียนควรวางแผนโครงสร้างฝ่ายงาน โดยเน้นการบริหารและการจัดการแบบมีส่วนร่วม ส่งเสริมให้

ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาด้านภาวะการเป็นผู้นำ (Leading) ผู้บริหารควรบริหารและจัดการโดยการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างครู บุคลากรในสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครอง เพื่อให้การดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล และด้านการควบคุม (Controlling) โรงเรียนควรจัดระบบนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานและการพัฒนาครู และบุคลากรภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ และมีรูปแบบการนิเทศที่หลากหลาย เพื่อให้การทำงานเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

พิกุล สุรินทร์ (2564) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านคุณภาพของเด็ก

1.1 การดำเนินงานของสถานศึกษาสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีหรือพัฒนาเป็น นวัตกรรมการบริหารจัดการคุณภาพเด็กปฐมวัยมีแนวทาง ดังนี้

- 1) สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของกระทรวงโดยเน้นการมีส่วนร่วมและความรับผิดชอบร่วมกัน
- 2) สถานศึกษาตั้งเป้าหมายความสำเร็จตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย
- 3) สถานศึกษาประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ครูและบุคลากรได้ตระหนักถึงความสำคัญในการประกันคุณภาพการจัดการศึกษา
- 4) ผู้บริหารติดตามส่งเสริมการจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการประเมินพัฒนาการโดยมีกระบวนการตามรูปแบบการวิจัยที่ชัดเจน
- 5) สถานศึกษาส่งเสริมรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัยให้สอดคล้องกับพัฒนาการทั้ง 4 ด้านตามบริบทของสังคมที่สถานศึกษาตั้งอยู่อย่างเหมาะสม

1.2 การแสดงผลลัพธ์ของการดำเนินงานที่บ่งบอกความสำเร็จในการบรรลุเป้าหมายตามแผนงานที่ตั้งไว้ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพทุกประเด็น มีแนวทางดังนี้

- 1) สถานศึกษาวิเคราะห์ความเชื่อมโยงของตัวบ่งชี้ย่อยของแต่ละมาตรฐาน
- 2) ครูปฐมวัยดำเนินการจัดประสบการณ์และเก็บรวบรวมข้อมูลพัฒนาการทุกด้าน
- 3) ครูปฐมวัยดำเนินการประเมินคุณภาพเด็กตามมาตรฐานด้านของสถานศึกษา

1.3 การนำเสนอข้อมูลสารสนเทศ สถิติ โครงการสำคัญตลอดจนร่องรอยหลักฐานต่าง ๆ สนับสนุนการดำเนินงานทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพอย่างถูกต้อง ครบถ้วน มีแนวทางดังนี้

- 1) สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการในการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ

- 2) สถานศึกษาร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลหลักฐานและเอกสาร
- 3) ครูปฐมวัยดำเนินการจัดประสบการณ์ตามแผนปฏิบัติการที่วางไว้
- 4) ครูปฐมวัยเก็บข้อมูลพัฒนาการเป็นสถิติทุกปี
- 5) ผู้บริหารติดตามการรายงานสรุปผลการประเมินตนเองของเด็กปฐมวัย
- 6) สถานศึกษาจัดเก็บข้อมูลทุกประเภทในเชิงสถิติเพื่อเปรียบเทียบ

ความก้าวหน้า

2. ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ

2.1 การนำผลการประเมินเสนอผู้บริหาร เพื่อแก้ไข ปรับปรุง พัฒนาแผนงานเพื่อให้เห็นความสอดคล้องของการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา/ แผนปฏิบัติการประจำปี มีแนวทาง ดังนี้

- 1) สถานศึกษาประชุมคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพระดับปฐมวัย
- 2) สถานศึกษานำผลการวิเคราะห์มาทำ SWOT
- 3) สถานศึกษาดำเนินการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน
- 4) ผู้บริหารนิเทศกำกับติดตามและอำนวยความสะดวก
- 5) สถานศึกษานำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา
- 6) จัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้หน่วยงานต้นสังกัด

2.2 การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาในการจัดการศึกษาปฐมวัยมีแนวทาง ดังนี้

- 1) สถานศึกษานำผลการรายงานรับรองการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก (สมศ.) มาเป็นกรอบในการสร้างเครื่องมือในการวิเคราะห์ SWOT
- 2) สถานศึกษาจัดทำเครื่องมือในการสำรวจความต้องการ
- 3) สถานศึกษาสรุปปัญหา ความต้องการ และรูปแบบการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัยตามบริบทที่สถานศึกษากำหนด
- 4) สถานศึกษานำเสนอปัญหาเพื่อหาแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2.3 การดำเนินงานของสถานศึกษาด้านการบริหารสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีหรือพัฒนาเป็นนวัตกรรมการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาได้ มีแนวทางดังนี้

- 1) สถานศึกษากำหนดแนวทางส่งเสริมการพัฒนาสถานศึกษาแบบองค์รวม
- 2) สถานศึกษาจัดทำโครงการสนับสนุนการสร้างองค์ความรู้แก่ครูและบุคลากร
- 3) สถานศึกษาประชุมเชิงปฏิบัติการ
- 4) ผู้บริหารนิเทศกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเป็นประจำ

5) สถานศึกษาจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่นวัตกรรมของสถานศึกษา

3. ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

3.1 การดำเนินงานของสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นเด็กเป็นสำคัญสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีหรือพัฒนาเป็นนวัตกรรมทางการเรียนรู้ได้ มีแนวทางดังนี้

- 1) สถานศึกษาร่วมกันกำหนดแนวทางในการจัดประสบการณ์
- 2) สถานศึกษาสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของทุกฝ่ายในองค์กร
- 3) ครูปฐมวัยวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้/ จัดทำหน่วยการเรียนรู้รวมทั้งการประเมินพัฒนาการตามสภาพจริงของเด็ก
- 4) ผู้บริหารส่งเสริมพัฒนาองค์ความรู้ของครูปฐมวัยในรูปแบบการพัฒนาตนเองที่หลากหลายเพื่อนำไปสู่การพัฒนาวัตกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาปฐมวัย
- 5) ผู้บริหารสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในด้านสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ

- 6) การจัดบรรยากาศในห้องเรียนและนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้
 - 7) ครูปฐมวัยประเมินพัฒนาการเด็กด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย
 - 8) ผู้บริหารดำเนินการนิเทศกำกับติดตาม ตรวจสอบอย่างเป็นระบบ
 - 9) ครูนำผลการประเมินไปพัฒนาสู่งานวิจัยชั้นเรียนอย่างเป็นขั้นตอน
- 3.2 การนำผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ย่อยพร้อมทั้งปัญหาและอุปสรรคมาพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องให้เกิดผลเชิงประจักษ์มีแนวทาง ดังนี้

- 1) สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการร่วมกันวิเคราะห์เป้าหมายและผลลัพธ์คุณภาพเด็กปฐมวัยในภาพรวมของสถานศึกษา
- 2) สถานศึกษาชี้แจงผลการดำเนินงานให้ทุกฝ่ายในองค์กรทราบร่วมกัน
- 3) สถานศึกษาดำเนินการจัดทำการวิเคราะห์ SWOT
- 4) สถานศึกษาติดตาม ตรวจสอบผลการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการทุกปีและแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุก 3-5 ปี
- 5) สถานศึกษาสรุปผลเชิงสถิติอย่างมีระบบรายงานผลการพัฒนาและเผยแพร่ต่อสาธารณชน

3.3 การรักษาระดับคุณภาพหรือมีผลลัพธ์ของการดำเนินงานที่ดีขึ้นหรือลดปัญหาด้านการจัดการประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญได้ มีแนวทางดังนี้

- 1) สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการในการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC
- 2) สถานศึกษาจัดประชุมทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

- 3) ผู้บริหารครูและผู้เกี่ยวข้องร่วมกันดำเนินการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC
- 4) ผู้บริหารนิเทศกำกับติดตามและร่วมกันประเมินผลกระบวนการเรียนรู้
- 5) ผู้บริหารครูและผู้เกี่ยวข้องร่วมกันสรุปรายงานผลและจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Show and Share) ในสถานศึกษา

พรรณระพี คุณนะวนิชพงษ์ (2559) ได้ทำการวิเคราะห์การบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย พบว่า การบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล ประกอบด้วย 1) บริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมและการนำองค์กร 2) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ 3) การมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) การวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ 5) การมุ่งเน้นพัฒนาบุคลากร และ 6) การจัดการกระบวนการเรียนการสอน

ประทีป ศรีเพชรเจริญ (2558) ได้ทำการศึกษาการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพเพื่อมุ่งสู่ความเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง โดยแนวทางในการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพเพื่อมุ่งสู่ความเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล คือ 1) การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ สถานศึกษาศึกษา ความต้องการและความแตกต่างในการเรียนรู้ของนักเรียนและนำข้อมูลที่ได้มาจัดทำหลักสูตรและพัฒนาเนื้อหาวิชาให้เหมาะสม 2) การนำองค์กร ได้แก่ ผู้บริหารดำเนินการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ระยะสั้น-ระยะยาว ค่านิยม การสื่อสาร การสร้างคุณค่าและการทำให้เกิดความสมดุลของคุณค่าระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม และ 3) การจัดการและกระบวนการ ได้แก่ ผู้บริหารมีการแลกเปลี่ยนกลยุทธ์ที่ประสบความสำเร็จทั่วทั้งองค์กรเพื่อผลักดันให้เกิดการเรียนรู้และการสร้างนวัตกรรม

พรจรรย์ พัทธมณี (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่สร้างขึ้นในรูปแบบ PIE MODEL ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ 3 เงื่อนไขความสำเร็จ ได้แก่ 1) ปัจจัยนำเข้า (Input) ประกอบด้วยบุคลากรและการบริหารสถานศึกษา 2) กระบวนการ (Process) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน (Planning : P) ประกอบด้วย การนำองค์กร การวางแผนเชิงกลยุทธ์และการมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงาน (Implementing : I) ประกอบด้วย การมุ่งเน้นบุคลากรและการจัดการกระบวนการ และขั้นตอนที่ 3 การประเมินผลการดำเนินงาน (Evaluating : E) ประกอบด้วย การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้และผลลัพธ์ 3) ผลสัมฤทธิ์ (Results) ประกอบด้วย ผลผลิต ได้แก่ คุณภาพของผู้เรียน และผลลัพธ์ ได้แก่ ความพึงพอใจของครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน 4) สภาพแวดล้อม (Environment) ประกอบด้วยปัจจัยที่เอื้อและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารจัดการและเงื่อนไขความสำเร็จ 33 เงื่อนไข ได้แก่ 1) นโยบายการบริหารจัดการระบบคุณภาพใน

โรงเรียนมาตรฐานสากล 2) ความรู้ความสามารถและการมีส่วนร่วมของบุคลากร และ 3) การนิเทศติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการ

สายใจพวง สายใจ (2561) กล่าวว่า การบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งระบบเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านผู้เรียน ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอนและด้านการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ จะต้องมีการเตรียมการใน 4 ระบบในการพัฒนาสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล คือ ระบบหลักสูตร ระบบการจัดการเรียนการสอน ระบบบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ และระบบการบริหารจัดการ แต่ละระบบมีหลักการสำคัญที่ทำให้สถานศึกษามีคุณภาพ ได้แก่ หลักการบริหารจัดการ หลักกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม บทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้อง รายละเอียดดังนี้

1. เป้าหมายของโรงเรียนมาตรฐานสากล

โรงเรียนที่จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เทียบเคียงมาตรฐานสากล มีตัวชี้วัดความสำเร็จ 3 ด้าน คือ ด้านผู้เรียน ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน และด้านการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ

2. กระบวนการในการพัฒนา ประกอบด้วย

2.1 ระบบ

การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพสู่มาตรฐานสากลนั้น จะต้องจัดระบบการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย 4 ระบบ คือ ระบบหลักสูตร ระบบการจัดการการเรียนรู้ ระบบบรรยากาศแห่งการเรียนรู้และระบบการบริหารจัดการให้มีคุณภาพสู่มาตรฐานสากล

2.2 หลักการสำคัญ

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้บรรลุตามระบบการจัดการศึกษา มีหลักการสำคัญ 3 ประการ ได้แก่

1) หลักการบริหารจัดการ ได้แก่ หลักกฎหมาย หลักคุณธรรม หลักการมีส่วนร่วมหลักการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลหลักภาวะผู้นำ (Leadership)

2) หลักกระบวนการบริหาร การวางแผน การนำไปใช้ การสนับสนุน การนิเทศ กำกับติดตาม การประเมินผล

3) บทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้อง บทบาทของผู้บริหาร บทบาทของครูผู้สอน บทบาทของผู้เรียนบทบาทของผู้ปกครอง ชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน บทบาทของคณะกรรมการบริหาร สถานศึกษา

3. วิธีการสู่ความสำเร็จ

วิธีการที่จะทำให้สถานศึกษาบรรลุผลตามมาตรฐานสากล มีองค์ประกอบของความสำเร็จ คือ การบริหารจัดการ (M: Management) การประเมินผล (E: Evaluation) การพัฒนา (D: Developed) บริบท (F: Fundamental) การปฏิบัติ (A: Action) และนวัตกรรม (I: Innovation)

มานะ สุตสงวน (2562) กล่าวถึง การบริหารจัดการโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสู่มาตรฐานสากล ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 3 องค์ประกอบ ได้แก่

1) ด้านการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การชั้นนำ และการควบคุมเนื่องจากการวางแผนอย่างมืออาชีพ โดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน มีการกำหนดเป้าหมายอย่างชัดเจน มีการปฏิบัติตามแผน มีการนิเทศ กำกับ ติดตามและปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น มีการประเมินครบวงจรและนำไปใช้ประโยชน์จริง ผู้บริหารจึงเป็นบุคคลสำคัญที่สุด ผลการดำเนินงานของโรงเรียนดังกล่าว ทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสู่มาตรฐานสากล

2) ด้านคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานสากล ได้แก่ ความเป็นเลิศทางวิชาการ สื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา ล้ำหน้าทางความคิด ผลงานอย่างสร้างสรรค์ และร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลก เนื่องจากคุณภาพผู้เรียนทั้ง 5 ด้าน มีความสัมพันธ์สอดคล้องกัน ผู้บริหารจะต้องจัดให้มีเวทีวิชาการ และกิจกรรมอื่น ๆ ให้นักเรียนได้แสดงออกถึงความรู้ ความสามารถ ด้านวิชาการ และภาษาต่างประเทศ การคิดริเริ่มสร้างสรรค์และผลิตผลงานที่มีคุณภาพ การร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลกโดยการบูรณาการที่มีประสิทธิภาพ

3. ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสู่มาตรฐานสากลตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (TOA) ได้แก่ การนำองค์กร การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้เสีย การวัด วิเคราะห์ และการจัดการความรู้ การเน้นบุคลากร การจัดการกระบวนการ และผลลัพธ์ เนื่องจากการกำหนดแผนกลยุทธ์และการดำเนินงานทุกขั้นตอน ผู้บริหารและบุคลากรทุกคนทุกฝ่ายต้องร่วมมือร่วมแรงร่วมใจในการทำงาน โดยเฉพาะการกำหนดให้โรงเรียนเป็นนิติบุคคลเพื่อให้มีอำนาจในการบริหารจัดการโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้นักเรียนได้รับการพัฒนาคุณภาพสู่มาตรฐานสากล

ไพชนนต์ ศรีม่วง (2559) ได้กล่าวว่า การบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียน ควรมีการปรับปรุงขั้นตอนการปฏิบัติงานให้ดำเนินงานเป็นไปด้วยความรวดเร็ว มีการดำเนินการจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีการจัดการเกี่ยวกับข้อมูลสารสนเทศ มีการพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษา มีกระบวนการทำงานที่เอื้อต่อการดำเนินการที่บรรลุเป้าหมายได้ และมีผลการดำเนินงานที่เกิดจากภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา โดยการบริหารจัดการระบบคุณภาพ มีองค์ประกอบ 7 ด้าน ได้แก่ (1) การนำองค์กรแบบมีส่วนร่วม (2) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ (3) การมุ่งเน้นนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (4) การวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ (5) การมุ่งเน้นบุคลากร (6) การจัดการกระบวนการเรียนการสอน และ (7) ผลลัพธ์

ตารางที่ 2.5 การสังเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

องค์ประกอบของการ บริหารจัดการคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา	ประทีป ศรีเพชรเจริญ	พรจรรย์ พัชรหมณี (2558)	ภิญโญ จูสี (2558)	พรณระพี คุณะวานิชพงษ์	ไพชยนต์ ศรีม่วง (2559)	อุดม ขุสิวรรณ (2559)	สายใจ พวงสายใจ (2561)	มานะ สุดสงวน (2562)	ธนพล ทองยัง (2564)	พิบูล สุรินทร์ (2564)	รวม
1. ด้านการพัฒนา หลักสูตรและการจัดการ เรียนการสอน		✓	✓		✓	✓	✓		✓	✓	7
2. ด้านการพัฒนาครู และบุคลากร		✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓		7
3. ด้านการวางแผนกล ยุทธ์				✓							1
4. ด้านการพัฒนา คุณภาพผู้เรียน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10
5. ด้านการบริหาร จัดการและการนำ องค์กรแบบมีส่วนร่วม	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10
6. ด้านการวัดและ ประเมินผล		✓			✓			✓			3
7. ด้านผลลัพธ์ผู้เรียน					✓	✓					2
8. ด้านทรัพยากรที่ใช้ใน การปฏิบัติงาน			✓								1
9. ด้านบรรยากาศในการ ทำงาน			✓								1
10. ด้านการ ติดต่อสื่อสาร			✓								1

จากตารางที่ 2.5 การสังเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาข้างต้น พบว่า องค์ประกอบ 4 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการ

เรียนการสอน ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และด้านการบริหารจัดการและการนำองค์กร

8. สภาพทั่วไปและบริบทของโรงเรียนแวงใหญ่วิทยาคม

สภาพทั่วไปและบริบทของโรงเรียนแวงใหญ่วิทยาคม โดยสรุปมีดังนี้

8.1 ข้อมูลทั่วไป

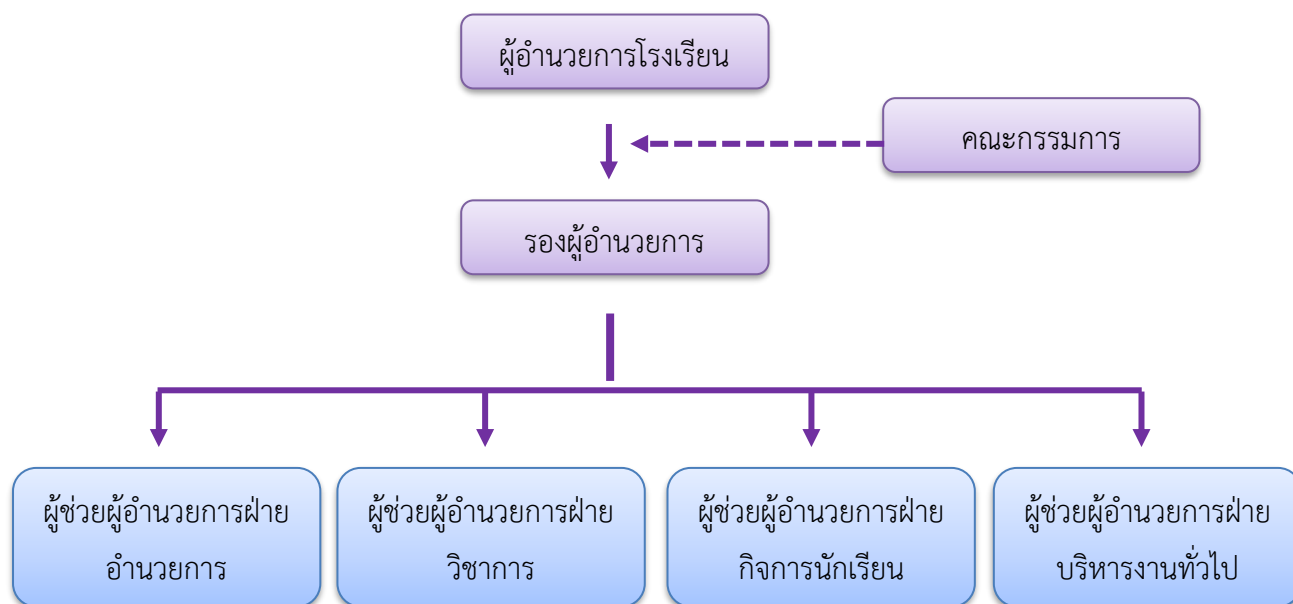
โรงเรียนแวงใหญ่วิทยาคม อำเภอแวงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษา ประเภทสหศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งอยู่เลขที่ 93 หมู่ที่ 7 ตำบลแวงใหญ่ อำเภอแวงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น ตั้งขึ้นตามประกาศของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายนิพนธ์ ศศิธร) ลงวันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2518 เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษา ประเภทสามัญ

โรงเรียนแวงใหญ่วิทยาคม เปิดทำการสอนครั้งแรกเมื่อวันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2518 โดยเปิดรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 2 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 58 คน ในระยะแรกกรรมสามัญศึกษาไม่ได้จัดอัตรากำลังครูให้ตามกำหนดได้ กรมสามัญศึกษาแต่งตั้งให้ นายเทียบ เทนอิสสระ ครูใหญ่โรงเรียนชุมชนบ้านแวงใหญ่ รักษาการในตำแหน่งครูใหญ่ สถานที่ทำการสอนครั้งแรกได้อาศัย หอประชุมโรงเรียนชุมชนบ้านแวงใหญ่เป็นที่ทำการสอน ในวันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2518 ทางราชการ โดยกรมสามัญศึกษาได้แต่งตั้งให้ นายปรีชา คำภักดี วุฒิ กศ.บ. ครูโทจากโรงเรียนชุมแพศึกษา อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น มาดำรงตำแหน่งครูใหญ่ และได้รับแต่งตั้งเป็นอาจารย์ใหญ่ตามคำสั่งของกรมสามัญศึกษาที่ 3851/2521 ต่อมาในวันที่ 29 ธันวาคม พ.ศ. 2519 โรงเรียนได้ย้ายมาเรียนที่อาคารชั่วคราวที่ชาวบ้านแวงใหญ่ และผู้ปกครองนักเรียนเสียสละสร้างให้ ณ บริเวณโรงเรียนปัจจุบัน

โรงเรียนแวงใหญ่วิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เปิดทำการสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยในปีการศึกษา 2564 มีจำนวนนักเรียนนักเรียน 603 คน มีบุคลากรจำนวน 41 คน ดังนี้

บุคลากร ปีการศึกษา 2564	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	พนักงาน ราชการ	ครู อัตรา จ้าง	เจ้าหน้าที่ อื่นๆ	ลูกจ้าง ชั่วคราว	รวม
จำนวน	2	28	3	3	2	3	41

8.1.1 โครงสร้างการบริหารของสถานศึกษา

8.1.2 วิสัยทัศน์ (VISION)

โรงเรียนวงใหญ่วิทยาจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีคุณภาพเข้าสู่มาตรฐานสากล และมีคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงภายในปี 2567

8.1.3 พันธกิจ (MISSION)

1. พัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนสอดคล้องความต้องการเทียบเคียงมาตรฐานสากล
2. พัฒนาครูและวิธีการจัดการเรียนการสอน ให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ
3. พัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการควบคู่คุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
4. พัฒนาสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ และจัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวกเทคโนโลยี ให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ
5. บริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมเชิงคุณภาพตามหลักธรรมาภิบาล

8.1.4 เป้าประสงค์ (GOALS)

1. หลักสูตรที่สนองความต้องการของผู้เรียน และครูมีการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพเทียบเคียงมาตรฐานสากล
2. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน

3. นักเรียนมีคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
4. นักเรียนทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21
5. โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมและการให้บริการที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน
ส่งผลให้นักเรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้
6. การบริหารจัดการของโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล
7. การสร้างความเข้มแข็งของระบบประกันคุณภาพภายใน

8.1.5 กลยุทธ์โรงเรียน

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนด้วยระบบคุณภาพ (Quality System Management)

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล (World – Class Standard School)

กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลก (World Citizen) มีความรู้ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา มีทักษะในการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์และมีจิตสาธารณะ

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาครูและบุคลากรให้มีศักยภาพในด้านวิชาการ ส่งเสริมสนับสนุนให้มีความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานตามสายงานและมาตรฐานวิชาชีพ

กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาเทคโนโลยีแหล่งเรียนรู้ให้มีบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และสนับสนุนความร่วมมือกับทุกภาคส่วน

8.1.6 หลักสูตรและการบริการทางการศึกษาของโรงเรียน

1. หลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน มีจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคมตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2561)

2. โรงเรียนเข้าร่วมโครงการพิเศษต่าง ๆ ดังนี้

- โครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล
- โครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล
- โครงการบูรณาการความร่วมมือเพื่อพัฒนาระบบกลไกการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับห้องเรียน
- โครงการศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา
- โรงเรียนคุณภาพด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และเทคโนโลยีตามมาตรฐาน สสวท. (SMT)

8.1.7 ข้อมูลนักเรียน (ข้อมูล ณ วันที่ 10 เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2564)

ตารางที่ 2.6 จำนวนนักเรียนปีการศึกษา 2564 รวมทั้งสิ้น 603 คน

ระดับชั้นเรียน	จำนวนห้อง	เพศ		รวม	เฉลี่ยต่อห้อง
		ชาย	หญิง		
มัธยมศึกษาปีที่ 1	3	59	56	115	39
มัธยมศึกษาปีที่ 2	3	60	57	117	42
มัธยมศึกษาปีที่ 3	3	62	66	128	37
รวม ม.ต้น	9	181	179	360	
มัธยมศึกษาปีที่ 4	3	43	55	98	44
มัธยมศึกษาปีที่ 5	2	30	62	92	27
มัธยมศึกษาปีที่ 6	2	22	31	53	34
รวม ม.ปลาย	7	95	148	243	
รวมทั้งหมด	15	276	327	603	

8.1.8 อาคารสถานที่ เทคโนโลยี และสิ่งอำนวยความสะดวกที่สำคัญของโรงเรียน

- 1) อาคารเรียน จำนวน 3 หลัง ได้แก่
 - แบบ 106 ต จำนวน 1 หลัง
 - แบบ 316 ล จำนวน 1 หลัง
 - แบบ 216 ล จำนวน 1 หลัง
- 2) อาคารประกอบ จำนวน 5 หลัง ได้แก่
 - อาคารฝึกงานอุตสาหกรรมศิลป์ จำนวน 1 หลัง
 - อาคารฝึกงาน 102/27 จำนวน 1 หลัง
 - ลานกีฬา หอประชุม จำนวน 1 หลัง
 - โรงอาหาร จำนวน 1 หลัง
 - โดม จำนวน 1 หลัง
- 3) สิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ จำนวน 14 หลัง ได้แก่
 - ห้องน้ำชาย จำนวน 3 หลัง และ ห้องน้ำหญิง จำนวน 1 หลัง
 - บ้านพักครู จำนวน 10 หลัง
- 4) ห้องปฏิบัติการอื่น ๆ จำนวน 5 ห้อง ได้แก่
 - ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ จำนวน 3 ห้อง
 - ห้องปฏิบัติการทางภาษา จำนวน 2 ห้อง

9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วย

9.1 งานวิจัยภายในประเทศ

อดุลย์ศักดิ์ บุญอเนก (2564: 57-80) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา โดยใช้เครือข่ายในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 26 โดยการดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ระยะ ได้แก่ 1) ศึกษาองค์ประกอบของการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาและการดำเนินงานของเครือข่าย กลุ่มเป้าหมายยืนยันองค์ประกอบเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน 2) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา กลุ่มตัวอย่างการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์เป็นผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน 318 คน 3) สร้างรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา โดยใช้เครือข่าย กลุ่มเป้าหมายในการประชุมวิพากษ์ร่างรูปแบบเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และครูผู้สอน 63 คน และกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิในการยืนยันรูปแบบ 9 คน และ 4) ทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา โดยใช้เครือข่าย กลุ่มเป้าหมายในการทดลองใช้เป็นผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูผู้สอน 202 คน กลุ่มเป้าหมายในการประเมินผลเป็นคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษา (ก.ต.ป.น.) และศึกษานิเทศก์ 20 คน กลุ่มเป้าหมายที่ให้ข้อมูลสำคัญเป็นนักเรียน 140 คน และผู้ปกครองและชุมชน 105 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาองค์ประกอบจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์ พบว่า ได้องค์ประกอบ 8 องค์ประกอบ และตัวบ่งชี้ 87 ตัวบ่งชี้ ส่วนผลการวิเคราะห์องค์ประกอบและตัวบ่งชี้การดำเนินงานของเครือข่าย ได้องค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ และตัวบ่งชี้ 74 ตัวบ่งชี้ 2) ผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 26 พบว่า โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และโดยรวมมีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด 3) รูปแบบ ประกอบด้วย (1) บทนำ ซึ่งประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ และเป้าหมาย (2) ขั้นตอนการสร้างเครือข่าย ประกอบด้วยขั้นตอนถึงความสำเร็จในการสร้างเครือข่าย ขั้นตอนหน่วยงาน/องค์กรเครือข่าย ขั้นสร้างพันธมิตรร่วมกัน ขั้นบริหารจัดการการเครือข่าย ขั้นพัฒนาความสัมพันธ์ และขั้นรักษาความสัมพันธ์ (3) วิธีการดำเนินงานตามรูปแบบ (4) กระบวนการดำเนินงานของเครือข่าย ประกอบด้วย กิจกรรมสำคัญที่เสริมประสิทธิภาพการดำเนินการกิจของเครือข่าย เทคนิค/วิธีการพัฒนาสมาชิกเครือข่าย กระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ คุณลักษณะที่ดีของสมาชิกและผู้นำ เครือข่ายและการปฏิบัติงานของเครือข่าย และการสะท้อนผล ซึ่งนำเอาปัจจัยทางการบริหารจัดการศึกษามาปฏิบัติในการดำเนินงานของเครือข่ายเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาที่ประกอบด้วย ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้าน

วัสดุอุปกรณ์ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการบริหารจัดการ (5) การประเมินผลการใช้รูปแบบ และ (6) เงื่อนไขความสำเร็จของการนำรูปแบบไปใช้ และ 4) ผลจากการทดลองใช้รูปแบบ พบว่า (4.1) ด้านผลที่เกิดจากขั้นตอนการสร้างเครือข่ายก่อนการดำเนินการ โดยภาพรวมมีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนหลังการดำเนินการโดยภาพรวมมีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด (4.2) ด้านผลที่เกิดจากการดำเนินงานของเครือข่ายก่อนการดำเนินการ โดยภาพรวมมีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนหลังการดำเนินการโดยภาพรวมมีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด (4.3) ด้านผลที่เกิดจากการกระบวนการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาของเครือข่ายก่อนการดำเนินการโดยภาพรวมมีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนหลังการดำเนินการโดยภาพรวมมีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และผลการสอบถามความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครองและชุมชนที่มีต่อรูปแบบโดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

มนตรา พักมงคล (2564: 334-350) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อยกระดับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โรงเรียนราชานุบาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาน่าน เขต 1 โดยการศึกษาวิจัยและพัฒนา 3 ขั้นตอน 1) สร้างรูปแบบ โดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ ยกร่างและตรวจสอบความเป็นไปได้โดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์และแบบประเมิน 2) การทดลองใช้รูปแบบในปีการศึกษา 2562 โดยคณะกรรมการการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวน 87 คน และคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวน 5 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินตนเอง 3) ประเมินรูปแบบโดยคณะกรรมการการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวน 87 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมิน สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบมี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) องค์ประกอบการพัฒนาคุณภาพการศึกษา 4) กระบวนการบริหารจัดการ 5 ขั้นตอน 5) ผลลัพธ์ และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จ โดยรวมรูปแบบมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ผลการทดลองใช้ พบว่า ผลการประเมินตนเองตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับดีเลิศ นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ปีการศึกษา 2562 สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ นักเรียนได้รับรางวัลระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับจังหวัด รวมจำนวน 60 รางวัล ครูได้รับรางวัลครูผู้สอนดีเด่นและเป็นวิทยากรเผยแพร่ความรู้ระดับจังหวัดและเขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียนได้รับรางวัลระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับจังหวัด รวมจำนวน 7 รางวัล ผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก และรูปแบบมีความเป็นไปได้ ความเหมาะสมความถูกต้องครอบคลุม และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

ดำรงค์ บุญกลาง (2560: 163-175) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือ โดยดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการบริหารคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือ โดยเก็บแบบสอบถาม จำนวน 18 คน และสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน ขั้นตอนที่ 2 ร่างรูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือ โดยการนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 มาร่างรูปแบบและวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเพื่อประเมินรูปแบบ ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบความเหมาะสมร่างรูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือ โดยการจัดสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ 7 คน ขั้นตอนที่ 4 ประเมินรูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือ โดยกลุ่มผู้รู้แจ้ง จำนวน 56 คน ผลวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือ โดยผ่านการพัฒนาและตรวจสอบประเมิน มีองค์ประกอบด้วย 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) สำคัญ ประกอบด้วยการบริหาร 7 ด้าน ได้แก่ การนำองค์การ การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การมุ่งเน้นนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ การมุ่งเน้นบุคลากร การจัดการกระบวนการ และผลลัพธ์ 4) แนวทางการนำรูปแบบไปสู่การปฏิบัติ 5) เงื่อนไขการนำรูปแบบไปสู่ความสำเร็จ และผลการยืนยันรูปแบบจากกลุ่มผู้รู้แจ้ง 56 คน พบว่า รูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

สมชาย เผือกตระกูลชัย (2563: 144-159) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาค 17 โดยดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการการประกันคุณภาพภายใน โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 313 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องการประกันคุณภาพภายใน จำนวน 12 คน ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพภายใน ตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบ โดยผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านนโยบายการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 5 คน และขั้นตอนที่ 3 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการนำรูปแบบการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายใน

ไปใช้ในการพัฒนา โดยใช้แบบประเมินในการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 313 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index: PNI_{modified}) ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาค 17 ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาค 17 ในภาพรวมมีสภาพที่พึงประสงค์ในการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด 2) รูปแบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาค 17 ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ คือ (1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา (3) จัดระบบบริหารและสารสนเทศ (4) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (5) จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา (6) จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (7) จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายใน และ (8) จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยมีแนวคิดในการบริหารตาม POSDC เป็นตัวขับเคลื่อนการดำเนินงาน 3) ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาค 17 ไปใช้ในการพัฒนา พบว่า มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

ศศิมาภรณ์ นันทะสิงห์ และ สุมาลี ศรีพุทธรินทร์ (2564: 75-85) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และแนวทางพัฒนาการบริหารและการจัดการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 มีการดำเนินการวิจัยเป็น 2 ระยะ ระยะที่ 1 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน จำนวน 400 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ร้อยละ ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ระยะที่ 2 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 3 คน ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีจำนวน 4 ฉบับ คือ 1) แบบสอบถามสภาพปัจจุบันของการบริหารและการจัดการโรงเรียน 2) แบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารและการจัดการโรงเรียน 3) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และ 4) แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารและการจัดการโรงเรียน สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วน

เบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็น ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการบริหารและการจัดการโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารและการจัดการโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ความต้องการจำเป็นของการบริหารและการจัดการโรงเรียน สูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ ด้านการมีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา และด้านการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ และ 3) แนวทางการพัฒนาการบริหารและการจัดการโรงเรียน พบว่า มีความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมาก

สนอง สุตสะอาด และ ศศิรดา แพงไทย (2561: 150-159) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารโรงเรียนคุณภาพที่มีประสิทธิผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารโรงเรียนคุณภาพที่มีประสิทธิผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนรัฐบาลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1-7 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 302 คน เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนคุณภาพที่มีประสิทธิผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันในการบริหารโรงเรียนคุณภาพที่มีประสิทธิผลในทุกด้าน คือ 1) ด้านการบริหารจัดการ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางโดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.56 (S.D.= 1.03) – 3.35 (S.D.=0.48) 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางโดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.42 (S.D.=1.01) – 3.12 (S.D.=0.65) 3) ด้านสิ่งแวดล้อม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางโดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.62 (S.D.=1.00) – 4.02 (S.D.=0.71) และ 4) ด้านการมีส่วนร่วมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.76 (S.D.=0.95) – 3.12 (S.D.=0.83) ตามลำดับ โดยมีสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารโรงเรียนคุณภาพที่มีประสิทธิผลในทุกด้าน คือ 1) ด้านการบริหารจัดการ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.72 (S.D.=0.45) – 4.98 (S.D.=0.15) 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.95 (S.D.=0.21) – 4.99 (S.D.=0.11) 3) ด้านสิ่งแวดล้อม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.91 (S.D.=0.29) – 4.99 (S.D.=0.10) และ 4) ด้านการมีส่วนร่วม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.92 (S.D.=0.27) – 4.96 (S.D.=0.20) ตามลำดับ และค่าดัชนี Modified Priority Needs Index (PNI Modified) ในการบริหารโรงเรียนคุณภาพที่มีประสิทธิผล ในทุกด้าน คือ 1) ด้านการบริหารจัดการ มีค่า PNI เท่ากับ 0.70 2) ด้านการจัดการ

เรียนรู้มีค่า PNI เท่ากับ 0.77 3) ด้านสิ่งแวดล้อม มีค่า PNI เท่ากับ 0.59 และ 4) ด้านการมีส่วนร่วม มีค่า PNI เท่ากับ 0.67 ตามลำดับ

พรรณระพี คุณะวนิชพงษ์ (2559: 123) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากลโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย โดยศึกษาการบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากลโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย และเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากลโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารโรงเรียน จำนวน 27 คน ข้าราชการครูระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 44 คน และข้าราชการครูระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 42 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 113 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากลตามแนวทางการดำเนินงานตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล ปี 2557-2558 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่ามัธยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวและการทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากลโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัยโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การจัดการกระบวนการ การวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ การมุ่งเน้นบุคลากร และการนำองค์กร และผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากลโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย เมื่อจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่า ความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากลโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัยในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการจัดการกระบวนการมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ พบว่า ความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารโรงเรียนแตกต่างกับข้าราชการครูระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่มีความแตกต่างกัน

อุดม ชูสิวรรณ (2559: 214-215) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศระดับสากล โดยการดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 5 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสาร วิเคราะห์หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในระดับสากล ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาภาคสนามจากโรงเรียนกรณีศึกษา จำนวน 3 โรงเรียน เลือกจากโรงเรียนในโครงการ โรงเรียนมาตรฐานสากลที่ประสบความสำเร็จเพื่อศึกษาองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย วิธีปฏิบัติในแต่ละองค์ประกอบของการบริหารคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศระดับสากล ขั้นตอนที่ 3 ออกแบบระบบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศระดับสากล ขั้นตอนที่ 4 การตรวจสอบระบบการ

บริหารคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศระดับสากล และขั้นตอนที่ 5 การประเมินระบบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศระดับสากล เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง จำนวน 5 ฉบับ ซึ่งใช้สัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้างาน ครู ผู้ปกครองและนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา การสร้างข้อสรุปแบบอุปนัยหรือวิเคราะห์องค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อย ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของการบริหารคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศระดับสากลประกอบด้วย 7 องค์ประกอบหลัก ดังนี้ 1) การนำองค์การ 2) การวางแผนกลยุทธ์ 3) การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) การวัดการวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ 5) การมุ่งเน้นบุคลากร 6) การมุ่งเน้นการปฏิบัติ และ 7) ผลลัพธ์ด้านผู้เรียน โดยการนำองค์ประกอบไปสร้างรูปแบบการพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศระดับสากล ได้ 6 ระบบ ดังนี้ ระบบที่ 1 การนำองค์การโดยต้องรู้และเข้าใจบริบทของโรงเรียนที่มีความท้าทาย เพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดทิศทางการพัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ ระบบที่ 2 การวางแผนกลยุทธ์ผู้อำนวยการโรงเรียนจะต้องนำวิสัยทัศน์มาดำเนินการในการวางแผนเชิงกลยุทธ์ไปสู่ความเป็นเลิศ ระบบที่ 3 การบริหารจัดการที่มุ่งเน้นผู้เรียน การพัฒนาหลักสูตรตามความสามารถของผู้เรียนโดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน ระบบที่ 4 การวัดสารสนเทศและการจัดการความรู้เพื่อกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จและวิธีการวัดผลการปฏิบัติงานของทุกระบบ ระบบที่ 5 การพัฒนาบุคลากรเป็นฐานในการกำหนดกลยุทธ์เพื่อพัฒนาขีดความสามารถการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ระบบที่ 6 ระบบการเรียนการสอนเชื่อมโยงกับระบบการพัฒนาศักยภาพให้มีความพร้อมที่จะปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนองค์ประกอบที่ 7 เป็นผลลัพธ์ของการดำเนินงานจาก 6 ระบบ

9.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Ka-ho Mok (2002) ได้ทำการศึกษาเรื่อง "Decentralization and mercerization of education in Singapore: A case study of the school excellence model" โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อตรวจสอบและศึกษาถึงปรัชญาและหลักการของรูปแบบความเป็นเลิศของสถานศึกษาในประเทศสิงคโปร์ เนื่องจากรัฐบาลสิงคโปร์เปิดโอกาสให้สถานศึกษาได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ โดยการนำเสนอนโยบายการกระจายอำนาจ เพราะหวังว่าสถานศึกษาในแต่ละโรงเรียนมีความสามารถและยืดหยุ่นที่จะพัฒนาจุดแข็งของตนเองและเหมาะสมกับสภาพของแต่ละสถานศึกษาเป็นอย่างดี แนวทางหนึ่งที่รัฐบาลจะช่วยสนับสนุนให้การศึกษาที่มีคุณภาพคือการนำเสนอรูปแบบความเป็นเลิศสำหรับสถานศึกษา (School Excellence Model: SEM) เพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและประเมินตนเอง SEM ประกอบด้วยสองกลุ่มใหญ่ด้วยกัน คือ กลุ่มสนับสนุนและกลุ่มผลลัพธ์ โดยที่กลุ่มสนับสนุนเป็นกลุ่มที่ให้ความสนใจว่าผลลัพธ์จะเกิดขึ้นได้อย่างไร ในขณะที่กลุ่มผลลัพธ์เป็นผลที่สถานศึกษาได้รับ กลุ่มสนับสนุนมุ่งว่าผู้นำของสถานศึกษาใช้ภาวะผู้นำอย่างไรในการ

กำหนดคุณค่าและการมุ่งเน้นการเรียนรู้ของนักเรียนและผลการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ และความรับผิดชอบต่อสังคม รวมไปถึงการกำหนดแผนกลยุทธ์ของแต่ละสถานศึกษาโดยการตรวจสอบทิศทางที่ชัดเจนที่มุ่งเน้นผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง การพัฒนาแผนปฏิบัติการเพื่อจะสนับสนุนทิศทางนั้น การนำแผนไปปฏิบัติและการติดตามผลการดำเนินงานเป็นระยะ นอกจากนี้ที่ทีมงานจะต้องถูกตรวจสอบโดยการบริหารบุคลากร เป็นการทบทวนว่าสถานศึกษามีวิธีการพัฒนาและใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ในการผลักดันให้บุคลากรทำงานอย่างเต็มศักยภาพเพื่อความเป็นเลิศของสถานศึกษา การที่สถานศึกษาใช้ทรัพยากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการสนับสนุนแผนกลยุทธ์และการปฏิบัติตามกระบวนการต่างๆ เพื่อที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของสถานศึกษา กระบวนการมุ่งเน้นนักเรียน ผลลัพธ์การปฏิบัติงานและการบริหาร เป็นพื้นที่อีกกลุ่มหนึ่งในการตรวจสอบว่าการออกแบบของสถานศึกษาการปฏิบัติ การจัดการและการปรับปรุงกระบวนการหลักในภาพรวมของการจัดการศึกษาและการทำงานส่งผลต่อการขยายความเป็นอยู่ที่ดีให้กับนักเรียน รวมทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสถานศึกษา นอกจากนั้นยังรวมถึงผลลัพธ์ทางด้านบุคลากรที่แสดงถึงความสัมพันธ์ในการอบรมและพัฒนาขวัญและกำลังใจของบุคลากร ผลลัพธ์ทางด้านหุ้นส่วนและสังคม เช่น ผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษาตรงกับความต้องการของหุ้นส่วนและสังคมส่วนใหญ่ สุดท้าย คือ ผลการปฏิบัติงานหลักของสถานศึกษาจะถูกตรวจสอบโดยการทบทวนว่าการพัฒนาโดยภาพรวมของนักเรียนเป็นอย่างไรเกี่ยวกับผลผลิตทางการศึกษา

Jane B. Faulkner (2002) ได้ทำการศึกษารูปแบบความรับผิดชอบต่อของวิทยาลัยชุมชนตามเกณฑ์คุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาเกณฑ์การประเมินผลความรับผิดชอบต่อวิทยาลัยชุมชนที่มีคุณภาพ 2) ส่งเสริมกระบวนการใช้เกณฑ์การประเมินผลความรับผิดชอบต่อวิทยาลัยชุมชนที่มีคุณภาพในวิทยาลัยชุมชนที่สอดคล้องกับมาตรฐานการรับรองระดับภูมิภาค ผลการศึกษาพบว่า 1) ผู้นำวิทยาลัยชุมชนมีความเข้าใจเกณฑ์คุณภาพและวิธีการเงื่อนไขการประเมินความรับผิดชอบต่อวิทยาลัยชุมชน ด้านความเป็นผู้นำ ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ด้านนักศึกษาและผู้มีส่วนได้เสีย ด้านข้อมูลและการวิเคราะห์ ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ด้านโปรแกรมการศึกษาและกระบวนการ และด้านการจัดการกระบวนการภายในองค์กรที่สามารถนำมาใช้ในการเสริมสร้างกระบวนการมีประสิทธิผลของสถาบัน ในระดับมากที่สุด 2) ผู้นำวิทยาลัยชุมชนมีบทบาทสำคัญในความพยายามปรับปรุงคุณภาพและเสนอแนวทางวิธีการหลักการ/ เงื่อนไขการประเมินความรับผิดชอบต่อวิทยาลัยชุมชนที่สามารถนำมาพัฒนาใช้ในวิทยาเขตวิทยาลัยชุมชนให้มีประสิทธิภาพต่อสังคมทางเศรษฐกิจสิ่งแวดล้อม และองค์กรที่ต้องรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้น

E. Ossianilsson & L. Landgren (2011: 3865-3873) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบโครงการคุณภาพการจัดการเรียนการสอนผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์บนพื้นฐานของสถาบันที่ประสบความสำเร็จจากสามประเทศ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จที่

สำคัญในการบริหารคุณภาพการจัดการเรียนการสอน โดยผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และเปรียบเทียบรูปแบบคุณภาพการจัดการเรียนการสอนผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญในการบริหารคุณภาพการจัดการเรียนการสอนผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ บุคคล การเข้าถึงข้อมูล การมีส่วนร่วม ความโปร่งใส กระบวนการผลิตความยืดหยุ่น และการสื่อสารที่ใช้เป็นฐานและเป็นแรงบันดาลใจในการพัฒนานำไปใช้ในการประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอนผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในอนาคต เน้นการจัดการเรียนการสอนผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพิ่มขึ้นในความรู้เกี่ยวกับความร่วมมือในการพัฒนางานวิจัยกับเครือข่ายในต่างประเทศ มีการพัฒนารูปแบบการประเมินการจัดการเรียนการสอนผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่มีคุณภาพ ด้านวัสดุ/ เนื้อหา โครงสร้าง/ สภาพแวดล้อม/การสื่อสารความร่วมมือ และวิสัยทัศน์ความเป็นผู้นำสถาบัน เป็นต้น และประเด็นที่สำคัญเหล่านี้ควรจะนำมาพิจารณาจากมุมมองแบบองค์รวมด้วยความโปร่งใส และนวัตกรรมควรจะต้องพิจารณาถึงความยืดหยุ่นปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การบริหารจัดการและบริการในด้านการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ในระดับอุดมศึกษา เพื่อตอบสนองความคาดหวังของนักเรียนทุกระดับ และ 4) เพื่อให้ประสบความสำเร็จในการบริหารคุณภาพการจัดการเรียนการสอนผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต้องมีความตระหนักในการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนการสอนทางการเรียนรู้ผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ จะได้รับเพื่อให้บรรลุผลการเรียนรู้อย่างยั่งยืนตามกระบวนการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในยุคโลกาภิวัตน์

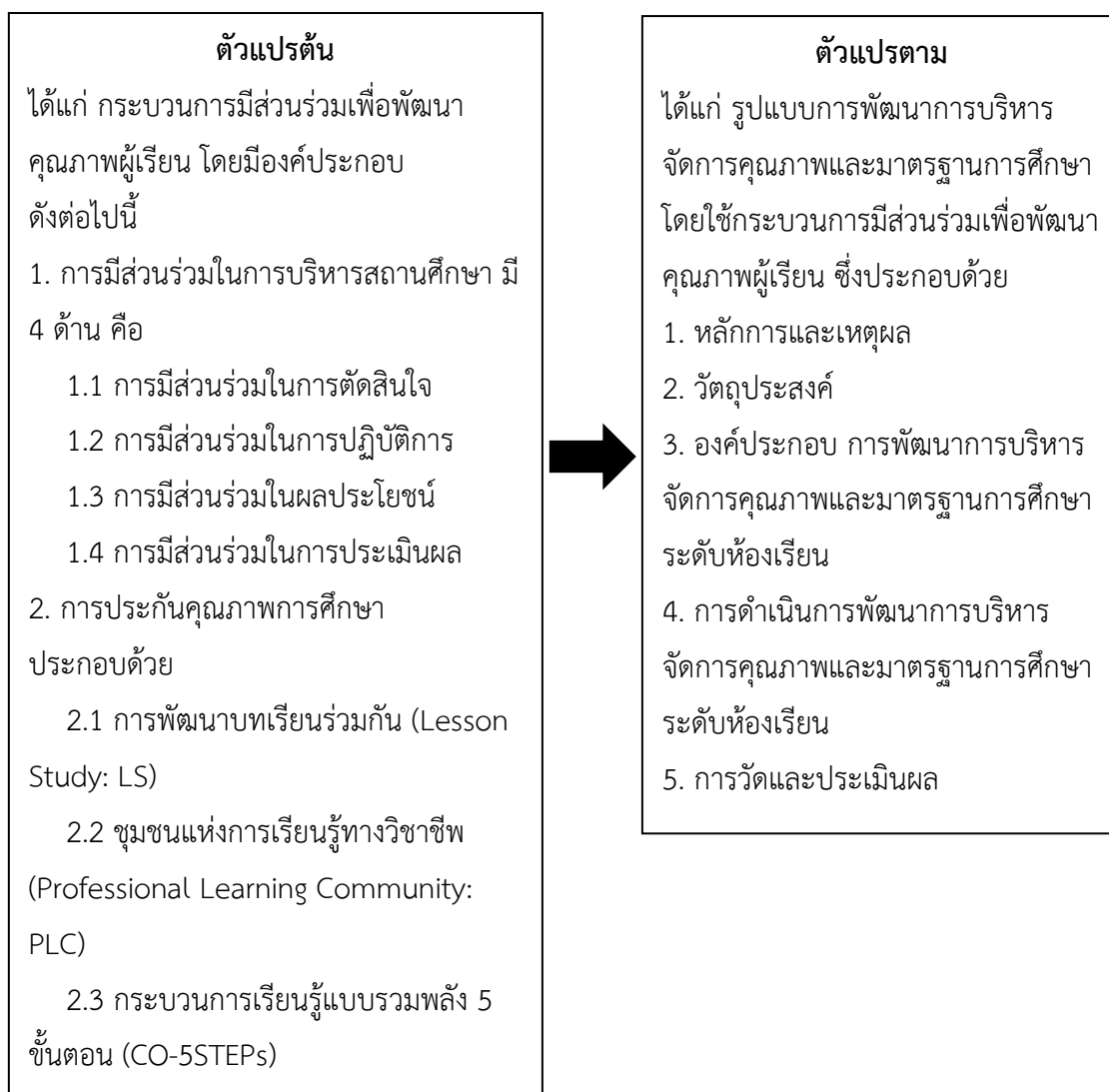
D. Masoumi & B. Lindstrom (2012) ได้ทำการศึกษาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อส่งเสริมและการประกันคุณภาพในสถาบัน มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการเสริมสร้างความเชื่อมั่นและคุณภาพการจัดการเรียนการสอนผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อส่งเสริมและการประกันคุณภาพในสถาบัน 2) ปัญหาการเสริมสร้างความเชื่อมั่นและคุณภาพการจัดการเรียนการสอนผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อส่งเสริมและการประกันคุณภาพในสถาบัน ผลการศึกษาพบว่า 1) นักเรียนที่มีภาระงานและบทบาทที่แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อปัจจัยคุณภาพการจัดการเรียนการสอนผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ด้านสถาบัน ด้านเทคโนโลยี ด้านการจัดการ ด้านนักศึกษา ด้านคณะ ด้านการประเมินผล และด้านการเรียนการสอนไม่ต่างกัน 2) นักเรียนและครูผู้สอนมีความเห็นต่อโครงสร้างพื้นฐานและเทคโนโลยีการสื่อสาร และนโยบายคุณภาพการจัดการเรียนการสอนผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อส่งเสริมและการประกันคุณภาพแตกต่างกัน 3) ควรมีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพของสถาบันที่หลากหลายพร้อมกับกำหนดวิธีการที่ดีและมีมาตรฐาน ควรมีการจัดการและการจัดระเบียบการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับสภาพการจัดการเรียนการสอนผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อส่งเสริมการประกันคุณภาพศึกษาโครงสร้างพื้นฐานทางด้านเทคโนโลยีรวมถึงเรียนรู้ระบบการจัดการ ระบบการจัดการเนื้อหาเพื่อปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนการสอนผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นประจำ และกำหนดวิสัยทัศน์ของสถาบันแนวทางปฏิบัติ

ตามภารกิจให้เป็นไป เป้าหมายของการจัดการเรียนการสอนผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ชัดเจนตามลำดับ

Williams (2001) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการประเมินผู้บริหารและบทบาทของผู้บริหารเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ มีความมุ่งหมายเพื่อสนองมุมมองด้านภาวะผู้นำและการประเมินแก่นักปฏิบัติ และเพื่อศึกษาคุณภาพและกรอบของภาวะผู้นำที่หลากหลายตามที่อ้างไว้ในวรรณกรรมทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง และเพื่อศึกษาบทบาทของการประเมินและความสัมพันธ์ของการประเมินกับภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผล การศึกษาครั้งนี้ใช้กลุ่มโรงเรียนจำนวน 3 กลุ่ม ในตำบลต่างกัน 3 ตำบล ในรัฐแคลิฟอร์เนียตอนใต้ โดยใช้ข้อมูลแบบสามเส้าจากการสำรวจ การสัมภาษณ์ตัวต่อตัว และการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ ผู้บริหารระดับที่ตั้งโรงเรียนและระดับกลุ่มโรงเรียนได้รับการขอร้องให้ร่วมในการสำรวจแบบอาสาสมัคร ผู้บริหารระดับกลุ่มโรงเรียนเข้าการสัมภาษณ์แบบตัวต่อตัว และผู้บริหารระดับที่ตั้งโรงเรียนได้รับการสุ่มเลือกให้ร่วมในการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ ผลการศึกษาพบว่า มีความสัมพันธ์อย่างชัดเจนระหว่างการมีคุณภาพของภาวะผู้นำในกระบวนการประเมินกับประสิทธิผลของกระบวนการประเมินตามที่รับรู้ การศึกษามุ่งเน้นจำเพาะเรื่อง เนื้อหาของกระบวนการประเมิน ผู้บริหารเห็นพ้องกับคุณภาพของภาวะผู้นำที่อ้างในการวิจัยครั้งนี้ว่ามีความสัมพันธ์ต่อภาวะผู้นำโรงเรียนที่มีประสิทธิผล ข้อมูลเชิงคุณภาพเสนอแนะในระดับน้อยว่าคุณภาพของภาวะผู้นำที่อ้างว่ามีความสำคัญที่สุดนั้นมีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมของกลุ่มโรงเรียนที่มีส่วนร่วมครั้งนี้ ผู้บริหารรู้สึกว่าการประเมินได้ออกแบบเกี่ยวกับกรอบภาวะผู้นำ เช่น กรอบภาวะผู้นำที่ศูนย์ ISLLC ได้พัฒนาขึ้นนั้น ได้แก่ วิสัยทัศน์ วัฒนธรรมและการสอน การร่วมมือกันปฏิบัติ การจัดการ บริบททางการเมือง ทางสังคม และจริยธรรมเหล่านี้ จะเป็นประโยชน์ในกระบวนการประเมินและเป็นประโยชน์ต่อความก้าวหน้าทางวิชาชีพด้านการบริหาร ข้อมูลเชิงปริมาณก็ให้สารสนเทศเกี่ยวกับทักษะการประเมินที่ได้จากกระบวนการ ผู้บริหารรู้สึกว่าบทสนทนาที่กำลังดำเนินอยู่และความสัมพันธ์กับผู้นิเทศของตนที่ทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิด

10. กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ได้กล่าวมา ผู้วิจัยขอนำเสนอรายละเอียดกรอบแนวคิดโดยภาพรวม ดังภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคมในครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research & Development) ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และแนวทางแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนารูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาผลการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงและพัฒนารูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

1. ขั้นตอนที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และแนวทางแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

เป็นการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคมของผู้วิจัยโดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

1.1 ขั้นตอนย่อยที่ 1.1 สังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

1. วิธีดำเนินการ

ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร บทความวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Analysis) ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

2. แหล่งข้อมูล

2.1 หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เรื่อง หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบบันทึกผลการสังเกตข้อมูล มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklists)

4. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

4.1 ศึกษาแนวคิด หลักการ เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบบันทึกผลการสังเกตข้อมูล ที่มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklists)

4.2 สร้างแบบบันทึกผลการสังเกตข้อมูล ที่มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklists)

4.3 นำแบบบันทึกผลการสังเกตข้อมูลที่มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklists) ที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบความสอดคล้อง IOC (Item of Objective Congruence) โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ทั้งนี้ มีเกณฑ์การเลือกผู้เชี่ยวชาญที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก และมีประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา 10 ปี ขึ้นไป ได้แก่

4.3.1 ดร.ไพวัล ไชยทองศรี ผู้อำนวยการโรงเรียนคำแคนวิทยาคม

4.3.2 นายระพิน สุวรรณมุข ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2

4.3.3 ดร.สายสมร ศักดิ์คำดวง ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา

4.3.4 ดร.วิศิษฐ์ มุ่งนากลาง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาขอนแก่น

4.3.5 ดร.ชาติชาย ก่อคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนมุกดาลัย

โดยกำหนดเกณฑ์คะแนน 0.5 ขึ้นไปถือว่ารับได้ ตามเกณฑ์การให้คะแนนของ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553: 70-72) ดังนี้

+1	เมื่อแน่ใจว่า	สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
0	เมื่อไม่แน่ใจว่า	สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- 1	เมื่อแน่ใจว่า	ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

โดยแบบวิเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เรื่อง หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาที่สร้างขึ้น โดยมีค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80-1.00

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลโดยการสรุปผลจากแบบบันทึกผลการสังเคราะห์ข้อมูล

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำผลการสังเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษามารวบรวมและพร้อมนำเสนอแบบบรรยายความเรียง

7. ระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ทำการศึกษา คือ เดือนมีนาคม 2564

1.2 ขั้นตอนย่อยที่ 1.2 ศึกษาสภาพปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียน แวงใหญ่วิทยาคม

1. วิธีดำเนินการ

ผู้วิจัยศึกษาวิเคราะห์ ข้อมูลพื้นฐาน เอกสารที่เกี่ยวข้องจากรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) โรงเรียนแวงใหญ่วิทยาคม ปีการศึกษา 2563

2. แหล่งข้อมูล

รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) โรงเรียนแวงใหญ่วิทยาคม ปีการศึกษา 2563

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบบันทึกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนแวงใหญ่วิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น มีลักษณะเป็นตารางบันทึกข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

4. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

4.1 ศึกษาแนวคิด หลักการ เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและวิธีการสร้างแบบบันทึก เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบบันทึกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

4.2 สร้างแบบบันทึกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน มีลักษณะเป็นตารางบันทึกข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

4.3 นำแบบบันทึกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบความสอดคล้อง IOC (Item of Objective Congruence) โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน โดยมีเกณฑ์การ

เลือกผู้เชี่ยวชาญ โดยเป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก และมีประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา 10 ปี ขึ้นไป ได้แก่

4.3.1 ดร.ไพวัล ไซยทองศรี ผู้อำนวยการโรงเรียนคำแคนวิทยาคม

4.3.2 นายระพิน สุวรรณมุข ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่
ประถมศึกษายโสธร เขต.2

4.3.3 ดร.สายสมร ศักดิ์คำดวง ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา

4.3.4 ดร.วิศิษฐ์ มุ่งนากลาง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาขอนแก่นขอนแก่น

4.3.5 ดร.ชาติชาย ก่อคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนมุกดาลัย

โดยกำหนดเกณฑ์คะแนน 0.5 ขึ้นไปถือว่ารับได้ ตามเกณฑ์การให้คะแนนของ (บุญชม ศรี
สะอาด, 2553: 70-72) ดังนี้

+1	เมื่อแน่ใจว่า	สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
0	เมื่อไม่แน่ใจว่า	สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- 1	เมื่อแน่ใจว่า	ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

โดยแบบบันทึกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่สร้างขึ้น มีค่าความสอดคล้อง
อยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลโดยการวิเคราะห์ข้อมูลผลสัมฤทธิ์จากรายงานการประเมินตนเอง
ของสถานศึกษา (SAR) โรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคม ปีการศึกษา 2563

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบบันทึกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมาวิเคราะห์ และนำเสนอ
ในรูปแบบตารางพร้อมบรรยายความเรียง

7. ระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ทำการศึกษา คือ เดือนมีนาคม 2564

1.3 ขั้นตอนย่อยที่ 1.3 การศึกษาสาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาลักษณะ ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคม

1. วิธีดำเนินการ

1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร บทความวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
เกี่ยวกับการศึกษาสาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาลักษณะทางการเรียนของนักเรียน
โรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคม

1.2 ศึกษาสาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม โดยการสัมภาษณ์กลุ่ม (Group Interview)

1.3 วิเคราะห์และสรุปผลการศึกษาสาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม

2. แหล่งข้อมูล

ข้อมูลพื้นฐานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคมที่ได้จากขั้นตอนย่อยที่ 1.1

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสัมภาษณ์สาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม

4. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

4.1 ศึกษาแนวคิด หลักการ เอกสาร บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์สาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม

4.2 สร้างแบบสัมภาษณ์สาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม

แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง มีทั้งหมด 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ มีลักษณะเป็นแบบเติมคำในช่องว่าง ได้แก่ ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ ตำแหน่งทางวิชาการ วุฒิการศึกษา วันเดือนปีที่สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 สาเหตุของปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

ตอนที่ 3 แนวทางแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

4.3 นำแบบสัมภาษณ์ สาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคมที่สร้างขึ้น ไปตรวจสอบความสอดคล้อง IOC (Item of Objective Congruence) โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน มีเกณฑ์การเลือกผู้เชี่ยวชาญโดยเป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก และมีประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา 10 ปีขึ้นไป ได้แก่

4.3.1 ดร.ไพวัล ไชยทองศรี ผู้อำนวยการโรงเรียนคำแคนวิทยาคม

4.3.2 นายระพิน สุวรรณมุข ศึกษาพิเศษเขตเชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาโยธธา เขต2

4.3.3 ดร.สายสมร ศักดิ์คำดวง ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา

4.3.4 ดร.วิศิษฐ์ มุ่งนากลาง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่นขอนแก่น

4.3.5 ดร.ชาติชาย ก่อคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนมุกดาลัย

โดยกำหนดเกณฑ์คะแนน 0.5 ขึ้นไปถือว่ารับได้ ตามเกณฑ์การให้คะแนนของ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553: 70-72) ดังนี้

+1	เมื่อแน่ใจว่า	สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
0	เมื่อไม่แน่ใจว่า	สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- 1	เมื่อแน่ใจว่า	ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

โดยสร้างแบบสัมภาษณ์สาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคมที่สร้างขึ้น มีค่าความสอดคล้อง 1.00

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

5.1 ประสานงานไปยังกลุ่มเป้าหมาย เพื่อบันทึกหมายวันจัดการสัมภาษณ์กลุ่ม (Group Interview) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

5.2 เตรียมแบบสัมภาษณ์สาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

5.3 ผู้วิจัยดำเนินการจัดการสัมภาษณ์กลุ่ม (Group Interview) และเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายด้วยตนเอง

5.4 เก็บรวบรวมข้อมูล ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์และสรุปผล

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำสาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอในรูปแบบความเรียง

7. ระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ทำการศึกษา คือ เดือนมีนาคม 2564

2. ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

การสร้างรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม โดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

2.1 ขั้นตอนย่อยที่ 2.1 การสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบ

1. วิธีดำเนินการ

ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร บทความวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยการวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Analysis) ที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของรูปแบบ

2. แหล่งข้อมูล

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับองค์ประกอบและการพัฒนารูปแบบ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบบันทึกผลการสังเคราะห์ข้อมูล มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklists)

4. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

4.1 ศึกษาแนวคิด หลักการ เอกสาร บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบบันทึกผลการสังเคราะห์ข้อมูล มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklists)

4.2 สร้างแบบบันทึกผลการสังเคราะห์ข้อมูล มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklists)

4.3 นำแบบแบบบันทึกผลการสังเคราะห์ข้อมูล มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklists) ที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบความสอดคล้อง IOC (Item of Objective Congruence) โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน มีเกณฑ์การเลือกผู้เชี่ยวชาญ โดยเป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก และมีประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา 10 ปี ขึ้นไปได้แก่

4.3.1 ดร.ไพวัล ไชยทองศรี ผู้อำนวยการโรงเรียนคำแคนวิทยาคม

4.3.2 นายระพิน สุวรรณมุข ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาชัยโสธร เขต2

4.3.3 ดร.สายสมร ศักดิ์คำดวง ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา

4.3.4 ดร.วิศิษฐ์ มุ่งนากลาง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาขอนแก่นขอนแก่น

4.3.5 ดร.ชาติชาย ก่อคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนมุกดาลัย

โดยกำหนดเกณฑ์คะแนน 0.5 ขึ้นไปถือว่ารับได้ ตามเกณฑ์การให้คะแนนของ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553: 70-72) ดังนี้

+1	เมื่อแน่ใจว่า	สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
0	เมื่อไม่แน่ใจว่า	สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- 1	เมื่อแน่ใจว่า	ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

โดยแบบวิเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเรื่อง หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบที่สร้างขึ้น มีค่าความสอดคล้อง อยู่ระหว่าง 0.60-1.00

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลโดยการสรุปผลจากแบบบันทึกผลการสังเคราะห์ข้อมูล

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำผลการสังเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการและแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบ มาสรุปผลและพร้อมนำเสนอแบบบรรยายความเรียง

7. ระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ทำการศึกษา คือ เดือนมีนาคม 2564

2.2 ขั้นตอนย่อยที่ 2.2 สร้างรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

1. วิธีดำเนินการ

ผู้วิจัยจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม และสร้างคู่มือการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

2. แหล่งข้อมูล

2.1 ข้อมูลสรุปผลการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

2.2 ข้อมูลสรุปผลสภาพปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

2.3 ข้อมูลสรุปผลสาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

2.4 ข้อมูลสรุปผลการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบบันทึกจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

4. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

4.1 ศึกษาแนวคิด หลักการ เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการและแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบและหลักการแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

4.2 สร้างรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม และคู่มือการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

4.3 นำรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม และคู่มือการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคมที่สร้างขึ้น ไปตรวจสอบความสอดคล้อง IOC (Item of Objective Congruence) โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน มีเกณฑ์การเลือกผู้เชี่ยวชาญ โดยเป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก และมีประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา 10 ปี ขึ้นไป ได้แก่

4.3.1 ดร.ไพวัล ไชยทองศรี ผู้อำนวยการโรงเรียนคำแคนวิทยาคม

4.3.2 นายระพิน สุวรรณมุข ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาชายโสธร เขต2

4.3.3 ดร.สายสมร ศักดิ์คำดวง ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา

4.3.4 ดร.วิศิษฐ์ มุ่งนากลาง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่นขอนแก่น

4.3.5 ดร.ชาติชาย ก่อคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนมุกดาฬาย

โดยกำหนดเกณฑ์คะแนน 0.5 ขึ้นไปถือว่ารับได้ตามเกณฑ์การให้คะแนนของ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553: 70-72) ดังนี้

+1	เมื่อแน่ใจว่า	สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
0	เมื่อไม่แน่ใจว่า	สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- 1	เมื่อแน่ใจว่า	ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

โดยรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงแหวนวิทยาคมที่สร้างขึ้น มีค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60-1.00 และคู่มือการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงแหวนวิทยาคมที่สร้างขึ้น มีค่าความสอดคล้อง อยู่ระหว่าง 0.60-1.00

4.4 นำรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงแหวนวิทยาคม และคู่มือการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงแหวนวิทยาคมที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว จัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการบริหารจัดการ

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลโดยประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) และโดยใช้เวลาในการดำเนินการ 1 วัน ในช่วงเดือน เมษายน 2564

5.2 สรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงแหวนวิทยาคม และคู่มือการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงแหวนวิทยาคม ลงในแบบบันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop)

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ได้นำแบบบันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงแหวนวิทยาคม และคู่มือการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงแหวนวิทยาคม มาสรุปผลและพร้อมนำเสนอแบบบรรยายความเรียงและคำร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

7. ระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ทำการศึกษา คือ เดือนเมษายน 2564

2.3 ขั้นตอนย่อยที่ 2.3 การตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาระบบการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม

การตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาระบบการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม มีการดำเนินการดังนี้

1. วิธีดำเนินการ

ผู้วิจัยดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการพัฒนาระบบการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม

2. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่

ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาระดับเชี่ยวชาญขึ้นไป หรือมีประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา 10 ปี ขึ้นไป หรือมีผลงานเชิงประจักษ์ในด้านการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา จำนวน 9 คน ที่ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3. แหล่งข้อมูล

รูปแบบและคู่มือการพัฒนาระบบการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม

4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบบันทึกผลการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) และแบบประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบและคู่มือการพัฒนาระบบการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม

5. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

5.1 ศึกษาแนวคิด หลักการ เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบบันทึกผลการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) และแบบประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์

5.2 สร้างแบบบันทึกผลการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) และแบบประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์

5.3 นำแบบบันทึกผลการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) และแบบประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ที่สร้างขึ้น ไปตรวจสอบ

ความสอดคล้อง IOC (Item of Objective Congruence) โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน มีเกณฑ์การเลือกผู้เชี่ยวชาญ โดยเป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก และมีประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา 10 ปี ขึ้นไป ได้แก่

5.3.1 ดร.ไพวัล ไชยทองศรี ผู้อำนวยการโรงเรียนคำแคนวิทยาคม

5.3.2 นายระพิน สุวรรณมุข ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่
ประถมศึกษายโสธร เขต2

5.3.3 ดร.สายสมร ศักดิ์คำดวง ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา

5.3.4 ดร.วิศิษฐ์ มุ่งนากลาง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาขอนแก่นขอนแก่น

5.3.5 ดร.ชาติชาย ก่อคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนมุกดาลัย

โดยกำหนดเกณฑ์คะแนน 0.5 ขึ้นไปถือว่ารับได้ตามเกณฑ์การให้คะแนนของ (บุญชม ศรี
สะอาด, 2553: 70-72) ดังนี้

+1	เมื่อแน่ใจว่า	สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
0	เมื่อไม่แน่ใจว่า	สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- 1	เมื่อแน่ใจว่า	ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

โดยแบบบันทึกผลการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ที่สร้างขึ้นมีค่า
ความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60-1.00 และแบบตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็น
ไปได้ ความเป็นประโยชน์ที่สร้างขึ้น มีค่าความสอดคล้อง อยู่ระหว่าง 0.80-1.00

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

6.1 ผู้วิจัยดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้ทรงคุณวุฒิ
เพื่อตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม

6.2 สรุปผลการดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดย
ผู้ทรงคุณวุฒิ ในการตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพ และมาตรฐาน
การศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลการดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus Group
Discussion) โดยวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

8. ระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ทำการศึกษา คือ เดือนพฤษภาคม 2564

3. ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาผลการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

3.1 ขั้นตอนที่ 3.1 ศึกษาผลการพัฒนาครูตามรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

1. วิธีดำเนินการ

นำรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม ไปดำเนินการในการอบรมพัฒนาครูโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม ในเดือน พฤษภาคม 2564

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ศึกษาผลจากการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม ได้แก่ คณะครู จำนวน 42 คน โดยการศึกษาครั้งนี้ศึกษาจากประชากร

3. แหล่งข้อมูล

รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาผลการใช้รูปแบบและคู่มือของรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม ได้แก่ แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ ก่อน - หลัง การอบรมพัฒนาครู

5. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

5.1 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาผลการใช้รูปแบบและคู่มือของรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม ได้แก่ แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ ก่อน - หลัง การอบรมพัฒนาครู

5.1.1 ศึกษาทฤษฎีและวิธีการสร้างแบบทดสอบจากหนังสือการวิจัยเบื้องต้น (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) และศึกษาเทคนิคการเขียนแบบทดสอบจากหนังสือการวัดผลการศึกษา (สมนึก ภัททิยธนี, 2553)

5.1.2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และจำนวนข้อสอบที่จะสร้าง แล้วดำเนินการสร้างแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ ก่อน - หลัง การอบรมพัฒนาครู เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ (ต้องการ 20 ข้อ)

5.1.3 หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) หรือค่า IOC โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.8 – 1.00

5.1.4 นำแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ ก่อน-หลังการอบรมพัฒนาครูไปทดลองใช้ (Try Out) ที่โรงเรียนโคกโพธิ์ชัย อำเภอกอกโพธิ์ชัย จังหวัดขอนแก่น จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาคุณภาพ ดังนี้

5.1.4.1 หาค่าอำนาจจำแนก(Discrimination) โดยวิธีการหาค่าความสัมพันธ์ (r_{xy}) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item Total Correlation) เมื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติแล้ว พบว่า ข้อคำถามของแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ ก่อน-หลังการอบรมพัฒนาครูที่เข้าเกณฑ์ จึงคัดเลือกไว้จำนวน 20 ข้อ ที่มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.27 ถึง 0.53 (ผลการประเมินดังภาคผนวก ง)

5.1.4.2 หาค่าความยากง่าย (Difficulty) ของแบบทดสอบแล้วพิจารณาข้อที่มีความยากง่ายอยู่ในเกณฑ์ความยากง่ายพอเหมาะ คือ 0.20-0.80 ซึ่งพบว่าเข้าเกณฑ์ ทั้ง 20 ข้อ โดยมีค่าความยากง่ายระหว่าง 0.43 ถึง 0.67

5.1.4.3 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบทดสอบที่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 20 ข้อ มาหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของ Cronbach เท่ากับ 0.766

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ทดสอบความรู้ความเข้าใจของครูโรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคม จากการอบรม ก่อน - หลังการอบรม ในเดือนพฤษภาคม 2564

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ผลการทดสอบ ก่อน-หลังการอบรม โดยการค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

8. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ทำการศึกษา คือ เดือนพฤษภาคม 2564

3.2 ขั้นตอนที่ 3.2 ศึกษาผลการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของนักเรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม

1. วิธีดำเนินการ

ผู้วิจัยนำรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่สร้างขึ้นไปใช้ในการบริหารจัดการ โรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม ในปีการศึกษา 2564

2. แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลที่ใช้ศึกษาผลผลิตและผลลัพธ์ ได้แก่ รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) โรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม ปีการศึกษา 2564

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาผลผลิต ได้แก่ แบบสรุปผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน แบบสรุปผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และแบบสรุปผลการประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาผลลัพธ์ ได้แก่ แบบสรุปผลผลการประกวดแข่งขันของนักเรียน แบบสรุปผลรางวัลยกย่องเชิดชูเกียรติของครูและบุคลากรทางการศึกษา แบบสรุปผลรางวัลยกย่องเชิดชูเกียรติที่สถานศึกษาได้รับ และการเป็นแหล่งเรียนรู้และศึกษาดูงานของสถานศึกษาจากสถานศึกษาอื่น

4. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

4.1 สร้างแบบสรุปผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน แบบสรุปผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ แบบสรุปผลการประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน แบบสรุปผลผลการประกวดแข่งขันของนักเรียน แบบสรุปผลรางวัลยกย่องเชิดชูเกียรติของครูและบุคลากรทางการศึกษา แบบสรุปผลรางวัลยกย่องเชิดชูเกียรติที่สถานศึกษาได้รับ และการเป็นแหล่งเรียนรู้ และศึกษาดูงานของสถานศึกษาจากสถานศึกษาอื่น

4.2 นำแบบสรุปผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ แบบสรุปผลการประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน แบบสรุปผลผลการประกวดแข่งขันของนักเรียน แบบสรุปผลรางวัลยกย่องเชิดชูเกียรติของครูและบุคลากรทางการศึกษา แบบสรุปผลรางวัลยกย่องเชิดชูเกียรติที่สถานศึกษาได้รับ และการเป็นแหล่งเรียนรู้ และศึกษาดูงานของสถานศึกษาจากสถานศึกษาอื่น ที่สร้างขึ้น ไปตรวจสอบความสอดคล้อง IOC (Item of Objective Congruence) โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน มีเกณฑ์การเลือกผู้เชี่ยวชาญโดยเป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก และมีประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา 10 ปี ขึ้นไป ได้แก่

4.2.1 ดร.ไพวัล ไชยทองศรี ผู้อำนวยการโรงเรียนคำแคนวิทยาคม

4.2.2 นายระพิน สุวรรณมุข ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่
ประถมศึกษาชัยโสธร เขต.2

4.2.3 ดร.สายสมร ศักดิ์คำดวง ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา

4.2.4 ดร.วิศิษฐ์ มุ่งนากลาง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาขอนแก่นขอนแก่น

4.2.5 ดร.ชาติชาย ก่อคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนมุกดาลัย

โดยกำหนดเกณฑ์คะแนน 0.5 ขึ้นไปถือว่ารับได้ตามเกณฑ์การให้คะแนนของ (บุญชม ศรี
สะอาด, 2553: 70-72) ดังนี้

+1	เมื่อแน่ใจว่า	สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
0	เมื่อไม่แน่ใจว่า	สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- 1	เมื่อแน่ใจว่า	ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

โดยแบบสรุปผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ แบบสรุปผลการประเมินสมรรถนะ
สำคัญของผู้เรียน แบบสรุปผลการประกวดแข่งขันของนักเรียน แบบสรุปผลรางวัลยกย่องเชิดชู
เกียรติของครูและบุคลากรทางการศึกษา แบบสรุปผลรางวัลยกย่องเชิดชูเกียรติที่สถานศึกษาได้รับ
และการเป็นแหล่งเรียนรู้ และศึกษาดูงานของสถานศึกษาจากสถานศึกษาอื่นที่สร้างขึ้นทุกฉบับมีค่า
ความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80-1.00

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ศึกษาผลผลิตและผลลัพธ์จากแบบสรุปผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
แบบสรุปผลการอ่าน คติวิเคราะห์และเขียนของนักเรียน แบบสรุปผลการประกวดแข่งขันของ
นักเรียน แบบสรุปผลรางวัลยกย่องเชิดชูเกียรติของครูและบุคลากรทางการศึกษา แบบสรุปผลรางวัล
ยกย่องเชิดชูเกียรติที่สถานศึกษาได้รับ และการเป็นแหล่งเรียนรู้ และศึกษาดูงานของสถานศึกษาจาก
สถานศึกษาอื่นที่สร้างขึ้น

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ การอ่าน คติวิเคราะห์
และเขียนของนักเรียน ผลการประกวดแข่งขันของนักเรียน ผลรางวัลยกย่องเชิดชูเกียรติของครู
และบุคลากรทางการศึกษา รางวัลยกย่องเชิดชูเกียรติที่สถานศึกษาได้รับจากรายงานการประเมิน
ตนเองของสถานศึกษา

7. ระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ทำการศึกษา คือ ปีการศึกษา 2564

4. ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงและพัฒนากระบวนการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม

1. วิธีดำเนินการ

ผู้วิจัยดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อปรับปรุงและพัฒนากระบวนการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม

2. แหล่งข้อมูล

รูปแบบและคู่มือการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบบันทึกผลการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จุดเด่น จุดด้อย และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงรูปแบบและคู่มือการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม

4. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

4.1 ศึกษาแนวคิด หลักการ เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ แบบบันทึกผลการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จุดเด่น จุดด้อย และข้อเสนอแนะในการปรับปรุง

4.2 สร้างแบบบันทึกผลการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จุดเด่น จุดด้อย และข้อเสนอแนะในการปรับปรุง

4.3 นำแบบบันทึกผลการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จุดเด่น จุดด้อย และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงที่สร้างขึ้น ไปตรวจสอบความสอดคล้อง IOC (Item of Objective Congruence) โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน มีเกณฑ์การเลือกผู้เชี่ยวชาญ โดยเป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก และมีประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา 10 ปี ขึ้นไป ได้แก่

4.3.1 ดร.ไพวัล ไชยทองศรี ผู้อำนวยการโรงเรียนคำแคนวิทยาคม

4.3.2 นายระพิน สุวรรณมุข ศึกษาพิเศษเขตเชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาโยธธา เขต2

4.3.3 ดร.สายสมร ศักดิ์คำดวง ผู้อำนวยการโรงเรียนมัญจาคีรี

4.3.4 ดร.วิศิษฐ์ มุ่งนากลาง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาขอนแก่นขอนแก่น

4.3.5 ดร.ชาติชาย ก่อคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนมุกดาลัย

โดยกำหนดเกณฑ์คะแนน 0.5 ขึ้นไปถือว่ารับได้ ตามเกณฑ์การให้คะแนน (บุญชม ศรีสะอาด, 2553: 70-72) ดังนี้

+1	เมื่อแน่ใจว่า	สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
0	เมื่อไม่แน่ใจว่า	สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- 1	เมื่อแน่ใจว่า	ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

โดยแบบบันทึกผลการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เกี่ยวกับจุดเด่น จุดด้อย และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงที่สร้างขึ้น มีค่าความสอดคล้อง อยู่ระหว่าง 0.60-1.00

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 ผู้วิจัยดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ จุดเด่น จุดด้อย และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงรูปแบบและคู่มือการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

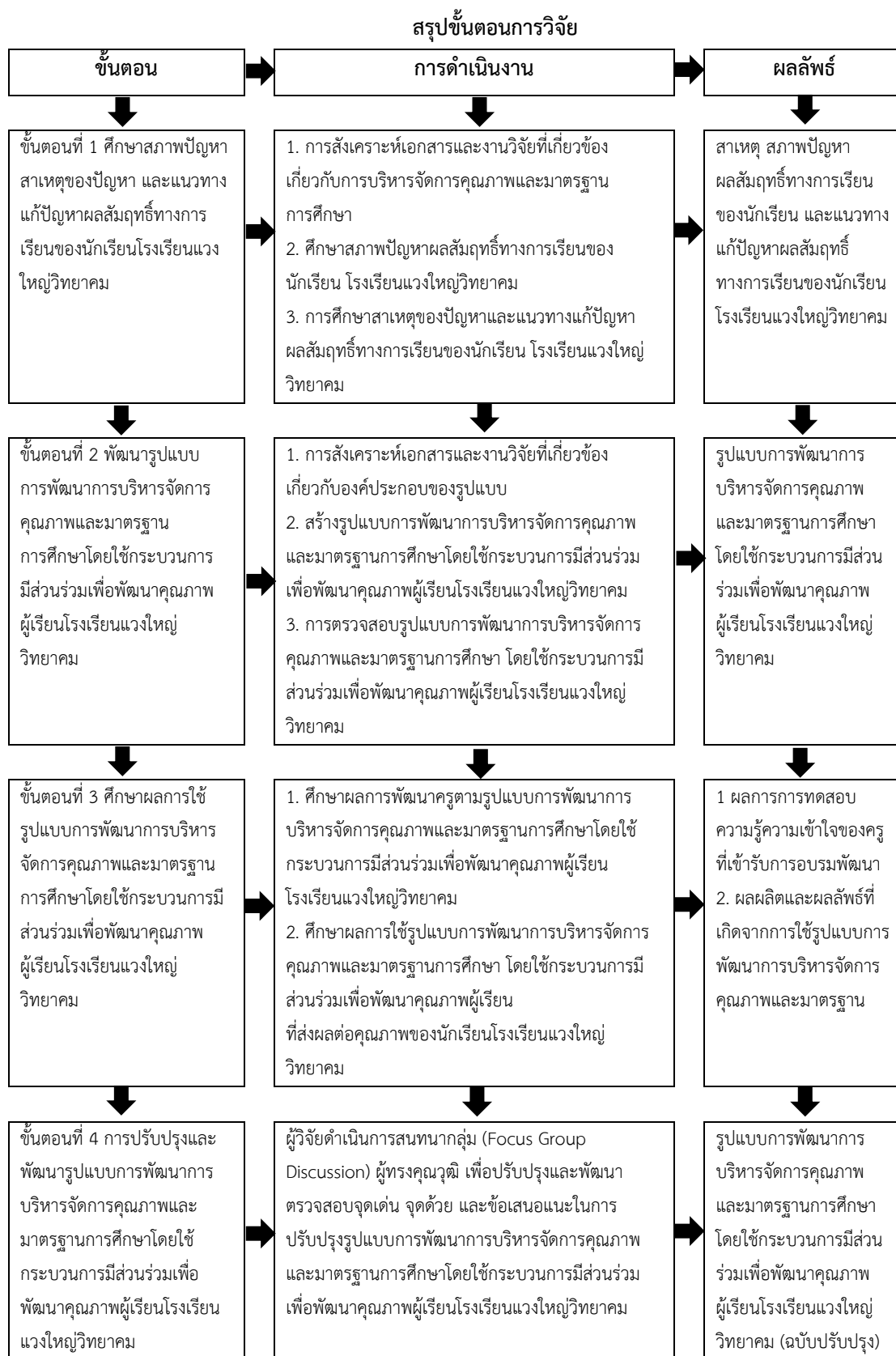
5.2 สรุปผลการดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับจุดเด่น จุดด้อย และข้อเสนอแนะของรูปแบบและคู่มือการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

7. ระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ทำการศึกษา คือ เดือนมีนาคม 2565

ภาพที่ 3.1 ขั้นตอนการวิจัย

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม ในครั้งนี้เป็นการวิจัยการวิจัยและพัฒนา (Research & Development) โดยผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิจัยข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิจัยข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยและพัฒนาครั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมาย ความสะดวกในการวิเคราะห์ และการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ดังนี้

N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. ลำดับขั้นตอนในนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตาม 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และแนวทางแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนารูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาผลการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

ขั้นตอนที่ 4 ปรับปรุงและพัฒนารูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผลการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และด้านการบริหารจัดการและการนำองค์กรแบบมีส่วนร่วม

3.1.2 ขั้นตอนย่อยที่ 1.2 ผลการศึกษาสภาพปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนแนวใหญ่วิทยาคม

การดำเนินการศึกษาสภาพปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนแนวใหญ่วิทยาคม ดำเนินการโดยเก็บข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนแนวใหญ่วิทยาคม ปีการศึกษา 2563 โดยใช้แบบบันทึกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย แสดงดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ข้อมูลเปรียบเทียบค่าเป้าหมายกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนแนวใหญ่วิทยาคม

กลุ่มสาระ การเรียนรู้	ค่าเป้าหมาย	มัธยมศึกษาปีที่ 1	มัธยมศึกษาปีที่ 2	มัธยมศึกษาปีที่ 3	มัธยมศึกษาปีที่ 4	มัธยมศึกษาปีที่ 5	มัธยมศึกษาปีที่ 6	เฉลี่ยรวม	ความต่าง
1. ภาษาไทย	60	40.85	42.32	43.19	41.58	42.77	42.71	42.24	-17.76
2. คณิตศาสตร์	50	39.41	40.32	39.15	38.65	40.11	39.62	39.54	-10.46
3. วิทยาศาสตร์	50	47.98	49.47	47.45	49.51	48.46	46.63	48.25	-1.75
4. สังคมศึกษา ฯ	80	64.85	65.52	66.03	65.21	64.77	65.79	65.36	-14.64
5. สุขศึกษา	80	74.55	74.91	75.38	74.29	74.66	74.94	74.79	-5.21
6. ศิลปะ	80	81.65	82.47	82.03	81.98	82.68	81.89	82.12	2.12
7. การงาน อาชีพ ฯ	80	72.07	73.12	73.29	71.98	72.23	72.63	72.55	-7.45
8. ภาษา ต่างประเทศ	60	59.92	59.34	57.86	58.76	59.22	58.1	58.87	-1.13
รวม	67.50	60.16	60.93	60.55	60.25	60.61	60.29	60.47	-7.04

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคมเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยปีการศึกษา 2563 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยภาพรวมเฉลี่ย 60.47 ต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ -7.04 โดยค่าเป้าหมายที่กำหนดให้เป็นมาตรฐานดังกล่าว ได้ผ่านการพิจารณาและกำหนดร่วมกันโดยฝ่ายวิชาการของโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม ผ่านกระบวนการประชุมเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล ประเมินบริบท และกำหนดเป้าหมายที่เหมาะสมกับคุณภาพผู้เรียนและบริบทของสถานศึกษาอย่างรอบด้าน

3.1.3 ขั้นตอนย่อยที่ 1.3 การศึกษาสาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ปัญหา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

การศึกษสาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคมตามประเด็นการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา 4 ด้าน โดยการสัมภาษณ์กลุ่ม (Group Interview) สรุปได้ดังนี้

1. สาเหตุของปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

จากการศึกษาสาเหตุของปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม พบว่า 1) การจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนไม่ได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เนื่องจากครูผู้สอนขาดความชำนาญและความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนต่อการประยุกต์ใช้การจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และไม่สามารถนำกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญลงสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) ผู้บริหารขาดการบริหารจัดการเชิงคุณภาพ หรือขาดการนำหลักการบริหารเชิงคุณภาพมาใช้ ส่งผลให้ครูผู้สอนไม่ทราบข้อดีและข้อบกพร่องของตน ซึ่งก็จะเป็นผลทำให้การพัฒนาเป็นไปได้ยาก 3) การนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอน โดยครูไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมการนิเทศภายใน และโรงเรียนไม่มีคู่มือให้ครูปฏิบัติแนวทางการปรับปรุงแก้ไขในการนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอน และขาดมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับห้องเรียนในการดำเนินการจัดการเรียนรู้ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในปีการศึกษาที่ผ่านมาของนักเรียนไม่เป็นที่น่าพอใจตามเป้าหมายของโรงเรียน 4) การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนยังไม่ผ่านการปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน

2. แนวทางแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

จากการศึกษาแนวทางแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม สามารถสรุปได้ ดังนี้

2.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนควรมีการออกแบบรายวิชาพื้นฐาน เพื่อพัฒนานักเรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างครบถ้วน มีการกำหนดสมรรถนะสำคัญ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และการอ่าน คิด วิเคราะห์ และกำหนดวิสัยทัศน์สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ จุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พร้อมทั้งกำหนดเนื้อหา สาระการเรียนรู้ในแผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับคำอธิบาย รายวิชา โดยออกแบบกลยุทธ์ในการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ที่กำหนด ในหลักสูตรและหน่วยการเรียนรู้ ครอบคลุมพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย พร้อมทั้งมีการวัดและ ประเมินผลสอดคล้องกับตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสม โดยออกแบบกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนอย่างหลากหลาย โดยคำนึงถึงความถนัดและความสนใจของนักเรียน

2.2 ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร

มีการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีการเตรียมการสอนทั้งเนื้อหาและวิธีการ พร้อมจัด สิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่ปลูกฝังใจและเสริมแรงให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยเอาใจใส่ผู้เรียน เป็นรายบุคคล และแสดงความเมตตาต่อผู้เรียนอย่างทั่วถึง และจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ แสดงออก และคิดอย่างสร้างสรรค์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกคิด ฝึกทำ และฝึกปรับปรุงตนเอง ส่งเสริม กิจกรรมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พร้อมทั้งสังเกตส่วนดีและส่วนด้อยของผู้เรียนโดยใช้แหล่งเรียนรู้ที่ หลากหลาย และเชื่อมกับชีวิตจริง พร้อมกับสังเกตและประเมินพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

2.3 ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

พัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้รูปแบบ/เทคนิควิธีการสอนอย่างหลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มตามศักยภาพ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปลูกฝังและส่งเสริมคุณลักษณะอันพึง ประสงค์และสมรรถนะของผู้เรียน ใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ อย่างมีความสุขและพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนใน การจัดการเรียนรู้ พร้อมจัดกิจกรรมที่หลากหลายในเชิงบูรณาการ จัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียน มีส่วนร่วมในชั้นเรียน โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง พร้อมแนะนำแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติม และจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการคิดเชิงวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสร้างสรรค์

2.4 การบริหารจัดการและการนำองค์กรแบบมีส่วนร่วม

บริหารจัดการและการนำองค์กรแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน โดยให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การดำเนินงาน การรับผลประโยชน์ และการติดตาม ประเมินผล

3.2 ขั้นตอนที่ 2 ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงแหวนใหญ่วิทยาคม

3.2.1 ขั้นตอนย่อยที่ 2.1 การสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของรูปแบบ

ตารางที่ 4.3 ผลการการสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบด้านการศึกษา

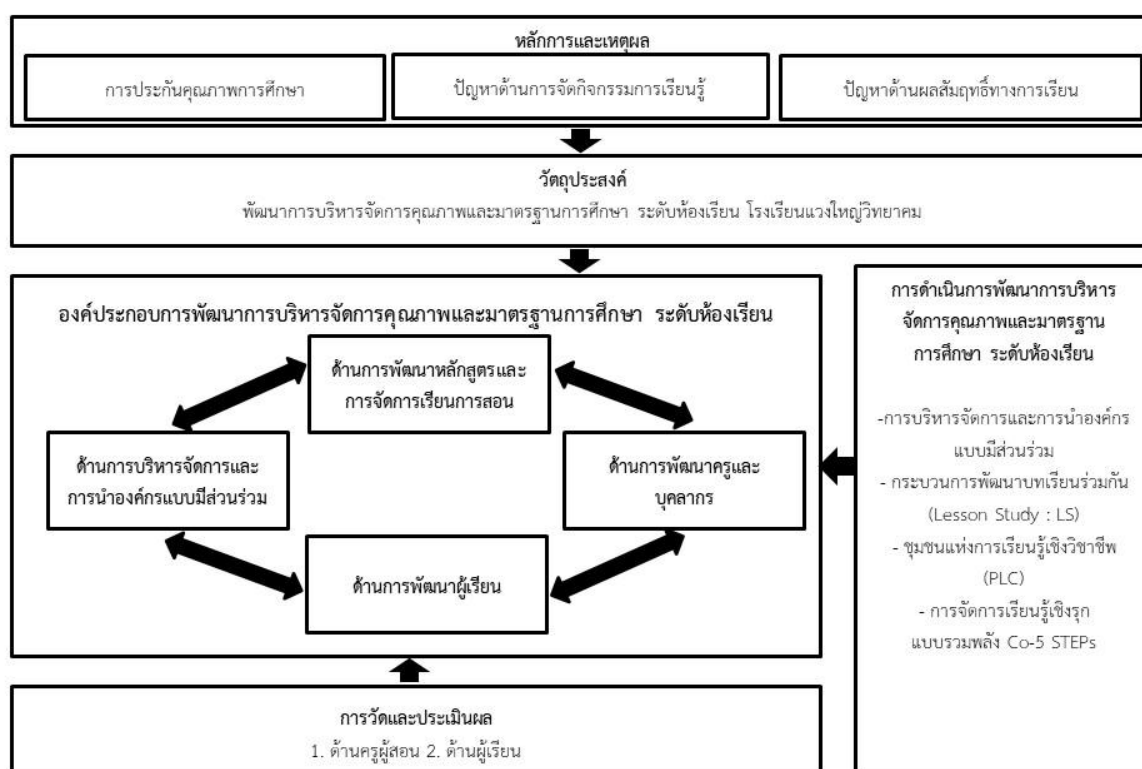
องค์ประกอบของรูปแบบ ด้านการศึกษา	สมาน อัครภูมิ (2537)	พิเชฐ โพธิ์ภักดี (2553)	ไมตรี บุญทศ (2554)	มีศิลป์ จินภักดี (2555)	สมชัย จรรยาไพบุลย์ (2555)	ปริชาติ ชมชื่น (2555)	Kibler (1970)	Dick and Carey (1985)	Kemp, Morrison and Ross (1994)	Joyce and Weil (2009)	รวม
1. ปรัชญา/ทฤษฎี/หลักการ	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓	8
2. จุดมุ่งหมาย/วัตถุประสงค์	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10
3. ด้านการบริหารจัดการ คุณภาพและมาตรฐาน การศึกษา	✓		✓	✓	✓	✓			✓	✓	7
4. ด้านวิธีการดำเนินงาน ของรูปแบบ	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	9
5. ด้านสิ่งแวดล้อมในการ จัดการศึกษา				✓							1
6. ด้านการวัดและ ประเมินผล	✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓		7

จากตารางที่ 4.3 ผู้วิจัยพิจารณาองค์ประกอบที่มีความถี่มากกว่าร้อยละ 60 มากำหนดเป็นองค์ประกอบของรูปแบบด้านการศึกษสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ สรุปได้ว่า องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงแหวนใหญ่วิทยาคม ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) องค์ประกอบการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา 4) วิธีการดำเนินงานของรูปแบบ 5) การวัดและประเมินผล

3.2.2 ขั้นตอนย่อยที่ 2.2 สร้างรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่ วิทยาคม

การสร้างรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ผู้วิจัยดำเนินการสร้างรูปแบบดังกล่าวโดยการนำผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ผลการศึกษาร่องประกอบของการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบด้านการศึกษา เพื่อกำหนดกรอบของรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยกำหนดกรอบของรูปแบบ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) องค์ประกอบการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา 4) วิธีการดำเนินงานของรูปแบบ 5) การวัดและประเมินผล

จากกรอบของรูปแบบ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่ วิทยาคมแสดง ดังภาพที่ 4.1

ภาพที่ 4.1 ร่องรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม

จากภาพที่ 4.1 ร่างรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงแหวนวิทยาคม ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) องค์ประกอบการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา 4) วิธีการดำเนินงานของรูปแบบ 5) การวัดและประเมินผล โดยมีรายละเอียดของรูปแบบ ดังนี้

1. หลักการและเหตุผล

- 1.1 การประกันคุณภาพการศึกษา
- 1.2 ปัญหาด้านการจัดการเรียนรู้
- 1.3 ปัญหาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2. วัตถุประสงค์

พัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ระดับห้องเรียน โรงเรียนวงแหวนวิทยาคม

3. องค์ประกอบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ระดับห้องเรียน

- 3.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน
- 3.2 ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร
- 3.3 ด้านการพัฒนาผู้เรียน
- 3.4 ด้านการบริหารจัดการและการนำองค์กรแบบมีส่วนร่วม

4. การดำเนินการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ระดับห้องเรียน

- 4.1 การบริหารจัดการและการนำองค์กรแบบมีส่วนร่วม
- 4.2 กระบวนการพัฒนบทเรียนร่วมกัน (Lesson Study : LS)
- 4.3 ชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ (PLC)
- 4.4 การจัดการเรียนรู้เชิงรุกแบบรวมพลัง Co-5 STEPs

5. การวัดและประเมินผล

- 5.1 ด้านครูผู้สอน
- 5.2 ด้านนักเรียน

ทั้งนี้ ผู้วิจัยนำร่างรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงแหวนวิทยาคม มาเป็นกรอบในการพัฒนาคู่มือของรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงแหวนวิทยาคม ประกอบด้วย

1. ด้านหลักการและเหตุผล
2. ด้านวัตถุประสงค์
3. ด้านการดำเนินการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา/วิธีการดำเนินงาน
 - 3.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน
 - 3.2 ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร
 - 3.3 ด้านการพัฒนาผู้เรียน
 - 3.4 ด้านการบริหารจัดการและการนำองค์กรแบบมีส่วนร่วม
4. การวัดและประเมินผล

3.2.3 ขั้นตอนย่อยที่ 2.3 การตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

การตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของร่างรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม ปรากฏดังตาราง 4.4

ตารางที่ 4.4 ผลการตรวจสอบร่างรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม ด้านความถูกต้อง

ประเด็นการตรวจสอบ	ผลการตรวจสอบ	ข้อเสนอแนะ
1. หลักการและเหตุผล	มีความถูกต้อง	ปรับข้อความในรายละเอียดของรูปแบบ ให้สื่อความหมายได้ชัดเจนและเข้าใจได้ง่าย
2. วัตถุประสงค์	มีความถูกต้อง	
3. องค์ประกอบ การพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาระดับห้องเรียน	มีความถูกต้อง	
4. การดำเนินการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาระดับห้องเรียน	มีความถูกต้อง	
5. การวัดและประเมินผล	มีความถูกต้อง	
6. คู่มือการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา	มีความถูกต้อง	

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ร่างรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม มีความถูกต้องทุกประเด็น โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ปรับข้อความในรายละเอียดของรูปแบบให้สื่อความหมายได้ชัดเจนและเข้าใจได้ง่าย

ตารางที่ 4.5 ผลการตรวจสอบร่างรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม ด้านความเหมาะสม

ประเด็นการตรวจสอบ	ผลการตรวจสอบ	ข้อเสนอแนะ
1. หลักการและเหตุผล	มีความเหมาะสม	1. เพิ่มองค์ประกอบ
2. วัตถุประสงค์	มีความเหมาะสม	เงื่อนไขของรูปแบบ
3. องค์ประกอบ การพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาระดับห้องเรียน	มีความเหมาะสม	2. จัดลำดับ ความสำคัญผลลัพธ์ที่
4. การดำเนินการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาระดับห้องเรียน	มีความเหมาะสม	ต้องการให้เกิดขึ้น กับผู้เรียน
5. การวัดและประเมินผล	มีความเหมาะสม	3. ปรับข้อความให้
6. คู่มือการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา	มีความเหมาะสม	สื่อความหมายได้ ชัดเจน และเข้าใจได้ง่าย

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ร่างรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม มีความเหมาะสมทุกประเด็น โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม 1) เพิ่มองค์ประกอบเงื่อนไขของรูปแบบ 2) จัดลำดับความสำคัญผลลัพธ์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน และ 3) ปรับข้อความให้สื่อความหมายได้ชัดเจนและเข้าใจได้ง่าย

ตารางที่ 4.6 แสดงผลการตรวจสอบร่างรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม ด้านความเป็นไปได้

ประเด็นการตรวจสอบ	ผลการตรวจสอบ	ข้อเสนอแนะ
1. หลักการและเหตุผล	มีความเป็นไปได้	ปรับปรุงและพัฒนา
2. วัตถุประสงค์	มีความเป็นไปได้	รูปแบบให้เป็น
3. องค์ประกอบ การพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาระดับห้องเรียน	มีความเป็นไปได้	ปัจจุบัน ท้น เหตุการณ์
4. การดำเนินการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาระดับห้องเรียน	มีความเป็นไปได้	
5. การวัดและประเมินผล	มีความเป็นไปได้	

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ร่างรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงษ์ใหญ่วิทยาคม มีความเป็นไปได้ทุกประเด็น โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ปรับปรุงและพัฒนารูปแบบให้เป็นปัจจุบันทันเหตุการณ์

ตารางที่ 4.7 แสดงผลการตรวจสอบร่างรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงษ์ใหญ่วิทยาคม ด้านความเป็นประโยชน์

ประเด็นการตรวจสอบ	ผลการตรวจสอบ	ข้อเสนอแนะ
1. หลักการและเหตุผล	มีความเป็นประโยชน์	1. อธิบายความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นนั้นได้ตามองค์ประกอบที่ศึกษาจากรูปแบบ 2. ใช้เป็นแนวทางในการพยากรณ์ผลที่จะเกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบ 3. เป็นเครื่องมือในการสร้างมโนทัศน์ใหม่ และการสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปร
2. วัตถุประสงค์	มีความเป็นประโยชน์	
3. องค์ประกอบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาระดับห้องเรียน	มีความเป็นประโยชน์	
4. การดำเนินการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาระดับห้องเรียน	มีความเป็นประโยชน์	
5. การวัดและประเมินผล	มีความเป็นประโยชน์	
6. คู่มือการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา	มีความเป็นประโยชน์	

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ร่างรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงษ์ใหญ่วิทยาคม มีความเป็นประโยชน์ทุกประเด็น โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมให้ปรับปรุง 1) อธิบายความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นนั้นได้ตามองค์ประกอบที่ศึกษาจากรูปแบบ 2) ใช้เป็นแนวทางในการพยากรณ์ผลที่จะเกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบ และ 3) เป็นเครื่องมือในการสร้างมโนทัศน์ใหม่ และการสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปร

3.3 ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาผลการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยา

3.3.1 ขั้นตอนที่ 3.1 ผลการพัฒนาครูตามรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยา

ตารางที่ 4.8 ผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาครูตามรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยา ก่อนและหลังการอบรมพัฒนา

ระยะเวลา	N	$\bar{X}$	S.D.	t
ก่อนการพัฒนา	42	10.48	2.05	15.965
หลังการพัฒนา	42	16.79	1.57	

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.8 ผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจของครูในการพัฒนาครูตามรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยา หลังการอบรมพัฒนาสูงกว่าก่อนการอบรมพัฒนา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3.2 ขั้นตอนที่ 3.2 ผลการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยา

3.3.2.1 ผลผลิตที่เกิดจากการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยา ปรากฏดังตาราง 4.9

ตารางที่ 4.9 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนโรงเรียนแวงใหญ่วิทยาควม ระหว่างปีการศึกษา 2563 กับปีการศึกษา 2564

กลุ่มสาระ การเรียนรู้	ปีการศึกษา		
	2563	2564	ผลต่าง
1. ภาษาไทย			
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	38.12	52.87	14.75
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	39.88	55.33	15.45
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	43.02	59.11	16.09
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	41.37	56.26	14.89
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	48.45	58.99	10.54
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	42.61	56.39	13.78
รวม	42.24	56.49	14.25
2. คณิตศาสตร์			
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	38.79	47.66	8.87
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	34.91	45.39	10.48
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	45.15	51.27	6.12
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	38.98	47.42	8.44
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	36.37	48.55	12.18
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	43.04	47.77	4.73
รวม	39.54	48.01	8.47
3. วิทยาศาสตร์			
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	47.91	53.72	5.81
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	46.52	56.61	10.09
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	52.53	57.64	5.11
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	48.29	50.75	2.46
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	50.28	54.09	3.81
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	43.97	51.15	7.18
รวม	48.25	53.99	5.74
4. สังคมศึกษา ฯ			
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	61.97	58.79	-3.18

กลุ่มสาระ การเรียนรู้	ปีการศึกษา		
	2563	2564	ผลต่าง
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	66.75	61.22	-5.53
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	69.35	61.51	-7.84
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	64.32	60.38	-3.94
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	69.45	62.91	-6.54
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	60.3	61.44	1.14
รวม	65.36	61.04	-4.32
5. สุขศึกษา			
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	74.29	72.17	-2.12
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	74.62	72.53	-2.09
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	77.17	73.56	-3.61
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	72.83	72.74	-0.09
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	75.23	69.89	-5.34
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	74.58	72.61	-1.97
รวม	74.79	72.25	-2.54
6. ศิลปะ			
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	82.04	77.69	-4.35
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	86.58	80.93	-5.65
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	81.79	77.58	-4.21
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	78.25	73.47	-4.78
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	81.98	78.65	-3.33
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	82.1	76.98	-5.12
รวม	82.12	77.55	-4.57
7. การงานอาชีพ ฯ			
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	72.15	75.17	3.02
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	70.87	72.36	1.49
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	73.14	75.55	2.41
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	72.39	75.94	3.55
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	71.65	75.79	4.14

กลุ่มสาระ การเรียนรู้	ปีการศึกษา		
	2563	2564	ผลต่าง
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	75.11	78.28	3.17
รวม	72.55	75.52	2.97
8. ภาษาต่างประเทศ			
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	58.13	57.88	-0.25
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	61.93	58.42	-3.51
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	59.32	57.45	-1.87
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	56.53	54.15	-2.38
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	58.82	56.79	-2.03
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	58.47	59.95	1.48
รวม	58.87	57.44	-1.43
โดยรวม	60.47	62.79	2.325

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม ปีการศึกษา 2564 กับ ปีการศึกษา 2563 ผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยในภาพรวมเพิ่มขึ้น ร้อยละ 2.325

ตารางที่ 4.10 ผลการเปรียบเทียบการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม เปรียบเทียบระหว่างปีการศึกษา 2563 กับปีการศึกษา 2564

ระดับชั้น	ปีการศึกษา 2563			ปีการศึกษา 2564			ผลต่าง
	จำนวน นักเรียน ทั้งหมด	จำนวน นักเรียนที่ได้ ระดับดีขึ้นไป	ร้อยละ	จำนวน นักเรียน ทั้งหมด	จำนวน นักเรียนที่ได้ ระดับดีขึ้นไป	ร้อยละ	
มัธยมศึกษาปีที่ 1	116	111	95.69	114	107	93.86	-1.83
มัธยมศึกษาปีที่ 2	121	100	82.64	113	112	99.12	16.48
มัธยมศึกษาปีที่ 3	104	88	84.62	120	118	98.33	13.71
มัธยมศึกษาปีที่ 4	67	64	95.52	90	89	98.89	3.37
มัธยมศึกษาปีที่ 5	52	51	98.08	70	67	95.71	-2.37
มัธยมศึกษาปีที่ 6	67	67	100	53	53	100	0
รวมทั้งหมด	527	481	91.27	560	546	97.50	6.23

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียน
แก่งใหญ่วิทยาคม ปีการศึกษา 2564 กับ ปีการศึกษา 2563 ผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยในภาพรวมเพิ่มขึ้น
ร้อยละ 6.23

ตารางที่ 4.11 ผลการเปรียบเทียบการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนของนักเรียนโรงเรียน
แก่งใหญ่วิทยาคม เปรียบเทียบระหว่างปีการศึกษา 2563 กับ ปีการศึกษา 2564

ระดับชั้น	ปีการศึกษา 2563				ปีการศึกษา 2564			ผลต่าง
	จำนวน นักเรียน ทั้งหมด	จำนวน นักเรียนที่ ได้ระดับดี ขึ้นไป	ร้อยละ		จำนวน นักเรียน ทั้งหมด	จำนวน นักเรียนที่ ได้ระดับดี ขึ้นไป	ร้อยละ	
มัธยมศึกษาปีที่ 1	116	111	95.69		114	110	95.65	-0.04
มัธยมศึกษาปีที่ 2	121	111	91.74		113	112	99.12	7.38
มัธยมศึกษาปีที่ 3	104	85	81.73		120	118	100	18.27
มัธยมศึกษาปีที่ 4	67	67	100		90	89	100	0
มัธยมศึกษาปีที่ 5	52	50	96.15		70	67	100	3.85
มัธยมศึกษาปีที่ 6	67	67	100		53	53	100	0
รวมทั้งหมด	527	491	93.17		560	547	99.13	5.96

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนของนักเรียน
โรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคม ปีการศึกษา 2564 กับ ปีการศึกษา 2563 ผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยในภาพรวมเพิ่มขึ้น
ร้อยละ 5.96

3.3.2.2 ผลลัพธ์ที่เกิดจากการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐาน
การศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน
โรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคม ปรากฏดังตาราง 4.12

ตารางที่ 4.12 สรุปผลการประกวดแข่งขันของนักเรียน โรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม

ชื่อ - สกุล	รางวัล	หน่วยงาน	ปี พ.ศ.
1. นายอมรพัฒน์ บำรุงไทย นางสาวชลธิชา ชมจันทร์ นางสาวพรพรรณ สิงธานี	การแข่งขันการแสดงทางวิทยาศาสตร์ (Science Show) ม.4-ม.6 งาน ศิลปหัตถกรรมนักเรียนระดับภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ 70 ปี การศึกษา 2565 ระดับเหรียญทอง	สพม.ขอนแก่น	2565
1. นางสาวนันทพร มูลเหลา 2. นางสาววรรณรดา แสนสอน	การแข่งขันการแข่งขันต่อคำศัพท์ภาษาไทย (คำคมเดิม) ม.1-ม.3 งานศิลปหัตถกรรม นักเรียนระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ 70 ปีการศึกษา 2565 ระดับเหรียญทอง	สพม.ขอนแก่น	2565
1. นางสาวนิศรา ยุทธา	การแข่งขันการแข่งขันต่อคำศัพท์ภาษาไทย (คำคมเดิม) ม.4-ม.6งานศิลปหัตถกรรม นักเรียนระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ 70 ปีการศึกษา 2565 ระดับเหรียญ ทอง	สพม.ขอนแก่น	2565
1. นางสาวปัทมา หุ่นทอง	การแข่งขันการประกวดเล่านิทานคุณธรรม ม.4-ม.6 งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ 70 ปีการศึกษา 2565 ระดับเหรียญทอง	สพม.ขอนแก่น	2565
1. นางสาวปาริชาติ ลาสอน 2. นางสาวอริญญา บุญเยี่ยม 3. นายณัฐเศรษฐ์ ปราณไศภิน 4. นายสาริน ไชยธรรตน์ 5. นายธนกร บุญลือ 6. นางสาวหนึ่งฤทัย หนองไธ	การแข่งขันการประกวดสวดมนต์ แปลอังกฤษ ม.1-ม.6 งานศิลปหัตถกรรม นักเรียนระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ 70 ปีการศึกษา 2565 ระดับเหรียญ ทอง	สพม.ขอนแก่น	2565

ตารางที่ 4.12 สรุปผลการประกวดแข่งขันของนักเรียน โรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม (ต่อ)

ชื่อ – สกุล	รางวัล	หน่วยงาน	ปี พ.ศ.
1. นางสาวเชษฐ์สุดา เต็มชีพ 2. นางสาวลักษณณ์คณาวรรณ แสนป่อง 3. นางสาวพิชญภัทร คุ่มมิตร 4. นางสาวปภาวรินทร์ จันทรวงษ์ 5. นางสาวณัฐนารี จันเล็ก 6. นางสาวณัฐวรรณ โคตรแปร 7. นางสาวกนกพร อุดมลาภ 8. นางสาวจันทป์ปภา น้อยโหนด 9. นางสาวปิยนุช อ่อมกระโทก 10. นางสาววาริตา นาคหนู	การแข่งขันการประกวดแอโรบิค ม.1-ม.6 งาน ศิลปหัตถกรรมนักเรียนระดับภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ 70 ปีการศึกษา 2565 ระดับเหรียญทอง	สพม. ขอนแก่น	2565
1. นางสาวพุทธิดา มุลกัน 2. นางสาวสุวรรณี อุดมลาภ 3. นางสาวธิดารัตน์ วิทิตธรรม 4. นางสาวอรดี พูลศรี 5. นางสาววินิตดาภรณ์ เจียมภูเขียว 6. นางสาวกุลปรียา สุขสร้อย 7. นางสาวสุวิภาดา สีสุทอง 8. เด็กหญิงสุนิสา สร้อยไข 9. เด็กหญิงศิริทิพย์ แก้ววิเศษ 10. เด็กหญิงกฤษณา พลดงนอก	การแข่งขันการแข่งขันคีตะมวยไทย ม.1-ม.6 งาน ศิลปหัตถกรรมนักเรียนระดับภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ 70 ปีการศึกษา 2565 ระดับเหรียญทอง	สพม. ขอนแก่น	2565
1. เด็กหญิงพัทธ์ธีรา สีดา	การแข่งขันการแข่งขันเขียนภาพไทยประเพณี ม.1- ม.3 งานศิลปหัตถกรรมนักเรียนระดับภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ 70 ปีการศึกษา 2565 ระดับเหรียญทอง	สพม. ขอนแก่น	2565
1. นายจิรายุ ปลอดภัย	การแข่งขันการแข่งขันเขียนภาพจิตรกรรมไทยสีเอกรงค์ ม.4-ม.6งานศิลปหัตถกรรมนักเรียนระดับภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ 70 ปีการศึกษา 2565 ระดับเหรียญทอง	สพม. ขอนแก่น	2565
1. เด็กชายสันติชัย พรมราช 2. เด็กหญิงจิตติกานต์ ศิลกุล	การแข่งขันการแข่งขันพูดภาษาจีน ม.1-ม.3 งาน ศิลปหัตถกรรมนักเรียนระดับภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ 70 ปีการศึกษา 2565 ระดับเหรียญทอง	สพม. ขอนแก่น	2565

ตารางที่ 4.12 สรุปผลการประกวดแข่งขันของนักเรียน โรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม (ต่อ)

ชื่อ – สกุล	รางวัล	หน่วยงาน	ปี พ.ศ.
1. เด็กหญิงสุภามาส เทนอิสระ 2. เด็กชายพาคินทร์ แสงโต	การแข่งขันการแข่งขันการสร้างการ์ตูน แอนิเมชัน (2D Animation) ม.1-ม.3 งานศิลปะหัตถกรรมนักเรียน ระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ 70 ปีการศึกษา 2565 ระดับเหรียญทอง	สพม. ขอนแก่น	2565
1. นายนาวิน นวลจันทร์ 2. นายณัฐพล ไหลหลัง 3. นายเมธาวิณ ดีหลี	การแข่งขัน การแข่งขันหุ่นยนต์ระดับพื้นฐาน ม.4-ม.6 งานศิลปะหัตถกรรมนักเรียนระดับภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ 70 ปีการศึกษา 2565 ระดับเหรียญทอง	สพม. ขอนแก่น	2565
1. เด็กหญิงกฤษฎณวรรณ จันทร์สงคราม 2. เด็กหญิงสุภาพร นามแสง 3. เด็กหญิงพรรณตรี จันทาทุม	การแข่งขัน การแข่งขันประดิษฐ์ของใช้จากวัสดุ ธรรมชาติในท้องถิ่น ม.1-ม.3งานศิลปะหัตถกรรม นักเรียนระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ 70 ปีการศึกษา 2565 ระดับเหรียญทอง	สพม. ขอนแก่น	2565
1. นางสาววิปศยา พูลดี 2. นางสาวเสาวลักษณ์ ชัยสุวรรณค์ 3. นางสาวนภัสวรรณ ไตรยวิภาค	การแข่งขัน การแข่งขันการจัดสวนแก้ว ม.4-ม.6 งาน ศิลปะหัตถกรรมนักเรียนระดับภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ 70 ปีการศึกษา 2565 ระดับเหรียญทอง	สพม. ขอนแก่น	2565
1. นางสาวปณยาพร วิสุวงศ์ 2. นางสาวอารีรัตน์ ปลัดศรีช่วย 3. นางสาวอริสรา โคสาคี	การแข่งขัน การประกวดแปรรูปอาหาร ม.1-ม.3งาน ศิลปะหัตถกรรมนักเรียนระดับภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ 70 ปีการศึกษา 2565 ระดับเหรียญทอง	สพม. ขอนแก่น	2565
1. นางสาวโสธรา ศาลางาม 2. นางสาวสาวิณี ปลัดศรีช่วย 3. นายธนพนธ์ ประชากุล	การแข่งขัน การประกวดแปรรูปอาหาร ม.4-ม.6งาน ศิลปะหัตถกรรมนักเรียนระดับภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ 70 ปีการศึกษา 2565 ระดับเหรียญทอง	สพม. ขอนแก่น	2565
1. นางสาววิสา มูลสาร 2. เด็กหญิงสุจิรา วงษ์สุวรรณ 3. นางสาวปิยธิดา เพ็งจางค์	การแข่งขัน การแข่งขันทำอาหาร น้ำพริก ผักสด เครื่องเคียง ม.1-ม.3งานศิลปะหัตถกรรมนักเรียน ระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ 70 ปีการศึกษา 2565 ระดับเหรียญทอง	สพม. ขอนแก่น	2565
1. นางสาวจิรพา แสนสุข 2. นางสาวศศิวิมล บุบผาลา 3. นางสาวทิติวรี นาคี	การแข่งขัน การแข่งขันทำอาหาร น้ำพริก ผักสด เครื่องเคียง ม.4-ม.6งานศิลปะหัตถกรรมนักเรียน ระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ 70 ปีการศึกษา 2565 ระดับเหรียญทอง	สพม. ขอนแก่น	2565

ตารางที่ 4.12 สรุปผลการประกวดแข่งขันของนักเรียน โรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม (ต่อ)

ชื่อ - สกุล	รางวัล	หน่วยงาน	ปี พ.ศ.
1. เด็กหญิงณัฐวิภา บุตรศรีพันธ์	การแข่งขัน การแข่งขันการเล่านิทาน ประเภท บทพร้องทางการเรียนรู้ ม.1-ม.3 งานศิลป หัตถกรรมนักเรียนระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ 70 ปีการศึกษา 2565 ระดับเหรียญทอง	สพม. ขอนแก่น	2565
1. นายณัฐวุฒิ สาริยา	การแข่งขัน การแข่งขันการเล่านิทาน ประเภท นักเรียนออกทิสติก ม.1-ม.3 งานศิลปหัตถกรรม นักเรียนระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ 70 ปีการศึกษา 2565 ระดับเหรียญทอง	สพม. ขอนแก่น	2565
1. เด็กชายพิริยัท นันทะ 2. เด็กชายสุรเชษฐ์ ยั่งยืน 3. เด็กชายจรรย์ โมมขุนทด	การแข่งขัน การแข่งขันการจัดทำหนังสือเล่มเล็ก ประเภทบทพร้องทางการเรียนรู้ ม.1-ม.3 งาน ศิลป หัตถกรรมนักเรียน ระดับภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ 70 ปีการศึกษา 2565 ระดับเหรียญทอง	สพม. ขอนแก่น	2565
1. เด็กชายพงษ์เนตร ม่วงชีเหล็ก	การแข่งขัน การแข่งขันการวาดภาพระบายสี ประเภทบทพร้องทางการเรียนรู้ ม.1-ม.3งาน ศิลปะหัตถกรรมนักเรียน ระดับภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ 70 ปีการศึกษา 2565 ระดับเหรียญทอง	สพม. ขอนแก่น	2565
1. นายคณาธิป เพชรพา	การแข่งขัน การประกวดการขับร้องเพลงไทยลูกทุ่ง ประเภทบทพร้องทางการเรียนรู้ ม.4-ม.6 งาน ศิลปะหัตถกรรมนักเรียนระดับภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ 70 ปีการศึกษา 2565 ระดับเหรียญทอง	สพม. ขอนแก่น	2565
1. นายธนภัทร โตอิน	การแข่งขัน การประกวดการขับร้องเพลงไทยลูกทุ่ง ประเภทบทพร้องออทิสติก ม.4-ม.6 งาน ศิลปะหัตถกรรมนักเรียน ระดับภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ 70 ปีการศึกษา 2565 ระดับเหรียญทอง	สพม. ขอนแก่น	2565
1. เด็กชายชวนนธ์ บันเทา 2. เด็กชายชวลณ์ บันเทา	การแข่งขัน การแข่งขันการวาดภาพด้วยโปรแกรม Paint ประเภทบทพร้องทางสติปัญญา ไม่กำหนด ช่วงชั้นงานศิลปะหัตถกรรมนักเรียน ระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ 70 ปี การศึกษา 2565 ระดับเหรียญทอง	สพม. ขอนแก่น	2565

ตารางที่ 4.12 สรุปผลการประกวดแข่งขันของนักเรียน โรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม (ต่อ)

ชื่อ - สกุล	รางวัล	หน่วยงาน	ปี พ.ศ.
1. นายอภิวิชญ์ สายยศ 2. นายกิตติภูมิ นาจีน	การแข่งขัน การแข่งขันการวาดภาพ ด้วยโปรแกรม Paint ประเภทยกพร่อง ทางการเรียนรู้ ไม่กำหนดช่วงชั้นงาน ศิลปะหัตถกรรมนักเรียน ระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ 70 ปีการศึกษา 2565 ระดับเหรียญทอง	สพม.ขอนแก่น	2565
1. นายปรเมทย์ สร้อยประเสริฐ	การแข่งขัน การแข่งขันเดี่ยวดนตรีพื้นเมือง เดี่ยวพิน ม.4-ม.6 งานศิลปะหัตถกรรม นักเรียนระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ 70 ปีการศึกษา 2565 ระดับเหรียญทอง	สพม.ขอนแก่น	2565

จากตารางที่ 4.12 พบว่า นักเรียนที่ได้รับรางวัลจากการประกวดแข่งขันในระดับต่าง ๆ อันเนื่องจากการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม มีจำนวน 26 รางวัล และมีนักเรียนที่เข้าร่วม จำนวน 73 คน

ตารางที่ 4.13 สรุปผลรางวัลยกย่องเชิดชูเกียรติของครูและบุคลากรทางการศึกษา อันเนื่องจากการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม

ชื่อ - สกุล	รางวัล	หน่วยงาน	ปี พ.ศ.
นายวัชร คงแสนคำ	รางวัลยกย่องเชิดชูเกียรติ 10000 ครูชน คนคุณธรรม ด้านผู้บริหาร ระดับดีเยี่ยม เหรียญทอง โครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.	เขตตรวจราชการที่ 12 สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน	2565
นายวัชร คงแสนคำ	รางวัลยกย่องเชิดชูเกียรติ นวัตกรรมสร้างสรรค์คนดี ด้านผู้บริหาร ระดับดีเยี่ยม เหรียญทอง โครงการ โรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565	สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา ขอนแก่น	2565
นายวัชร คงแสนคำ	ได้รับการคัดเลือกให้เป็นข้าราชการพลเรือนดีเด่น จังหวัดขอนแก่น ประจำปีพุทธศักราช 2564	จังหวัดขอนแก่น	2564

ตารางที่ 4.13 สรุปผลรางวัลยกย่องเชิดชูเกียรติของครูและบุคลากรทางการศึกษา อันเนื่องจากการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม (ต่อ)

ชื่อ – สกุล	รางวัล	หน่วยงาน	ปี พ.ศ.
นายวัชร คงแสนคำ	รางวัลเสมา ป.ป.ส. ประเภทผลงานดีเด่น ระดับเงิน โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสพติดและอบายมุข	กระทรวงศึกษาธิการ	2564
นายวัชร คงแสนคำ	รางวัลเสมา ป.ป.ส. ประเภทผลงานดีเด่น ระดับทอง โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสพติดและอบายมุข	กระทรวงศึกษาธิการ	2564
นายวัชร คงแสนคำ	รางวัลเสมา ป.ป.ส. ประเภทผลงานดีเด่น ระดับทอง โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสพติดและอบายมุข	กระทรวงศึกษาธิการ	2564
นายพรพนา พาโคกหม	รางวัลเสมา ป.ป.ส. ประเภทผลงานดีเด่น ระดับทอง โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสพติดและอบายมุข	กระทรวงศึกษาธิการ	2564
นายชาวุธวิทย์ จันทะวงษ์	ครูต้นแบบการจัดการเรียนรู้ บูรณาการทักษะชีวิต เจริญเงิน อันดับที่ 1 ระดับสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา	สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา ขอนแก่น	2564

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับรางวัลจากการประกวดแข่งขันในระดับต่าง ๆ อันเนื่องจากการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม มีจำนวน 6 รางวัล

ตารางที่ 4.14 สรุปผลรางวัลยกย่องเชิดชูเกียรติที่สถานศึกษาได้รับอันเนื่องจากการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

รางวัล	หน่วยงาน	ปี พ.ศ.
1. สถานศึกษาต้นแบบการประกันคุณภาพระดับห้องเรียน	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	2565
2. ผ่านการประเมินการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และได้รับรางวัลคุณภาพระดับโรงเรียน (School Quality Award: ScQA) ปี พ.ศ. 2565	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	2565
3. โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม ได้รับรางวัล IQA AWARD ประเภทสถานศึกษาขนาดกลาง ระดับ ดีเด่น ประจำปี 2564	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	2564
4. รางวัลเสมา ป.ป.ส. ประเภทผลงานดีเด่น ระดับเงิน โครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข	กระทรวงศึกษาธิการ	2564
5. รางวัลเสมา ป.ป.ส. ประเภทผลงานดีเด่น ระดับทอง โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข	กระทรวงศึกษาธิการ	2564
6. รางวัลชมเชย ระดับมัธยมศึกษา ประเภททีมหญิง ล้วน การประกวดสวดมนต์หมู่สรรเสริญพระรัตนตรัย ทำนองสรภัญญะ ประเภททีม 5 คน ระดับจังหวัดขอนแก่น	จังหวัดขอนแก่น	2564
7. รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2 การแข่งขันฟุตบอล รุ่นอายุไม่เกิน 18 ปี บ้านไผ่ศึกษาคัพ ครั้งที่ 1	จังหวัดขอนแก่น	2564

จากตารางที่ 4.14 พบว่า สถานศึกษาได้รับรางวัลยกย่องเชิดชูเกียรติในระดับต่าง ๆ อันเนื่องจากการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม มีจำนวน 7 รางวัล

ตารางที่ 4.15 สรุปผลการเป็นแหล่งเรียนรู้ และศึกษาดูงานของสถานศึกษาจากสถานศึกษาอื่น อันเนื่องจากการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนโรงเรียนเวียงใหญ่ วิทยาคม

ลำดับที่	วัน/เดือน/ปี	หน่วยงาน	เรื่อง/แหล่งเรียนรู้
1	3 สิงหาคม 2565	โรงเรียนชนบทศึกษา จังหวัดขอนแก่น	การพัฒนาผู้เรียน (ปพ.5) โดยใช้โปรแกรม Excel และพัฒนาระบบการวัดผล ประเมินผล
2	16 กุมภาพันธ์ 2566	โรงเรียนชนบทศึกษา จังหวัดขอนแก่น	การจัดการเรียนรู้ Active Learning แบบ Co-5 STEPS
3	29-30 พฤศจิกายน 2565	โรงเรียนท่าศาลาประชนาธรรม จังหวัดขอนแก่น	สถานักเรียน
4	7-8 ธันวาคม 2565	โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น	การประกันคุณภาพการศึกษา ระดับห้องเรียน
5	14-15 ธันวาคม 2565	โรงเรียนมัธยมโพธิ์เพ็ก จังหวัดขอนแก่น	การประกันคุณภาพการศึกษา ระดับห้องเรียน
6	19-20 ธันวาคม 2565	โรงเรียนคำแคนวิทยาคม จังหวัดขอนแก่น	การประกันคุณภาพการศึกษา ระดับห้องเรียน
7	22 ธันวาคม 2565	โรงเรียนโคกโพธิ์ไชยศึกษา จังหวัดขอนแก่น	การประกันคุณภาพการศึกษา ระดับห้องเรียน
8	26-27 ธันวาคม 2565	โรงเรียนหนองเสาเล้าวิทยาคาร จังหวัดขอนแก่น	การประกันคุณภาพการศึกษา ระดับห้องเรียน
9	11-12 มกราคม 2566	โรงเรียนหนองตาไก้ศึกษา จังหวัดขอนแก่น	การประกันคุณภาพการศึกษา ระดับห้องเรียน
10	16 มกราคม 2566	โรงเรียนประจักษ์รัฐพัฒนาการ จังหวัดขอนแก่น	การประกันคุณภาพการศึกษา ระดับห้องเรียน
11	17 - 18 มกราคม 2566	โรงเรียนบ้านไผ่ศึกษา จังหวัดขอนแก่น	การประกันคุณภาพการศึกษา ระดับห้องเรียน
12	20 มกราคม 2566	โรงเรียนเวียงน้อยศึกษา จังหวัดขอนแก่น	การประกันคุณภาพการศึกษา ระดับห้องเรียน
13	23 มกราคม 2566	โรงเรียนก้านเหลืองวิทยาคม จังหวัดขอนแก่น	การประกันคุณภาพการศึกษา ระดับห้องเรียน
14	24 - 25 มกราคม 2566	โรงเรียนโนนศิลาวิทยาคม จังหวัดขอนแก่น	การประกันคุณภาพการศึกษา ระดับห้องเรียน

ตารางที่ 4.15 สรุปผลการเป็นแหล่งเรียนรู้ และศึกษาดูงานของสถานศึกษาจากสถานศึกษาอื่น อันเนื่องจากการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนโรงเรียนเวียงใหญ่ วิทยาคม (ต่อ)

ลำดับที่	วัน/เดือน/ปี	หน่วยงาน	เรื่อง/แหล่งเรียนรู้
15	26 มกราคม 2566	โรงเรียนโนนสะอาดวิทยาคาร จังหวัดขอนแก่น	การประกันคุณภาพการศึกษา ระดับห้องเรียน
16	30 - 31 มกราคม 2566	โรงเรียนท่านางแนววิทยายน จังหวัดขอนแก่น	การประกันคุณภาพการศึกษา ระดับห้องเรียน
17	1-2 กุมภาพันธ์ 2566	โรงเรียนสันติพัฒน์กิจวิทยา จังหวัดขอนแก่น	การประกันคุณภาพการศึกษา ระดับห้องเรียน

จากตารางที่ 4.15 พบว่า สถานศึกษาได้เป็นแหล่งเรียนรู้และศึกษาดูงานอันเนื่องจากการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม ให้กับสถานศึกษา และหน่วยงานอื่น ๆ จำนวน 17 แห่ง

3.4 ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงและพัฒนากระบวนการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม ดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.16 สรุปผลการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เกี่ยวกับจุดเด่น จุดด้อยและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม

ประเด็นการพิจารณา	ข้อคิดเห็น
จุดเด่น	1. สามารถพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
	2. ส่งเสริมให้ครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้
	3. รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม
	มีความเหมาะสมกับบริบทสามารถนำไปพัฒนาคุณครูให้มีประสิทธิภาพส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน
จุดด้อย	1. ไม่มีเงื่อนไขความสำเร็จในการนำรูปแบบไปใช้
	2. แผนภาพไม่มีความสอดคล้อง และสื่อความหมายที่ชัดเจนได้
	3. ไม่ได้นำเสนอรายละเอียดของวิธีดำเนินการในรูปแบบของตารางเพื่อให้เห็นความสอดคล้อง
ข้อเสนอแนะ	1. ปรับเพิ่มเงื่อนไขความสำเร็จในการนำรูปแบบไปใช้
	2. ปรับแผนภาพให้มีความสอดคล้อง และสามารถสื่อความหมายให้ชัดเจนกับคำอธิบาย
	3. นำเสนอรายละเอียดของวิธีดำเนินการในรูปแบบของตาราง

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ข้อสรุปจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เกี่ยวกับจุดเด่น จุดด้อย และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม มีดังนี้

จุดเด่น พบว่า รูปแบบสามารถพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ส่งเสริมให้ครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้ และมีความเหมาะสมกับบริบทสามารถนำไปพัฒนาคุณครูให้มีประสิทธิภาพส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน

จุดด้อย พบว่า ไม่ปรากฏเงื่อนไขความสำเร็จในการนำรูปแบบไปใช้ แผนภาพไม่มีความสอดคล้องและสื่อความหมายที่ชัดเจนได้ และไม่ได้นำเสนอรายละเอียดของวิธีดำเนินการในรูปแบบของตารางเพื่อให้เห็นความสอดคล้อง

ข้อเสนอแนะ พบว่า รูปแบบควรมีการปรับปรุงเงื่อนไขความสำเร็จในการนำรูปแบบไปใช้ ปรับแผนภาพให้มีความสอดคล้องและสามารถสื่อความหมายให้ชัดเจนกับคำอธิบาย และนำเสนอรายละเอียดของวิธีดำเนินการในรูปแบบของตาราง

ในการปรับปรุงและพัฒนา รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

จากสรุปผลการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เกี่ยวกับจุดเด่น จุดด้อย และข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงและพัฒนา รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม ปรากฏ ดังรายละเอียด

รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคมประกอบด้วย

1. หลักการและเหตุผล
 - 1.1 การประกันคุณภาพการศึกษา
 - 1.2 ปัญหาด้านการจัดการเรียนรู้
 - 1.3 ปัญหาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2. วัตถุประสงค์

พัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

3. การพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

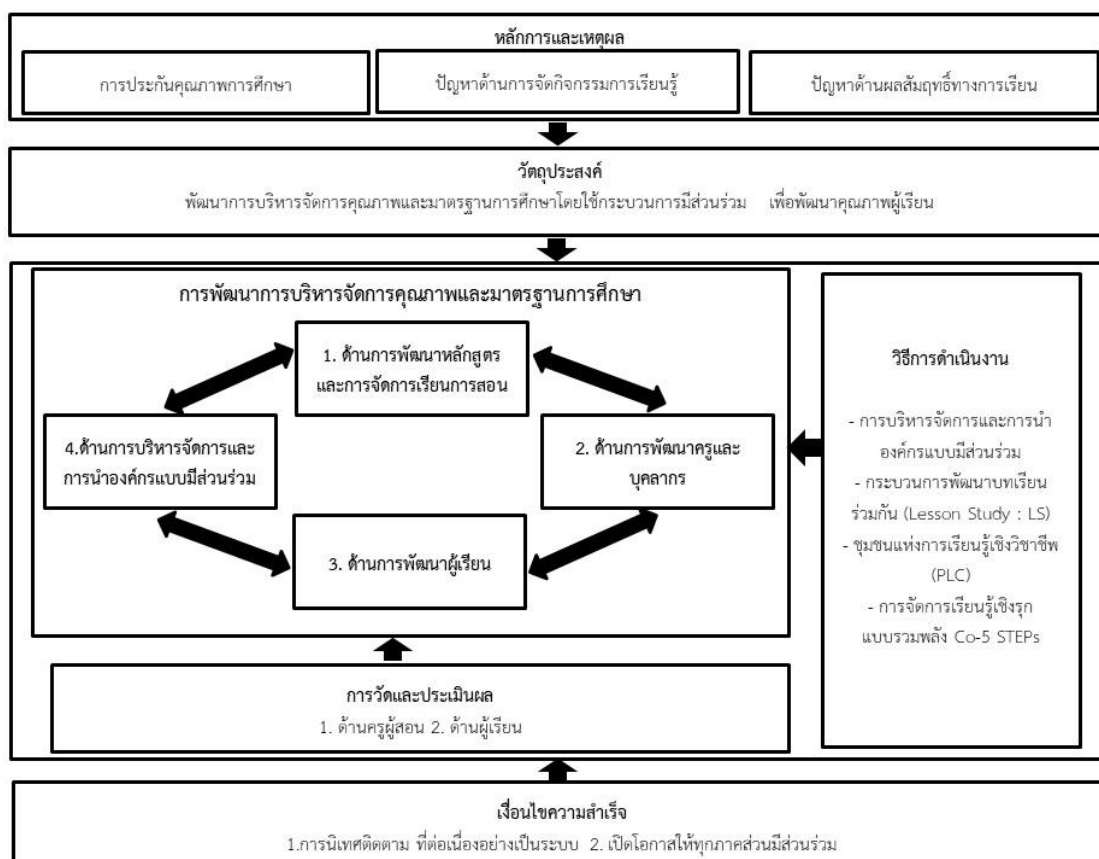
- 3.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน
- 3.2 ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร
- 3.3 ด้านการพัฒนาผู้เรียน
- 3.4 ด้านการบริหารจัดการและการนำองค์กรแบบมีส่วนร่วม

4. วิธีการดำเนินงาน

- 4.1 การบริหารจัดการและการนำองค์กรแบบมีส่วนร่วม

- 4.2 กระบวนการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน (Lesson Study : LS)
- 4.3 ชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ (PLC)
- 4.4 การจัดการเรียนรู้เชิงรุกแบบรวมพลัง Co-5 STEPs
5. การวัดและประเมินผล
 - 5.1 ด้านครูผู้สอน
 - 5.2 ด้านนักเรียน
6. เงื่อนไขความสำเร็จ
 - 6.1 การนิเทศติดตาม ที่ต่อเนื่องอย่างเป็นระบบ
 - 6.2 เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม

จากรายละเอียดประกอบของรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม ประกอบด้วย สามารถนำเสนอได้ภาพ

ภาพที่ 4.2 รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

จากภาพที่ 4.2 รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดย
 บูรณาการกระบวนการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาระดับห้องเรียนร่วมกับแนวทาง
 พัฒนาครูและการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ Lesson Study (LS), Professional Learning Community
 (PLC) และ Co-5 STEPs มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนผ่านการทำงานร่วมกันอย่างมีระบบ โดย
 กระบวนการบริหารจัดการคุณภาพระดับห้องเรียนเน้นการวางระบบ กลไก และการมีส่วนร่วม เพื่อให้
 การเรียนรู้มีมาตรฐานและตรวจสอบได้ ขณะที่ LS มุ่งเน้นการวางแผน สังเกต และสะท้อนบทเรียน
 ร่วมกันของครูเพื่อพัฒนาบทเรียนและเข้าใจผู้เรียนอย่างลึกซึ้ง ส่วน PLC เป็นแนวทางสร้างชุมชน
 วิชาชีพครูที่ร่วมมือกันพัฒนาการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง และ Co-5 STEPs เป็นกระบวนการ
 เรียนรู้เชิงรุกที่เน้นการคิด วิเคราะห์ สื่อสาร และประยุกต์ใช้ โดยผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในทุกขั้นตอน
 ทั้งหมดนี้ล้วนเป็นกระบวนการเสริมพลังซึ่งกันและกันในการยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน
 จากระดับห้องเรียน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนวงแหวนวิทยาคม มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และแนวทางแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวงแหวนวิทยาคม 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนวงแหวนวิทยาคม 3) เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนวงแหวนวิทยาคม 4) เพื่อการปรับปรุงและพัฒนา รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนวงแหวนวิทยาคม ซึ่งการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research & Development) มีวิธีดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และแนวทางแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวงแหวนวิทยาคม

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนารูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนวงแหวนวิทยาคม

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาผลการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนวงแหวนวิทยาคม

ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงและพัฒนา รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนวงแหวนวิทยาคม

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 ผลศึกษาสภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และแนวทางแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวงแหวนวิทยาคม ปรากฏตามประเด็น

1.1.1 สภาพปัญหาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวงแหวนวิทยาคม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยปีการศึกษา 2563 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยภาพรวมเฉลี่ย 60.47 ต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ -7.04

1.1.2 สาเหตุของปัญหาเกิดจาก 1) การจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนไม่ได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) ผู้บริหารขาดการบริหารจัดการเชิงคุณภาพหรือขาดการนำหลักการบริหารเชิงคุณภาพมาใช้ 3) การนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอนโดยครูไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมการนิเทศภายใน และ 4) การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนยังไม่ผ่านการปรับปรุงให้เป็นปัจจุบัน

1.1.3 แนวทางแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม ควรดำเนินการตามประเด็น การบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา คือ 1) พัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนโดยปรับปรุงหลักสูตรและออกแบบรายวิชาพื้นฐานเพื่อพัฒนานักเรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด 2) พัฒนาครูและบุคลากร 3) พัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยใช้รูปแบบ/เทคนิควิธีการสอนอย่างหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มตามศักยภาพ 4) การบริหารจัดการและการนำองค์กรแบบมีส่วนร่วมโดยให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การดำเนินงาน การรับผลประโยชน์ และการติดตามประเมินผล

1.2 ผลการพัฒนารูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม

ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการและเหตุผล กล่าวถึงหลักการการประกันคุณภาพการศึกษา สภาพปัญหาด้านการจัดการเรียนรู้ และสภาพปัญหาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ระดับห้องเรียน โรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม 3) องค์ประกอบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ระดับห้องเรียน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ (1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน (2) ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร (3) ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และ (4) ด้านการบริหารจัดการและการนำองค์กรแบบมีส่วนร่วม 4) การดำเนินการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาระดับห้องเรียน ประกอบด้วย (1) การบริหารจัดการและการนำองค์กรแบบมีส่วนร่วม (2) กระบวนการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน (Lesson Study : LS) (3) ชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ (PLC) และ (4) การจัดการเรียนรู้เชิงรุกแบบรวมพลัง Co-5 STEPs และ 5) การวัดและประเมินผล 2 ด้าน ประกอบด้วย (1) ด้านครูผู้สอน และ (2) ด้านนักเรียน โดยผลการตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของร่างรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม ปรากฏผล ดังนี้

1.2.1 ร่างรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม มีความถูกต้องทุกประเด็น โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ปรับข้อความในรายละเอียดของรูปแบบให้สื่อความหมายได้ชัดเจนและเข้าใจได้ง่าย

1.2.2 ร่างรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม มีความเหมาะสมทุกประเด็น โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ปรับข้อความในรายละเอียดของรูปแบบให้สื่อความหมายได้ชัดเจนและเข้าใจได้ง่าย

1.2.3 ร่างรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม มีความเป็นไปได้ทุกประเด็น โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ปรับข้อความในรายละเอียดของรูปแบบให้สื่อความหมายได้ชัดเจนและเข้าใจได้ง่าย

1.2.4 ร่างรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม มีความเป็นประโยชน์ทุกประเด็น โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมให้ปรับปรุง และพัฒนารูปแบบให้เป็นปัจจุบันทันเหตุการณ์อยู่เสมอ

1.3 ผลการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

หลังจากนำรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม ไปใช้ในการบริหารจัดการ ในปีการศึกษา 2564 พบว่า

1.3.1 ผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจของครูในการพัฒนาครูตามรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม หลังการอบรมพัฒนาสูงกว่าก่อนการอบรมพัฒนาย่อมมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.3.2 ผลผลิตที่เกิดจากการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

1.3.2.1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม ปีการศึกษา 2564 กับปีการศึกษา 2563 ผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยในภาพรวมเพิ่มขึ้น ร้อยละ 2.325

1.3.2.2 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียน
วงษ์ใหญ่วิทยาคม ปีการศึกษา 2564 กับ ปีการศึกษา 2563 ผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยในภาพรวมเพิ่มขึ้น
ร้อยละ 6.23

1.3.2.3 ผลการเปรียบเทียบการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนของนักเรียน
โรงเรียนวงษ์ใหญ่วิทยาคม ปีการศึกษา 2564 กับ ปีการศึกษา 2563 ผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยในภาพรวม
เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.96

1.3.3 ผลลัพธ์ที่เกิดจากการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและ
มาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพของ
นักเรียนโรงเรียนวงษ์ใหญ่วิทยาคม

เมื่อนำรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้
กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนโรงเรียนวงษ์ใหญ่
วิทยาคม ไปใช้ในการบริหารจัดการแล้วเกิดผลลัพธ์ตามมา ดังนี้

1.3.3.1 นักเรียนที่ได้รับรางวัลจากการประกวดแข่งขันในระดับต่าง ๆ อัน
เนื่องจากการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้
กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนโรงเรียนวงษ์ใหญ่
วิทยาคม มีจำนวน 26 รางวัล และมีนักเรียนที่เข้าร่วม จำนวน 73 คน

1.3.3.2 ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับรางวัลจากการประกวดแข่งขัน
ในระดับต่าง ๆ อันเนื่องจากการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐาน
การศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน
โรงเรียนวงษ์ใหญ่วิทยาคม มีจำนวน 6 รางวัล

1.3.3.3 สถานศึกษาได้รับรางวัลยกย่องเชิดชูเกียรติในระดับต่าง ๆ อันเนื่องจาก
การใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการ
มีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนโรงเรียนวงษ์ใหญ่วิทยาคม
มีจำนวน 7 รางวัล

1.3.3.4 สถานศึกษาได้เป็นแหล่งเรียนรู้และศึกษาดูงานของสถานศึกษาจาก
สถานศึกษาอื่น อันเนื่องจากการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐาน
การศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม มีจำนวน 17 แห่ง

1.4 ผลการปรับปรุงและพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยา

ผลการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เกี่ยวกับจุดเด่น จุดด้อยและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยา โดยนำเสนอตามประเด็น ดังนี้

จุดเด่น ได้แก่

1. สามารถพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
2. ส่งเสริมให้ครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้
3. รูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยา มีความเหมาะสมกับบริบทสามารถนำไปพัฒนาคุณครูให้มีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน

จุดด้อย ได้แก่

1. ไม่มีเงื่อนไขความสำเร็จในการนำรูปแบบไปใช้
2. แผนภาพไม่มีความสอดคล้อง และสื่อความหมายที่ชัดเจนได้
3. ไม่ได้นำเสนอรายละเอียดของวิธีดำเนินการในรูปแบบของตารางเพื่อให้เห็น

ความสอดคล้อง

ข้อเสนอแนะ ได้แก่

1. ปรับเพิ่มเงื่อนไขความสำเร็จในการนำรูปแบบไปใช้
2. ปรับแผนภาพให้มีความสอดคล้อง และสามารถสื่อความหมายให้ชัดเจนกับ

คำอธิบาย

3. นำเสนอรายละเอียดของวิธีดำเนินการในรูปแบบของตาราง

ผลการปรับปรุงรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยา ประกอบด้วย องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการและเหตุผล กล่าวถึง หลักการการประกันคุณภาพการศึกษา สภาพปัญหาด้านการจัดการเรียนรู้และปัญหาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 3) การบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย คือ (1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน (2) ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร (3) ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และ (4) ด้านการบริหารจัดการและการนำองค์กรแบบมีส่วนร่วม

4) วิธีการดำเนินงาน ประกอบด้วย (1) การบริหารจัดการและการนำองค์กรแบบมีส่วนร่วม (2) กระบวนการพัฒนาศักยภาพร่วมกัน (Lesson Study : LS) (3) ชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ (PLC) และ (4) การจัดการเรียนรู้เชิงรุกแบบรวมพลัง Co-5 STEPs5) 5) การวัดและประเมินผล 2 ด้าน ประกอบด้วย (1) ด้านครูผู้สอน และ (2) ด้านนักเรียน และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จ ประกอบด้วย (1) การนิเทศติดตาม ที่ต่อเนื่องอย่างเป็นระบบ และ (2) เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม

2. อภิปรายผลการวิจัย

รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาฯ สามารถนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด ดังผู้วิจัยจะอภิปรายแต่ละประเด็น ดังต่อไปนี้

1. ผลศึกษาสภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และแนวทางแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาฯ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวงใหญ่วิทยาฯ เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยปีการศึกษา 2563 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยภาพรวมเฉลี่ย 60.47 ต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ -7.04 โดยสาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาฯตามประเด็น การบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยสาเหตุของปัญหาเกิดจาก 1) การจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนไม่ได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) ผู้บริหารขาดการบริหารจัดการเชิงคุณภาพหรือขาดการนำหลักการบริหารเชิงคุณภาพมาใช้ 3) การนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอนโดยครูไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมการนิเทศภายใน 4) การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนยังไม่ผ่านการปรับปรุงให้เป็นปัจจุบัน และแนวทางแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวงใหญ่วิทยาฯ ดำเนินการตามประเด็น การบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา คือ 1) พัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนโดยปรับปรุงหลักสูตรและออกแบบรายวิชาพื้นฐานเพื่อพัฒนานักเรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด 2) พัฒนาครูและบุคลากร 3) พัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยใช้รูปแบบ/เทคนิควิธีการสอนอย่างหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มตามศักยภาพ 4) การบริหารจัดการและการนำองค์กรแบบมีส่วนร่วมโดยให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การดำเนินงาน การรับผลประโยชน์ และการติดตามประเมินผล เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนนั้นจำเป็นต้องมีการดำเนินการแก้ไขปัญหาคือครอบคลุมในทุก ๆ ด้านทั้งในด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร ด้านพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และด้านการบริหารจัดการ สอดคล้องกับสนอง สุตสะอาด และศศิธรดา พงษ์ไทย

(2561: 150-159) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารโรงเรียนคุณภาพที่มีประสิทธิผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันในการบริหารโรงเรียนคุณภาพที่มีประสิทธิผลในทุกด้าน คือ 1) ด้านการบริหารจัดการ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 2) ด้านการจัดการเรียนรู้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 3) ด้านสิ่งแวดล้อม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และ 4) ด้านการมีส่วนร่วมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ และสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารโรงเรียนคุณภาพที่มีประสิทธิผลในทุกด้าน คือ 1) ด้านการบริหารจัดการ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ด้านการจัดการเรียนรู้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด 3) ด้านสิ่งแวดล้อม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และ 4) ด้านการมีส่วนร่วม และสอดคล้องกับ ศศิมาภรณ์ นันทะสิงห์ และสุมาลี ศรีพุทธรินทร์ (2564: 75-85) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และแนวทางการบริหารและการจัดการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารและการจัดการโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารและการจัดการโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และความต้องการจำเป็นของการบริหารและการจัดการโรงเรียน สูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านการจัดระบบสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ ด้านการมีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา และด้านการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ

2. ร่างรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงแหวนวิทยาคม ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) การบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ (1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน (2) ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร (3) ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และ (4) ด้านการบริหารจัดการและการนำองค์กรแบบมีส่วนร่วม 4) วิธีการดำเนินงาน 5) การวัดและประเมินผล โดยร่างรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงแหวนวิทยาคม มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ในทุกประเด็น เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากรูปแบบที่พัฒนาขึ้นได้จากการศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ สภาพปัจจุบัน สภาพปัญหา สาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา มาเป็นกรอบในการสร้างรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ส่งผลให้รูปแบบมีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ในทุกประเด็น สอดคล้องแนวคิดของกับ Joyce and Weil (2009, pp. 13-14) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการจัดการศึกษาไว้ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ เป็นการกล่าวถึง

ความเชื่อแนวคิดของทฤษฎีที่รองรับการจัดการศึกษา ซึ่งหลักการของการจัดการศึกษาจะเป็นตัวกำหนดจุดประสงค์เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ขั้นตอนต่าง ๆ ในการจัดการศึกษา 2) จุดประสงค์เป็นการระบุความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้นจากการใช้การจัดการศึกษา 3) เนื้อหาเป็นการระบุเนื้อหาสาระและกิจกรรมต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดการศึกษาให้บรรลุจุดประสงค์ของการจัดการศึกษานั้นๆ และ 4) กิจกรรมการเรียนรู้ขั้นตอนต่าง ๆ ในการจัดการศึกษาเป็นการระบุวิธีการปฏิบัติกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนเมื่อมีการนำการจัดการศึกษาไปใช้ และ 5) การวัดและประเมินผลเป็นการประเมินผลประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา สอดคล้องกับ สมชาย เผือกตระกูลชัย (2563: 144-159) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาค 17 ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาค 17 ประกอบด้วย (1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา (3) จัดระบบบริหารและสารสนเทศ (4) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (5) จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา (6) จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (7) จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายใน และ (8) จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องโดยมีแนวคิดในการบริหารตาม POSDC เป็นตัวขับเคลื่อนการดำเนินงานและมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับ ดำรงค์ บุญกลาง (2560: 163-175) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือ ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือ โดยผ่านการพัฒนาและตรวจสอบประเมินเบื้องต้นประกอบด้วย 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) สาระสำคัญ ประกอบด้วยการบริหาร 7 ด้าน ได้แก่ การนำองค์การ การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การมุ่งเน้นนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ การมุ่งเน้นบุคลากร การจัดการกระบวนการ และผลลัพธ์ 4) แนวทางการนำรูปแบบไปสู่การปฏิบัติ 5) เงื่อนไขการนำรูปแบบไปสู่ความสำเร็จ และผลการยืนยันรูปแบบจากกลุ่มผู้รู้แจ้ง 56 คน พบว่า รูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม พบว่า ผลการทดสอบ

ความรู้ความเข้าใจของครูในการพัฒนาครูตามรูปแบบ การพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่ วิทยาคม หลังการอบรมพัฒนาสูงกว่าก่อนการอบรมพัฒนา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีผลผลิตที่เกิดจากการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนโรงเรียน วงใหญ่วิทยาคม ได้แก่ ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม ปีการศึกษา 2564 กับ ปีการศึกษา 2563 ผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยในภาพรวมเพิ่มขึ้น ร้อยละ 2.325 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม ปีการศึกษา 2564 กับ ปีการศึกษา 2563 ผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยในภาพรวมเพิ่มขึ้น ร้อยละ 6.23 ผลการเปรียบเทียบ การอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนของนักเรียน โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม ปีการศึกษา 2564 กับปีการศึกษา 2563 ผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยในภาพรวมเพิ่มขึ้น ร้อยละ 5.96 ซึ่งผลลัพธ์ที่เกิดจากการ ใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการ มีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ส่งผลให้นักเรียนได้รับรางวัลจากการประกวดแข่งขัน ในระดับต่าง ๆ อันเนื่องจากการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน จำนวน 26 รางวัล และมีนักเรียน ที่เข้าร่วม จำนวน 73 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับรางวัลจากการประกวดแข่งขัน ในระดับต่าง ๆ อันเนื่องจากการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน จำนวน 6 รางวัล สถานศึกษา ได้รับรางวัลยกย่องเชิดชูเกียรติในระดับต่าง ๆ อันเนื่องจากการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหาร จัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน จำนวน 7 รางวัล และสถานศึกษาได้เป็นแหล่งเรียนรู้และศึกษาดูงานของสถานศึกษาจากสถานศึกษา อื่น อันเนื่องจากการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้ กระบวนการมีส่วนร่วม จำนวน 15 แห่ง เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากรูปแบบการพัฒนาการ บริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม มีองค์ประกอบและวิธีการดำเนินการเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการ คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาที่เหมาะสมชัดเจน ส่งผลให้ครูและบุคลากรได้รับการพัฒนาอย่าง ต่อเนื่องเพื่อให้ความพร้อมในการดำเนินกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สอดคล้องกับ มนตรา พัทธมกุล (2564: 334-350) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อยกระดับการประกัน คุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนราชานุบาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อยกระดับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โรงเรียนราชานุบาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีมี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1)

หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) องค์ประกอบการพัฒนาคุณภาพการศึกษา 4) กระบวนการบริหารจัดการ 5 ขั้นตอน 5) ผลลัพธ์ และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จ โดยรวมรูปแบบมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ผลการทดลองใช้ พบว่า ผลการประเมินตนเองตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับดีเลิศ นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ปีการศึกษา 2562 สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และสอดคล้องกับ อุดุลยศักดิ์ บุญเอนก (2564: 57-80) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา โดยใช้เครือข่ายในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ผลจากการทดลองใช้รูปแบบ พบว่า ผลที่เกิดจากการกระบวนการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาของเครือข่ายก่อนการดำเนินการโดยภาพรวมมีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนหลังการดำเนินการโดยภาพรวมมีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และผลการสอบถามความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษาครู ผู้ปกครองและชุมชนที่มีต่อรูปแบบโดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

4. การปรับปรุงและพัฒนา รูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนแนวใหญ่วิทยาคม พบว่า ผลการปรับปรุงรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนแนวใหญ่วิทยาคม ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) องค์ประกอบการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา 4) วิธีการดำเนินงานของรูปแบบ 5) การวัดและประเมินผล และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จ โดยใช้วิธีการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน (2) ด้านการพัฒนาครูและวิธีการจัดการเรียนการสอน (3) ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และ (4) ด้านการบริหารจัดการและการนำองค์กรแบบมีส่วนร่วม สอดคล้องกับ อุดุลยศักดิ์ บุญเอนก (2564: 57-80) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดยใช้เครือข่ายในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบ ประกอบด้วย (1) บทนำ ประกอบด้วยหลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์และเป้าหมาย (2) ขั้นตอนการสร้างเครือข่าย ประกอบด้วย ขั้นตอนการสร้างความจำเป็นในการสร้างเครือข่าย ขั้นประสานหน่วยงาน/องค์กร เครือข่าย ขั้นสร้างพันธมิตรสัญญาร่วมกัน ขั้นบริหารจัดการการเครือข่าย ขั้นพัฒนาความสัมพันธ์ และขั้นรักษาความสัมพันธ์ (3) วิธีการดำเนินงานตามรูปแบบ (4) กระบวนการดำเนินงานของเครือข่าย ประกอบด้วย กิจกรรมสำคัญที่เสริมประสิทธิภาพการดำเนินการกิจของเครือข่าย เทคนิค/วิธีการพัฒนาสมาชิกเครือข่าย กระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ คุณลักษณะที่ดีของสมาชิก และผู้นำ เครือข่ายและการปฏิบัติงานของเครือข่ายและการสะท้อนผล ซึ่งนำเอาปัจจัยทางการบริหาร

จัดการศึกษามาปฏิบัติในการดำเนินงานของเครือข่ายเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาที่ประกอบด้วย ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการบริหารจัดการ (5) การประเมินผลการใช้รูปแบบ และ (6) เงื่อนไขความสำเร็จของการนำรูปแบบไปใช้ และสอดคล้องกับ มนตรา พัทธมกุล (2564: 334-350) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อยกระดับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โรงเรียนราชานุบาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบมี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) องค์ประกอบการพัฒนาคุณภาพการศึกษา 4) กระบวนการบริหารจัดการ 5) ขั้นตอน 5) ผลลัพธ์ และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จ

3. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

ปัจจัยแห่งความสำเร็จของรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนวงแหวนวิทยาคม เกิดจากองค์ประกอบสำคัญ 6 ประการ ได้แก่ หลักการและเหตุผลที่ชัดเจน วัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับการพัฒนาผู้เรียน โครงสร้างการบริหารจัดการที่รอบด้าน วิธีการดำเนินงานที่เป็นระบบ การวัดและประเมินผลที่เป็นรูปธรรม และเงื่อนไขแห่งความสำเร็จที่เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาด้านหลักสูตร ครู ผู้เรียน และการบริหารแบบมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นหัวใจหลักของการพัฒนาที่ยั่งยืน

การนำรูปแบบนี้ไปใช้จำเป็นต้องวิเคราะห์และทำความเข้าใจองค์ประกอบต่าง ๆ อย่างละเอียด โดยเฉพาะเงื่อนไขแห่งความสำเร็จ เช่น ความร่วมมือของผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครอง ตลอดจนการสนับสนุนด้านทรัพยากรอย่างเพียงพอ รวมถึงการวิเคราะห์บริบทของแต่ละปีการศึกษาเพื่อนำไปสู่การปรับใช้รูปแบบอย่างยืดหยุ่นและเหมาะสมกับสถานการณ์ จึงจะสามารถสร้างประสิทธิภาพในการบริหารจัดการและยกระดับคุณภาพผู้เรียนได้อย่างแท้จริง การวิจัยในอนาคตควรมุ่งเน้นการพัฒนาตัวชี้วัดเพื่อให้สามารถประเมินผลการดำเนินงานได้อย่างมีทิศทางและน่าเชื่อถือ นอกจากนี้ ยังพบว่าคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน และความสามารถด้านการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน รวมถึงผลสัมฤทธิ์ในบางกลุ่มสาระวิชา มีแนวโน้มลดลง จึงควรดำเนินการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเพื่อค้นหาสาเหตุและหาแนวทางการพัฒนาอย่างเป็นระบบต่อไป ซึ่งจะเป็นการขยายผลจากรูปแบบที่มีอยู่ให้ครอบคลุมและลึกซึ้งยิ่งขึ้น ทั้งในด้านเชิงกลยุทธ์และภาคปฏิบัติ

4. ข้อเสนอแนะ

4.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

4.1.1 รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคม ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) องค์ประกอบการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา 4) วิธีการดำเนินงาน 5) การวัดและประเมินผล และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จ โดยใช้วิธีการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน (2) ด้านการพัฒนาครูและวิธีการจัดการเรียนการสอน (3) ด้านพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และ (4) ด้านการบริหารจัดการและการนำองค์กรแบบมีส่วนร่วม ฉะนั้น ในการนำรูปแบบไปใช้ควรมีการศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบโดยละเอียด เพื่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด โดยเฉพาะเงื่อนไขความสำเร็จ

4.1.2 เนื่องจากรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคมได้มีการปรับปรุงพัฒนาแล้ว ฉะนั้น เมื่อนำรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคม ฉบับปรับปรุงพัฒนาไปใช้ในการบริหารจัดการเสร็จแล้ว ควรต้องมีการปรับปรุงพัฒนาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในแต่ละปี

4.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

4.2.1 เนื่องจากรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคมไม่ปรากฏตัวชี้วัดความสำเร็จที่ชัดเจน ฉะนั้น จึงควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับตัวชี้วัดความสำเร็จของรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคม เพื่อจะได้ช่วยให้การประเมินผลมีทิศทางที่ชัดเจน การบริหารรูปแบบจะมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4.2.2 เนื่องจากพบว่า การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคม เปรียบเทียบระหว่าง ปีการศึกษา 2563 กับ ปีการศึกษา 2564 มีผลการประเมินโดยเฉลี่ยลดลง จึงควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสาเหตุ แนวทางแก้ปัญหา และวิธีการพัฒนานักเรียน ให้มีผลการประเมินโดยเฉลี่ยที่ดีขึ้น

4.2.3 เนื่องจากพบว่า วิชาสังคมศึกษา สุขศึกษา ศิลปะ และภาษาต่างประเทศ มีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนลดลง จึงควรมีการศึกษาวิจัยหาแนวทางแก้ปัญหาหรือพัฒนานักเรียน ให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเฉลี่ยสูงขึ้นทุกกลุ่มสาระวิชา

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2550). *หลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. (แผนพับ). กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
- กมล ภูประเสริฐ. (2544). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: ก.พล (1996).
- _____. (2554). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: เสริมสินพรเพรสซิสเต็ม.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร.
- _____. (2562). *รายงานผลการขับเคลื่อนการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการ ตามนโยบายของรัฐบาล* (หน้า 1). สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- กรมวิชาการ. (2541). *ประเพณีแห่งการศึกษา: พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสด้านการศึกษา*. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- กรรณิกา เจริญชัย. (2538). *การพัฒนารูปแบบการประเมินประสิทธิผลองค์การของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข* (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กัญญาภัค เพชรพล. (2557). *ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1* (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม). พิษณุโลก: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- เกรียงศักดิ์ พรหมแพน. (2551). *การมีส่วนร่วมในการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1* (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด). ร้อยเอ็ด: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- โกวิทย์ พวงงาม. (2551). *การจัดการตนเองของชุมชนและท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดบุ๊ค.
- จินตวีร์ เกษมสุข. (2554). *การสื่อสารกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิรชาย นานบุญมี. (2552). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินศูนย์เด็กเล็กในอำเภอร้องกวาง จังหวัดแพร่* (วิทยานิพนธ์สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชัยพร ไทยกิ่ง. (2550). *บทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชนและองค์กรภาครัฐในการจัดการป่าชุมชน: กรณีศึกษาป่าชุมชนบ้านหนองคอง ตำบลพังแดง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร*

- (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ดำรงค์ บุญกลาง. (2560). การพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือ. *วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา*, 11(2), 163–175.
- ทัพวัล มะลิแสง. (2553). *การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดกระบี่* (วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี). สุราษฎร์ธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ทิตนา แหมมณี. (2547). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์.
- _____. (2551). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธร สุนทรายุทธ. (2551). *การบริหารจัดการเชิงปฏิรูป: ทฤษฎี วิจัย และการปฏิบัติการทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์.
- ธีระ รุญเจริญ. (2554). *สภาพปัจจุบันและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายและแผนการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. (2550). *แนวคิดแนวทางการพัฒนาชุมชน*. กรุงเทพฯ: กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2533). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: สุริยาสาส์.
- _____. (2546). *การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร*. กรุงเทพฯ: [สำนักพิมพ์ไม่ปรากฏ].
- บุญส่ง หาญพานิช. (2546). *การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความรู้ในสถาบันอุดมศึกษาไทย* (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประดัด เรืองมาลัย. (2542). *การบริหารการศึกษาเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ประภาส ไก่แก้ว. (2551). *การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษา สังกัดเมืองพัทยา* (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประเวศ วะสี. (2549). *จิตตปัญญาศึกษา*. มหาวิทยาลัยมหิดล. ฉบับศึกษาปริทรรศน์.

- ปราณี กรุณวงศ์. (2546). *คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบโมเดลซิปปา เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ระดับประถมศึกษาของโรงเรียนวัดแสงสรรค์* (สารนิพนธ์ ป.ม., สาขาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, กรุงเทพฯ.
- ปรีชาติ ชมชื่น. (2555). *รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีประสิทธิผลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา* (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี). อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2546). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพ.
- เปรี๊ญ กุมท. (2519). *การวิจัยและนวัตกรรมการสอน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ประสานมิตร).
- _____. (2549). *การวิจัยสื่อและนวัตกรรมการสอน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ประสานมิตร).
- ผ่องพรรณ ตรัยมงคลกุล, & สุภาพ ฉัตรภากรณ์. (2541). *การออกแบบการวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- _____. (2547). *การวิจัยในชั้นเรียน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พงศธร ไพจิตร, สุธนะ ติงศัทธิย์, & เอ็มอัณษา วัฒนบุรานนท์. (2562). ประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรเตรียมความพร้อมก่อนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี*, 9(3), 30–36.
- พนัส หันนาคนิ. (2542). *ประสบการณ์ในการบริหารบุคลากร*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2547). *การนิเทศการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรรณระพี คุณนะวนิชพงษ์. (2559). *การบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากลโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย* (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พิเชฐ โพธิ์ภักดี. (2553). *การพัฒนาแบบการบริหารโรงเรียนนิติบุคคล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน* (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภัทรพล สุดเดือน. (2551). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าชายเลน: กรณีศึกษาตำบลบางตะบูน อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี* (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ภิญญาพัชญ์ ปลาเก็ดทอง. (2551). *การพัฒนาแบบการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเผชิญอุปสรรคของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2* (วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ภิรมยา อินทรกำแหง. (2549). ระบบการคิดและการจัดการเรียนรู้. *วารสารวิชาการ*, 9(2), 39–47.
- มนตรา พักมงคล. (2564). รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อยกระดับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนราชานุบาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 6(3), 334–350.
- มะลิเกามาต เสี่ยมแก้ว. (2551). การนำเสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์เขต 3 (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์). นครสวรรค์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- มานะ สุตสงวน. (2561). รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสู่มาตรฐานสากล. *Veridian E-Journal Silpakorn University*, 11(3), 3395–3412.
- มีศิลป์ ชินภักดี. (2555). การพัฒนารูปแบบการบริหารการปฏิรูปการศึกษาสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ไมตรี บุญทศ. (2554). การพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อการประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี). อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- รัตนา ณ ปัตตานี. (2553). การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมโดยใช้เทคนิคขบ 5 กลีบ. *วารสารวิชาการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1*, ม.ป.พ., 12.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2552). การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (พิมพ์ครั้งที่ 3). สงขลา: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- โรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคม. (2563). รายงานการประเมินตนเอง โรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคม ประจำปีการศึกษา 2563. ขอนแก่น: โรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคม.
- ล้วน สายยศ, & อังคณา สายยศ. (2538). *เทคนิคการวิจัยการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2542). *แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2545). *เทคนิคและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2553). การวิจัยและพัฒนารูปแบบ. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 2(4), 9–10.

- วิจิตร ศรีสะอ้าน. (2550). *ความคืบหน้าของการจัดกระทรวงศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- วิษณุภา เมธีวรฉัตร. (2557). *รูปแบบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เชิงพุทธของมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง 2 (วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)*. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ศศิมาภรณ์ นันทะสิงห์, & สุมาลี ศรีพุทธรินทร์. (2564). *สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และแนวทางพัฒนาการบริหารและการจัดการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 2. วารสารวิชาการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้, 6(2), 75–85.*
- ศุภลักษณ์ เศษะพานิช. (2545). *การสร้างแบบจำลองเพื่อการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุภลักษณ์ เศษะพานิช. (2550). *การพัฒนาระบบการบริหารที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศของสถานศึกษา เอกชน*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. (2549). *พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน*. กรุงเทพฯ: อักษรวิพัฒน์.
- สนธยา พลศรี. (2550). *เครือข่ายของการเรียนรู้ในงานพัฒนาชุมชน*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สนอง สดสะอาด, & ศศิรดา แพงไทย. (2561). *สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารโรงเรียนคุณภาพที่มีประสิทธิผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา, 4(พิเศษ), 150–159.*
- สมคิด พรหมจ้อย. (2550). *เทคนิคการประเมินโครงการ*. กรุงเทพฯ: จตุพร ดีไซน์.
- สมชัย จรรยาไพบูลย์. (2555). *รูปแบบการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี)*. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สมชาย เผือกตระกูลชัย. (2563). *รูปแบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ภาค 17. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, 9(1), 144–159.*
- สมศักดิ์ ภู่วิภาดาวรรณ. (2544). *การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและการประเมินตามสภาพจริง*. เชียงใหม่: สำนักพิมพ์ THE KNOWLEDGE CENTER.
- สมาน อัสวภูมิ. (ม.ป.ป.). *การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน: เอกสารประกอบการฝึกอบรมหลักสูตร อาจารย์ใหญ่ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญ*. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12.
- สหชัย จันทรพินิจ. (2555). *สภาพปัญหาและแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ชุมชนมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมวัยแอ็ด เขต 1 (วิทยานิพนธ์การ*

บริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด). ร้อยเอ็ด: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น. (2564). รายงานผลการดำเนินงานประจำปี พ.ศ. 2564 (หน้า 3). ขอนแก่น: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น.

สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2554). แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

สุขตา แดงสุวรรณ. (2558). การศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด (วิทยานิพนธ์การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี). จันทบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

สุชาติพิทย์ เข็มน้อย. (2554). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษา ตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สุพักตร์ พิบูลย์. (2549). การวิจัยและพัฒนาสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษา. นนทบุรี: จตุพรดีไซน์.

สุภาพร คารักษ์. (2550). กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการทรัพยากรแร่: ศึกษากรณีโครงการเหมืองแร่โพแทช จังหวัดอุดรธานี (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สุนน อมรวิวัฒน์. (2544). ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

สุวิมล ว่องวานิช. (2550). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

โสภิตา ศรีนุ่น. (2558). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเมืองเบตง อำเภอบะนัง จังหวัดยะลา (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหาดใหญ่). สงขลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

อดุลย์ศักดิ์ บุญเอนก. (2564). รูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดยใช้เครือข่ายในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 (วิทยานิพนธ์การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

อับดุลคอเล็ด เจะเต. (2557). กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนบ้านเกาะสวาด ตำบลไพรวัน อำเภอดงไกรลาส จังหวัดนราธิวาส (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต,

- บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อานัต สายโสภา. (2554). *การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาวังสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1* (วิทยานิพนธ์การบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยบูรพา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อุดม ชูลีวรรณ. (2559). *รูปแบบการพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศระดับสากล* (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิตบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์). สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2546). *การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2548). *การสังเคราะห์การกระจายอำนาจทางการศึกษาของประเทศต่าง ๆ*. เอกสารประกอบการประชุมโครงการสัมมนาวิจัย เรื่อง การกระจายอำนาจทางการศึกษา ประเทศต่าง ๆ ณ โรงแรมบางกอก กอล์ฟ สปาร์ตอร์ท จังหวัดปทุมธานี
- เอกชัย กิสุพันธ์. (2550). *หลักการบริหารการศึกษาทั่วไป*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Bardo, J. W., & Hartman, J. J. (1982). *Urban sociology: A systematic introduction*. New York, NY: F. E. Peacock.
- Borg, W. R., & Gall, M. D. (1989). *Educational research* (5th ed.). New York, NY: Longman.
- Brown, W. B., & Moberg, D. J. (1980). *Organizational theory and management: A macro approach*. New York, NY: John Wiley & Sons.
- Chapin, F. S. (1997). *Social participation and social intelligence* (3rd ed.). New York, NY: Longman.
- Cohen, J. M., & Uphoff, N. T. (1981). *Concepts and measures for project implementation and evaluation*. Rural Development Committee, Center for International Studies. New York, NY: Cornell University.
- Douglass, M. (1970). Adult education: Some perspectives on the phenomena of participation. *Adult Education*, 20(2), 88–98.
- Good, C. V. (1973). *Dictionary of education*. New York, NY: McGraw-Hill.

- Hausser, D. L. (1980). Comparison of different models for organizational analysis. In *Organizational assessment: Perspective on the measurement of organizational behavior and the quality of work life*. New York, NY: John Wiley & Sons.
- Hoy, W. K., & Miskel, C. G. (2001). *Educational administration: Theory, research, and practice* (6th ed.). New York, NY: HarperCollins.
- Huntington, S. P., & Nelson, J. M. (1976). *Political participation in developing countries*. London, UK: Harvard University.
- James, M. (1978). *Leadership*. New Delhi, India: [สำนักพิมพ์ไม่ระบุ].
- Faulkner, J. B. (2002). *Baldrige educational quality criteria as another model for accreditation in American community colleges* (Doctoral dissertation, Ed.D.). Oregon State University, Oregon, USA.
- Joyce, B., & Weil, M. (1985). *Models of teaching* (2nd ed.). New Delhi, India: Prentice-Hall.
- _____. (2009). *Educational technology: Foundations, research, and practice* (pp. 13–14). Pearson.
- Ka-ho Mok. (2002). Decentralization and marketization of education in Singapore: A case study of the excellence model. *Journal of Educational Administration*, 41(4), [หน้าไม่ระบุ].
- Keeves, P. J. (1988). *Educational research, methodology, and measurement: An international handbook*. Oxford, UK: Pergamon Press.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.
- Longman. (1981). *Dictionary of contemporary English*. Clays Ltd., England.
- Macda, J. H. (1982). *Present organization and participation in Tanzania in studies in rural participation*. New Delhi, India: Oxford IBM Publishing.
- Masoumi, D., & Lindström, B. (2012). Quality in e-learning: A framework for promoting and assuring quality in virtual institutions. *Journal of Computer Assisted Learning*, 28(1), 27–41. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2729.2011.00440.x>.

- Merrill, K., et al. (1989). The technology triangle: Linking farmers, technology transfer agents, and agricultural researchers. *Agricultural Extension Journal*, 29(7), 415–417.
- Neufeldt, V., & Guralnik, D. B. (1988). *Webster's New World Dictionary of American English* (3rd ed.). New York, NY: Webster's New World
- Putti, J. M. (1987). A function approach. *Management*. New York, NY: McGraw-Hill.
- Richardson, A. (1983). *Participation*. London, UK: Routledge & Kegan Paul.
- Shadid, W., et al. (1982). Access and participation: A theoretical approach. In *Participation of the poor in development*. Leiden, Netherlands: University of Leiden.
- Steiner, E. (1988). *Educology*. Sydney, NSW, Australia: [สำนักพิมพ์ไม่ระบุ].
- Stoner, A. F., & Wankel, C. (1986). *Management* (3rd ed.). New Delhi, India: Prentice-Hall.
- Husen, T., & Postlethwaite, N. T. (1975). *The international encyclopedia of education* (2nd ed.). New York, NY: McGraw-Hill.
- Tosi, H. L., & Carroll, S. J. (1982). *Management* (2nd ed.). New York, NY: John Wiley & Sons.
- Townsend, R. M. (1994). Risk and insurance in village India. *Econometrica*, 62(3), 539–591.
- Willer, R. H. (1967). *Leader and leadership process*. Boston, MA: Irwin/McGraw-Hill.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือวิจัย

1. ดร.ไพวัล ไชยทองศรี	ผู้อำนวยการโรงเรียนคำแคนวิทยาคม
2. นายระพิน สุวรรณมุข	ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่ประถมศึกษาโยธธร เขต 2
3. ดร.สายสมร ศักดิ์คำดวง	ผู้อำนวยการโรงเรียนมัญจาคีรีศึกษา
4. ดร.วิศิษฐ์ มุ่งนากลาง	รอง ผอ.สพม.ขอนแก่น
5. ดร.ชาติชาย ก่อคุณ	ผู้อำนวยการโรงเรียนมุกดาฬาย

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ และคู่มือของรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงแหวนใหญ่วิทยา

1. ดร.สายัณห์ ฝาน้อย	รองอธิการบดีวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย
2. ดร.ธนาศักดิ์ ศิริบุญนนท์	ผู้ช่วยอธิการบดีวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย
3. ดร.สายสมร ศักดิ์คำดวง	อดีต ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา
4. ดร.เรืองยศ แวดล้อม	ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองเรือวิทยา
5. นายระพีณ สุวรรณมุข	ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2
6. นายศักดิ์เดช ทาช้าย	ผู้อำนวยการโรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย
7. ดร.คมสันต์ ชุมอภัย	ผู้อำนวยการโรงเรียนภูเวียงวิทยา
8. ดร.วิศิษฐ์ มุ่งนากลาง	รอง ผอ.สพม.ขอนแก่น
9. ดร.โกสิน สະຕະ	ผอ.กลุ่มแผนและนโยบาย สพป.ขอนแก่น เขต 4

รายชื่อผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ในการสร้างรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการ
คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
โรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม

1. นางจันทร์เพ็ญ ศิลพันธุ์	รองผู้อำนวยการโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม
2. นายสงกรานต์ สารมณี	ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ
3. นายพรพนา พาโคกหม	ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบริหารทั่วไป
4. นายประชา เทนอิสสระ	ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนักเรียน
5. นางวันทนา วงษ์วรรณ	หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
6. นางอารีรัตน์ สิมมัตย์	หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปศึกษา
7. นางอมรรัตน์ เดชะสิทธิ์	หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
8. นางกณทิมา ทิศสีราช	หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
9. นายชาญวิทย์ จันทะวงษ์	หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
ศาสนาและวัฒนธรรม
11. นายสุมังครรัตน์ โคตรมณี	หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา พลศึกษา
12. นายศราวุธ จันวิเศษ	หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ
13. นางมณฑา บริบูรณ์	กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบบันทึกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม

คำชี้แจง

แบบบันทึกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคมนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย โดยบันทึกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้	ค่าเป้าหมาย	ปีการศึกษา	ความต่าง
1. ภาษาไทย	60		
2. คณิตศาสตร์	50		
3. วิทยาศาสตร์	50		
4. สังคมศึกษา ฯ	80		
5. สุขศึกษา	80		
6. ศิลปะ	80		
7. การงานอาชีพ ฯ	80		
8. ภาษาต่างประเทศ	60		
รวม	67.50		

หมายเหตุ

.....

.....

.....

**แบบสัมภาษณ์สาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
โรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น**

คำชี้แจง:

แบบสัมภาษณ์สาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
โรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ
เก็บรวบรวมข้อมูล สาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยแบ่งเป็น 3
ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1: ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2: สาเหตุของปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ตอนที่ 3: แนวทางแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

ชื่อ-สกุล

ตำแหน่ง.....สังกัด.....

ตอนที่ 2 สาเหตุของปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 แนวทางแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

.....

.....

.....

.....

.....

แบบตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ และคู่มือของรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม (ฉบับร่าง)

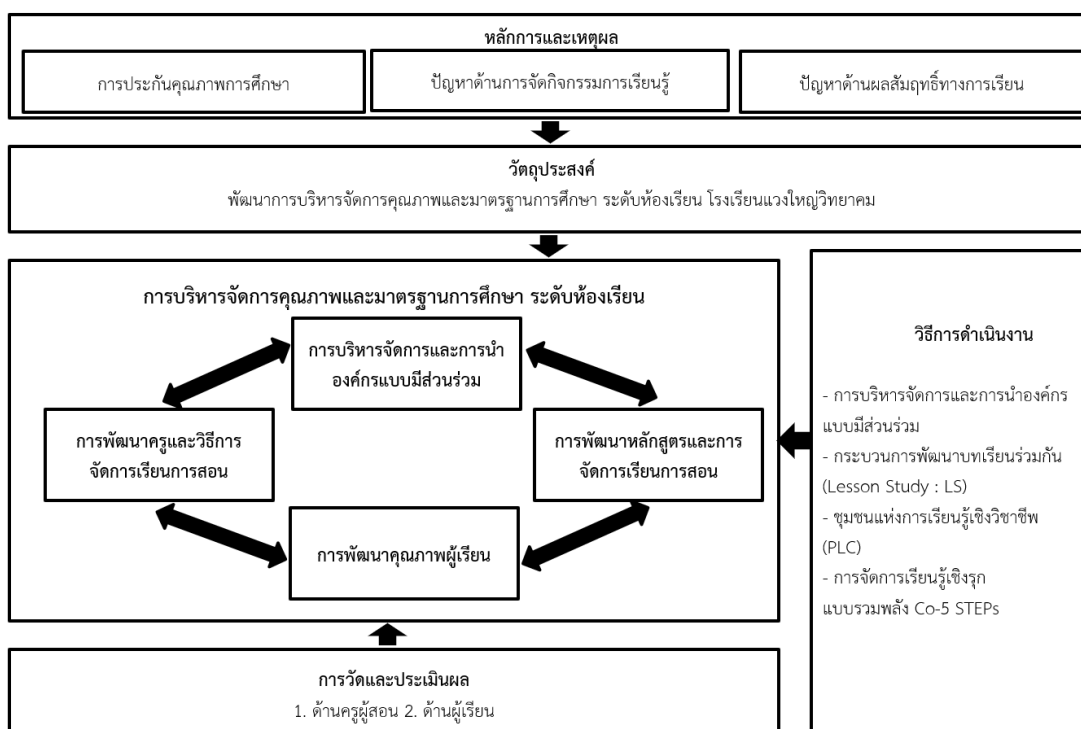
คำชี้แจง

แบบตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ และคู่มือของรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บรวบรวม ข้อมูลการวิจัยเกี่ยวกับความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 รายละเอียดของร่างรูปแบบ

การยกร่างรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคมผู้วิจัยดำเนินการยกร่างรูปแบบฯ โดยการนำผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และผลการศึกษาคำประกอบของการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพื่อกำหนดกรอบของรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม โดยกรอบของรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคมประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) องค์ประกอบการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา 4) วิธีการดำเนินงานของรูปแบบ 5) การวัดและประเมินผล

จากกรอบของรูปแบบ ผู้วิจัยดำเนินการยกร่างรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม แสดงดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ร่างรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม

จากภาพที่ 1 ร่างรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) องค์ประกอบการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา 4) วิธีการดำเนินงานของรูปแบบ 5) การวัดและประเมินผล โดยมีรายละเอียดของรูปแบบดังนี้

1. หลักการและเหตุผล

การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญ เนื่องจากเป็นกระบวนการพัฒนาบุคคลตั้งแต่เกิดในด้านต่างๆ ตลอดช่วงชีวิต ตั้งแต่การพัฒนาศักยภาพ และขีดความสามารถของบุคคลที่จะดำรงชีวิตประกอบอาชีพ และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข รู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงรวมทั้งเป็นพลังสร้างสรรค์การพัฒนาประเทศ (กรมวิชาการ, 2541, น. 1) ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ความตอนหนึ่งว่า “...การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของชีวิต เพราะเป็นรากฐานสำหรับช่วยให้บุคคลสามารถก้าวไปถึงความสุขความเจริญทั้งปวงทั้งตนเองและส่วนรวม...”(พระบรมราโชวาท 2, หน้า) และจากการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วในยุคโลกาภิวัตน์ มีผลกระทบต่อการจัดจัดการศึกษาของชาติมาโดยตลอด ฉะนั้นในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ จึงได้กำหนดมาตรการในการจัดการศึกษาขึ้น เพื่อให้มีแนวทางในการดำเนินการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับยึดเป็นบรรทัดฐานสากลได้ เมื่อกล่าวถึงการจัดการศึกษาสถานศึกษานับเป็นองค์กรที่สำคัญที่สุดในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาทุก

แห่งต้องจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานและบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้อย่างแท้จริง จึงได้มีการปฏิรูปการศึกษาขึ้นในประเทศไทย

โรงเรียนแวงใหญ่วิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่ตั้ง เลขที่ 93 หมู่ที่ 7 ตำบลแวงใหญ่ อำเภอ แวงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น เปิดทำการสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2564 มีจำนวนนักเรียน นักเรียน 603 คน มีบุคลากร จำนวน 41 คน จากช่วงปีการศึกษา 2561 – 2563 ของโรงเรียนแวงใหญ่วิทยาคม พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำ โดยปีการศึกษา 2561 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยภาพรวมเฉลี่ย ร้อยละ 61.99 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำ โดยปีการศึกษา 2562 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยภาพรวมเฉลี่ย ร้อยละ 54.64 และปีการศึกษา 2563 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยภาพรวมเฉลี่ย ร้อยละ 27.92 (โรงเรียนแวงใหญ่วิทยาคม)

จากการศึกษาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนโรงเรียนแวงใหญ่ พบว่า การจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนนั้น ไม่ได้ดำเนินการตามการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เนื่องจากครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจในการประยุกต์ใช้การจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และไม่สามารถประยุกต์ใช้การตามการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารไม่มีการนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน ขาดการนิเทศติดตามครูผู้สอนอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้ครูผู้สอนไม่ทราบข้อดีและข้อบกพร่องของตนซึ่งก็จะเป็นผลทำให้การพัฒนาเป็นไปได้ยาก ซึ่งการนิเทศติดตามเป็นกระบวนการที่สำคัญที่มุ่งให้คำแนะนำ และความ ช่วยเหลือแก่ครูผู้สอน ในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ ให้เกิดผลดีต่อการเรียนรู้ และพัฒนาการ ในด้านต่างๆ ของผู้เรียน และขาดมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับห้องเรียน ในการดำเนินการจัดการเรียนการสอน ส่งผลให้ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในปีการศึกษาที่ผ่านมาของนักเรียน ไม่เป็นที่น่าพอใจตามเป้าหมายของทางโรงเรียน (โรงเรียนแวงใหญ่วิทยาคม, 2564)

การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นวิธีการสำคัญที่สามารถสร้างและพัฒนาผู้เรียน ให้เกิดคุณลักษณะต่างๆ ที่ต้องการในยุคโลกาภิวัตน์เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนในเรื่องที่สอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของตนเองและได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ ซึ่งแนวความคิดจัดการศึกษานี้เป็นแนวคิดที่มีรากฐานจากปรัชญาการศึกษาและทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่ได้พัฒนามาอย่างต่อเนื่องยาวนาน และเป็นแนวทางที่ได้รับการพิสูจน์ว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตาม ต้องการอย่างได้ผล ซึ่งผู้เรียนจะได้รับการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบและมีส่วนร่วมต่อการเรียนรู้ของตนเอง โดยแนวคิดแบบผู้เรียนเป็นสำคัญจะยึดการศึกษาแบบก้าวหน้าของผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนแต่ละคนมีคุณค่าสมควรได้รับการเชื่อถือไว้วางใจ แนวทางนี้จึงเป็นแนว ทางที่จะผลักดันผู้เรียนไปสู่การบรรลุ

ศักยภาพของผู้เรียน และส่งเสริมความคิดของผู้เรียนและอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีลักษณะแตกต่างจากการจัดการกระบวนการเรียนรู้แบบดั้งเดิมทั่วไป โดยผู้เรียนมีบทบาทรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตน ผู้เรียนเป็นผู้เรียนรู้ บทบาทของครูคือผู้สนับสนุน (supporter) และเป็นแหล่งความรู้ (resource person) ของผู้เรียน ผู้เรียนจะรับผิดชอบตั้งแต่เลือกและวางแผนสิ่งที่ตนจะเรียน หรือเข้าไปมีส่วนร่วมในการเลือกและจะเริ่มต้นการเรียนรู้ด้วยตนเองด้วยการศึกษาค้นคว้า รับผิดชอบการเรียนรู้ตลอดจนประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง

การพัฒนาการศึกษาให้มีมาตรฐานและยกระดับคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีแนวทางการบริหารจัดการหรือกระบวนการที่กำหนดวิธีปฏิบัติงานในแต่ละขั้นตอนที่ชัดเจนและปฏิบัติได้จริง โดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ซึ่งปัจจุบันรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อยกระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีหลากหลายรูปแบบ แต่ไม่สามารถตอบสนองความต้องการหรือสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและชุมชนในแต่ละชุมชนได้ เนื่องจากสถานศึกษาแต่ละแห่งมีความแตกต่างกันทั้งด้านงบประมาณและบุคลากร รวมทั้งความร่วมมือของคณะกรรมการสถานศึกษาและการสนับสนุนจากชุมชนในเขตพื้นที่บริการ และการนิเทศติดตาม ประเมินผลและการให้ความช่วยเหลือจากหน่วยงานต้นสังกัด (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2554)

จากสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาข้างต้น การพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม เพื่อนำมาใช้ในพัฒนาและส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน พร้อมการดำเนินการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ และมีมาตรฐานการจัดการศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนมากที่สุด สู่การพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพที่สูงยิ่งขึ้นไป

2. วัตถุประสงค์

พัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

3. องค์ประกอบการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

องค์ประกอบการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ 20 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

3.1 การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน มี 6 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

- 1) มีการวิเคราะห์หลักสูตร วิเคราะห์ผู้เรียน และบริบทของสถานศึกษา (Analyze)
- 2) มีการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกแบบรวมพลังโดยใช้เทคนิค Co-5 STEPs โดยสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์หลักสูตร และผู้เรียน

3) กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ ครอบคลุมทั้งด้านความรู้
 4) มีการระบุสื่อ และแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมกับ เนื้อหาที่สอน
 5) มีการระบุการวัดและประเมินผลที่มีความหลากหลาย และสอดคล้องจุดประสงค์การเรียนรู้

6) มีการพิจารณาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และให้ข้อเสนอแนะแผนการจัดการเรียนรู้ และปรับแผนการจัดการเรียนรู้ ตามข้อเสนอแนะของกลุ่ม PLC

3.2 การพัฒนาครูและบุคลากร มี 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

1) มีการจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและพัฒนาบุคลากรผ่านกระบวนการ PLC

2) มีการสนับสนุนการตั้งกลุ่ม PLC ระดับกลุ่มสาระ เพื่อร่วมกิจกรรม การพัฒนาบทเรียนร่วมกันของครู MT และครู BT ในทุกระดับชั้น

3) มีการจัดตั้งกลุ่ม PLC ระดับสถานศึกษา อย่างน้อย 1 ทีม ๆ ละ อย่างน้อย 4 คน (ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ ครู MT ครู BT) และครูผู้สอนอื่น ๆ

4) การกำหนดปฏิทินการทำการกระบวนการ PLC ตลอดปีการศึกษา

3.3 การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มี 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

1) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและผู้เรียนเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ

2) การใช้สื่อ นวัตกรรมที่หลากหลายเพื่อทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

3) การประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลาย

4) การพัฒนาผู้เรียนโดยใช้ผลการประเมินการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

5) การจัดการเรียนเชิงรุกโดยใช้วิธีรวมพลัง

3.4 การบริหารจัดการและการนำองค์กรแบบมีส่วนร่วม มี 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

1) การกำหนดนโยบายและร่วมกับคณะครูที่เป็นแกนนำจัดทำแผนการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อการประกันคุณภาพ ระดับห้องเรียน ของสถานศึกษา

2) การกำหนดบทบาทหน้าที่ผู้รับผิดชอบและการจัดทำแนวทางการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน

3) มีการพัฒนาระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาตามแนวคิดการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อการประกันคุณภาพ ระดับห้องเรียน ที่ใช้สถานศึกษาเป็นฐาน

4) การร่วมวิเคราะห์บริบทและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาเพื่อนำไปเป็นข้อมูลประกอบการปรับประเด็นการพิจารณาและค่าเป้าหมายตามมาตรฐานของสถานศึกษา

5) การร่วมจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาหรือแผนปฏิบัติการประจำปีที่เหมาะสมกับบริบทและความต้องการจำเป็น

4. การดำเนินการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

4.1 การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน (Lesson Study : LS) มีการวิเคราะห์หลักสูตร วิเคราะห์ผู้เรียน และบริบทของสถานศึกษา (Analyze) การออกแบบการจัดการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์หลักสูตร และผู้เรียน โดยกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ ครบทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ และการประยุกต์นำความรู้ไปใช้ตอบแทนสังคม รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์และ เจตคติ ระบุสื่อ และแหล่งเรียนรู้เหมาะสมกับเนื้อหาที่สอน พร้อมทั้งระบุการวัดและประเมินผลที่มีความหลากหลาย และสอดคล้องจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยสถานศึกษาส่งเสริมให้พัฒนาวิชาการเน้นผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย บริหารจัดการเกี่ยวกับงานวิชาการ ในด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน โดยการพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล เพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเทียบเคียงมาตรฐานสากล โดยจัดการเรียนรู้ตามเนื้อหา กิจกรรม ระยะเวลา โดยใช้สื่อ อุปกรณ์ และดำเนินการวัดประเมินผลผู้เรียน

4.2 การพัฒนาครูและบุคลากร

การพัฒนาครูและบุคลากร ดำเนินการพัฒนาผ่านการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ (PLC) โดยมีการจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและพัฒนาบุคลากรผ่านกระบวนการ PLC การสนับสนุนการตั้งกลุ่ม PLC ระดับกลุ่มสาระ เพื่อร่วมกิจกรรม การพัฒนาบทเรียนร่วมกันของครู ในทุกระดับชั้น จัดตั้งกลุ่ม PLC ระดับสถานศึกษา และครูผู้สอนอื่น ๆ การกำหนดปฏิทินการทำกระบวนการ PLC ตลอดปีการศึกษา

4.3 การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

พัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและผู้เรียนเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ ใช้สื่อ นวัตกรรมที่หลากหลายเพื่อทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ พร้อมทั้งประเมินผล การเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาผู้เรียนโดยใช้ผลการประเมินการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ด้วยการจัดการเรียนเชิงรุกโดยใช้วิธีรวมพลัง 5 ขั้นตอนหรือ Co-5 STEPs

- 1) ขึ้นเสนอสิ่งเร้าและระบุคำถามสำคัญ
- 2) ขึ้นแสวงหาสารสนเทศและวิเคราะห์อย่างรวมพลัง
- 3) ขึ้นรวมพลังอภิปรายและสร้างความรู้
- 4) ขึ้นสื่อสารและสะท้อนคิดอย่างรวมพลัง
- 5) ขึ้นรวมพลังประยุกต์และตอบแทนสังคม

4.4 การบริหารจัดการและการนำองค์กรแบบมีส่วนร่วม

- 1) ด้านผู้บริหารสถานศึกษา

การเข้ารับการเตรียมความพร้อมและเพิ่มขีดความสามารถทั้งด้านองค์ความรู้ การฝึกปฏิบัติ และทักษะที่จำเป็นในการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาตามแนวคิด การปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อการประกันคุณภาพ ระดับห้องเรียน จาก สพฐ. แล้วนำมาสื่อสารให้ความรู้และสร้างความเข้าใจ แก่บุคลากรของสถานศึกษา รวมทั้งเป็นผู้นำการดำเนินงาน และฝึกปฏิบัติ กำหนดนโยบายและร่วมกับคณะครูที่เป็นแกนนำจัดทำแผนการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อการประกันคุณภาพ ระดับห้องเรียน ของสถานศึกษาการกำหนดบทบาทหน้าที่ผู้รับผิดชอบและการจัดทำแนวทางการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน มีการพัฒนาระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาตามแนวคิดการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อการประกันคุณภาพ ระดับห้องเรียน ที่ใช้สถานศึกษาเป็นฐาน นำคณะครูร่วมวิเคราะห์บริบทและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาเพื่อนำไปเป็นข้อมูลประกอบการปรับประเด็นการพิจารณาและค่าเป้าหมายตามมาตรฐานของสถานศึกษา พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาหรือแผนปฏิบัติการประจำปีที่เหมาะสมกับบริบทและความต้องการจำเป็น มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และการให้คำแนะนำช่วยเหลือ การส่งเสริมสนับสนุน ให้กำลังใจครูแกนนำและครูที่สนใจ และร่วมคิด ร่วมทำกับคณะครูเพื่อขับเคลื่อนแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อการประกันคุณภาพ ระดับห้องเรียน รวมถึงพัฒนาครูทุกคนให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพโดยใช้กระบวนการพัฒนาบทเรียนร่วมกันผ่านกระบวนการ PLC การเป็นผู้นำเพื่อขยายผลแก่สถานศึกษาอื่นในเครือข่าย

2) ด้านครูผู้สอน

ร่วมกำหนดนโยบายและจัดทำแผนการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อการประกันคุณภาพ ระดับห้องเรียนของสถานศึกษา ร่วมพัฒนาระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาตามแนวคิดการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อการประกันคุณภาพ ระดับห้องเรียน ที่ใช้สถานศึกษาเป็นฐาน ร่วมกำหนดบทบาทหน้าที่ผู้รับผิดชอบและการจัดทำแนวทางการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน จัดทำตารางเวลาเพื่อสนับสนุนการทำกิจกรรม

5. การวัดและประเมินผล

วัดและประเมินผล 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหาร ด้านครูผู้สอน และด้านผู้เรียน

ตอนที่ 2 การตรวจสอบร่างรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม

ด้านความถูกต้อง

ประเด็นการตรวจสอบ	ผลการตรวจสอบ	ข้อเสนอแนะ
1. หลักการและเหตุผล		
2. วัตถุประสงค์		
3. องค์ประกอบ การพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาระดับห้องเรียน		
4. การดำเนินการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาระดับห้องเรียน		
5. การวัดและประเมินผล		
6. คู่มือการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษา		

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ด้านความเหมาะสม

ประเด็นการตรวจสอบ	ผลการตรวจสอบ	ข้อเสนอแนะ
1. หลักการและเหตุผล		
2. วัตถุประสงค์		
3. องค์ประกอบ การพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาระดับห้องเรียน		
4. การดำเนินการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาระดับห้องเรียน		
5. การวัดและประเมินผล		
6. คู่มือการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษา		

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ด้านความเป็นไปได้

ประเด็นการตรวจสอบ	ผลการตรวจสอบ	ข้อเสนอแนะ
1. หลักการและเหตุผล		
2. วัตถุประสงค์		
3. องค์ประกอบ การพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาระดับห้องเรียน		
4. การดำเนินการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาระดับห้องเรียน		
5. การวัดและประเมินผล		
6. คู่มือการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษา		

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ด้านความเป็นประโยชน์

ประเด็นการตรวจสอบ	ผลการตรวจสอบ	ข้อเสนอแนะ
1. หลักการและเหตุผล		
2. วัตถุประสงค์		
3. องค์ประกอบ การพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาระดับห้องเรียน		
4. การดำเนินการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาระดับห้องเรียน		
5. การวัดและประเมินผล		
6. คู่มือการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษา		

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

(ลงชื่อ).....ผู้ทรงคุณวุฒิ
(.....)
...../...../.....

**แบบทดสอบ ก่อน-หลัง การอบรมการพัฒนาครูในการจัดการเรียนการสอนตามคุณภาพและ
มาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
โรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม**

1. ข้อใดต่อไปนี้ ไม่ใช่ องค์ประกอบของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
 - ก. โครงสร้างเวลาเรียน
 - ข. คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน**
 - ค. มาตรฐานการเรียนรู้
 - ง. เกณฑ์การจบหลักสูตร
2. ข้อใดเป็นเป้าหมายสำคัญ ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
 - ก. หลักการของหลักสูตร
 - ข. สารการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ
 - ค. มาตรฐานการเรียนรู้**
 - ง. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
3. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 มีจุดมุ่งหมายตรงกับข้อใด มากที่สุด
 - ก. เพื่อเน้นการปฏิบัติตามสภาพจริง
 - ข. เพื่อพัฒนาการเรียนรู้
 - ค. เพื่อตัดสินผลการเรียน
 - ง. เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และตัดสินผลการเรียน**
4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ อยู่บนหลักการพื้นฐานใด
 - ก. ประเมินเพื่อประกอบพิจารณาความดีความชอบของครู
 - ข. ประเมินเพื่อการตัดเกรด
 - ค. ประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน และตัดสินผลการเรียน**
 - ง. ประเมินเพื่อวางแผนทำวิจัยในชั้นเรียน
5. การประเมินที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดเป็นการประเมินในระดับใด
 - ก. ระดับชั้นเรียน**
 - ข. ระดับสถานศึกษา
 - ค. ระดับเขตพื้นที่การศึกษา
 - ง. ระดับชาติ
6. เครื่องมือวัดผลที่ดีจะต้องเขียนขึ้นโดยอาศัยสิ่งใด

ก. กิจกรรมการเรียนการสอน

ข. เนื้อหา

ค. จุดประสงค์

ง. เนื้อหาของบทเรียน

7. ข้อใดไม่ถูกต้อง ในการตัดสินผลการเรียน

ก. ผู้เรียนต้องได้รับการตัดสินทุกรายวิชา

ข. ผู้เรียนต้องได้รับการประเมินทุกตัวชี้วัด

ค. ผู้เรียนต้องได้รับการประเมินเฉพาะ ในด้านการอ่านคิดวิเคราะห์ และเขียน

ง. ผู้เรียนต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมด

8. ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพหรือ PLC คือข้อใด

ก. การรวมตัว รวมพลัง ร่วมมือกันของครู ผู้บริหาร และนักการศึกษา ในโรงเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

ข. การรวมตัว รวมใจ ร่วมมือกันของครู ผู้บริหาร และนักการศึกษา ในโรงเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

ค. การรวมตัว รวมใจ รวมพลัง ร่วมมือกันของครู ผู้บริหาร และนักการศึกษา ในโรงเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

ง. การรวมตัว รวมใจ รวมพลัง ร่วมมือกันของครู ผู้บริหาร และนักเรียน ในโรงเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

9. Active Learning ตรงกับข้อใด

ก. กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำ

ข. กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำและได้ใช้กระบวนการคิด

ค. กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำและได้ใช้กระบวนการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่เขาได้กระทำลงไป

ง. กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนและครูได้ลงมือกระทำและได้ใช้กระบวนการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่เขาได้กระทำลงไป

10. ข้อใดกล่าวถึงความหมายของหลักสูตรได้ถูกต้อง

ก. ความรู้ ทักษะ กระบวนการที่จัดให้ผู้เรียน

ข. ความรู้ทั้งหมดที่จัดให้ผู้เรียน

ค. ประสบการณ์ทั้งหมดที่จัดให้ผู้เรียน

ง. ประสบการณ์จากครูผู้สอนที่ถ่ายทอดให้ผู้เรียน

11. ขั้นตอนแรกของการพัฒนาหลักสูตรคือ
 - ก. การนำหลักสูตรไปใช้
 - ข. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน
 - ค. กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
 - ง. การกำหนดเนื้อหาและประสบการณ์เรียนรู้
12. บุคคลในข้อใดมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาหลักสูตร
 - ก. ผู้บริหาร
 - ข. ครู
 - ค. ชุมชน
 - ง. ถูกทุกข้อ
13. ขั้นตอนที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาหลักสูตรคือ
 - ก. การนำหลักสูตรไปใช้
 - ข. กำหนดจุดมุ่งหมาย
 - ค. การประชาสัมพันธ์หลักสูตร
 - ง. ประเมินหลักสูตร
14. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551
 - ก. วิสัยทัศน์ สมรรถนะ จุดมุ่งหมาย หลักการ
 - ข. วิสัยทัศน์ หลักการ จุดมุ่งหมาย สมรรถนะ
 - ค. จุดมุ่งหมาย หลักการ สมรรถนะ วิสัยทัศน์
 - ง. จุดมุ่งหมาย หลักการ วิสัยทัศน์ สมรรถนะ
15. ข้อใดอธิบายคำว่า”หลักสูตรเปรียบเสมือนเข็มทิศที่ใช้ในการจัดการศึกษา”ได้ถูกต้องที่สุด
 - ก. เพื่อให้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ครบกระบวนการและมีประสิทธิภาพ
 - ข. เพื่อพัฒนาไปสู่ความมุ่งหมายของหลักสูตร
 - ค. เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมต่างๆ อันพึงประสงค์
 - ง. เพื่อนำให้ผู้เรียนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติที่ต้องการให้

หลักสูตรช่วยพัฒนาบุคคลต่างๆให้เป็นคนที่มีความรู้ความสามารถและพัฒนาการในทุกๆด้าน
16. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - ก. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์
 - ข. มีความรู้ รักชาติ อนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย
 - ค. ความสามารถในการสื่อสาร การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิตและอนุรักษ์วัฒนธรรม
 - ง. ความสามารถในการสื่อสาร การคิด แก้ปัญหา การใช้ทักษะสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี

17. วิสัยทัศน์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ก. ทุกคนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ

ข. ทุกคนได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ค. ทุกคนได้รับเงินอุดหนุนอย่างเท่าเทียมกัน

ง. ทุกคนเป็นพลเมืองดีของสังคม

18. การพิจารณาให้นักเรียนเข้าชั้น ต้องคำนึงถึงนักเรียนด้านใดเป็นสำคัญ

ก. อายุ

ข. วุฒิภาวะและสมอง

ค. วุฒิภาวะและความรู้ความสามารถ

ง. ร่างกายและสมอง

19. “มาตรฐานการเรียนรู้” มีความสำคัญโดยตรงต่อสถานศึกษาและผู้ปกครองอย่างไร

ก. มาตรฐานการเรียนรู้ช่วยให้ทราบถึงสิ่งที่ต้องรู้ และปฏิบัติได้

ข. มาตรฐานการเรียนรู้เป็นกรอบและแนวทางในการสร้างหลักสูตร

ค. มาตรฐานการเรียนรู้เป็นสื่อกลางในการรายงานผลการเรียนรู้

ง. การวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วยให้มีเป้าหมายที่ชัดเจนในการพัฒนาผู้เรียน

20. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะสำคัญของหลักสูตรอิงมาตรฐาน

ก. มาตรฐานเป็นจุดเน้นของการพัฒนาหลักสูตรเชื่อมโยงกับมาตรฐาน

ข. องค์ประกอบของหลักสูตรเชื่อมโยงกับมาตรฐาน

ค. การประเมินผลสะท้อนมาตรฐานอย่างชัดเจน

ง. การวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้คือหัวใจของหลักสูตร

เฉลย แบบทดสอบ ก่อน-หลัง การอบรมการพัฒนาครูในการจัดการเรียนการสอนตามคุณภาพ
และมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
โรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม

ข้อที่	เฉลย
1	ข
2	ค
3	ง
4	ค
5	ก
6	ค
7	ค
8	ค
9	ค
10	ค
11	ข
12	ง
13	ก
14	ข
15	ง
16	ง
17	ก
18	ค
19	ค
20	ง

แบบบันทึกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม

คำชี้แจง

แบบบันทึกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคมนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม ระหว่างปีการศึกษา 2563 กับ ปีการศึกษา 2564 โดยบันทึกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้

กลุ่มสาระ การเรียนรู้	ปีการศึกษา		
	2563	2564	ผลต่าง
1. ภาษาไทย			
2. คณิตศาสตร์			
3. วิทยาศาสตร์			
4. สังคมศึกษา ฯ			
5. สุขศึกษา			
6. ศิลปะ			
7. การงานอาชีพ ฯ			
8. ภาษาต่างประเทศ			
รวม			

หมายเหตุ

.....

.....

.....

แบบบันทึกผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคม

คำชี้แจง

แบบบันทึกการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคม นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเกี่ยวกับผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคม โดยเปรียบเทียบผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคม ระหว่างปีการศึกษา 2563 กับ ปีการศึกษา 2564

ระดับชั้น	ปีการศึกษา 2563			ปีการศึกษา 2564			ผลต่าง
	จำนวนนักเรียนทั้งหมด	จำนวนนักเรียนที่ได้ระดับดีขึ้นไป	ร้อยละ	จำนวนนักเรียนทั้งหมด	จำนวนนักเรียนที่ได้ระดับดีขึ้นไป	ร้อยละ	
มัธยมศึกษาปีที่ 1							
มัธยมศึกษาปีที่ 2							
มัธยมศึกษาปีที่ 3							
มัธยมศึกษาปีที่ 4							
มัธยมศึกษาปีที่ 5							
มัธยมศึกษาปีที่ 6							
รวมทั้งหมด							

หมายเหตุ

.....

.....

.....

**แบบบันทึกผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนของนักเรียน
โรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม**

คำชี้แจง

แบบบันทึกผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนของนักเรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคมนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเกี่ยวกับผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนของนักเรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม โดยเปรียบเทียบผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนของนักเรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม ระหว่างปีการศึกษา 2563 กับ ปีการศึกษา 2564

ระดับชั้น	ปีการศึกษา 2563			ปีการศึกษา 2564			ผลต่าง
	จำนวนนักเรียนทั้งหมด	จำนวนนักเรียนที่ได้ระดับดีขึ้นไป	ร้อยละ	จำนวนนักเรียนทั้งหมด	จำนวนนักเรียนที่ได้ระดับดีขึ้นไป	ร้อยละ	
มัธยมศึกษาปีที่ 1							
มัธยมศึกษาปีที่ 2							
มัธยมศึกษาปีที่ 3							
มัธยมศึกษาปีที่ 4							
มัธยมศึกษาปีที่ 5							
มัธยมศึกษาปีที่ 6							
รวมทั้งหมด							

หมายเหตุ

.....

.....

.....

แบบบันทึกผลลัพธ์ที่เกิดจากการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนโรงเรียนวงแหวนวิทยาคมนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเกี่ยวกับผลลัพธ์ที่เกิดจากการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนโรงเรียนวงแหวนวิทยาคม

[illegible]

แบบบันทึกผลรางวัลยกย่องเชิดชูเกียรติที่สถานศึกษาได้รับอันเนื่องจากการใช้รูปแบบการ
พัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม
เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

คำชี้แจง

แบบบันทึกผลรางวัลยกย่องเชิดชูเกียรติที่สถานศึกษาได้รับอันเนื่องจากการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของนักเรียนโรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคมนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเกี่ยวกับผลรางวัลยกย่องเชิดชูเกียรติที่สถานศึกษาได้รับอันเนื่องจากการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของนักเรียนโรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคม

[illegible]

แบบบันทึกสรุปผลการเป็นแหล่งเรียนรู้ และศึกษาดูงานของสถานศึกษาจากสถานศึกษาอื่น อันเนื่องจากการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนโรงเรียนแนวใหญ่ วิทยาคมนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเกี่ยวกับผลการเป็นแหล่งเรียนรู้ และศึกษาดูงานของสถานศึกษาจากสถานศึกษาอื่นอันเนื่องจากการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนโรงเรียนแนวใหญ่วิทยาคม

[illegible]

แบบสรุปผลการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เกี่ยวกับจุดเด่น จุดด้อยและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม

ประเด็นการ พิจารณา	ข้อคิดเห็น
จุดเด่น	
จุดด้อย	
ข้อเสนอแนะ	

ภาคผนวก ค
คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตารางที่ ค.1 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบบันทึกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนแนวใหญ่ วิทยาคม เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย

รายการ		ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ					Σ_R	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
กลุ่มสาระการเรียนรู้	ค่าเป้าหมาย							
1. ภาษาไทย	60	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
2. คณิตศาสตร์	50	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80
3. วิทยาศาสตร์	50	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80
4. สังคมศึกษา ฯ	80	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
5. สุขศึกษา	80	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
6. ศิลปะ	80	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
7. การงานอาชีพ ฯ	80	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
8. ภาษาต่างประเทศ	60	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00

จากตารางที่ ค.1 แบบบันทึกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนแนวใหญ่วิทยาคม เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย มีค่าความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.80 - 1.00

ตารางที่ ค.2 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์สาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ปัญหา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนแนวใหญ่วิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

รายการ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ					Σ_R	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1. สาเหตุของปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
2. แนวทางแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00

จากตารางที่ ค.2 แบบสัมภาษณ์สาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาฯ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น มีค่าความสอดคล้อง (IOC) 1.00

ตารางที่ ค.3 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ และคู่มือของรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาฯ (ฉบับร่าง)

รายการ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1. หลักการและเหตุผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
2. วัตถุประสงค์	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80
3. องค์ประกอบ การพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ระดับห้องเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
4. การดำเนินการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ระดับห้องเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
5. การวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
6. คู่มือการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80

จากตารางที่ ค.3 แบบตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ และคู่มือของรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาฯ (ฉบับร่าง) มีค่าความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.80-1.00

ตารางที่ ค.4 ผลการวิเคราะห์ค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ ก่อน-หลัง การอบรมพัฒนาครู

ข้อที่	ค่าความยาก	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ	ผลการพิจารณา
1	0.60	0.40	คัดเลือกไว้
2	0.57	0.47	คัดเลือกไว้
3	0.60	0.27	คัดเลือกไว้
4	0.80	0.13	ตัดออก
5	0.47	0.27	คัดเลือกไว้
6	0.60	0.27	คัดเลือกไว้
7	0.87	0.13	ตัดออก
8	0.50	0.33	คัดเลือกไว้
9	0.87	0.13	ตัดออก
10	0.87	0.27	ตัดออก
11	0.63	0.33	คัดเลือกไว้
12	0.60	0.53	คัดเลือกไว้
13	0.57	0.20	ตัดออก
14	0.47	0.27	คัดเลือกไว้
15	0.67	0.13	ตัดออก
16	0.57	0.47	คัดเลือกไว้
17	0.67	0.40	คัดเลือกไว้
18	0.60	0.13	ตัดออก
19	0.60	0.40	คัดเลือกไว้
20	0.67	0.53	คัดเลือกไว้
21	0.67	0.27	คัดเลือกไว้
22	0.67	0.53	คัดเลือกไว้
23	0.43	0.33	คัดเลือกไว้
24	0.60	-0.13	ตัดออก
25	0.63	0.20	ตัดออก
26	0.53	0.40	คัดเลือกไว้
27	0.60	0.27	คัดเลือกไว้
28	0.90	0.20	ตัดออก
29	0.67	0.27	คัดเลือกไว้
30	0.67	0.27	คัดเลือกไว้

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.766	20

จากตารางที่ ค.4 แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ ก่อน-หลัง การอบรมพัฒนาครู มีค่าความยาก ระหว่าง 0.43 - 0.67 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ระหว่าง 0.27 - 0.53 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .766

ตารางที่ ค.5 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบบันทึกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนเวียงใหญ่ วิทยาคม เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างปีการศึกษา 2563 กับ ปีการศึกษา 2564

รายการ			ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ					Σ_R	IOC
			คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
กลุ่มสาระการเรียนรู้	ปีการศึกษา		ที่ 1	ที่ 2	ที่ 3	ที่ 4	ที่ 5		
	2563	2564							
1. ภาษาไทย			+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
2. คณิตศาสตร์			+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
3. วิทยาศาสตร์			+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
4. สังคมศึกษา ฯ			+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
5. สุขศึกษา			+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
6. ศิลปะ			+1	0	+1	+1	+1	4	0.80
7. การงานอาชีพ ฯ			+1	+1	+1	0	+1	4	0.80
8. ภาษาต่างประเทศ			+1	+1	0	+1	+1	4	0.80

จากตารางที่ ค.5 แบบบันทึกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างปีการศึกษา 2563 กับ ปีการศึกษา 2564 มีค่าความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.80-1.00

ตารางที่ ค.6 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบบันทึกผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคม ระหว่างปีการศึกษา 2563 กับ ปีการศึกษา 2564

รายการ				ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ					Σ_R	IOC
				คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
กลุ่มสาระการเรียนรู้	ปีการศึกษา			คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	Σ_R	IOC
	จำนวนนักเรียนทั้งหมด	จำนวนนักเรียนที่ได้ระดับดีขึ้นไป	ร้อยละ							
มัธยมศึกษาปีที่ 1				+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
มัธยมศึกษาปีที่ 2				+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
มัธยมศึกษาปีที่ 3				+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
มัธยมศึกษาปีที่ 4				+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
มัธยมศึกษาปีที่ 5				+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
มัธยมศึกษาปีที่ 6				+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00

จากตารางที่ ค.6 แบบบันทึกผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคม ระหว่างปีการศึกษา 2563 กับ ปีการศึกษา 2564 มีค่าความสอดคล้อง (IOC) 1.00

ตารางที่ ค.7 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบบันทึกผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนของนักเรียน โรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคม ระหว่างปีการศึกษา 2563 กับ ปีการศึกษา 2564

รายการ				ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ					Σ_R	IOC
				คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
กลุ่มสาระการเรียนรู้	ปีการศึกษา			คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	Σ_R	IOC
	จำนวนนักเรียนทั้งหมด	จำนวนนักเรียนที่ได้ระดับดีขึ้นไป	ร้อยละ							
มัธยมศึกษาปีที่ 1				+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
มัธยมศึกษาปีที่ 2				+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
มัธยมศึกษาปีที่ 3				+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
มัธยมศึกษาปีที่ 4				+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
มัธยมศึกษาปีที่ 5				+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
มัธยมศึกษาปีที่ 6				+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00

จากตารางที่ ค.8 แบบบันทึกผลลัพธ์ที่เกิดจากการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มีค่าความสอดคล้อง (IOC) 1.00

ตารางที่ ค.9 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสรุปผลการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เกี่ยวกับจุดเด่น จุดด้อยและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนา รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

รายการ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1. จุดเด่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
2. จุดด้อย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
3. ข้อเสนอแนะ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00

จากตารางที่ ค.9 แบบสรุปผลการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เกี่ยวกับจุดเด่น จุดด้อยและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนา รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคมมีค่าความสอดคล้อง (IOC) 1.00

ภาคผนวก ง

การตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพ
และมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม
เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงไหญ่วิทยาคม

การตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยา

ด้านความถูกต้อง ของ 1. หลักการและเหตุผล 2. วัตถุประสงค์ 3. องค์ประกอบ การพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาระดับห้องเรียน 4. การดำเนินการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาระดับห้องเรียน 5. การวัดและประเมินผล 6. คู่มือการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9	สรุป
1.หลักการและ เหตุผล หลักการและเหตุผล บางส่วนยังไม่เป็น ภาษาราชการให้ ปรับให้ชัดเจนมาก ยิ่งขึ้น 2.วัตถุประสงค์ - 3.องค์ประกอบ การ พัฒนาการบริหาร จัดการคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษา ระดับห้องเรียน - 4.การดำเนินการ	1.หลักการและ เหตุผล - 2.วัตถุประสงค์ - 3.องค์ประกอบ การพัฒนาการ บริหารจัดการ คุณภาพและ มาตรฐาน การศึกษาระดับ ห้องเรียน - 4.การดำเนินการ พัฒนาการ บริหารจัดการ	1.หลักการและ เหตุผล ภาษายังไม่เป็น ภาษาราชการ 2.วัตถุประสงค์ - 3.องค์ประกอบ การพัฒนาการ บริหารจัดการ คุณภาพและ มาตรฐาน การศึกษาระดับ ห้องเรียน - 4.การดำเนินการ พัฒนาการ	1.หลักการและ เหตุผล ยังไม่ชัดเจน 2.วัตถุประสงค์ - 3.องค์ประกอบ การพัฒนาการ บริหารจัดการ คุณภาพและ มาตรฐาน การศึกษาระดับ ห้องเรียน - 4.การดำเนินการ พัฒนาการ บริหารจัดการ	1.หลักการและ เหตุผล ภาษาไม่เป็น ทางการ 2.วัตถุประสงค์ - 3.องค์ประกอบ การพัฒนาการ บริหารจัดการ คุณภาพและ มาตรฐาน การศึกษาระดับ ห้องเรียน - 4.การดำเนินการ พัฒนาการ	1.หลักการและ เหตุผล - 2.วัตถุประสงค์ - 3.องค์ประกอบ การพัฒนาการ บริหารจัดการ คุณภาพและ มาตรฐาน การศึกษาระดับ ห้องเรียน - 4.การดำเนินการ พัฒนาการ บริหารจัดการ	1.หลักการและ เหตุผล บรรยายละเอียด ของหลักการ ให้สื่อความหมาย 2.วัตถุประสงค์ - 3.องค์ประกอบ การพัฒนาการ บริหารจัดการ คุณภาพและ มาตรฐานการศึกษา ระดับห้องเรียน - 4.การดำเนินการ พัฒนาการ บริหารจัดการ	1.หลักการและ เหตุผล ภาษาให้ปรับให้ ชัดเจน 2.วัตถุประสงค์ - 3.องค์ประกอบ การพัฒนาการ บริหารจัดการ คุณภาพและ มาตรฐานการศึกษา ระดับห้องเรียน - 4.การดำเนินการ พัฒนาการ บริหารจัดการ	1.หลักการและ เหตุผล - 2.วัตถุประสงค์ - 3.องค์ประกอบ การพัฒนาการ บริหารจัดการ คุณภาพและ มาตรฐานการศึกษา ระดับห้องเรียน - 4.การดำเนินการ พัฒนาการ บริหารจัดการ	ปรับข้อความ ใน รายละเอียด ของรูปแบบ ให้สื่อ ความหมาย ได้ชัดเจนและ เข้าใจได้ง่าย

การตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

ด้านความเหมาะสม 1. หลักการและเหตุผล 2. วัตถุประสงค์ 3. องค์ประกอบ การพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาระดับห้องเรียน 4. การดำเนินการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาระดับห้องเรียน 5. การวัดและประเมินผล 6. คู่มือการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9	สรุป
1.หลักการและ เหตุผล - 2.วัตถุประสงค์ - 3.องค์ประกอบ การพัฒนาการ บริหารจัดการ คุณภาพและ มาตรฐาน การศึกษาระดับ ห้องเรียน -ควรจัดลำดับ ความสำคัญ ผลลัพธ์ที่ต้องการ ให้เกิดขึ้นกับ ผู้เรียน -ปรับข้อความให้	1.หลักการและ เหตุผล - 2.วัตถุประสงค์ - 3.องค์ประกอบ การพัฒนาการ บริหารจัดการ คุณภาพและ มาตรฐาน การศึกษาระดับ ห้องเรียน -ควรเพิ่ม องค์ประกอบของ รูปแบบและใช้คำ ให้คงที่ - จัดลำดับ ความสำคัญ	1.หลักการและ เหตุผล ภาษายังไม่เป็น ภาษาราชการ 2.วัตถุประสงค์ - 3.องค์ประกอบ การพัฒนาการ การบริหารจัดการ คุณภาพและ มาตรฐาน การศึกษาระดับ ห้องเรียน - 4.การดำเนินการ พัฒนาการ บริหารจัดการ	1.หลักการและ เหตุผล ยังไม่ชัดเจน 2.วัตถุประสงค์ - 3.องค์ประกอบ การพัฒนาการ บริหารจัดการ คุณภาพและ มาตรฐาน การศึกษาระดับ ห้องเรียน -จัดลำดับ ความสำคัญ ผลลัพธ์ที่ ต้องการให้เกิด ขึ้นกับผู้เรียน	1.หลักการและ เหตุผล ภาษาไม่เป็น ทางการ 2.วัตถุประสงค์ - 3.องค์ประกอบ การพัฒนาการ การบริหารจัดการ คุณภาพและ มาตรฐาน การศึกษาระดับ ห้องเรียน - 4.การดำเนินการ พัฒนาการ บริหารจัดการ	1.หลักการและ เหตุผล - 2.วัตถุประสงค์ - 3.องค์ประกอบ การพัฒนาการ บริหารจัดการ คุณภาพและ มาตรฐาน การศึกษาระดับ ห้องเรียน -จัดลำดับ ความสำคัญ ผลลัพธ์ที่ ต้องการให้เกิด ขึ้นกับผู้เรียน	1.หลักการและ เหตุผล บรรยายละเอียด ของหลักการ ให้สื่อความหมาย 2.วัตถุประสงค์ - 3.องค์ประกอบ การพัฒนาการ บริหารจัดการ คุณภาพและ มาตรฐานการศึกษา ระดับห้องเรียน - 4.การดำเนินการ พัฒนาการบริหาร จัดการคุณภาพและ	1.หลักการและ เหตุผล ภาษาให้ปรับให้ ชัดเจน 2.วัตถุประสงค์ - 3.องค์ประกอบ การพัฒนาการ บริหารจัดการ คุณภาพและ มาตรฐานการศึกษา ระดับห้องเรียน -เพิ่มองค์ประกอบ เงื่อนไขของ รูปแบบ -จัดลำดับ ความสำคัญ ผลลัพธ์ที่ต้องการ	1.หลักการและ เหตุผล - 2.วัตถุประสงค์ - 3.องค์ประกอบ การพัฒนาการ บริหารจัดการ คุณภาพและ มาตรฐานการศึกษา ระดับห้องเรียน -เพิ่มองค์ประกอบ เงื่อนไขของ รูปแบบ -จัดลำดับ ความสำคัญ ผลลัพธ์ที่ต้องการ	1. เพิ่มองค์ประกอบ เงื่อนไขของรูปแบบ 2. จัดลำดับ ความสำคัญผลลัพธ์ ที่ต้องการให้เกิด ขึ้นกับผู้เรียน 3. ปรับข้อความให้ สื่อความหมายได้ ชัดเจนและเข้าใจได้ ง่าย

การตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม

ด้านความเป็นไปได้ 1. หลักการและเหตุผล 2. วัตถุประสงค์ 3. องค์ประกอบ การพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาระดับห้องเรียน 4. การดำเนินการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาระดับห้องเรียน 5. การวัดและประเมินผล 6. คู่มือการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9	สรุป
1.หลักการและ เหตุผล -	1.หลักการและ เหตุผล -	1.หลักการและ เหตุผล -	1.หลักการและ เหตุผล -	1.หลักการและ เหตุผล -	1.หลักการและ เหตุผล -	1.หลักการและ เหตุผล -	1.หลักการและ เหตุผล -	1.หลักการและ เหตุผล -	ปรับปรุงและพัฒนา รูปแบบ ให้เป็นปัจจุบัน ทันเหตุการณ์
2.วัตถุประสงค์ -	2.วัตถุประสงค์ -	2.วัตถุประสงค์ -	2.วัตถุประสงค์ -	2.วัตถุประสงค์ -	2.วัตถุประสงค์ -	2.วัตถุประสงค์ -	2.วัตถุประสงค์ -	2.วัตถุประสงค์ -	
3.องค์ประกอบ การพัฒนาการ บริหารจัดการ คุณภาพและ มาตรฐาน การศึกษาระดับ ห้องเรียน -	3.องค์ประกอบ การพัฒนาการ บริหารจัดการ คุณภาพและ มาตรฐาน การศึกษาระดับ ห้องเรียน -	3.องค์ประกอบ การพัฒนาการ บริหารจัดการ คุณภาพและ มาตรฐาน การศึกษาระดับ ห้องเรียน -	3.องค์ประกอบ การพัฒนาการ บริหารจัดการ คุณภาพและ มาตรฐาน การศึกษาระดับ ห้องเรียน -	3.องค์ประกอบ การพัฒนาการ บริหารจัดการ คุณภาพและ มาตรฐาน การศึกษาระดับ ห้องเรียน -	3.องค์ประกอบ การพัฒนาการ บริหารจัดการ คุณภาพและ มาตรฐาน การศึกษาระดับ ห้องเรียน -	3.องค์ประกอบ การพัฒนาการ บริหารจัดการ คุณภาพและ มาตรฐาน การศึกษาระดับ ห้องเรียน -	3.องค์ประกอบ การพัฒนาการ บริหารจัดการ คุณภาพและ มาตรฐาน การศึกษาระดับ ห้องเรียน -	3.องค์ประกอบ การพัฒนาการ บริหารจัดการ คุณภาพและ มาตรฐาน การศึกษาระดับ ห้องเรียน -	
4.การดำเนินการ พัฒนาการ บริหารจัดการ	4.การดำเนินการ พัฒนาการ บริหารจัดการ	4.การดำเนินการ พัฒนาการ บริหารจัดการ	4.การดำเนินการ พัฒนาการ บริหารจัดการ	4.การดำเนินการ พัฒนาการ บริหารจัดการ	4.การดำเนินการ พัฒนาการ บริหารจัดการ	4.การดำเนินการ พัฒนาการบริหาร จัดการคุณภาพและ	4.การดำเนินการ พัฒนาการบริหาร จัดการคุณภาพและ	4.การดำเนินการ พัฒนาการบริหาร จัดการคุณภาพและ	

คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9	สรุป
คุณภาพและ มาตรฐาน การศึกษาระดับ ห้องเรียน ปรับปรุงและ พัฒนารูปแบบ ให้เป็นปัจจุบัน 5.การวัดและ ประเมินผล - 6.คู่มือการ พัฒนาการ บริหารจัดการ คุณภาพและ มาตรฐาน การศึกษา -	คุณภาพและ มาตรฐาน การศึกษาระดับ ห้องเรียน พัฒนารูปแบบ ให้เป็นปัจจุบัน 5.การวัดและ ประเมินผล - 6.คู่มือการ พัฒนาการ บริหารจัดการ คุณภาพและ มาตรฐาน การศึกษา -	คุณภาพและ มาตรฐาน การศึกษาระดับ ห้องเรียน พัฒนารูปแบบ ให้ทันเหตุการณ์ 5.การวัดและ ประเมินผล - 6.คู่มือการ พัฒนาการ บริหารจัดการ คุณภาพและ มาตรฐาน การศึกษา -	คุณภาพและ มาตรฐาน การศึกษาระดับ ห้องเรียน - 5.การวัดและ ประเมินผล - 6.คู่มือการ พัฒนาการ บริหารจัดการ คุณภาพและ มาตรฐาน การศึกษา -	คุณภาพและ มาตรฐาน การศึกษาระดับ ห้องเรียน ปรับปรุงการ ดำเนินการ ให้เป็นปัจจุบัน 5.การวัดและ ประเมินผล - 6.คู่มือการ พัฒนาการ บริหารจัดการ คุณภาพและ มาตรฐาน การศึกษา -	คุณภาพและ มาตรฐาน การศึกษาระดับ ห้องเรียน - 5.การวัดและ ประเมินผล - 6.คู่มือการ พัฒนาการ บริหารจัดการ คุณภาพและ มาตรฐาน การศึกษา -	มาตรฐานการศึกษา ระดับห้องเรียน ปรับปรุงรูปแบบ ให้เป็นปัจจุบัน 5.การวัดและ ประเมินผล - 6.คู่มือการ พัฒนาการ จัดการคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษา -	มาตรฐานการศึกษา ระดับห้องเรียน - 5.การวัดและ ประเมินผล - 6.คู่มือการ พัฒนาการ จัดการคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษา -	มาตรฐานการศึกษา ระดับห้องเรียน ปรับปรุงการ บริหารจัดการ คุณภาพให้สื่อ คล้องทัน เหตุการณ์ - 5.การวัดและ ประเมินผล - 6.คู่มือการ พัฒนาการ จัดการคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษา -	

การตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม

ด้านความเป็นประโยชน์ 1. หลักการและเหตุผล 2. วัตถุประสงค์ 3. องค์ประกอบ การพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาระดับห้องเรียน 4. การดำเนินการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาระดับห้องเรียน 5. การวัดและประเมินผล 6. คู่มือการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9	สรุป
1.หลักการและ เหตุผล -เชื่อมโยง ความสัมพันธ์ที่ เกิดขึ้นตาม องค์ประกอบที่ ศึกษาจากรูปแบบ 2.วัตถุประสงค์ - 3.องค์ประกอบ การพัฒนาการ บริหารจัดการ คุณภาพและ มาตรฐาน การศึกษาระดับ ห้องเรียน คุณภาพและ มาตรฐาน การศึกษาระดับ ห้องเรียน -ใช้เป็นแนวทาง	1.หลักการและ เหตุผล 2.วัตถุประสงค์ - 3.องค์ประกอบ การพัฒนาการ บริหารจัดการ คุณภาพและ มาตรฐาน การศึกษาระดับ ห้องเรียน -อธิบาย ความสัมพันธ์ที่ เกิดขึ้นตาม องค์ประกอบ	1.หลักการและ เหตุผล - 2.วัตถุประสงค์ - 3.องค์ประกอบ การพัฒนาการ บริหารจัดการ คุณภาพและ มาตรฐาน การศึกษาระดับ ห้องเรียน - 4.การดำเนินการ พัฒนาการบริหาร จัดการคุณภาพ และมาตรฐาน	1.หลักการและ เหตุผล -กำหนด ความสัมพันธ์ที่ เกิดขึ้นตาม องค์ประกอบที่ ศึกษาจากรูปแบบ 2.วัตถุประสงค์ - 3.องค์ประกอบ การพัฒนาการ บริหารจัดการ คุณภาพและ มาตรฐาน การศึกษาระดับ ห้องเรียน - 4.การดำเนินการ พัฒนาการบริหาร จัดการคุณภาพ และมาตรฐาน	1.หลักการและ เหตุผล - 2.วัตถุประสงค์ - 3.องค์ประกอบ การพัฒนาการ บริหารจัดการ คุณภาพและ มาตรฐาน การศึกษาระดับ ห้องเรียน - 4.การดำเนินการ พัฒนาการบริหาร จัดการคุณภาพ และมาตรฐาน	1.หลักการและ เหตุผล -อธิบาย ความสัมพันธ์ตาม องค์ประกอบที่ ศึกษาจากรูปแบบ 2.วัตถุประสงค์ - 3.องค์ประกอบ การ พัฒนาการบริหาร จัดการคุณภาพและ มาตรฐาน การศึกษาระดับ ห้องเรียน จัดการคุณภาพและ มาตรฐาน การศึกษาระดับ ห้องเรียน - 4.การดำเนินการ	1.หลักการและ เหตุผล -แสดงข้อ ความสัมพันธ์ที่ คาดว่าจะเกิดขึ้น ตามองค์ประกอบ จากรูปแบบที่ กำหนด 2.วัตถุประสงค์ - 3.องค์ประกอบ การพัฒนาการ บริหารจัดการ คุณภาพและ มาตรฐาน การศึกษาระดับ ห้องเรียน - 4.การดำเนินการ พัฒนาการบริหาร จัดการคุณภาพและ มาตรฐาน การศึกษาระดับ ห้องเรียน	1.หลักการและ เหตุผล - 2.วัตถุประสงค์ - 3.องค์ประกอบ การ พัฒนาการบริหาร จัดการคุณภาพและ มาตรฐาน การศึกษาระดับ ห้องเรียน - 4.การดำเนินการ พัฒนาการบริหาร จัดการคุณภาพและ มาตรฐาน การศึกษาระดับ ห้องเรียน	1.หลักการและ เหตุผล -อธิบาย ความสัมพันธ์ที่ เกิดขึ้น 2.วัตถุประสงค์ - 3.องค์ประกอบ การ พัฒนาการบริหาร จัดการคุณภาพและ มาตรฐาน การศึกษาระดับ ห้องเรียน - 4.การดำเนินการ พัฒนาการบริหาร	1. อธิบาย ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้น นั้นได้ตาม องค์ประกอบที่ศึกษา จากรูปแบบ 2.ใช้เป็นแนวทาง ใน การพยากรณ์ผลที่จะ เกิดขึ้นจากการใช้ รูปแบบ 3.เป็นเครื่องมือในการ สร้างมนทัศน์ใหม่ และการสร้าง ความสัมพันธ์ของตัว แปร

คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9	สรุป
ในการพยากรณ์ ผลที่จะเกิดขึ้น จากการใช้ รูปแบบ 4.การดำเนินการ พัฒนาการบริหาร จัดการคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษา ระดับห้องเรียน 5.การวัดและ ประเมินผล 6.คู่มือการ พัฒนาการบริหาร จัดการคุณภาพ และมาตรฐาน การศึกษา -ใช้เป็นแนวทาง ในการพยากรณ์ผล ที่จะเกิดขึ้นจากการ ใช้รูปแบบ	-กำหนดแนวทาง พยากรณ์ผลที่จะ เกิดขึ้นจากการใช้ รูปแบบ 4.การดำเนินการ พัฒนาการบริหาร จัดการคุณภาพ และมาตรฐาน การศึกษาระดับ ห้องเรียน 5.การวัดและ ประเมินผล 6.คู่มือการ พัฒนาการบริหาร จัดการคุณภาพ และมาตรฐาน	การศึกษาระดับ ห้องเรียน -กำหนดแนวทาง ในการพยากรณ์ ผลที่จะเกิดขึ้น 5.การวัดและ ประเมินผล 6.คู่มือการ พัฒนาการบริหาร จัดการคุณภาพ และมาตรฐาน การศึกษา	ห้องเรียน - 4.การดำเนินการ พัฒนาการบริหาร จัดการคุณภาพ และมาตรฐาน การศึกษาระดับ ห้องเรียน 5.การวัดและ ประเมินผล 6.คู่มือการ พัฒนาการบริหาร จัดการคุณภาพ และมาตรฐาน การศึกษา -เป็นแนวทาง สำหรับการ คาดการณ์ผลการใช้ รูปแบบ	การศึกษาระดับ ห้องเรียน 5.การวัดและ ประเมินผล 6.คู่มือการ พัฒนาการบริหาร จัดการคุณภาพ และมาตรฐาน การศึกษา	พัฒนาการบริหาร จัดการคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษา ระดับห้องเรียน -พยากรณ์ผลที่จะ เกิดขึ้นจากการใช้ รูปแบบ 5.การวัดและ ประเมินผล 6.คู่มือการ พัฒนาการบริหาร จัดการคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษา -คาดการณ์ผลที่จะ เกิดขึ้นจากการใช้ รูปแบบ	ห้องเรียน - 4.การดำเนินการ พัฒนาการบริหาร จัดการคุณภาพ และมาตรฐาน การศึกษาระดับ ห้องเรียน 5.การวัดและ ประเมินผล 6.คู่มือการ พัฒนาการบริหาร จัดการคุณภาพ และมาตรฐาน การศึกษา -กำหนดคู่มือเพื่อ ใช้เป็นแนวทางใน การชี้วัดผลที่จะ เกิดขึ้นต่อการ ใช้รูปแบบ	-ผลที่จะเกิดขึ้นจาก การใช้รูปแบบ สามารถให้มีความ สอดคล้องแนวทาง 5.การวัดและ ประเมินผล 6.คู่มือการ พัฒนาการบริหาร จัดการคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษา -กำหนดแนวทาง การพยากรณ์ผลที่ จะเกิดขึ้นจากการ ใช้รูปแบบ	จัดการคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษา ระดับห้องเรียน -ใช้กำหนดเป็น แนวทางในการ พยากรณ์ผล 5.การวัดและ ประเมินผล 6.คู่มือการ พัฒนาการบริหาร จัดการคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษา -เป็นการพยากรณ์ ผลที่จะเกิดขึ้นจาก การใช้รูปแบบ	

ผลการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เกี่ยวกับจุดเด่น จุดด้อยและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพ
และมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม

จุดเด่น จุดด้อยและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม

ประเด็น การพิจารณา	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9	สรุปข้อคิดเห็น
จุดเด่น	1. พัฒนา คุณภาพผู้เรียน 2. ครูผู้สอน สามารถจัดการ เรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียน เป็นสำคัญได้ 3. รูปแบบ เหมาะสมกับ บริบทนำไป พัฒนาคุณครู เพื่อส่งผลต่อ คุณภาพของ ผู้เรียนได้	1. สามารถ พัฒนาผู้เรียน ได้ 2. ครูสามารถ นำไปจัดการ เรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียน เป็นสำคัญได้	1. รูปแบบ สอดคล้องมี ความเหมาะสม กับบริบทนำไป พัฒนาคุณครู เพื่อส่งผลต่อ คุณภาพของ ผู้เรียนได้	1. สามารถ พัฒนา คุณภาพ ผู้เรียน 2. รูปแบบ เหมาะสม นำไปพัฒนา คุณครูและ คุณภาพของ ผู้เรียนได้	1. เป็นแนวทาง ให้กับครูผู้สอน นำไปจัดการ เรียนการสอน เพื่อเน้นผู้เรียน เป็นสำคัญได้ 2. รูปแบบมี มี ความเหมาะสม	1. ครูผู้สอน สามารถจัดการ เรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียน เป็นสำคัญได้ เป็นรูปธรรม 2. รูปแบบการ เหมาะสมกับ บริบทนำไป พัฒนาคุณครูให้ มีประสิทธิภาพ	1. สามารถพัฒนา คุณภาพผู้เรียนได้ 2. ครูสามารถ นำไปใช้ในจัดการ เรียนการสอนโดย เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญได้ชัดเจน	1. ส่งเสริมให้ ครูผู้สอนสามารถ จัดการเรียนการ สอนโดยเน้นผู้เรียน เป็นสำคัญได้ 2. รูปแบบมีความ เหมาะสมกับบริบท ของโรงเรียน	1. สามารถ พัฒนา คุณภาพ ผู้เรียนได้ ชัดเจน 2. เพื่อใช้เป็น แนวทางให้ ครูผู้สอน นำไปจัดการ เรียนการสอน โดยเน้น ผู้เรียนเป็น สำคัญได้	1. สามารถพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียน 2. ส่งเสริมให้ครูผู้สอน สามารถจัดการเรียนการ สอนโดยเน้นผู้เรียนเป็น สำคัญได้ 3. รูปแบบการพัฒนาการ บริหารจัดการคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษาโดยใช้ กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อ พัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม มีความเหมาะสมกับบริบท สามารถนำไปพัฒนาคุณครู ให้มีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อ คุณภาพของผู้เรียน

ประเด็น การพิจารณา	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9	สรุปข้อคิดเห็น
จุดด้อย	1. ไม่มี เงื่อนไข ความสำเร็จ 2. แผนภาพ ไม่มีความ สอดคล้อง และสื่อ ความหมายที่ ชัดเจนได้ 3. ไม่ได้ นำเสนอ รายละเอียด ของ วิธีดำเนินการ ในรูปแบบ ของตาราง	1. ไม่มี เงื่อนไข ความสำเร็จ ในการนำ รูปแบบไปใช้ 2. แผนภาพ ไม่สื่อ ความหมาย ที่ชัดเจนได้ 3. ควร นำเสนอ รายละเอียด เพื่อให้เห็น ความ สอดคล้อง ของข้อความ	1. ควรกำหนด เงื่อนไข ความสำเร็จใน การนำรูปแบบ ไปใช้	1. ควรมี เงื่อนไข ความสำเร็จ สำหรับการ นำรูปแบบ ไปใช้จะเป็น รูปแบบที่ ชัดเจนมาก ยิ่งขึ้น 2. แผนภาพ ไม่สื่อ ความหมาย ที่ชัดเจนได้	1. ไม่มีเงื่อนไข ความสำเร็จ 2. แผนภาพไม่ มีความ สอดคล้อง และสื่อ ความหมาย 3. นำเสนอ รายละเอียด ของ วิธีดำเนินการ ในรูปแบบ	1. ขาดเงื่อนไข ความสำเร็จใน การนำรูปแบบ ไปใช้ 2. ควร นำเสนอ วิธีดำเนินการ ในรูปแบบของ ตารางเพื่อให้ เห็นความ สอดคล้อง	1. ไม่มีเงื่อนไข ความสำเร็จใน การนำรูปแบบ ไปใช้ 2. เพิ่มเติมการ นำเสนอและ รายละเอียดของ วิธีดำเนินการ อาจออกมาใน รูปแบบของ ตารางเพื่อให้ เห็นความ สอดคล้องที่ ชัดเจนมาก ยิ่งขึ้น	1.เพิ่มเติม เงื่อนไข ความสำเร็จใน การนำรูปแบบ ไปใช้จะทำให้ รูปแบบมีความ สมบูรณ์ 2. แผนภาพไม่มี ความสอดคล้อง และสื่อ ความหมายที่ ชัดเจนได้ 3. เพิ่มการ นำเสนอ รายละเอียดของ วิธีดำเนินการใน รูปแบบของ ตาราง	1. ไม่มีเงื่อนไข ความสำเร็จ 2. แผนภาพยัง ไม่สื่อ ความหมายที่ ชัดเจนได้ 3. วิธีดำเนินการ สามารถ นำเสนอ รูปแบบของ ตารางเพื่อให้ เห็นความ สอดคล้อง	1. ไม่มีเงื่อนไขความสำเร็จ ในการนำรูปแบบไปใช้ 2. แผนภาพไม่มีความ สอดคล้อง และสื่อ ความหมายที่ชัดเจนได้ 3. ไม่ได้นำเสนอ รายละเอียดของ วิธีดำเนินการในรูปแบบ ของตารางเพื่อให้เห็น ความสอดคล้อง

ภาคผนวก จ

คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้
กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงไหญ่วิทยาคม

คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้
กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงษ์ไญวิทยาคม

นายวัชระ คงแสนคำ

โรงเรียนวงษ์ไญวิทยาคม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

รูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม

1. หลักการและเหตุผล

การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญ ต่อกระบวนการพัฒนาบุคคลตลอดช่วงชีวิต ตั้งแต่เกิดจนสิ้นอายุขัย การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของบุคคลที่จะดำรงชีวิต ประกอบอาชีพและสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข สามารถรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลง รวมทั้งเป็นพลังสร้างสรรค์การพัฒนาประเทศ (กรมวิชาการ. 2541: 1) ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ความตอนหนึ่งว่า “...การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของชีวิต เพราะเป็นรากฐานสำหรับช่วยให้บุคคลสามารถก้าวไปถึงความสุขความเจริญทั้งปวงทั้งตนเองและส่วนรวม...” (พระบรมราโชวาท. 2545: 2) และจากการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วในยุคโลกาภิวัตน์ ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของชาติมาโดยตลอด ฉะนั้นในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพจึงได้กำหนดมาตรการในการจัดการศึกษา เพื่อให้มีแนวทางในการดำเนินการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับยึดเป็นบรรทัดฐานสากลได้ กล่าวคือ การจัดการศึกษาสถานศึกษานับเป็นองค์ที่สำคัญที่สุดในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาทุกแห่งต้องจัดการศึกษาให้มีคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานและบรรลุดตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้อย่างแท้จริง จึงได้มีการปฏิรูปการศึกษาขึ้นในประเทศไทย

โรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่ตั้ง เลขที่ 93 หมู่ที่ 7 ตำบลเวียงใหญ่ อำเภอน้ำโสม จังหวัดขอนแก่น เปิดทำการสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2564 มีจำนวนนักเรียน 603 คน มีบุคลากร จำนวน 41 คน และจากการดำเนินการจัดการศึกษาจากช่วงปีการศึกษา 2561 – 2563 ที่ผ่านมาของโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม พบว่า ผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด และจากการศึกษาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนโรงเรียนเวียงใหญ่ พบว่า การจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนไม่ได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เนื่องจากครูผู้สอนขาดความชำนาญและความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนต่อการประยุกต์ใช้การจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไม่สามารถนำกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ลงสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารขาดการบริหารจัดการเชิงคุณภาพหรือขาดการนำหลักการบริหารเชิงคุณภาพมาใช้ ส่งผลให้ครูผู้สอนไม่ทราบข้อดีและข้อบกพร่องของตน ซึ่งจะเป็นผลทำให้การพัฒนาเป็นไปได้ยาก และขาดการนิเทศติดตามครูผู้สอนอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้ครูผู้สอนไม่ทราบข้อดีและข้อบกพร่องของตน ซึ่งการนิเทศติดตามเป็นกระบวนการที่สำคัญที่มุ่งให้คำแนะนำและความช่วยเหลือครูผู้สอน ในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ ให้เกิดผลดีต่อการเรียนรู้ และ

พัฒนาการในด้านต่างๆ ของผู้เรียน ขาดมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับห้องเรียนสำหรับการดำเนินการจัดการเรียนการสอน จึงส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนไม่เป็นไปตามค่าเป้าหมายที่ทางโรงเรียนกำหนด (โรงเรียนแนวใหญ่วิทยาคม. 2564: 15)

การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นวิธีการสำคัญที่สามารถสร้างและพัฒนาผู้เรียน ให้เกิดคุณลักษณะต่างๆ ที่ต้องการในยุคโลกาภิวัตน์เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนในเรื่องที่สอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของตนเองและได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ ซึ่งแนวคิดการจัดการศึกษานี้เป็นแนวคิดที่มีรากฐานจากปรัชญาการศึกษาและทฤษฎีการเรียนรู้ที่ได้พัฒนามาอย่างต่อเนื่องยาวนาน และเป็นแนวทางที่ได้รับการพิสูจน์ว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตามต้องการอย่างได้ผล ซึ่งผู้เรียนจะได้รับการส่งเสริมให้มีความรับผิดชอบและมีส่วนร่วมต่อการเรียนรู้ของตนเอง โดยแนวคิดการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จะยึดการศึกษาแบบก้าวหน้าของผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนแต่ละคนมีคุณค่าสมควรได้รับการเชื่อถือไว้วางใจ แนวคิดนี้จึงเป็นแนวคิดที่จะผลักดันผู้เรียนไปสู่การบรรลุศักยภาพของผู้เรียน ส่งเสริมความคิดของผู้เรียนและอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีลักษณะแตกต่างจากการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบดั้งเดิมทั่วไป โดยผู้เรียนมีบทบาทรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตน ผู้เรียนเป็นผู้เรียนรู้ บทบาทของครูคือผู้สนับสนุน (supporter) และเป็นแหล่งความรู้ (resource person) ของผู้เรียน ผู้เรียนจะรับผิดชอบตั้งแต่เลือกและวางแผนสิ่งที่ตนจะเรียน หรือเข้าไปมีส่วนร่วมในการเลือกและจะเริ่มต้นการเรียนรู้ด้วยตนเองด้วยการศึกษาค้นคว้า รับผิดชอบต่อการเรียนรู้ตลอดจนประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง

การยกระดับคุณภาพการศึกษาให้มีมาตรฐานและเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีแนวทางการบริหารจัดการหรือกระบวนการที่กำหนดวิธีปฏิบัติงานในแต่ละขั้นตอนที่ชัดเจนและปฏิบัติได้จริง โดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ซึ่งปัจจุบันรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อยกระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีหลากหลายรูปแบบ แต่ทั้งนี้ยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการหรือสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและชุมชนในแต่ละชุมชนได้ เนื่องจากสถานศึกษาแต่ละแห่งมีความแตกต่างกันทั้งด้านบริบท ข้อจำกัด งบประมาณและบุคลากร รวมทั้งความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา และการสนับสนุนจากชุมชนในเขตพื้นที่บริการ การนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และการให้ความช่วยเหลือจากหน่วยงานต้นสังกัด (สำนักทดสอบทางการศึกษา. 2554 : 24)

2. วัตถุประสงค์

พัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

3. องค์ประกอบการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

องค์ประกอบการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ 20 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

3.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน มี 6 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

- 1) มีการวิเคราะห์หลักสูตร วิเคราะห์ผู้เรียน และบริบทของสถานศึกษา (Analyze)
- 2) มีการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกแบบรวมพลังโดยใช้เทคนิค Co-5 STEPs โดย สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์หลักสูตร และผู้เรียน
- 3) กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ ครบทั้งด้านความรู้
- 4) มีการระบุสื่อ และแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเนื้อหาที่สอน
- 5) มีการระบุการวัดและประเมินผลที่มีความหลากหลาย และสอดคล้องจุดประสงค์การเรียนรู้
- 6) มีการพิจารณาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และให้ข้อเสนอแนะแผนการจัดการเรียนรู้ และปรับแผนการจัดการเรียนรู้ ตามข้อเสนอแนะของกลุ่ม PLC

3.2 ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร มี 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

- 1) มีการจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและพัฒนาบุคลากรผ่านกระบวนการ PLC
- 2) มีการสนับสนุนการตั้งกลุ่ม PLC ระดับกลุ่มสาระ เพื่อร่วมกิจกรรมการพัฒนาบทเรียนร่วมกันของครู MT และครู BT ในทุกระดับชั้น
- 3) มีการจัดตั้งกลุ่ม PLC ระดับสถานศึกษา อย่างน้อย 1 ทีม ๆ ละ อย่างน้อย 4 คน (ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ ครู MT ครู BT) และครูผู้สอนอื่น ๆ
- 4) การกำหนดปฏิทินการทำกระบวนการ PLC ตลอดปีการศึกษา

3.3 ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มี 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

- 1) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและผู้เรียนเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ
- 2) การใช้สื่อ นวัตกรรมที่หลากหลายเพื่อทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้
- 3) การประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลาย
- 4) การพัฒนาผู้เรียนโดยใช้ผลการประเมินการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
- 5) การจัดการเรียนเชิงรุกโดยใช้วิธีรวมพลัง

3.4 ด้านการบริหารจัดการและการนำองค์กรแบบมีส่วนร่วม มี 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

- 1) การกำหนดนโยบายและร่วมกับคณะครูที่เป็นแกนนำจัดทำแผนการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อการประกันคุณภาพของสถานศึกษา

2) การกำหนดบทบาทหน้าที่ผู้รับผิดชอบและการจัดทำแนวทางการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน

3) มีการพัฒนาระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อการประกันคุณภาพ ที่ใช้สถานศึกษาเป็นฐาน

4) การร่วมวิเคราะห์บริบทและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาเพื่อนำไปเป็นข้อมูลประกอบการปรับปรุงประเด็นการพิจารณาและค่าเป้าหมายตามมาตรฐานของสถานศึกษา

5) การร่วมจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาหรือแผนปฏิบัติการประจำปีที่เหมาะสมกับบริบทและความต้องการจำเป็น

4. การดำเนินการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา วิธีการดำเนินงาน

วิธีการดำเนินงาน เพื่อการดำเนินการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ตามองค์ประกอบ 4 ด้าน มีวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

4.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ใช้กระบวนการพัฒนามาตรฐานร่วมกัน (Lesson Study : LS) โดยมีการวิเคราะห์หลักสูตร วิเคราะห์ผู้เรียน และบริบทของสถานศึกษา (Analyze) ออกแบบการจัดการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์หลักสูตร และผู้เรียน กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ ให้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ และการประยุกต์นำความรู้ไปใช้ตอบสนองสังคม รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์และเจตคติ ระบุสื่อ และแหล่งเรียนรู้เหมาะสมกับเนื้อหาที่สอน พร้อมทั้งระบุการวัดและประเมินผลที่มีความหลากหลาย และสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยสถานศึกษามีหน้าที่ส่งเสริมให้พัฒนาวิชาการ เน้นผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย บริหารจัดการเกี่ยวกับงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน โดยการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเทียบเคียงมาตรฐานสากล และจัดการเรียนรู้ตามเนื้อหา กิจกรรม ระยะเวลา ใช้สื่อ อุปกรณ์ และดำเนินการวัดประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง

4.2 ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร

การพัฒนาครูและบุคลากร ดำเนินการพัฒนาผ่านการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ (PLC) โดยมีการจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและพัฒนาบุคลากรผ่านกระบวนการ PLC สนับสนุนการตั้งกลุ่ม PLC ระดับกลุ่มสาระ เพื่อร่วมกิจกรรมการพัฒนามาตรฐานร่วมกันของครูในทุกระดับชั้น จัดตั้งกลุ่ม PLC ระดับสถานศึกษา และครูผู้สอนอื่น ๆ การกำหนดปฏิทินการทำกระบวนการ PLC ตลอดปีการศึกษา

4.3 ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

พัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและผู้เรียนเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติจริง ใช้สื่อนวัตกรรมที่หลากหลายเพื่อทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ พร้อมทั้ง

ประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาผู้เรียนโดยใช้ผลการประเมิน การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ด้วยการจัดการเรียนเชิงรุกโดยใช้วิธีรวมพลัง 5 ขั้นตอนหรือ Co-5 STEPs ตามขั้นตอน ดังนี้

- 1) ขึ้นเสนอสิ่งเร้าและระบุคำถามสำคัญ
- 2) ขึ้นแสวงหาสารสนเทศและวิเคราะห์อย่างรวมพลัง
- 3) ขึ้นรวมพลังอภิปรายและสร้างความรู้
- 4) ขึ้นสื่อสารและสะท้อนคิดอย่างรวมพลัง
- 5) ขึ้นรวมพลังประยุกต์และตอบแทนสังคม

4.4 ด้านการบริหารจัดการและการนำองค์กรแบบมีส่วนร่วม

1) ด้านผู้บริหารสถานศึกษา

การเข้ารับการเตรียมความพร้อมและเพิ่มขีดความสามารถทั้งด้านองค์ความรู้ การฝึกปฏิบัติ และทักษะที่จำเป็นในการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาตามแนวคิด การปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อการประกันคุณภาพ ระดับห้องเรียน จาก สพฐ. นำมาสื่อสารให้ความรู้และ สร้างความเข้าใจ แก่บุคลากรของสถานศึกษา รวมทั้งเป็นผู้นำการดำเนินงาน ฝึกปฏิบัติ กำหนด นโยบายและร่วมกับคณะครูที่เป็นแกนนำจัดทำแผนการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนแนวทางการปฏิรูป การเรียนรู้เพื่อการประกันคุณภาพ ระดับห้องเรียน ของสถานศึกษาการกำหนดบทบาทหน้าที่ ผู้รับผิดชอบและการจัดทำแนวทางการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน มีการพัฒนาระบบบริหารจัดการ คุณภาพของสถานศึกษาตามแนวคิดการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อการประกันคุณภาพ ระดับห้องเรียน ที่ ใช้สถานศึกษาเป็นฐาน นำคณะครูร่วมวิเคราะห์บริบทและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาเพื่อ นำไปเป็นข้อมูลประกอบการปรับประเด็นการพิจารณาและค่าเป้าหมายตามมาตรฐานของสถานศึกษา พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาหรือแผนปฏิบัติการประจำปีที่เหมาะสมกับบริบทและ ความต้องการจำเป็น มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และการให้คำแนะนำช่วยเหลือ การส่งเสริมสนับสนุน ให้กำลังใจครูแกนนำและครูที่สนใจ และร่วมคิด ร่วมทำกับคณะครูเพื่อขับเคลื่อนแนวทางการปฏิรูป การเรียนรู้เพื่อการประกันคุณภาพ ระดับห้องเรียน รวมถึงพัฒนาครูทุกคนให้มีความเชี่ยวชาญทาง วิชาชีพโดยใช้กระบวนการพัฒนาร่วมกันผ่านกระบวนการ PLC การเป็นผู้นำเพื่อขยายผลแก่ สถานศึกษาอื่นในเครือข่าย

2) ด้านครูผู้สอน

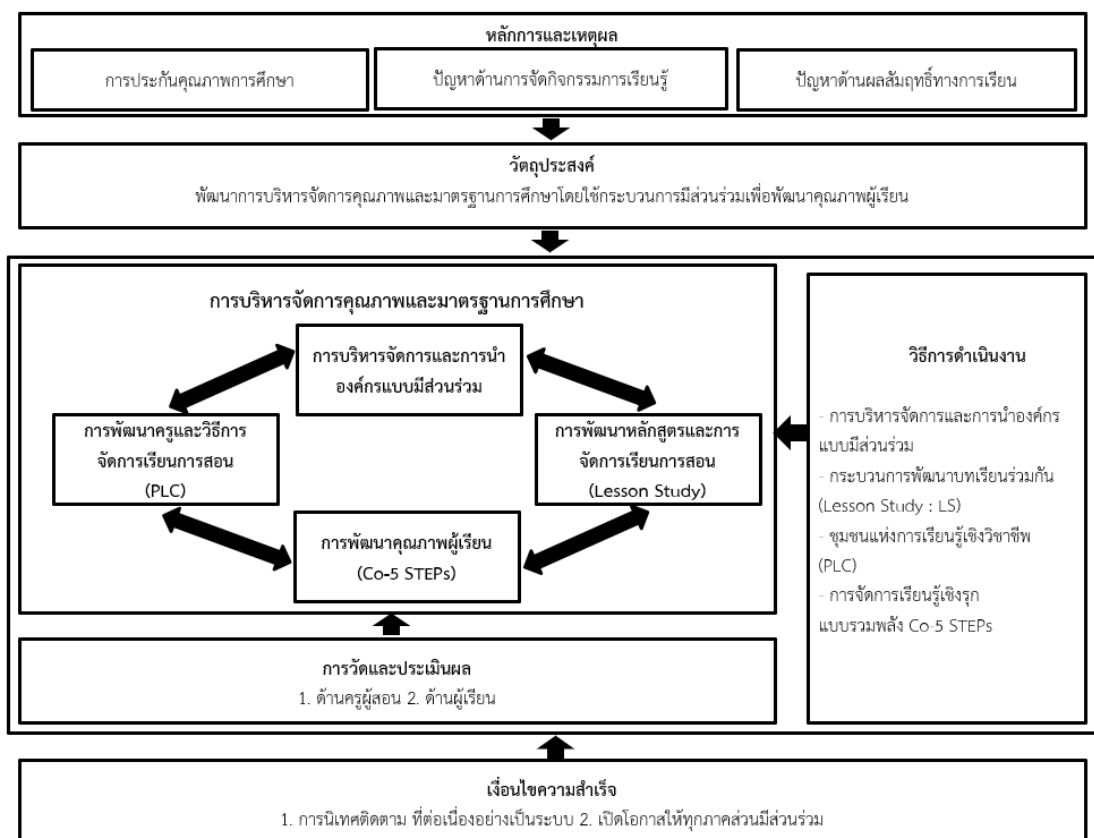
ร่วมกำหนดนโยบายและจัดทำแผนการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนแนวทางการ ปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อการประกันคุณภาพ ระดับห้องเรียน ของสถานศึกษา ร่วมพัฒนาระบบบริหาร จัดการคุณภาพของสถานศึกษาตามแนวคิดการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อการประกันคุณภาพ ระดับ

ห้องเรียน ที่ใช้สถานศึกษาเป็นฐาน ร่วมกำหนดบทบาทหน้าที่ผู้รับผิดชอบและการจัดทำแนวทางการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน จัดทำตารางเวลาเพื่อสนับสนุนการทำกิจกรรม

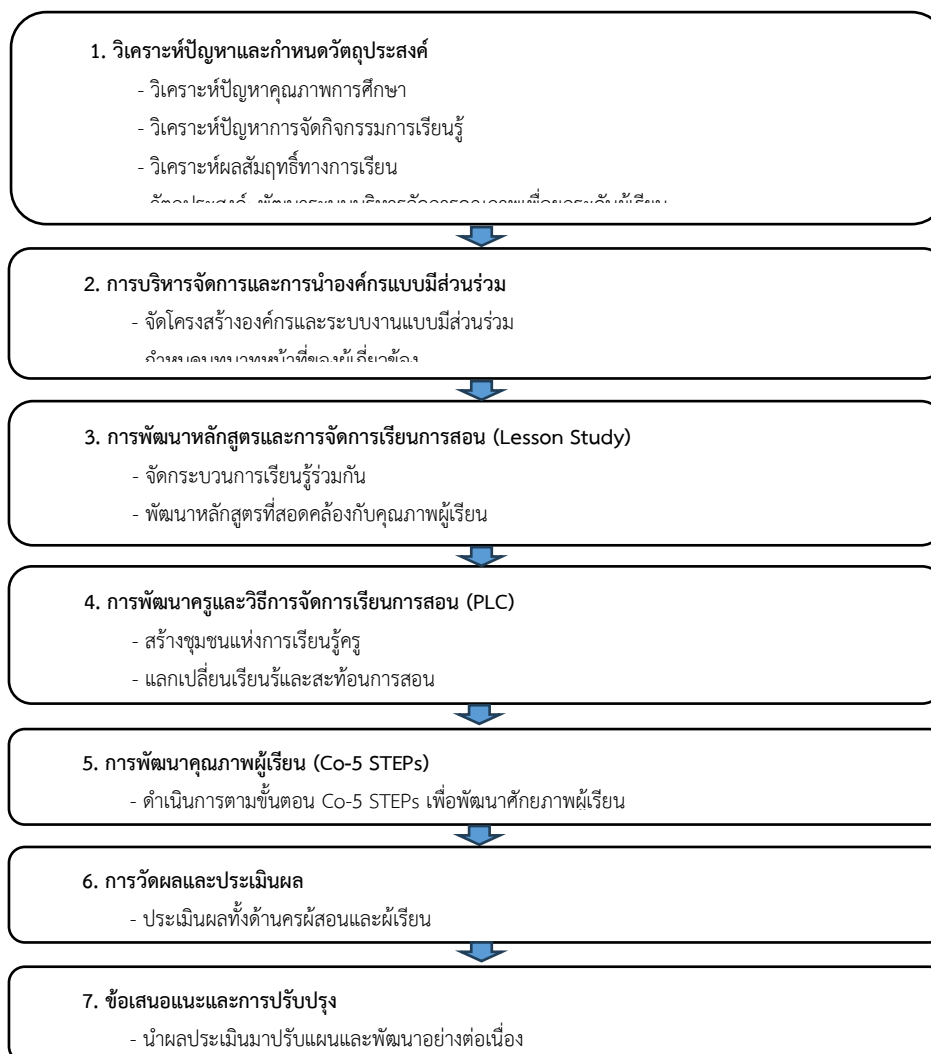
5. การวัดและประเมินผล

วัดและประเมินผล 2 ด้าน ได้แก่ ด้านครูผู้สอน และด้านผู้เรียน

แสดงดังภาพที่ 1

ขั้นตอนผังงาน (Flowchart) การบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

ตอนที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญ ต่อกระบวนการพัฒนาบุคคลตลอดช่วงชีวิต ตั้งแต่เกิดจนสิ้นอายุขัย การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของบุคคลที่จะดำรงชีวิต ประกอบอาชีพและสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข สามารถรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลง รวมทั้งเป็นพลังสร้างสรรค์การพัฒนาประเทศ (กรมวิชาการ. 2541: 1) ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ความตอนหนึ่งว่า “...การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของชีวิต เพราะเป็นรากฐานสำหรับช่วยให้บุคคลสามารถก้าวไปถึงความสุขความเจริญทั้งปวงทั้งตนเองและส่วนรวม...”(พระบรมราโชวาท. 2545: 2) และจากการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วในยุคโลกาภิวัตน์ ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของชาติมาโดยตลอด ฉะนั้นในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ จึงได้กำหนดมาตรการในการจัดการศึกษา เพื่อให้มีแนวทางในการดำเนินการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับยึดเป็นบรรทัดฐานสากลได้ กล่าวคือ การจัดการศึกษาสถานศึกษานับเป็นองค์ที่สำคัญที่สุดในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาทุกแห่งต้องจัดการศึกษาให้มีคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานและบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้อย่างแท้จริง จึงได้มีการปฏิรูปการศึกษาขึ้นในประเทศไทย

โรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่ตั้ง เลขที่ 93 หมู่ที่ 7 ตำบลเวียงใหญ่ อำเภอน้ำหนาว จังหวัดขอนแก่น เปิดทำการสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2564 มีจำนวนนักเรียน 603 คน มีบุคลากร จำนวน 41 คน และจากการดำเนินการจัดการศึกษาจากช่วงปีการศึกษา 2561 – 2563 ที่ผ่านมาของโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม พบว่า ผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด และจากการศึกษาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนโรงเรียนเวียงใหญ่ พบว่า การจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนไม่ได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เนื่องจากครูผู้สอนขาดความชำนาญและความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนต่อการประยุกต์ใช้การจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไม่สามารถนำกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ลงสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารขาดการบริหารจัดการเชิงคุณภาพหรือขาดการนำหลักการบริหารเชิงคุณภาพมาใช้ ส่งผลให้ครูผู้สอนไม่ทราบข้อดีและข้อบกพร่องของตน ซึ่งจะเป็นผลทำให้การพัฒนาเป็นไปได้ยาก และขาดการนิเทศติดตามครูผู้สอนอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้ครูผู้สอนไม่ทราบข้อดีและข้อบกพร่องของตน ซึ่งการนิเทศติดตามเป็นกระบวนการที่สำคัญที่มุ่งให้คำแนะนำและความช่วยเหลือ

ครูผู้สอน ในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ ให้เกิดผลดีต่อการเรียนรู้ และพัฒนาการในด้านต่างๆ ของผู้เรียน ขาดมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับห้องเรียนสำหรับการดำเนินการจัดการเรียนการสอน จึงส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนไม่เป็นไปตามค่าเป้าหมายที่ทางโรงเรียนกำหนด (โรงเรียนแนวใหญ่วิทยาคม. 2564: 15)

การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นวิธีการสำคัญที่สามารถสร้างและพัฒนาผู้เรียน ให้เกิดคุณลักษณะต่างๆ ที่ต้องการในยุคโลกาภิวัตน์เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนในเรื่องที่สอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของตนเองและได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ ซึ่งแนวคิดการจัดการศึกษานี้เป็นแนวคิดที่มีรากฐานจากปรัชญาการศึกษาและทฤษฎีการเรียนรู้ที่ได้พัฒนามาอย่างต่อเนื่องยาวนาน และเป็นแนวทางที่ได้รับการพิสูจน์ว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตามต้องการอย่างได้ผล ซึ่งผู้เรียนจะได้รับการส่งเสริมให้มีความรับผิดชอบและมีส่วนร่วมต่อการเรียนรู้ของตนเอง โดยแนวคิดการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จะยึดการศึกษาแบบก้าวหน้าของผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนแต่ละคนมีคุณค่าสมควรได้รับการเชื่อถือไว้วางใจ แนวคิดนี้จึงเป็นแนวคิดที่จะผลักดันผู้เรียนไปสู่การบรรลุศักยภาพของผู้เรียน ส่งเสริมความคิดของผู้เรียนและอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีลักษณะแตกต่างจากการจัดการกระบวนการเรียนรู้แบบดั้งเดิมทั่วไป โดยผู้เรียนมีบทบาทรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตน ผู้เรียนเป็นผู้เรียนรู้ บทบาทของครูคือผู้สนับสนุน (supporter) และเป็นแหล่งความรู้ (resource person) ของผู้เรียน ผู้เรียนจะรับผิดชอบตั้งแต่เลือกและวางแผนสิ่งที่ตนจะเรียน หรือเข้าไปมีส่วนร่วมในการเลือกและจะเริ่มต้นการเรียนรู้ด้วยตนเองด้วยการศึกษาค้นคว้า รับผิดชอบการเรียนตลอดจนประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง

การยกระดับคุณภาพการศึกษาให้มีมาตรฐานและเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีแนวทางการบริหารจัดการหรือกระบวนการที่กำหนดวิธีปฏิบัติงานในแต่ละขั้นตอนที่ชัดเจนและปฏิบัติได้จริง โดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ซึ่งปัจจุบันรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อยกระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีหลากหลายรูปแบบ แต่ทั้งนี้ยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการหรือสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและชุมชนในแต่ละชุมชนได้ เนื่องจากสถานศึกษาแต่ละแห่งมีความแตกต่างกันทั้งด้านบริบท ข้อจำกัด งบประมาณและบุคลากร รวมทั้งความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา และการสนับสนุนจากชุมชนในเขตพื้นที่บริการ การนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และการให้ความช่วยเหลือจากหน่วยงานต้นสังกัด (สำนักทดสอบทางการศึกษา. 2554 : 24)

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

นิยามศัพท์

รูปแบบการบริหารจัดการ หมายถึง กระบวนการในการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

การบริหารจัดการ หมายถึง กระบวนการในการทำงานโดยมีผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติภารกิจอย่างเป็นระบบในสถานศึกษาที่ดำเนินการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

คุณภาพและมาตรฐานการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ของผู้เรียน และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดกับโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม เพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับส่งเสริม กำกับดูแลการตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา

ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม สามารถแสดง ออกเป็นรูปธรรมและสามารถวัดและประเมินผลได้ ผลลัพธ์การเรียนรู้เป็นความสำเร็จ ของผู้เรียนหลังจากรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

การจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอน โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม ที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาผลการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการ ในโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

ครู หมายถึง ผู้ทำหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอน ในโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

บทที่ 2

องค์ประกอบการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

องค์ประกอบการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

องค์ประกอบการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ประกอบด้วย 4

องค์ประกอบ 20 ตัวบ่งชี้ ดังตารางที่ 1

องค์ประกอบ	วิธีดำเนินการ	กระบวนการ	ตัวบ่งชี้
การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	1. บริหารจัดการและการนำองค์กรแบบมีส่วนร่วม 2. พัฒนาบทเรียนร่วมกัน (Lesson Study : LS)	1) วิเคราะห์หลักสูตร วิเคราะห์ผู้เรียนและบริบทของสถานศึกษา (Analyze) 2) ออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกแบบรวมพลังโดยใช้เทคนิค Co-5 STEPs โดย สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์หลักสูตร และผู้เรียน 3) กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ ครบทั้งด้านความรู้ 4) ระบุสื่อ และแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมกับ เนื้อหาที่สอน 5) ระบุการวัดและประเมินผลที่มีความหลากหลาย และสอดคล้องจุดประสงค์การเรียนรู้ 6) พิจารณาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และให้ข้อเสนอแนะแผนการจัดการเรียนรู้ และปรับแผนการจัดการเรียนรู้ ตามข้อเสนอแนะของกลุ่ม PLC	มี หลักสูตรที่มีเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน
การพัฒนาครูและบุคลากร	1. จัดการเรียนรู้เชิงรุกแบบรวมพลัง Co-5 STEPs 2. ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ (PLC)	1) จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและพัฒนาบุคลากรผ่านกระบวนการ PLC 2) สนับสนุนการตั้งกลุ่ม PLC ระดับกลุ่มสาระ เพื่อร่วมกิจกรรม การพัฒนาบทเรียนร่วมกันของครู MT และครู BT ในทุกระดับชั้น 3) จัดตั้งกลุ่ม PLC ระดับสถานศึกษา อย่างน้อย 1 ทีม ๆ ละ อย่างน้อย 4 คน	ครู และบุคลากรได้รับการพัฒนาโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ (PLC) ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกแบบรวมพลัง Co-5 STEPs

		(ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ ครู MT ครู BT) และครูผู้สอนอื่น ๆ 4) กำหนดปฏิทินการทำการะบวนการ PLC ตลอดปีการศึกษา	
การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	1. จัดการเรียนรู้เชิงรุก แบบรวมพลัง Co-5 STEPs 2. ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ (PLC)	1) จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และผู้เรียนเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ 2) ใช้สื่อ นวัตกรรมที่หลากหลายเพื่อทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ 3) ประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง ด้วยวิธีการที่หลากหลาย 4) พัฒนาผู้เรียนโดยใช้ผลการประเมินการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง 5) จัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยใช้วิธีรวมพลัง	1) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) สื่อ นวัตกรรมที่หลากหลายเพื่อทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ 3) ผลประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง 4) ผลการพัฒนาผู้เรียนโดยใช้ผลการประเมินการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง 5) ผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยใช้วิธีรวมพลัง
การบริหารจัดการและการนำองค์กรแบบมีส่วนร่วม	บริหารจัดการและการนำองค์กรแบบมีส่วนร่วม	1) กำหนดนโยบายและร่วมกับคณะครูที่เป็นแกนนำจัดทำแผนการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อการประกันคุณภาพ ระดับห้องเรียน ของสถานศึกษา 2) กำหนดบทบาทหน้าที่ผู้รับผิดชอบ และการจัดทำแนวทางการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน 3) พัฒนาระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาตามแนวคิดการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อการประกันคุณภาพ ระดับห้องเรียน ที่ใช้สถานศึกษาเป็นฐาน	1) กำหนดนโยบายแผนการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อการประกันคุณภาพ ระดับห้องเรียนของสถานศึกษา 2) ผู้รับผิดชอบมีบทบาทหน้าที่ที่

		4) ร่วมวิเคราะห์บริบทและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาเพื่อนำไปเป็นข้อมูลประกอบการปรับประเด็นการพิจารณาและค่าเป้าหมายตามมาตรฐานของสถานศึกษา 5) ร่วมจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาหรือแผนปฏิบัติการประจำปีที่เหมาะสมกับบริบทและความต้องการจำเป็น	เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน 3) ระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา 4) ข้อมูลบริบทและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาในการประกอบการปรับประเด็นการพิจารณาค่าเป้าหมายตามมาตรฐานของสถานศึกษา 5) แผนพัฒนาการจัดการศึกษาหรือแผนปฏิบัติการประจำปีที่เหมาะสม
--	--	---	--

บทที่ 3

การดำเนินการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

กิจกรรมการฝึกอบรมโครงการพัฒนาครูในการจัดการเรียนการสอนตามคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม

**ระยะเวลาการฝึกอบรม 2 วัน

วันที่	เวลา	กิจกรรม
1	08.00-08.45	ลงทะเบียนการฝึกอบรม
	08.45-09.00	พิธีเปิดการฝึกอบรม
	09.00-12.00	การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน - การวิเคราะห์หลักสูตร วิเคราะห์ผู้เรียน และบริบทของสถานศึกษา (Analyze) - การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกแบบรวมพลังโดยใช้เทคนิค Co-5 STEPs โดย สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์หลักสูตร และผู้เรียน - การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ ครบทั้งด้านความรู้ - การระบุสื่อ และแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมกับ เนื้อหาที่สอน - การระบุการวัดและประเมินผลที่มีความหลากหลาย และ สอดคล้องจุดประสงค์การเรียนรู้ - การพิจารณาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และให้ข้อเสนอแนะแผนการจัดการเรียนรู้ และปรับแผนการจัดการเรียนรู้ ตามข้อเสนอแนะของกลุ่ม PLC
	12.00-13.00	พักรับประทานอาหารกลางวัน
	13.00-16.00	การพัฒนาครูและบุคลากร - การจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและพัฒนาบุคลากรผ่านกระบวนการ PLC - การสนับสนุนการตั้งกลุ่ม PLC ระดับกลุ่มสาระ เพื่อร่วมกิจกรรม การพัฒนาบทเรียนร่วมกันของครู MT และครู BT ในทุกระดับชั้น - การจัดตั้งกลุ่ม PLC ระดับสถานศึกษา อย่างน้อย 1 ทีม ๆ ละ อย่างน้อย 4 คน (ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ ครู MT ครู BT และ ครูผู้สอนอื่น ๆ - การกำหนดปฏิทินการทำกระบวนการ PLC
2	08.00-09.00	ลงทะเบียน
	09.00-12.00	การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

วันที่	เวลา	กิจกรรม
		- การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและผู้เรียนเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ - การใช้สื่อ นวัตกรรมที่หลากหลายเพื่อทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ - การประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลาย - การพัฒนาผู้เรียนโดยใช้ผลการประเมินการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง - การจัดการเรียนเชิงรุกโดยใช้วิธีรวมพลัง
	12.00-13.00	พักรับประทานอาหารกลางวัน
	13.00-16.00	การบริหารจัดการและการนำองค์กรแบบมีส่วนร่วม - การกำหนดนโยบายและร่วมกับคณะครูที่เป็นแกนนำจัดทำแผนการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อการประกันคุณภาพ ระดับห้องเรียน ของสถานศึกษา - การกำหนดบทบาทหน้าที่ผู้รับผิดชอบและการจัดทำแนวทางการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน - การพัฒนาระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาตามแนวคิดการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อการประกันคุณภาพ ระดับห้องเรียน ที่ใช้สถานศึกษาเป็นฐาน - การร่วมวิเคราะห์บริบทและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาเพื่อนำไปเป็นข้อมูลประกอบการปรับประเด็นการพิจารณาและค่าเป้าหมายตามมาตรฐานของสถานศึกษา - การร่วมจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาหรือแผนปฏิบัติการประจำปีที่เหมาะสมกับบริบทและความต้องการจำเป็น

** กำหนดการอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

1. การบริหารจัดการและการนำองค์กรแบบมีส่วนร่วมที่สนับสนุนการดำเนินงานตามแนวคิดการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อการประกันคุณภาพ ระดับห้องเรียน

1.1 ด้านผู้บริหารสถานศึกษา

การเข้ารับการเตรียมความพร้อมและเพิ่มขีดความสามารถทั้งด้านองค์ความรู้ การฝึกปฏิบัติ และทักษะที่จำเป็นในการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาตามแนวคิด การปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อการประกันคุณภาพ ระดับห้องเรียน จาก สพฐ. แล้วนำมาสื่อสารให้ความรู้และสร้างความเข้าใจ แก่บุคลากรของสถานศึกษา รวมทั้งเป็นผู้นำการดำเนินงาน และฝึกปฏิบัติ กำหนดนโยบายและร่วมกับคณะครูที่เป็นแกนนำจัดทำแผนการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อการประกันคุณภาพ ระดับห้องเรียน ของสถานศึกษาการกำหนดบทบาทหน้าที่ผู้รับผิดชอบและการจัดทำแนวทางการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน มีการพัฒนาระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาตามแนวคิดการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อการประกันคุณภาพ ระดับห้องเรียน ที่ใช้สถานศึกษาเป็นฐาน นำคณะครูร่วมวิเคราะห์บริบทและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาเพื่อนำไปเป็นข้อมูลประกอบการปรับปรุงประเด็นการพิจารณาและค่าเป้าหมายตามมาตรฐานของสถานศึกษา พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาหรือแผนปฏิบัติการประจำปีที่เหมาะสมกับบริบทและความต้องการจำเป็น มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และการให้คำแนะนำช่วยเหลือ การส่งเสริมสนับสนุนให้กำลังใจครูแกนนำและครูที่สนใจ และร่วมคิด ร่วมทำกับคณะครูเพื่อขับเคลื่อนแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อการประกันคุณภาพ ระดับห้องเรียน รวมถึงพัฒนาครูทุกคนให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพโดยใช้กระบวนการพัฒนาบทเรียนร่วมกันผ่านกระบวนการ PLC การเป็นผู้นำเพื่อขยายผลแก่สถานศึกษาอื่นในเครือข่าย

1.2 ด้านครูผู้สอน

จัดเตรียมเอกสารที่ใช้ประกอบการดำเนินงาน ได้แก่ หลักสูตรการศึกษามาตรฐานระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาร่วมกำหนดนโยบายและจัดทำแผนการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อการประกันคุณภาพ ระดับห้องเรียนของสถานศึกษา ร่วมพัฒนาระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาตามแนวคิดการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อการประกันคุณภาพ ระดับห้องเรียน ที่ใช้สถานศึกษาเป็นฐาน ร่วมกำหนดบทบาทหน้าที่ผู้รับผิดชอบและการจัดทำแนวทางการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน จัดทำตารางเวลาเพื่อสนับสนุนการทำกิจกรรมการเปิดห้องเรียน อย่างน้อยสองเดือน 1 ครั้ง/คน จัดทำบัญชีรายชื่อกลุ่ม PLC แต่ละระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ และเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ ร่วมเป็นสมาชิกกลุ่ม PLC ระดับสถานศึกษา เพื่อร่วมสะท้อนคิด การเปิดชั้นเรียนของครู ร่วมพัฒนาครูทุกคนให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพโดยใช้กระบวนการพัฒนาบทเรียนร่วมกันผ่านกระบวนการ PLC การเป็นผู้นำเพื่อขยายผลแก่สถานศึกษาอื่นในเครือข่าย อำนวยความสะดวกงานด้านวิชาการเพื่อ

สนับสนุนการใช้รูปแบบ ฯ ตามแนวคิดการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อการประกันคุณภาพ ระดับห้องเรียน ที่ใช้สถานศึกษาเป็นฐาน

ความพร้อมของครู MT (Model teacher) และครู BT (Buddy teacher)

มีการเข้ารับการเตรียมความพร้อมและเพิ่มขีดความสามารถทั้งด้านองค์ความรู้ การฝึกปฏิบัติ และทักษะที่จำเป็นในการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาตามแนวคิด การปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อการประกันคุณภาพ ระดับห้องเรียน จาก สพฐ. การร่วมสื่อสารให้ความรู้และสร้างความเข้าใจ การใช้รูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาตามแนวคิดการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อการประกันคุณภาพ ระดับห้องเรียนแก่บุคลากรภายในสถานศึกษา รวมทั้งเป็นผู้นำการดำเนินงาน และฝึกปฏิบัติ การจัดเตรียมสถานที่และบริหารช่วงเวลาเพื่อทำกิจกรรม ชั้น Plan : การวางแผนการจัด การเรียนรู้ การจัดเตรียมเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แผน การจัดการเรียนรู้ในรายวิชาที่รับผิดชอบ ข้อมูลนักเรียนรายบุคคล แผนที่นั่งของนักเรียนในห้องเรียน เป็นต้น ส่งแผนการจัดการเรียนรู้ (Plan A) ให้ซึ่งกันและกัน ก่อนเปิดห้องเรียน Open Class อย่างน้อย 2 วัน ส่งแผนการจัดการเรียนรู้ (Plan A) ให้กลุ่ม PLC ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูที่ทำหน้าที่วิชาการ และบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้อง ก่อน Open Class อย่างน้อย 2 วัน ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ด้วยการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน (Lesson Study) ผ่านกระบวนการ PLC แสดงความมุ่งมั่น ตั้งใจฝึกปฏิบัติให้เกิดความเชี่ยวชาญ เพื่อพร้อมเป็นพี่เลี้ยงให้คำแนะนำ ช่วยเหลือเพื่อนครูทั้งภายในสถานศึกษาและภายในเครือข่าย

2. การพัฒนาครูและบุคลากร โดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ (PLC)

มีการจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและพัฒนาบุคลากรผ่านกระบวนการ PLC การสนับสนุนการตั้งกลุ่ม PLC ระดับกลุ่มสาระ เพื่อร่วมกิจกรรม การพัฒนาบทเรียนร่วมกันของครู MT และครู BT ในทุกระดับชั้น จัดตั้งกลุ่ม PLC ระดับสถานศึกษา อย่างน้อย 1 ทีม ๆ ละ อย่างน้อย 4 คน (ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ ครู MT ครู BT) และครูผู้สอนอื่น ๆ การกำหนดปฏิทินการทำกระบวนการ PLC ตลอดปีการศึกษา

3. การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน (Lesson Study : LS)

ชั้น Plan

มีการวิเคราะห์หลักสูตร วิเคราะห์ผู้เรียน และบริบทของสถานศึกษา (Analyze) การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกแบบรวมพลังโดยใช้เทคนิค Co-5 STEPs (Plan A) โดย (1) สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์หลักสูตร และผู้เรียน (2) กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ ครอบคลุมทั้งด้านความรู้

(Knowledge: K) ทักษะกระบวนการ (Process: P1) และการประยุกต์นำความรู้ไปใช้ตอบแทนสังคม (Process: P2) รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์และ เจตคติ (Attribute & Attitude: A) (3) ระบุสื่อ และแหล่งเรียนรู้เหมาะสมกับ เนื้อหาที่สอน (4) ระบุการวัดและประเมินผลที่มีความหลากหลาย และ สอดคล้องจุดประสงค์การเรียนรู้ครู MTและครู BT ส่งแผนการจัดการเรียนรู้ (Plan A) ให้ซึ่งกันและ กัน ก่อนเปิดห้องเรียน Open Class อย่างน้อย 2 วัน ครู MTและครู BT ส่งแผนการจัดการเรียนรู้ (Plan A) ให้กลุ่ม PLC ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูที่ทำหน้าที่วิชาการ และ บุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้อง ก่อนเปิดห้องเรียน Open Class อย่างน้อย 2 วัน กลุ่ม PLC พิจารณาร่วม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และให้ข้อเสนอแนะแผนการจัดการเรียนรู้ของครู MT และ ครู BT ครูที่ทำหน้าที่ MT ปรับแผนการจัดการเรียนรู้ (Plan B) ตามข้อเสนอแนะของกลุ่ม PLC

ขั้น Do

1.ครูที่ทำหน้าที่ MT

จัดการเรียนรู้ตามเนื้อหา กิจกรรม ระยะเวลา โดยใช้สื่อ อุปกรณ์ และดำเนินการวัด ประเมินผลผู้เรียน ที่กำหนดไว้ตามแผน B จัดกลุ่มผู้เรียนที่คละเพศ ความรู้ ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และความแตกต่างอื่นๆของผู้เรียนแต่ละคน กลุ่มละ 4 คน ส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนได้ เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติด้วยเทคนิค Co – 5 Steps ต่อไปนี้ การเสนอสิ่งเร้าและระบุดำถามสำคัญ การแสวงหาสารสนเทศและวิเคราะห์อย่างรวมพลัง การรวมพลังอภิปรายและสร้างความรู้ การสื่อสาร และสะท้อนคิดอย่างรวมพลัง การรวมพลังประยุกต์และตอบแทนสังคม

มีการเสริมแรงผู้เรียนอย่างทั่วถึงและหลากหลายวิธีกำกับดูแล อำนวยความสะดวก และ แก้ไขข้อจำกัดของการเรียนรู้ของผู้เรียนทุกคนเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ครบทุกด้านมี การบริหารจัดการเวลาที่เหมาะสมตามสถานการณ์มีความเชื่อมั่นทั้งการแต่งกาย ท่วงท่า การพูด น้ำเสียง และวิธีการสอน ปรับแผนการจัดการเรียนรู้ (Plan C - Redesign) ตามข้อเสนอแนะของกลุ่ม PLC ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการเรียนรู้กับกลุ่ม PLC

2. ครูที่ทำหน้าที่ BT

สังเกตการจัดการเรียนรู้ของครู MT ในประเด็นต่อไปนี้

- (1) การจัดการเรียนรู้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ครบทุกด้านหรือไม่
- (2) จัดการเรียนรู้ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้หรือไม่
- (3) ความเหมาะสมของการใช้สื่อ และแหล่งเรียนรู้กับเนื้อหาที่สอน
- (4) นำเสนอเนื้อหาถูกต้อง ชัดเจนหรือไม่
- (5) ส่งเสริมผู้เรียนที่ยังไม่เรียนรู้ และปรับแก้สถานการณ์อย่างไรให้ได้ผล

- (6) มีการเสริมแรงผู้เรียนหรือไม่
- (7) มีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย สอดคล้องกับกิจกรรม และตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่

(8) การบริหารจัดการเวลาในการจัดการเรียนรู้ตามสถานการณ์เป็นอย่างไร

สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

- (1) ผู้เรียนได้เรียนรู้ครบทุกคนหรือไม่ และผู้เรียนที่ไม่ได้เรียนรู้เพราะอะไร
- (2) สิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนคืออะไร
- (3) กิจกรรมและวิธีการสอนที่ทำให้ผู้เรียนสนใจและตั้งใจเรียนรู้
- (4) พฤติกรรมการเรียนรู้ที่แสดงถึงความไม่สนใจ ไม่เข้าใจ ไม่อยากเรียน
- (5) การมีส่วนร่วมของผู้เรียนเป็นอย่างไร

การปฏิบัติตนในการร่วมสังเกตการณ์จัดการเรียนรู้ มีดังนี้

- (1) ไม่ส่งเสียงรบกวนการจัดการเรียนการสอน
- (2) ยืนอยู่บริเวณส่วนหน้าและด้านข้างของห้องเรียนเพื่อสามารถเห็นพฤติกรรมผู้เรียนได้ทุกคน
- (3) บันทึกภาพพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งรายบุคคลหรือเข้าร่วมกิจกรรม โดยไม่รบกวนการจัดการเรียนรู้ของครูและการเรียนรู้ของผู้เรียน
- (4) ไม่คุยกับผู้ร่วมสังเกตการณ์ หรือ ครู MT หรือผู้เรียน
- (5) ร่วมสะท้อนคิดโดยรวมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามประเด็นที่สังเกตได้อย่างเป็นกัลยาณมิตร

3. กลุ่ม PLC

1) สังเกตการจัดการเรียนรู้ของครู MT ในประเด็นต่อไปนี้

- (1) การจัดการเรียนรู้บรรลุจุดประสงค์ การเรียนรู้ครบทุกด้านหรือไม่
- (2) จัดการเรียนรู้ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้หรือไม่
- (3) ความเหมาะสมของการใช้สื่อ และแหล่งเรียนรู้กับเนื้อหาที่สอน
- (4) นำเสนอเนื้อหาถูกต้อง ชัดเจนหรือไม่
- (5) ส่งเสริมผู้เรียนที่ยังไม่เรียนรู้ และปรับแก้สถานการณ์อย่างไรให้ได้ผล

2) สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

- (1) ผู้เรียนได้เรียนรู้ครบทุกคนหรือไม่ และผู้เรียนที่ไม่ได้เรียนรู้เพราะอะไร
- (2) สิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนคืออะไร
- (3) กิจกรรมและวิธีการสอนที่ทำให้ผู้เรียนสนใจและตั้งใจเรียนรู้

(4) พฤติกรรมการเรียนรู้ที่แสดงถึงความไม่สนใจ ไม่เข้าใจ ไม่อยากเรียน

(5) การมีส่วนร่วมของผู้เรียนเป็นอย่างไร

3) การปฏิบัติตนในการร่วมสังเกตการจัดการเรียนรู้ มีดังนี้

(1) ไม่ส่งเสียงรบกวนการจัดการเรียนการสอน

(2) ยืนอยู่บริเวณส่วนหน้าและด้านข้างของห้องเรียนเพื่อสามารถเห็นพฤติกรรมผู้เรียนได้

ทุกคน

(3) บันทึกภาพพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งรายบุคคลหรือเข้าร่วมกิจกรรม โดยไม่รบกวนการจัดการเรียนรู้ของครูและการเรียนรู้ของผู้เรียน

(4) ไม่คุยกับผู้ร่วมสังเกตการณ์ หรือ ครู MT หรือผู้เรียน

ขั้น Reflect

กลุ่ม PLC สะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ (Reflect) อย่างน้อยตามประเด็นต่อไปนี้

1) ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

- ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หรือไม่

- ผู้เรียนคนใดที่ไม่ได้เรียนรู้

- เหตุที่เป็นอุปสรรคต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน

2) การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยครู MT

- การแก้ปัญหาผู้เรียนที่ไม่ได้เรียนรู้

- การบริหารเวลาในแต่ละช่วงของการจัดการเรียนรู้

- การจัดการบรรยากาศของชั้นเรียน

- การเสริมแรงผู้เรียน

4. การพัฒนาผู้เรียนโดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกแบบรวมพลัง 5 ขั้นตอน

ครู

1) จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและผู้เรียนเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ

2) ใช้สื่อ นวัตกรรมที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

3) ประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลาย

4) พัฒนาผู้เรียนโดยใช้ผลการประเมินการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

5) จัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยใช้วิธีรวมพลัง 5 ขั้นตอนหรือ Co-5 STEPs

(1) ขั้นเสนอสิ่งเร้าและระบุคำถามสำคัญ

(2) ขั้นแสวงหาสารสนเทศและวิเคราะห์อย่างรวมพลัง

- (3) ขั้นรวมพลังอภิปรายและสร้างความรู้
- (4) ขั้นสื่อสารและสะท้อนคิดอย่างรวมพลัง
- (5) ขั้นรวมพลังประยุกต์และตอบแทนสังคม

ผู้เรียน

1) การเข้าร่วมกิจกรรมตาม 5 ขั้นตอน

- (1) ขั้นเสนอสิ่งเร้าและระบุคำถามสำคัญ โดยผู้เรียนคาดคะเนคำตอบเป็นรายบุคคลหรือเป็นทีม
 - (2) ขั้นแสวงหาสารสนเทศและวิเคราะห์อย่างรวมพลัง โดยผู้เรียนร่วมกันวางแผนเก็บข้อมูลเพื่อหาคำตอบตามที่คาดคะเน
 - (3) ขั้นรวมพลังอภิปรายและสร้างความรู้ โดยผู้เรียนนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาวิเคราะห์ / แปลความหมาย และสรุปผลความรู้ที่ได้ ทั้งนี้ครูจะช่วยผู้เรียนนำความรู้ที่ได้เชื่อมโยงกับความรู้ที่ถูกต้อง
 - (4) ขั้นสื่อสารและสะท้อนคิดอย่างรวมพลัง โดยผู้เรียนร่วมกันนำเสนอความรู้ที่ได้และวิธีการสร้างความรู้ด้วยความเข้าใจหน้าชั้นเรียน
 - (5) ขั้นรวมพลังประยุกต์และตอบแทนสังคม โดยผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน หรือนำไปสร้างชิ้นงานชิ้นใหม่
- 2) การเรียนรู้ผ่านการทำงานเป็นทีม โดยร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมนำเสนอ และร่วมสร้างความรู้
 - 3) การยอมรับความแตกต่างๆของเพื่อนในทีมโดยช่วยเหลือกันระหว่างผู้เรียนเก่งและผู้เรียนช้า
 - 4) มีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
 - 5) มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดเวลา

**แบบทดสอบ ก่อน-หลัง การอบรมการพัฒนาครูในการจัดการเรียนการสอนตามคุณภาพและ
มาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน**

โรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม

1. ข้อใดต่อไปนี้ ไม่ใช่ องค์ประกอบของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
 - ก. โครงสร้างเวลาเรียน
 - ข. คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน
 - ค. มาตรฐานการเรียนรู้
 - ง. เกณฑ์การจบหลักสูตร
2. ข้อใดเป็นเป้าหมายสำคัญ ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
 - ก. หลักการของหลักสูตร
 - ข. สารการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ
 - ค. มาตรฐานการเรียนรู้
 - ง. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
3. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 มีจุดมุ่งหมายตรงกับข้อใด มากที่สุด
 - ก. เพื่อเน้นการปฏิบัติตามสภาพจริง
 - ข. เพื่อพัฒนาการเรียนรู้
 - ค. เพื่อตัดสินผลการเรียน
 - ง. เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และตัดสินผลการเรียน
4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ อยู่บนหลักการพื้นฐานใด
 - ก. ประเมินเพื่อประกอบพิจารณาความดีความชอบของครู
 - ข. ประเมินเพื่อการตัดเกรด
 - ค. ประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน และตัดสินผลการเรียน
 - ง. ประเมินเพื่อวางแผนทำวิจัยในชั้นเรียน
5. การประเมินที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดเป็นการประเมินในระดับใด
 - ก. ระดับชั้นเรียน
 - ข. ระดับสถานศึกษา
 - ค. ระดับเขตพื้นที่การศึกษา
 - ง. ระดับชาติ

6. เครื่องมือวัดผลที่ดีจะต้องเขียนขึ้นโดยอาศัยสิ่งใด

- ก. กิจกรรมการเรียนการสอน
- ข. เนื้อหา
- ค. จุดประสงค์
- ง. เนื้อหาของบทเรียน

7. ข้อใดไม่ถูกต้อง ในการตัดสินผลการเรียน

- ก. ผู้เรียนต้องได้รับการตัดสินทุกรายวิชา
- ข. ผู้เรียนต้องได้รับการประเมินทุกตัวชี้วัด
- ค. ผู้เรียนต้องได้รับการประเมินเฉพาะ ในด้านการอ่านคิดวิเคราะห์ และเขียน
- ง. ผู้เรียนต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมด

8. ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพหรือ PLC คือข้อใด

- ก. การรวมตัว รวมพลัง ร่วมมือกันของครู ผู้บริหาร และนักการศึกษา ในโรงเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ
- ข. การรวมตัว รวมใจ ร่วมมือกันของครู ผู้บริหาร และนักการศึกษา ในโรงเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ
- ค. การรวมตัว รวมใจ รวมพลัง ร่วมมือกันของครู ผู้บริหาร และนักการศึกษา ในโรงเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ
- ง. การรวมตัว รวมใจ รวมพลัง ร่วมมือกันของครู ผู้บริหาร และนักเรียน ในโรงเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

9. Active Learning ตรงกับข้อใด

- ก. กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำ
- ข. กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำและได้ใช้กระบวนการคิด
- ค. กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำและได้ใช้กระบวนการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่เขาได้กระทำลงไป
- ง. กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนและครูได้ลงมือกระทำและได้ใช้กระบวนการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่เขาได้กระทำลงไป

10. ข้อใดกล่าวถึงความหมายของหลักสูตรได้ถูกต้อง

- ก. ความรู้ ทักษะ กระบวนการที่จัดให้ผู้เรียน
- ข. ความรู้ทั้งมวลที่จัดให้ผู้เรียน
- ค. ประสบการณ์ทั้งมวลที่จัดให้ผู้เรียน
- ง. ประสบการณ์จากครูผู้สอนที่ถ่ายทอดให้ผู้เรียน

11. ขั้นตอนแรกของการพัฒนาหลักสูตรคือ
 - ก. การนำหลักสูตรไปใช้
 - ข. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน
 - ค. กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
 - ง. การกำหนดเนื้อหาและประสบการณ์เรียนรู้
12. บุคคลในข้อใดมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาหลักสูตร
 - ก. ผู้บริหาร
 - ข. ครู
 - ค. ชุมชน
 - ง. ถูกทุกข้อ
13. ขั้นตอนที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาหลักสูตรคือ
 - ก. การนำหลักสูตรไปใช้
 - ข. กำหนดจุดมุ่งหมาย
 - ค. การประชาสัมพันธ์หลักสูตร
 - ง. ประเมินหลักสูตร
14. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551
 - ก. วิสัยทัศน์ สมรรถนะ จุดมุ่งหมาย หลักการ
 - ข. วิสัยทัศน์ หลักการ จุดมุ่งหมาย สมรรถนะ
 - ค. จุดมุ่งหมาย หลักการ สมรรถนะ วิสัยทัศน์
 - ง. จุดมุ่งหมาย หลักการ วิสัยทัศน์ สมรรถนะ
15. ข้อใดอธิบายคำว่า”หลักสูตรเปรียบเสมือนเข็มทิศที่ใช้ในการจัดการศึกษา”ได้ถูกต้องที่สุด
 - ก. เพื่อให้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ครบกระบวนการและมีประสิทธิภาพ
 - ข. เพื่อพัฒนาไปสู่ความมุ่งหมายของหลักสูตร
 - ค. เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมต่างๆ อันพึงประสงค์
 - ง. เพื่อนำให้ผู้เรียนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติที่ต้องการให้หลักสูตรช่วยพัฒนาบุคคลต่างๆให้เป็นคนที่มีความรู้ความสามารถและพัฒนาการในทุกๆด้าน
16. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - ก. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์
 - ข. มีความรู้ รักชาติ อนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย
 - ค. ความสามารถในการสื่อสาร การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิตและอนุรักษ์วัฒนธรรม
 - ง. ความสามารถในการสื่อสาร การคิด แก้ปัญหา การใช้ทักษะสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี

17. วิสัยทัศน์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - ก. ทุกคนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ
 - ข. ทุกคนได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
 - ค. ทุกคนได้รับเงินอุดหนุนอย่างเท่าเทียมกัน
 - ง. ทุกคนเป็นพลเมืองดีของสังคม
18. การพิจารณาให้นักเรียนเข้าชั้น ต้องคำนึงถึงนักเรียนด้านใดเป็นสำคัญ
 - ก. อายุ
 - ข. วุฒิภาวะและสมอง
 - ค. วุฒิภาวะและความรู้ความสามารถ
 - ง. ร่างกายและสมอง
19. “มาตรฐานการเรียนรู้” มีความสำคัญโดยตรงต่อสถานศึกษาและผู้ปกครองอย่างไร
 - ก. มาตรฐานการเรียนรู้ช่วยให้ทราบถึงสิ่งที่ต้องรู้ และปฏิบัติได้
 - ข. มาตรฐานการเรียนรู้เป็นกรอบและแนวทางในการสร้างหลักสูตร
 - ค. มาตรฐานการเรียนรู้เป็นสื่อกลางในการรายงานผลการเรียนรู้
 - ง. การวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วยให้มีเป้าหมายที่ชัดเจนในการพัฒนาผู้เรียน
20. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะสำคัญของหลักสูตรอิงมาตรฐาน
 - ก. มาตรฐานเป็นจุดเน้นของการพัฒนาหลักสูตรเชื่อมโยงกับมาตรฐาน
 - ข. องค์ประกอบของหลักสูตรเชื่อมโยงกับมาตรฐาน
 - ค. การประเมินผลสะท้อนมาตรฐานอย่างชัดเจน
 - ง. การวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้คือหัวใจของหลักสูตร

เฉลย แบบทดสอบ ก่อน-หลัง การอบรมการพัฒนาครูในการจัดการเรียนการสอนตาม
คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
โรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคม

ข้อที่	เฉลย
1	ข
2	ค
3	ง
4	ค
5	ก
6	ค
7	ค
8	ค
9	ค
10	ค
11	ข
12	ง
13	ก
14	ข
15	ง
16	ง
17	ก
18	ค
19	ค
20	ง

ผลการสอบ ก่อน-หลัง การอบรมการพัฒนาครูในการจัดการเรียนการสอนตามคุณภาพและ
มาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
โรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคม

ครูคนที่	ก่อนเรียน	หลังเรียน
1	11	17
2	8	16
3	8	16
4	10	17
5	8	20
6	12	18
7	14	18
8	14	18
9	10	16
10	8	16
11	8	18
12	11	17
13	10	19
14	9	15
15	14	17
16	14	18
17	11	17
18	8	17
19	13	16
20	12	14
21	13	15
22	10	19
23	14	20
24	10	15
25	8	18

ครูคนที่	ก่อนเรียน	หลังเรียน
26	12	15
27	12	18
28	11	15
29	12	18
30	8	16
31	9	19
32	12	14
33	9	16
34	11	16
35	10	18
36	9	15
37	10	15
38	9	16
39	9	19
40	13	15
41	8	17
42	8	16

ภาคผนวก ฉ

ภาพกิจกรรม

ภาพกิจกรรมการประชุมเพื่อศึกษาสภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และแนวทางแก้ปัญหา
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม

ภาพกิจกรรม การประชุมเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐาน
การศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม

ภาพกิจกรรม ศึกษาผลการใช้รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม

ภาคผนวก ช

หนังสือขอความอนุเคราะห์และแบบตอบรับ

ที่ ศธ ๐๔๒๙๕.๐๗๐/ว๓๐๖

โรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคม
อำเภอแก่งใหญ่
จังหวัดขอนแก่น ๔๐๓๓๐

๙ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
เรียน ดร.ไพวัลย์ ไชยทองศรี ผู้อำนวยการโรงเรียนคำแคนวิทยาคม

ด้วย โรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น มีบุคลากร ๑ ท่าน คือ นายวัชร คงแสนคำ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคม มีความประสงค์ขอมิและขอเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ และได้ดำเนินการทําวิจัยเรื่อง “รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคม”

ในการนี้ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังกล่าว หวังเป็นอย่างยิ่งจะได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดีจากท่านเช่นเคย และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายวัชร คงแสนคำ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคม

ฝ่ายอำนวยการและบริหารงบประมาณ

โทรศัพท์ ๐๔๓-๔๔๖๐๕๕

โทรสาร ๐๔๓-๔๔๖๐๕๕

ผู้ปฏิบัติ นางสาวชุติมา ขาสี โทร.๐๖๓-๗๑๗๗๘๘๘

ที่ ศธ ๐๔๒๙๕.๐๗๐/ว๓๐๖

โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม
อำเภอวงใหญ่
จังหวัดขอนแก่น ๔๐๓๓๐

๙ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
เรียน นายระพีณ สุวรรณมุข ศึกษาพิเศษเขตเชี่ยวชาญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ยโสธร เขต ๒

ด้วย โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น มี
บุคลากร ๑ ท่าน คือ นายวิริยะ คงแสนคำ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม มีความประสงค์
ขอมิและขอเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ และได้ดำเนินการทำวิจัยเรื่อง “รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการ
คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่
วิทยาคม”

ในการนี้ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการ
วิจัยดังกล่าว หวังเป็นอย่างยิ่งจะได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดีจากท่านเช่นเคย และขอขอบพระคุณมา ณ
โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิริยะ คงแสนคำ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

ฝ่ายอำนวยการและบริหารงบประมาณ

โทรศัพท์ ๐๔๓-๔๔๖๐๕๕

โทรสาร ๐๔๓-๔๔๖๐๕๕

ผู้ปฏิบัติ นางสาวชุติมา ขาสี โทร.๐๖๓-๗๑๗๑๘๘๘

ที่ ศธ ๐๔๒๙๕.๐๗๐/ว๓๐๖

โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม
อำเภอวงใหญ่
จังหวัดขอนแก่น ๔๐๓๓๐

๔ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
เรียน ดร.สายสมร ศักดิ์คำดวง ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา

ด้วย โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น มีบุคลากร ๑ ท่าน คือ นายวิรัช คงแสนคำ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม มีความประสงค์ขอมิและขอเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ และได้ดำเนินการทำวิจัยเรื่อง “รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม”

ในการนี้ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังกล่าว หวังเป็นอย่างยิ่งจะได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดีจากท่านเช่นเคย และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิรัช คงแสนคำ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

ฝ่ายอำนวยการและบริหารงบประมาณ

โทรศัพท์ ๐๔๓-๔๕๖๐๕๕

โทรสาร ๐๔๓-๔๕๖๐๕๕

ผู้ปฏิบัติ นางสาวชุติมา ขาสี โทร.๐๖๓-๗๑๗๗๘๘๘

ที่ ศธ ๐๔๒๙๕.๐๗๐/ว๓๐๖

โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม
อำเภอวงใหญ่
จังหวัดขอนแก่น ๔๐๓๓๐

๙ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
เรียน ดร.วิศิษฐ์ มุ่งนากลาง รอง ผอ.สพม.ขอนแก่น

ด้วย โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น มีบุคลากร ๑ ท่าน คือ นายวิรัช คงแสนคำ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม มีความประสงค์ขอมิและขอเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ และได้ดำเนินการทำวิจัยเรื่อง “รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม”

ในการนี้ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังกล่าว หวังเป็นอย่างยิ่งจะได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดีจากท่านเช่นเคย และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิรัช คงแสนคำ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

ฝ่ายอำนวยการและบริหารงบประมาณ

โทรศัพท์ ๐๔๓-๔๕๖๐๕๕

โทรสาร ๐๔๓-๔๕๖๐๕๕

ผู้ปฏิบัติ นางสาวชุติมา ขาสี โทร.๐๖๓-๗๑๗๑๔๑๘

ที่ ศธ ๐๔๒๙๕.๐๗๐/ว๓๐๖

โรงเรียนวงษ์ใหญ่วิทยาคม
อำเภอวงษ์ใหญ่
จังหวัดขอนแก่น ๔๐๓๓๐

๙ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขออนุญาตครูเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
เรียน ดร.ชาติชาย ก่อคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนมุกดาลัย

ด้วย โรงเรียนวงษ์ใหญ่วิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น มีบุคลากร ๑ ท่าน คือ นายวิรัช คงแสนคำ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนวงษ์ใหญ่วิทยาคม มีความประสงค์ขอมิและขอเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ และได้ดำเนินการทำวิจัยเรื่อง “รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงษ์ใหญ่วิทยาคม”

ในการนี้ จึงขออนุญาตท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังกล่าว หวังเป็นอย่างยิ่งที่จะได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดีจากท่านเช่นเคย และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิรัช คงแสนคำ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนวงษ์ใหญ่วิทยาคม

ฝ่ายอำนวยการและบริหารงบประมาณ

โทรศัพท์ ๐๔๓-๔๔๖๐๕๕

โทรสาร ๐๔๓-๔๔๖๐๕๕

ผู้ปฏิบัติ นางสาวชุติมา ขาสี โทร.๐๖๓-๗๑๗๑๘๘๘

ที่ ศธ ๐๔๒๙๕.๐๗๐/ว๕๑

โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม
อำเภอวงใหญ่
จังหวัดขอนแก่น ๔๐๓๓๐

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ
การพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อ
พัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

เรียน ดร.สายันท์ ผาน้อย รองอธิการบดีวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

ด้วย โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น มี
บุคลากร ๑ ท่าน คือ นายวัชร คงแสนคำ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม มีความประสงค์
ขอมิและขอเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ และได้ดำเนินการทำวิจัยเรื่อง “รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการ
คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่
วิทยาคม”

ในการนี้ จึงขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสมและความ
เป็นไปได้ของงานวิจัยดังกล่าว ในวันอังคาร ที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๔ เวลา ๐๙.๐๐ น. ณ ห้อง
โสตทัศนูปกรณ์โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม หวังเป็นอย่างยิ่งจะได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดีจากท่านเช่น
เคย และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายวัชร คงแสนคำ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

ฝ่ายอำนวยการและบริหารงบประมาณ

โทรศัพท์ ๐๔๓-๔๙๖๐๕๕

โทรสาร ๐๔๓-๔๙๖๐๕๕

ผู้ปฏิบัติ นางสาวชุติมา ขาสี โทร.๐๖๓-๗๑๗๑๘๑๘

ที่ ศธ ๐๔๒๙๕.๐๗๐/ว๕๑

โรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคม
อำเภอแก่งใหญ่
จังหวัดขอนแก่น ๔๐๓๓๐

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ
การพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อ
พัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคม

เรียน ดร.ธนาศักดิ์ ศิริบุญยพันธ์ ผู้ช่วยอธิการบดีวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

ด้วย โรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น มี
บุคลากร ๑ ท่าน คือ นายวัชร คงแสนคำ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคม มีความประสงค์
ขอมิและขอเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ และได้ดำเนินการทำวิจัยเรื่อง “รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการ
คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนแก่งใหญ่
วิทยาคม”

ในการนี้ จึงขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสมและความ
เป็นไปได้ของงานวิจัยดังกล่าว ในวันอังคาร ที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๔ เวลา ๐๙.๐๐ น. ณ ห้อง
โสตทัศนูปกรณ์โรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคม หวังเป็นอย่างยิ่งจะได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดีจากท่านเช่น
เคย และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายวัชร คงแสนคำ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคม

ฝ่ายอำนวยการและบริหารงบประมาณ

โทรศัพท์ ๐๔๓-๔๙๖๐๕๕

โทรสาร ๐๔๓-๔๙๖๐๕๕

ผู้ปฏิบัติ นางสาวชุติมา ขาสี โทร.๐๖๓-๗๑๗๑๘๑๘

ที่ ศธ ๐๔๒๙๕.๐๗๐/ว๕๑

โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม
อำเภอวงใหญ่
จังหวัดขอนแก่น ๔๐๓๓๐

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ
การพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อ
พัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

เรียน ดร.สายสมร ศักดิ์คำดวง อดีต ผอ.รร.มัธยมศึกษา

ด้วย โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น มี
บุคลากร ๑ ท่าน คือ นายวัชร คงแสนคำ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม มีความประสงค์
ขอมิและขอเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ และได้ดำเนินการทำวิจัยเรื่อง “รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการ
คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่
วิทยาคม”

ในการนี้ จึงขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสมและความ
เป็นไปได้ของงานวิจัยดังกล่าว ในวันอังคาร ที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๔ เวลา ๐๙.๐๐ น. ณ ห้อง
โสตทัศนูปกรณ์โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม หวังเป็นอย่างยิ่งจะได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดีจากท่านเช่น
เคย และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายวัชร คงแสนคำ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

ฝ่ายอำนวยการและบริหารงบประมาณ

โทรศัพท์ ๐๔๓-๔๙๖๐๕๕

โทรสาร ๐๔๓-๔๙๖๐๕๕

ผู้ปฏิบัติ นางสาวชุติมา ขาสี โทร.๐๖๓-๗๑๗๑๘๑๘

ที่ ศธ ๐๔๒๔๕.๐๗๐/ว๕๑

โรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคม
อำเภอแก่งใหญ่
จังหวัดขอนแก่น ๔๐๓๓๐

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ
การพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อ
พัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคม

เรียน ดร.เรืองยศ แวดล้อม ผอ.รร.หนองเรือวิทยา

ด้วย โรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น มี
บุคลากร ๑ ท่าน คือ นายวัชร คงแสนคำ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคม มีความประสงค์
ขอมิและขอเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ และได้ดำเนินการทําวิจัยเรื่อง “รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการ
คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนแก่งใหญ่
วิทยาคม”

ในการนี้ จึงขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสมและความ
เป็นไปได้ของงานวิจัยดังกล่าว ในวันอังคาร ที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๔ เวลา ๐๙.๐๐ น. ณ ห้อง
โสตทัศนูปกรณ์โรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคม หวังเป็นอย่างยิ่งจะได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดีจากท่านเช่น
เคย และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายวัชร คงแสนคำ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคม

ฝ่ายอำนวยการและบริหารงบประมาณ

โทรศัพท์ ๐๔๓-๔๙๖๐๕๕

โทรสาร ๐๔๓-๔๙๖๐๕๕

ผู้ปฏิบัติ นางสาวชุติมา ขาสี โทร.๐๖๓-๗๑๗๑๘๑๘

ที่ ศธ ๐๔๒๙๕.๐๗๐/ว๕๑

โรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคม
อำเภอแก่งใหญ่
จังหวัดขอนแก่น ๔๐๓๓๐

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ
การพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อ
พัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคม

เรียน นายระพิน สุวรรณมุข ศึกษาพิเศษเชี่ยวชาญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
ยโสธร เขต ๒

ด้วย โรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น มี
บุคลากร ๑ ท่าน คือ นายวัชร คงแสนคำ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคม มีความประสงค์
ขอมิและขอเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ และได้ดำเนินการทำวิจัยเรื่อง “รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการ
คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนแก่งใหญ่
วิทยาคม”

ในการนี้ จึงขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสมและความ
เป็นไปได้ของงานวิจัยดังกล่าว ในวันอังคาร ที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๔ เวลา ๐๙.๐๐ น. ณ ห้อง
โสตทัศนูปกรณ์โรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคม หวังเป็นอย่างยิ่งที่จะได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดีจากท่านเช่น
เคย และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายวัชร คงแสนคำ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคม

ฝ่ายอำนวยการและบริหารงบประมาณ

โทรศัพท์ ๐๔๓-๔๙๖๐๕๕

โทรสาร ๐๔๓-๔๙๖๐๕๕

ผู้ปฏิบัติ นางสาวชุติมา ขาสี โทร.๐๖๓-๗๑๗๑๘๑๘

ที่ ศธ ๐๔๒๙๕.๐๗๐/ว๕๑

โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม
อำเภอวงใหญ่
จังหวัดขอนแก่น ๔๐๓๓๐

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ
การพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อ
พัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

เรียน นายศักดิ์เดช ทาช้าย ผอ.รร.แก่นนครวิทยาลัย

ด้วย โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น มี
บุคลากร ๑ ท่าน คือ นายวัชร คงแสนคำ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม มีความประสงค์
ขอมิและขอเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ และได้ดำเนินการทำวิจัยเรื่อง “รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการ
คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่
วิทยาคม”

ในการนี้ จึงขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสมและความ
เป็นไปได้ของงานวิจัยดังกล่าว ในวันอังคาร ที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๔ เวลา ๐๙.๐๐ น. ณ ห้อง
โสตทัศนูปกรณ์โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม หวังเป็นอย่างยิ่งจะได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดีจากท่านเช่น
เคย และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายวัชร คงแสนคำ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

ฝ่ายอำนวยการและบริหารงบประมาณ

โทรศัพท์ ๐๔๓-๔๙๖๐๕๕

โทรสาร ๐๔๓-๔๙๖๐๕๕

ผู้ปฏิบัติ นางสาวชุติมา ขาสี โทร.๐๖๓-๗๑๗๑๘๑๘

ที่ ศธ ๐๔๒๙๕.๐๗๐/ว๕๑

โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม
อำเภอวงใหญ่
จังหวัดขอนแก่น ๔๐๓๓๐

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ
การพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อ
พัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

เรียน ดร.คมสันต์ ชุมอภัย ผอ.รร.วงใหญ่วิทยาคม

ด้วย โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น มี
บุคลากร ๑ ท่าน คือ นายวัชร คงแสนคำ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม มีความประสงค์
ขอมิและขอเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ และได้ดำเนินการทําวิจัยเรื่อง “รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการ
คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่
วิทยาคม”

ในการนี้ จึงขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสมและความ
เป็นไปได้ของงานวิจัยดังกล่าว ในวันอังคาร ที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๔ เวลา ๐๙.๐๐ น. ณ ห้อง
โสตทัศนูปกรณ์โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม หวังเป็นอย่างยิ่งจะได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดีจากท่านเช่น
เคย และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายวัชร คงแสนคำ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

ฝ่ายอำนวยการและบริหารงบประมาณ

โทรศัพท์ ๐๔๓-๔๙๖๐๕๕

โทรสาร ๐๔๓-๔๙๖๐๕๕

ผู้ปฏิบัติ นางสาวชุติมา ขาสี โทร.๐๖๓-๗๑๗๑๘๑๘

ที่ ศธ ๐๔๒๙๕.๐๗๐/ว๕๑

โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม
อำเภอวงใหญ่
จังหวัดขอนแก่น ๔๐๓๓๐

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ
การพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อ
พัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

เรียน ดร.วิศิษฐ์ มุ่งนากลาง รอง ผอ.สพม.ขอนแก่น

ด้วย โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น มี
บุคลากร ๑ ท่าน คือ นายวัชร คงแสนคำ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม มีความประสงค์
ขอมิและขอเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ และได้ดำเนินการทำวิจัยเรื่อง “รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการ
คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่
วิทยาคม”

ในการนี้ จึงขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสมและความเป็น
ไปได้ของงานวิจัยดังกล่าว ในวันอังคาร ที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๔ เวลา ๐๙.๐๐ น. ณ ห้อง
โสตทัศนูปกรณ์โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม หวังเป็นอย่างยิ่งจะได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดีจากท่านเช่น
เคย และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายวัชร คงแสนคำ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

ฝ่ายอำนวยการและบริหารงบประมาณ

โทรศัพท์ ๐๔๓-๔๙๖๐๕๕

โทรสาร ๐๔๓-๔๙๖๐๕๕

ผู้ปฏิบัติ นางสาวชุติมา ขาสี โทร.๐๖๓-๗๑๗๑๘๑๘

ที่ ศธ ๐๔๒๙๕.๐๗๐/ว๕๑

โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม
อำเภอวงใหญ่
จังหวัดขอนแก่น ๔๐๓๓๐

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ
การพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อ
พัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

เรียน ดร.โกสิน สตะ ผอ.กลุ่มแผนและนโยบาย สพป.ขอนแก่น เขต ๔

ด้วย โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น มี
บุคลากร ๑ ท่าน คือ นายวัชร คงแสนคำ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม มีความประสงค์
ขอมิและขอเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ และได้ดำเนินการทําวิจัยเรื่อง “รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการ
คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่
วิทยาคม”

ในการนี้ จึงขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสมและความ
เป็นไปได้ของงานวิจัยดังกล่าว ในวันอังคาร ที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๔ เวลา ๐๙.๐๐ น. ณ ห้อง
โสตทัศนูปกรณ์โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม หวังเป็นอย่างยิ่งจะได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดีจากท่านเช่น
เคย และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายวัชร คงแสนคำ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

ฝ่ายอำนวยการและบริหารงบประมาณ

โทรศัพท์ ๐๔๓-๔๙๖๐๕๕

โทรสาร ๐๔๓-๔๙๖๐๕๕

ผู้ปฏิบัติ นางสาวชุติมา ชาสี โทร.๐๖๓-๗๑๗๑๘๑๘

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

ตามหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โรงเรียน
 แวงใหญ่วิทยาคม อำเภอแวงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น ๔๐๓๓๐ ที่ ศธ ๐๔๒๙๕.๐๗๐/ว๓๐๖ ลงวันที่ ๙
 มีนาคม ๒๕๖๔ ซึ่งนายวิรัช คงแสนคำ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษาชำนาญการพิเศษ โรงเรียน
 แวงใหญ่วิทยาคม ได้ขอความอนุเคราะห์ ดร.ไพวัลย์ ไชยทองศรี ผู้อำนวยการโรงเรียนคำแคนวิทยาคม เป็น
 ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เรื่อง “รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและ
 มาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนแวงใหญ่วิทยาคม” ซึ่ง
 ใช้ประกอบการเสนอขอรับการประเมิน ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา เพื่อเลื่อนวิทยฐานะเป็น
 เชี่ยวชาญ ข้าพเจ้าพิจารณาแล้วมีความเห็นดังนี้

- ☒ ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย
☐ ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยได้

ลงชื่อ

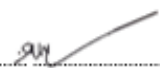
ดร.ไพวัลย์ ไชยทองศรี

ผู้อำนวยการโรงเรียนคำแคนวิทยาคม

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

ตามหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โรงเรียน
 แวงใหญ่วิทยาคม อำเภอแวงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น ๔๐๓๓๐ ที่ ศธ ๐๔๒๕๕.๐๗๐/ว๓๐๖ ลงวันที่ ๕
 มีนาคม ๒๕๖๔ ซึ่งนายวิรัช คงแสนคำ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา ข้าราชการพิเศษ โรงเรียน
 แวงใหญ่วิทยาคม ได้ขอความอนุเคราะห์ นายระพีณ สุวรรณมุข ศึกษาธิการเชี่ยวชาญ สังกัดสำนักงาน
 เขตพื้นที่ประถมศึกษาสโธร เขต 2 เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เรื่อง “รูปแบบการ
 พัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพ
 ผู้เรียนโรงเรียนแวงใหญ่วิทยาคม” ซึ่งใช้ประกอบการเสนอขอรับการประเมิน ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ
 สถานศึกษา เพื่อเลื่อนวิทยฐานะเป็นผู้เชี่ยวชาญ ข้าพเจ้าพิจารณาแล้วมีความเห็นดังนี้

- ☒ ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย
☐ ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยได้

ลงชื่อ

นายระพีณ สุวรรณมุข

ศึกษาธิการเชี่ยวชาญ สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่ประถมศึกษาสโธร เขต 2

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

ตามหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โรงเรียน
 แวงใหญ่วิทยาคม อำเภอแวงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น ๔๐๓๓๐ ที่ ศธ ๐๔๒๙๕.๐๗๐/ว๓๐๖ ลงวันที่ ๙
 มีนาคม ๒๕๖๔ ซึ่งนายวิรัช คงแสนคำ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษาชำนาญการพิเศษ โรงเรียน
 แวงใหญ่วิทยาคม ได้ขอความอนุเคราะห์ ดร.สายสมร ศักดิ์คำดวง ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็น
 ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เรื่อง “รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและ
 มาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนแวงใหญ่วิทยาคม” ซึ่ง
 ใช้ประกอบการเสนอขอรับการประเมิน ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา เพื่อเลื่อนวิทยฐานะเป็น
 เชี่ยวชาญ ข้าพเจ้าพิจารณาแล้วมีความเห็นดังนี้

- ☒ ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย
☐ ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยได้

ลงชื่อ

ดร.สายสมร ศักดิ์คำดวง

ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

ตามหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โรงเรียน
 แวงใหญ่วิทยาคม อำเภอแวงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น ๔๐๓๓๐ ที่ ศธ ๐๔๒๔๕.๐๗๐/ว๓๐๖ ลงวันที่ ๙
 มีนาคม ๒๕๖๔ ซึ่งนายวัชร ขงแสนคำ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา ชำนาญการพิเศษ โรงเรียน
 แวงใหญ่วิทยาคม ได้ขอความอนุเคราะห์ ดร.วิศิษฐ์ มุ่งนากลาง รอง ผอ.สพม.ขอนแก่น เป็นผู้เชี่ยวชาญ
 ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เรื่อง “รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐาน
 การศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนแวงใหญ่วิทยาคม” ซึ่งใช้
 ประกอบการเสนอขอรับการประเมิน ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา เพื่อเลื่อนวิทยฐานะเป็น
 เชี่ยวชาญ ข้าพเจ้าพิจารณาแล้วมีความเห็นดังนี้

- ☒ ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย
☐ ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยได้

ลงชื่อ

ดร.วิศิษฐ์ มุ่งนากลาง
 รอง ผอ.สพม.ขอนแก่น

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

ตามหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โรงเรียน
 แวงใหญ่วิทยาคม อำเภอแวงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น ๔๐๓๓๐ ที่ ศธ ๐๔๒๔๕.๐๗๐/ว๓๐๖ ลงวันที่ ๙
 มีนาคม ๒๕๖๔ ซึ่งนายวัชร คงแสนคำ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา ข้าราชการพิเศษ โรงเรียน
 แวงใหญ่วิทยาคม ได้ขอความอนุเคราะห์ ดร.ชาติชาย ก่อคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนมุกดาสัยเป็น
 ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เรื่อง “รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและ
 มาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนแวงใหญ่วิทยาคม” ซึ่ง
 ใช้ประกอบการเสนอขอรับการประเมิน ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา เพื่อเลื่อนวิทยฐานะเป็น
 เชี่ยวชาญ ข้าพเจ้าพิจารณาแล้วมีความเห็นดังนี้

- ☒ ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย
☐ ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยได้

ลงชื่อ

ดร.ชาติชาย ก่อคุณ
 ผู้อำนวยการโรงเรียนมุกดาสัย

**แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้
และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ**

ตามหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ โรงเรียนแวงใหญ่วิทยาคม อำเภอแวงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น ๔๐๓๓๐ ที่ ศธ ๐๔๒๕๕.๐๗๐/ว๕๑ ลงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ซึ่งนายวิรัช คงแสนคำ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษาชำนาญการพิเศษ โรงเรียนแวงใหญ่วิทยาคม ได้ขอความอนุเคราะห์ ดร.สายัณห์ ผาน้อย รองอธิการบดีวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย เป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบในการวิจัย เรื่อง “รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนแวงใหญ่ วิทยาคม” ซึ่งใช้ประกอบการเสนอขอรับการประเมิน ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา เพื่อเลื่อนวิทยฐานะเป็นผู้เชี่ยวชาญ ข้าพเจ้าพิจารณาแล้วมีความเห็นดังนี้

- ☒ ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมิน
☐ ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินได้

ลงชื่อ

ดร.สายัณห์ ผาน้อย

ตำแหน่ง รองอธิการบดีวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

**แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้
และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ**

ตามหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม อำเภอวงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น ๔๐๓๓๐ ที่ ศธ ๐๔๒๙๕.๐๗๐/ว๕๑ ลงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ซึ่งนายวัชร ขงแสนคำ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา ข้าราชการพิเศษ โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม ได้ขอความอนุเคราะห์ ดร.ธนาศักดิ์ ศิริบุญนันท์ ผู้ช่วยอธิการบดีวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย เป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบในการวิจัย เรื่อง “รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการ คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่ วิทยาคม” ซึ่งใช้ประกอบการเสนอขอรับการประเมิน ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา เพื่อเลื่อนวิทยฐานะเป็นผู้เชี่ยวชาญ ข้าพเจ้าพิจารณาแล้วมีความเห็นดังนี้

☒ ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมิน

☐ ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินได้

ลงชื่อ

ดร.ธนาศักดิ์ ศิริบุญนันท์

ผู้ช่วยอธิการบดีวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

**แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้
และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ**

ตามหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ โรงเรียนวงษ์ใหญ่วิทยาคม อำเภอวงษ์ใหญ่ จังหวัดขอนแก่น ๔๐๓๓๐ ที่ ศธ ๐๔๒๕.๐๗๐/ว๕๑ ลงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ซึ่งนายวัชร คงแสนคำ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษาชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวงษ์ใหญ่วิทยาคม ได้ขอความอนุเคราะห์ ดร.สายสมร ศักดิ์คำดวง อดีต ผู้อำนวยการโรงเรียนมัญจาคีรีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบในการวิจัย เรื่อง “รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการ คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงษ์ใหญ่ วิทยาคม” ซึ่งใช้ประกอบการเสนอขอรับการประเมิน ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา เพื่อเลื่อนวิทยฐานะเป็นผู้เชี่ยวชาญ ข้าพเจ้าพิจารณาแล้วมีความเห็นดังนี้

- ☒ ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมิน
- ☐ ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินได้

ลงชื่อ

ดร.สายสมร ศักดิ์คำดวง

อดีต ผู้อำนวยการโรงเรียนมัญจาคีรี

**แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้
และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ**

ตามหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ โรงเรียนวงษ์ใหญ่วิทยาคม อำเภอวงษ์ใหญ่ จังหวัดขอนแก่น ๔๐๓๓๐ ที่ ศธ ๐๔๒๙๕.๐๗๐/ว๕๑ ลงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ซึ่งนายวัชร ขงแสนคำ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษาชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวงษ์ใหญ่วิทยาคม ได้ขอความอนุเคราะห์ ดร.เรืองยศ แวดล้อม ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองเรือวิทยา เป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบในการวิจัย เรื่อง “รูปแบบการพัฒนากาการบริหารจัดการคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงษ์ใหญ่ วิทยาคม” ซึ่งใช้ประกอบการเสนอขอรับการประเมิน ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา เพื่อเลื่อนวิทยฐานะเป็นผู้เชี่ยวชาญ ข้าพเจ้าพิจารณาแล้วมีความเห็นดังนี้

- ☒ ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมิน
- ☐ ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินได้

ลงชื่อ

ดร.เรืองยศ แวดล้อม

ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองเรือวิทยา

**แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้
และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ**

ตามหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม อำเภอวงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น ๔๐๓๓๐ ที่ ศธ ๐๔๒๔๕.๐๗๐/ว๕๑ ลงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ซึ่งนายวัชร ขงแสนคำ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา ข้าราชการพิเศษ โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม ได้ขอความอนุเคราะห์ นายระพีณ สุวรรณมุข ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 เป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบในการวิจัย เรื่อง “รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม” ซึ่งใช้ประกอบการเสนอขอรับการประเมิน ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา เพื่อเลื่อนวิทยฐานะเป็นผู้เชี่ยวชาญ ข้าพเจ้าพิจารณาแล้วมีความเห็นดังนี้

- ☒ ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมิน
☐ ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินได้

ลงชื่อ

นายระพีณ สุวรรณมุข

ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

**แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้
และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ**

ตามหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม อำเภอวงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น ๔๐๓๓๐ ที่ ศธ ๐๔๒๙๕.๐๗๐/ว๕๑ ลงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ซึ่งนายวัชร ขงแสนคำ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา ขำนาญการพิเศษ โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม ได้ขอความอนุเคราะห์ นายศักดิ์ดา เตช ทาช้าย ผู้อำนวยการโรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย เป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบในการวิจัย เรื่อง “รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการ คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่ วิทยาคม” ซึ่งใช้ประกอบการเสนอขอรับการประเมิน ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา เพื่อเลื่อนวิทยฐานะเป็นผู้เชี่ยวชาญ ข้าพเจ้าพิจารณาแล้วมีความเห็นดังนี้

- ☒ ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมิน
☐ ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินได้

ลงชื่อ

นายศักดิ์ดา เตช ทาช้าย

ผู้อำนวยการโรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย

**แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้
และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ**

ตามหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ โรงเรียนเวียงวิทยาคม อำเภอเวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น ๔๐๓๓๐ ที่ ศธ ๐๔๒๙๕.๐๗๐/ว๕๑ ลงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ซึ่งนายวัชร ขงแสนคำ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษาชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเวียงวิทยาคม ได้ขอความอนุเคราะห์ ดร.คมสันต์ ชุมอภัย ผู้อำนวยการโรงเรียนภูเวียงวิทยาคมเป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบในการวิจัย เรื่อง “รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงวิทยาคม” ซึ่งใช้ประกอบการเสนอขอรับการประเมิน ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา เพื่อเลื่อนวิทยฐานะเป็นผู้เชี่ยวชาญ ข้าพเจ้าพิจารณาแล้วมีความเห็นดังนี้

- ☒ ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมิน
- ☐ ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินได้

ลงชื่อ

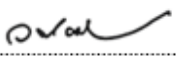
ดร.คมสันต์ ชุมอภัย

ผู้อำนวยการโรงเรียนภูเวียงวิทยาคม

**แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้
และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ**

ตามหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ โรงเรียนวงแหวนวิทยาคม อำเภอวงแหวน จังหวัดขอนแก่น ๔๐๓๓๐ ที่ ศธ ๐๔๒๔๕.๐๗๐/ว๕๑ ลงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ซึ่งนายวัชร ขงแสนคำ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา ขำนาญการพิเศษ โรงเรียนวงแหวนวิทยาคม ได้ขอความอนุเคราะห์ ดร.วิศิษฐ์ มุ่งนากลาง รอง ผอ.สพม.ขอนแก่น เป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และ ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบในการวิจัย เรื่อง “รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงแหวนวิทยาคม” ซึ่ง ใช้ประกอบการเสนอขอรับการประเมิน ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา เพื่อเลื่อนวิทยฐานะเป็น เชี่ยวชาญ ข้าพเจ้าพิจารณาแล้วมีความเห็นดังนี้

- ☒ ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมิน
☐ ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินได้

ลงชื่อ

ดร.วิศิษฐ์ มุ่งนากลาง
รอง ผอ.สพม.ขอนแก่น

**แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้
และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ**

ตามหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ โรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม อำเภอเวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น ๔๐๓๓๐ ที่ ศธ ๐๔๒๔๕.๐๗๐/ว๕๑ ลงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ซึ่งนายวัชร ขงแสนคำ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษาชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม ได้ขอความอนุเคราะห์ ดร.โกสิน สดตะ ผอ.กลุ่มแผนและนโยบาย สพป.ขอนแก่น เขต 4 เป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบในการวิจัย เรื่อง “รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม” ซึ่งใช้ประกอบการเสนอขอรับการประเมิน ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา เพื่อเลื่อนวิทยฐานะเป็นผู้เชี่ยวชาญ ข้าพเจ้าพิจารณาแล้วมีความเห็นดังนี้

- ☒ ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมิน
☐ ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินได้

ลงชื่อ

ดร.โกสิน สดตะ

ผอ.กลุ่มแผนและนโยบาย สพป.ขอนแก่น เขต 4

ภาคผนวก ซ

หลักฐานการเผยแพร่

ที่ ศธ ๐๔๒๙๕.๐๗๐/วศ๓

โรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคม
อำเภอแก่งใหญ่
จังหวัดขอนแก่น ๔๐๓๓๐

๑๕ มีนาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่ผลงานวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนแก่งใหญ่น้อยศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แผ่นซีดีข้อมูลผลงานวิชาการ

จำนวน ๑ แผ่น

ด้วย โรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น มีบุคลากร ๑ ท่าน คือ นายวัชร คงแสนคำ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคม ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เพื่อขอมิและขอเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ โดยได้ทำวิจัยเรื่อง “รูปแบบการพัฒนากาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคม”

ในการนี้ โรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคม จึงขออนุญาตเผยแพร่ผลงานวิชาการดังกล่าว รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ ให้โรงเรียนที่สนใจได้ทราบ และใช้ประโยชน์เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายวัชร คงแสนคำ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคม

ฝ่ายอำนวยการและบริหารงบประมาณ

โทรศัพท์ ๐๔๓-๔๙๖๐๕๕

โทรสาร ๐๔๓-๔๙๖๐๕๕

ผู้ปฏิบัติ นางสาวชุติมา ขาสี โทร.๐๖๓-๗๑๗๑๘๑๘

ที่ ศธ ๐๔๒๙๕.๐๗๐/วศ๓

โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม
อำเภอวงใหญ่
จังหวัดขอนแก่น ๔๐๓๓๐

๑๕ มีนาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่ผลงานวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนโนนสะอาดวิทยาคาร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แผ่นซีดีข้อมูลผลงานวิชาการ

จำนวน ๑ แผ่น

ด้วย โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น มีบุคลากร ๑ ท่าน คือ นายวัชร คงแสนคำ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เพื่อขอมีและขอเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ โดยได้ทำวิจัยเรื่อง “รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม”

ในการนี้ โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม จึงขออนุญาตเผยแพร่ผลงานวิชาการดังกล่าว รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ ให้โรงเรียนที่สนใจได้ทราบ และใช้ประโยชน์เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายวัชร คงแสนคำ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

ฝ่ายอำนวยการและบริหารงบประมาณ

โทรศัพท์ ๐๔๓-๔๙๖๐๕๕

โทรสาร ๐๔๓-๔๙๖๐๕๕

ผู้ปฏิบัติ นางสาวชุติมา ขาสี โทร.๐๖๓-๗๑๗๑๘๑๘

ที่ ศธ ๐๔๒๙๕.๐๗๐/วศ๓

โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม
อำเภอวงใหญ่
จังหวัดขอนแก่น ๔๐๓๓๐

๑๕ มีนาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่ผลงานวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนกันทรวิชัยวิทยาคม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แผ่นซีดีข้อมูลผลงานวิชาการ

จำนวน ๑ แผ่น

ด้วย โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น มีบุคลากร ๑ ท่าน คือ นายวัชร คงแสนคำ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เพื่อขอมิและขอเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ โดยได้ทำวิจัยเรื่อง “รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม”

ในการนี้ โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม จึงขออนุญาตเผยแพร่ผลงานวิชาการดังกล่าว รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ ให้โรงเรียนที่สนใจได้ทราบ และใช้ประโยชน์เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายวัชร คงแสนคำ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

ฝ่ายอำนวยการและบริหารงบประมาณ

โทรศัพท์ ๐๔๓-๔๙๖๐๕๕

โทรสาร ๐๔๓-๔๙๖๐๕๕

ผู้ปฏิบัติ นางสาวชุติมา ขาสี โทร.๐๖๓-๗๑๗๑๘๑๘

ที่ ศธ ๐๔๒๙๕.๐๗๐/วศ๓

โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม
อำเภอวงใหญ่
จังหวัดขอนแก่น ๔๐๓๓๐

๑๕ มีนาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่ผลงานวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนท่านางนวนวิทยายน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แผ่นซีดีข้อมูลผลงานวิชาการ

จำนวน ๑ แผ่น

ด้วย โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น มีบุคลากร ๑ ท่าน คือ นายวัชร คงแสนคำ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เพื่อขอมิและขอเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ โดยได้ทำวิจัยเรื่อง “รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม”

ในการนี้ โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม จึงขออนุญาตเผยแพร่ผลงานวิชาการดังกล่าว รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ ให้โรงเรียนที่สนใจได้ทราบ และใช้ประโยชน์เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายวัชร คงแสนคำ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

ฝ่ายอำนวยการและบริหารงบประมาณ

โทรศัพท์ ๐๔๓-๔๙๖๐๕๕

โทรสาร ๐๔๓-๔๙๖๐๕๕

ผู้ปฏิบัติ นางสาวชุติมา ขาสี โทร.๐๖๓-๗๑๗๑๘๑๘

ที่ ศธ ๐๔๒๙๕.๐๗๐/วศ๓

โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม
อำเภอวงใหญ่
จังหวัดขอนแก่น ๔๐๓๓๐

๑๕ มีนาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่ผลงานวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนโนนศิลาวิทยาคม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แผ่นซีดีข้อมูลผลงานวิชาการ

จำนวน ๑ แผ่น

ด้วย โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น มีบุคลากร ๑ ท่าน คือ นายวัชร คงแสนคำ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เพื่อขอมิและขอเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ โดยได้ทำวิจัยเรื่อง “รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม”

ในการนี้ โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม จึงขออนุญาตเผยแพร่ผลงานวิชาการดังกล่าว รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ ให้โรงเรียนที่สนใจได้ทราบ และใช้ประโยชน์เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายวัชร คงแสนคำ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

ฝ่ายอำนวยการและบริหารงบประมาณ

โทรศัพท์ ๐๔๓-๔๙๖๐๕๕

โทรสาร ๐๔๓-๔๙๖๐๕๕

ผู้ปฏิบัติ นางสาวชุติมา ขาสี โทร.๐๖๓-๗๑๗๑๘๑๘

ที่ ศธ ๐๔๒๙๕.๐๗๐/วศ๓

โรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคม
อำเภอแก่งใหญ่
จังหวัดขอนแก่น ๔๐๓๓๐

๑๕ มีนาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่ผลงานวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสันติพัฒนกิจวิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แผ่นซีดีข้อมูลผลงานวิชาการ

จำนวน ๑ แผ่น

ด้วย โรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น มีบุคลากร ๑ ท่าน คือ นายวัชร คงแสนคำ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคม ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เพื่อขอมิและขอเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ โดยได้ทำวิจัยเรื่อง “รูปแบบการพัฒนากาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคม”

ในการนี้ โรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคม จึงขออนุญาตเผยแพร่ผลงานวิชาการดังกล่าว รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ ให้โรงเรียนที่สนใจได้ทราบ และใช้ประโยชน์เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายวัชร คงแสนคำ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนแก่งใหญ่วิทยาคม

ฝ่ายอำนวยการและบริหารงบประมาณ

โทรศัพท์ ๐๔๓-๔๙๖๐๕๕

โทรสาร ๐๔๓-๔๙๖๐๕๕

ผู้ปฏิบัติ นางสาวชุติมา ขาสี โทร.๐๖๓-๗๑๗๑๘๑๘

แบบตอบรับเอกสารเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

ข้าพเจ้า นายสมเกียรติ หาแก้ว ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาขอนแก่น ที่อยู่ 311 โรงเรียนแวงน้อยศึกษา หมู่ 12 ต.แวงน้อย อ.แวงน้อย จ.ขอนแก่น 40230
ได้รับเอกสารการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ เรื่อง “รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและ
มาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนแวงใหญ่วิทยาคม” ของ
นายวัชร คงแสนคำ ผู้อำนวยการโรงเรียนแวงใหญ่วิทยาคม เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

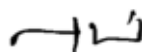
ข้าพเจ้าได้ศึกษารายละเอียดของผลงาน ซึ่งพิจารณาแล้วเห็นว่า ผลงานทางวิชาการ เรื่อง “รูปแบบ
การพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพ
ผู้เรียนโรงเรียนแวงใหญ่วิทยาคม”

☒ เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง
ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

☒ สามารถประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานการขับเคลื่อนการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐาน
การศึกษาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

☐ อื่นๆ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมเกียรติ หาแก้ว)

ผู้อำนวยการโรงเรียนแวงน้อยศึกษา

งานอำนวยการ/ฝ่ายบริหารงานบุคคล

โรงเรียนแวงน้อยศึกษา

โทร. ๐ - ๔๓๔๔ - ๔๐๖๐

ผู้ปฏิบัติ ๑.นางพลิดา พัฒนาคันดี โทร. ๐-๔๓๓๐-๑๑๔๘-๕

๒.นางสาวปิยภรณ์ ไชยมงคล โทร.๐-๖๔๔๔-๔๒๔๒-๘

“ เรียนดี มีความสุข ”

ศธ ๐๔๒๙๕.๐๒๑/๗๖

โรงเรียนชนบทศึกษา
ตำบลชนบท อำเภอชนบท
จังหวัดขอนแก่น ๔๐๑๘

๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุญาตศึกษางาน

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนแก้งใหญ่วิทยาคม

ตามที่โรงเรียนแก้งใหญ่ กำหนดจัดกิจกรรมการเปิดชั้นเรียนการจัดการเรียนรู้ Active Learning แบบ CO-5 STEPS ในวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ เวลา ๐๙.๓๐ - ๑๓.๐๐ น. ณ โรงเรียนแก้งใหญ่วิทยาคม

ในการนี้ โรงเรียนชนบทศึกษา ขออนุญาตนำคณะครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้าศึกษาดูงาน ณ โรงเรียนแก้งใหญ่วิทยาคม โดยมีจำนวนครูที่ร่วมศึกษาดูงาน จำนวน ๒๐ คน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายชัยสิทธิ์ ผาจันทร์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนชนบทศึกษา

โรงเรียนชนบทศึกษา

๐-๔๓๒๘-๖๒๐๘

ที่ ศธ ๐๔๒๙๕.๐๒๑๑/๒๑๙

โรงเรียนชนบทศึกษา
ต.ชนบท อ.ชนบท
จ.ขอนแก่น ๔๐๑๘๐

๑ สิงหาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ศึกษาดูงาน

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม

ด้วยโรงเรียนชนบทศึกษา อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น มีความประสงค์จะนำคณะครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน ๔ คน ศึกษาดูงานที่โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม ในวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๕ เวลา ๑๓.๐๐ น. เพื่อเป็นการเสริมสร้างความรู้และประสบการณ์ในการจัดแบบบันทึกผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (ปพ.๕) โดยโปรแกรม Excel และพัฒนาระบบการวัดผลและประเมินผลให้แก่คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา จากหน่วยงานของท่าน

ในการนี้ ทางโรงเรียนชนบทศึกษาจึงใคร่ขออนุญาตจากท่านนำคณะครู และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน ๔ คน เข้าศึกษาดูงานตามวัน เวลา และสถานที่ ที่กล่าวข้างต้นหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสิทธิพันธุ์ อมรสินันท์)

รองผู้อำนวยการสถานศึกษา รักษาการในตำแหน่ง
ผู้อำนวยการโรงเรียนชนบทศึกษา

โรงเรียนชนบทศึกษา

โทร. ๐-๔๓๒๘-๖๒๐๘

ผู้ประสานงาน นางอรสา วรชีนา

โทร. ๐-๘๖๒๒-๑๐๕๓-๙

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นายวัชร คงแสนคำ
วันเกิด	3 พฤษภาคม พุทธศักราช 2512
สถานที่เกิด	370/287 หมู่ที่ 21 ตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น
ที่อยู่ปัจจุบัน	370/287 หมู่ที่ 21 ตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนวงแหวนวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น
ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการโรงเรียนวงแหวนวิทยาคม

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2524	โรงเรียนบ้านบัว อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น
พ.ศ. 2527	โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น
พ.ศ. 2530	โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น
พ.ศ. 2535	ครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกพลศึกษา วิทยาลัยครูมหาสารคาม
พ.ศ. 2549	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
พ.ศ. 2565	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม